הארץ

0.85 ש"ח יום א' כ"ז ניסן תשמ"ז, 26 באפריל 1987 VOL. 6/20669 APRIL 26 1987

חדש ב-ACI: ניו־יורק 4 פעמים בשבוע

החל מיטאר מציעה ACI להטיס מטענך בקונסולידציה לניו־יורק, במועדים קבועים, במחיר זול, במקום מבטח ובטיסות ישירות של אל־על.

ומעתה - 4 פעמים בשבוע!

פנה לסוכן המטען שלך טלפון ACI, Tel. 03-9721176

איר קונסולידטורס ישראל בע"מ AIR CONSOLIDATORS ISRAEL LTD

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: היינריך שיינמן, יו"ר הקהילה היהודית בריסלדורף

על: דרישתו שלא להעלות בגרמניה את ההצגה "הפלשתינאית" של התיאטרון העירוני בחיפה

(עמ' 2)

★

גבון: בהתנתגרות לעולים מבריה"מ יהיו ברוסית

(עמ' 3)

★

רווחי קבוצת כל"ל ב־86 נמוכים מההערכות: 4.4 מיליון שקל

(עמ' 4)

★

קשישה נשרדה בחלקה הצבאית בקרית שאול

(עמ' 8)

★

הפגנת מאות חרדים הביאה אתמול לסגירת בתי קפה במדרחוב חיפה

(עמ' 8)

★

נסגרו שני מכוני רישוי בחיפה שאישרו רכבים לקויים

(עמ' 8)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: מעונן חלקית עם גשם מקומי בצפון.

הטמפרטורות:

- ירושלים: 14–8.
- תל־אביב: 22–14.
- חיפה: 21–13.
- באר־שבע: 19–9.

הגולן 14–7, טבריה 24–14, השומרון 15–9, נתב"ג 21–11, יריחו 25–14, אילת 26–14.

שערי הדולר

	שער הדולר	השנוי בש"ח
יציג	1.5948	−0.0050
נוסעים	1.8955	−0.0060
שחור	1.5800	−

שער הסל

יציג	1.6800	+0.0015

בגליון זה 14 עמודים

מתקפה של שרי הליכוד על רבין צפויה הבוקר בממשלה

צעירי חרות עם תושבים מאלפי מנשה ואריאל יפגינו היום מול לשכת רבין שר הבטחון בתל־אביב ויתבעו התפטרותו

מאת אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות

שרי הליכוד עומדים למחות הבוקר בישיבת הממשלה על דברי שר הביטחון יצחק רבין בדבר עתיד שטחי יהודה ושומרון.

בהתייעצויות שקיימו בסוף השבוע גורמים בכירים בליכוד, סוכם כי דברי רבין ביום ה' האחרון בלשכת מפלגת העבודה הם בניגוד להסכם הקואליציוני, ואין לעבור עליהם בשתיקה. בעקבות הכרזות בכירי "העבודה" האירועים ביהודה

ראש הממשלה לשעבר, מנחם בגין, שוחרר שלשום בבוקר מבית־החולים "שערי־צדק", שם היה מאושפז 10 ימים לצורך בדיקות. בגין יצא את בית־החולים בלווית בני־משפחתו. עוזרו יחיאל קדישאי ואנשי בטחון. הוא הורד במעלית מהמחלקה האורולוגית, כשהוא יושב בכסא גלגלים. (תצלום: ירון קמינסקי, "חדשות")

פרקליטו של נאפסו עתר לבג"ץ: תובע להתיר פירסום פסקי־הדין

מאת גדעון אלון הראובן מרובנוד, כתבי הארץ

עו"ד אריה קמר, פרקליטו של עליגנאי נגד הפרקליט הצבאי הקצין הצ'רקסי עזאת נאפסו, שהודר על בידגל ובבגידה, הגיש שלשום עתירה לבג"ץ, בדרישה למתן צו הראשי, תא"ל אמנון נבו.

בעתירתו לבג"ץ שתידון כנראה עוד היום, תובע עו"ד קמר מבג"ץ

(סוף בעמוד 5)

בדקתי.

רק בבינלאומי אני לא משלם דמי ניהול חשבון, חוץ ממשיכת שיקים.

ובנוסף, אני נהנה ממשיכת יתר גבוהה בריבית מועדפת ומיותר שעות בנק.

הבינלאומי פתוח כל יום עד 2.00 בצהריים וביומי ב' ו־ד' גם בין 4.00 ל־7.00 בערב.

פתחתי

עו"ש משופר

עו"ש משופר מיועד לבעלי השכורות פרטיים. מתן האשראי מותנה בקבלה בטוחות כנהוג. בימי שישי וערבי חג עד 12.00 בצהריים.

פתח חשבון גם בבינלאומי.

הבנק הבינלאומי הראשון

משבר מצרים־אש"ף באלג'יר; מובארק הורה למשלחתו לחזור

בהחלטות הסיכום תובע אש"ף להשתתף במעמד של מדינה בוועידה הבינלאומית ● הארגון דוחה בתוקף את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338, וקורא לכינון מדינה פלשתינית עצמאית, שתקיים יחסי קונפדרציה עם ירדן ● ערפאת קורא להקים מדינה דו־לאומית "שתכלול את העם הפלשתיני ואת קהילת המהגרים הישראלית, לפי הדוגמה הקנדית"

מאת סופר "הארץ" לענייני ערביים

מצרים הזהירה אמש, מפי מקורות רשמיים בכירים, כי היא תגיב "בצעדים דרסטיים", אם תפרסם המועצה הפלשתינית החלטות פוגעות בה, שיש בהן משום התערבות בעניניה הפנימיים ומשום אבחנה בין העם המצרי לבין הנהגתו.

(סוף בעמוד 5)

החלטות המועצה הפלשתינית

אלג'יר (ע"צ). אלה ההחלטות שקיבלה המועצה הלאומית הפלשתינית אתמול בלילה באלג'יר:

(סוף בעמוד 5)

גורבצ'וב הבטיח סיוע לאסד אך גם הבהיר לו הצורך בוועידה עם ישראל

במוסקווה הובטח לאסד סיוע כלכלי וצבאי, ובתמורה הסכים כנראה לתמוך בנוסחה הסובייטית לכינוס הוועידה הבינלאומית ● גורבצ'וב: היעדר יחסים בין בריה"מ לישראל הוא דבר לא טבעי ושינויים ביחסים עם ישראל אפשריים במסגרת הסדר לבעיות המזה"ת

מאת סופר "הארץ" לענייני ערביים

(סוף בעמוד 5)

בקבוקי תבערה הושלכו על מכוניות ישראלים בעזה; בן 3 אושפז בבי"ח

מתיישבים מהרצועה הפגינו עם נשק בעיר ● ביו"ש נחשפו חוליות שהתמחו בבקבוקי־תבערה

מאת אותן רבין ואורי נוי, סופרי "הארץ"

בממשל מגחכים על מירוץ השליחים של ישראל בנושא הוועידה הבינ"ל

יום אחרי שרפי אדרי סיים סדרת שיחותיו הגיע המסביר מטעם שמיר, השר משה ארנס, כדי להבהיר לממשל את "צרה האחר של עמדת הממשלה" ● שרים במפלגת העבודה מתכוונים למחות היום בישיבת הממשלה על כך שהנסיעה שאורגנה מטעם ה"בונדס" לארנס היתה "כיסוי" לפגישה עם השר שולץ

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

מירוץ שליחים

(סוף בעמוד 5)

תיק חקירה נגד ח"כ עמר על הוצאת כספים במרמה מאגד, נעלם מהמשטרה

החקירה בה מדובר – הוצאת 5000 דולר לצורך ציתותים בקואופרטיב אגד – הושלמה כבר ב־85 ● סגן ראש אגף החקירות במטה הארצי אישר כי התיק ובו המלצה להעמיד את המעורבים בפרשה לדין פלילי נעלם ● ליו"ר ועדת הפיקוח באגד נאמר כי עכשיו עליו להתלונן מחדש

מאת יהיה מל, סופר "הארץ" בחיפה

(סוף בעמוד 5)

צפירה הבוקר לציון יום הזכרון לשואה

שמיר ביד ושם: שיכחה וסליחה במוהם כהשלמה

(ע). אירועי יום הזיכרון לשואה ולגבורה נפתחו אמש בעצרת ב"יד ושם" בירושלים, במעמד אישי ציבור ומאות ניצולי שואה, לוחמי הפרטיזנים ובני משפחותיהם. העצרת נפתחה בהורדת דגל הלאום לחצי התורן. משמר כבוד של צנחנים דיגל את נשקו.

– הסקר ב־8.00 תישמע צפירה

(סוף בעמוד 5)

שני צעירים ישראליים נהרגו בטיול בהר געש בצ'ילה

(ע). שגרירות ישראל בסנטיאגו בירת צ'ילה מטפלת בהעברת גופותיהם של שני צעירים ישראלים, אשר מצאו את מותם בשבוע שעבר בהרים דרומית לסנטיאגו הבירה.

השניים הם גלעד בורנשטיין מבאר שבע ואמיר ברקן מקיבוץ מגידו, בני 23.

הם היו חלק מקבוצה של עשרה מטיילים – אמריקאים, גרמנים וישראלים – אשר טיפסו על הר הגעש וילאריקה, המתנשא לגובה של 5,000 מטר בקירוב, 700 ק"מ מדרום לסנטיאגו.

(סוף בעמוד 5)

חריש יבקש מביה"מש עוד 60 יום עבור שריד לענין נקש

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ"

הרכבל בחיפה פעל בשבת; הרבנים יוזמים חרם

מאת נורית בהגא, סופרת "הארץ"

הרכבל בחיפה פעל אתמול במשך כל היום, לאחר שהחוגים הדתיים בעיר לא הצליחו למנוע את הדבר באמצעות לחץ פוליטי מבורך.

ראש החזית הדתית בחיפה, משה כלימנטל, אמר ל"הארץ" כי תובן שבשבת הבאה יישאו מאבקי השרים התוכ"ים הדתיים – והוא ישבות.

עוד נודע כי מתארגנת החזית רבנים להחרמה כוללת של השימוש ברכבל, על־ידי הציבור הדתי בארץ.

אולסי פרי נדון בארה"ב ל־10 שנים

ניו־יורק (אי־פי). אולסי פרי, כדורגלן מכבי תל־אביב לשעבר, נידון בבית משפט מחוזי בניו־יורק ל־10 שנות מאסר ולקנס ב־45,000 דולר, לאחר שנמצא אשם בשלושה סעיפים של יבוא ומכירת הירואין בסכום כולל של 1.8 מיליון דולר.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

ראיתי שמעתי

הבישוף מונטיפיורי. פורש משירות הכנסיה

הכנסיה האנגליקנית נפרדה מאחת הדמויות המסעניות ביותר שפעלו בה בכל תולדותיה. המדובר בבישוף של בירמינגהאם, יו מונטיפיורי, בנה של המשפחה הספרדית-היהודית המפורסמת, אשר המיר את דתו בגיל 17, למרות שהיה בנו של נשיא בית-הכנסת בלונדון ולמרות שנולד בבית יהודי הנ, המשמש כיום את השגרירות הישראלית בלונדון.

מונטיפיורי פורש משירות פעיל בכנסיה לאחר שנים רבות בהן היה מראשי נושאי דברה, הגם שהיה שנוי במחלוקת כיוון שהאשים את הנצרות בשואה וטען כי ישו היה הומוסקסואל.

לונדון
שאול צדקא

אתמול, במהלך "מוספשבת" שערך בתיאטרון "הבימה", סיפרה אלמגור על ספרה "הקיץ של אביה", שהפך בימים אלה גם להצגת יחיד בביצועה, בתיאטרון חיפה.

אלא שאלמגור רואה בעיני רוחה את הספר גם כסרט ואם יצא הרעיון אל הפועל, יוסרט בהפקתה ובבימויה באם המושבות, פתח תקווה, שם נולדה אלמגור. "רק בעיר זו אוכל למצוא נוף אותנטי להתרחשות העלילה", ציינה השחקנית, שקיבלה את ברכתו של ראש העיריה.

ש. נועה

דיק סאויט בביקור בארץ

הטניסאי דיק סאוויט, מי שהיה אלוף וימבלדון ב–1951, והיה היהודי הראשון והיחיד עד כה שזכה בתואר זה, עושה בימים אלה בארץ.

סאויט מתגורר בארה"ב, אך ליבו נמצא במרכז הטניס ברמת השרון, שם הוא מנהל את תרבית הילדים של המרכז. מאז הקמתו של המרכז תרם לו רבות מכספו ומידיעותיו. אל סאויט, המתאכסן במלון דן אכדיה בהרצליה, מגיעים שוחרי טניס מרחבי הארץ כדי לפגשו.

סיפור אהבה בין צרפתיה לתל אביב

פול דבורה, נספחת מסחרית בשגרירות צרפת מזה תשע שנים, מתגוררת כאן מאז ראשית הקריירה הישראלית שלה. תשע שנים אלה הפכו לסיפור אהבה בין ילידת עיירה קטנה במרכז צרפת לבין ה"עיר של הקיץ הנצחי ואגודת החופש — תל-אביב", כהגדרתה.

"כשהגעתי לתל אביב", אומרת דבורה "לאחר שנות קריירה דיפלומטית בצרפת, אינדונזיה, בולגריה ואיטליה, פתחתי שאר שתעמם כאן. גיליתי בתל-אביב אקלים נפלא, מבחר בלתי נדלה של עיסוקים אינטלקטואליים, עיר מלאה עצים, פרחים ואור".

פול דבורה, ציירת וצלמת מחוננת, מציגה את תערוכתה הראשונה. המראה את תל-אביב באיורות וקסמה, בבית יד לבנים עד ל–11 במאי.

שולמית קיסרי

יעקב בוק מחיפה, אביר כבוד צרפתי

יעקב בוק (45), ראש האגף ליחסי ציבור, דוברות וקשרי חוץ בעיריית חיפה, קיבל הודעה משגריר צרפת בישראל, אלן פיירה, על זכייתו באות הכבוד "אביר המסדר הלאומי של צרפת". אות זה מוענק לבוק כהוקרה על פעילותו להידוק הקשרים בין צרפת לישראל.

בוק הוא בעל טור קבוע בעיתון הצרפתי "לה פרובנסל" וכן פירסם ספר בשפה הצרפתית על ישראל. בוק מנהל את הקשרים בין העיר חיפה לבין ערים תאומות לה בחו"ל, וטיפח בשעתו את הידידות עם שר הפנים הצרפתי המנוח, גסטון דפר. הוא פעל, בין השאר, לזירוז ולקידום חוזה התרבות האחרון שנחתם עם צרפת.

נורית כהנא

אלמגור חוזרת לשורשים

לפני שבועות אחדים נראתה השחקנית גילה אלמגור בבניין עיריית פתח תקווה, שם נכנסה ללשכתו של ראש העיריה, דב תבורי, לפגישה. יועץ התקשורת של ראש העיריה סרב להשיב לשאלות הכתבים המקומיים על נושא הפגישה.

מסיבה לכבוד בכורת ההצגה "דבש נמוש" בקאמרי 2, של התיאטרון הקאמרי, נערכה ב"מעדון" בהשתתפות היוצרים

בעריכת עירית רוזנבלום

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של

שלום בזיאן

ההלויה תתקיים היום יום ראשון כ"ז בניסן תשמ"ז 26.4.87 בשעה 14.00 בבית הקברות בכפר סמיר חיפה

היציאה מהשער הראשי

המשפחה

חוה הרועה

איננה

ההלויה מחר יום ב' כ"ח בניסן 27.4.87 ב־12.30 מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א
אוטובוס למלוים ייצא משם ב־13.00 לקיבוץ תל־יוסף
הקבורה בשעה 15.00

בנה: יורם
והמשפחה

היום, כ"ז ניסן תשמ"ז

יום השנה השלושה עשר

לנפילת יקירינו

סרן אדם אוארבך
סמ"ר דורון איש־שלום
סמ"ר חיים טחן
סגן מיכאל ניר (סופונרו)
סמל דני פרקש
סמל יחיאל רמי
סמל אליעזר תמר
סגן יצחק תפוחי

הננו מתייחדים עם זכרם

בכאב
משפחות יד לשמונה

התנגשות אלימה בין יהודים לערבים אתמול בשערי התנחלות גינות שומרון

ככל הנראה בגלל סכסוך קרקעות • צה"ל לא התערב • 4 פצועים מתגרות ידיים • הוגשו תלונות במשטרה נגד שישה מתנחלים מקרית ארבע שהתפרעו במערת המכפלה

מאת אודי ניר, סופר "הארץ"

בשער היישוב גינות שומרון שליד קלקיליה היתה אתמול קטטה אלימה בין יהודים תושבי ההתנחלות לבין קבוצה של ערבים תושבי הכפר השכן, כפר לאקף, כנראה על רקע של סכסוך קרקעות.

הקטטה החלה לאחר שקבוצה גדולה של תושבים ערבים, (לפי אחד הדיווחים — מעל מאה), התקרבה לשערי הישוב וניסתה להיכנס לתוכו. לפי דיווח אחד, הערבים השליכו אבנים על הנוטר בשער ההתנחלות, וזה ירה יריות אזהרה באויר. כמה עשרות מתושבי ההתנחלות חשו לעזרתו, ופרצה קטטה גדולה בינם לבין הערבים. בהתנגשות האלימה נפצעו שתי נשים וגבר מקרב הערבים, וכן גבר יהודי מגינות שומרון. הפצועים נפגעו מתיגרות ידיים שהתפתחו במקום, ולא מירייה.

ככל הידוע, צה"ל לא התערב בתקרית, והטיל עוצר על כפר לאקף הסמוך. כוחות הביטחון בודקים את נסיבות התקרית.

התפרעות במערת המכפלה

צה"ל הגיש אמש תלונות במשטרה נגד שישה מתנחלים מקרית ארבע, החשודים שהתפרעו במערת המכפלה בליל שבת. מקורות צבאיים מסרו כי שלשום בשעה 8 בערב נאספו כחמישים מתפללים יהודים בשערי המערה, ודרשו להיכנס פנימה. החיילים המופקדים על שמירת המקום הורו להם שלא להיכנס למערה. שישה מתנחלים דחפו את החיילים, והתפרצו בכוח לאולם "אוהל יצחק", תוך שהם מחלקים לנוכחים כרוזים בגנות ההתנחלות בשטחים. כוח מגבר של חיילים הגיע למקום, הוציא את המתפרעים, והרגיע את הרוחות.

כאמור, אמש הוגשו תלונות למשטרת יהודה נגד ששת המתנחלים החשודים בהתפרעות.

מצרים ציינה שלשום את יום השנה היא לנסיגת ישראל מסיני. בקריאה לפעול למען ועידת שלום בינלאומית על המזרח-התיכון. סגן שר-החוץ המצרי, בוטרוס גאלי, קרא לישראל ולכל הצדדים הנוגעים בדבר לסלק את המכשולים לועידה המוצעת. "מצרים רואה בשחרור אדמתה צעד בדרך לשחרור כל האדמות הערביות הכבושות בידי ישראל מאז מלחמת ששת-הימים", אמר גאלי. בתמונה נראה נשיא מצרים מובארק, בעת הנחת זר-פרחים על קבר החייל האלמוני. (תצלום: אי־פי)

ויצמן: ישראל במגעים עם אש"ף באמצעות קהיר

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

השר עזר ויצמן, אמר אתמול בועידת "חוג משוב" של מפלגת העבודה, שהתקיימה ברמת רחל, כי ממשלת ישראל מנהלת, זה שנתיים וחצי, מו"מ עם אש"ף באמצעות ראשי השלטון במצרים.

בועידה הוחלט, על-ידי 60% מהמשתתפים, כי מרכז העבודה חייב להתכנס ולהחליט על פירוקה של הממשלה.

ויצמן טען, כי הנציגות הפלשתינית, שתיקבע לקראת המו"מ של ישראל עם ירדן, חייבת להיות מוסכמת על המצרים, וללא אישורו של נשיא מצרים, חוסני מובארק, לא יהיה ניתן להגיע לכל סיכום. ויצמן הוסיף, כי הנציגות הפלשתינית תהיה חייבת, בסופו של דבר, לקבל אישורם של ראשי המועצה הפלשתינית, שנועדה השבוע באלג'יר.

בהחלטה שקיבלה ועידת "חוג-משוב" נאמר, כי יש לחזק את ידיו של שמעון פרס למען הרחבת מעגל השלום באזורנו — מול הספקנות מבית ואטימות החושים מבחוץ. בהחלטה נאמר עוד, כי החוג מביע הערכה לדברי האמיצים של רבין, בנושא עתיד השטחים ועל אבחנתו בצורכי הביטחון של ישראל — לבין התנחלות מיותרת.

בריה"מ: אנו נערכים לביקור בישראל; השגרירות בהולנד: עוד לא קיבלנו בקשה לאשרות

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

"אנו עורכים הכנות לקראת ביקור המשלחת הקונסולרית בישראל", אמר בסוף השבוע דובר במשרד החוץ הסובייטי, הרנדי בורים פידישב. אמר, כי השליחות נועדה לבדוק שאלות הקשורות להימצאות אזרחים ורכוש סובייטי בישראל.

בירור שנעשה על ידי שגרירות ישראל בהולנד, המייצגת את האינטרסים הישראליים בבריה"מ, גילה, כי הסובייטים לא נקטו עד כה שום צעד על מנת לקבל אשרות כניסה.

שמיר: ירדן היא המועמדת הבאה להסכם שלום עם ישראל

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

ירדן היא לדעת ראש הממשלה, יצחק שמיר, המועמדת הבאה להסכם שלום עם ישראל. בשיחה שקיים ביום שישי עם מנהיג מפלגת העבודה בהולנד, וים קוק, המבקר בישראל, אמר שמיר, כי אש"ף מסכן את ירדן יותר מאשר את ישראל, ועל כן שתיהן שותפות להתנגדות לארגון זה. לדעת שמיר יש צורך בנוסחה שתמסד את היחסים בין ירדן לישראל, שכן למרות חילוקי הדעות עם ירדן בנושא הועידה הבינלאומית אין ויכוח בין שתי המדינות על הצורך בשלום.

שמיר טען באוזני האורח, כי שיתופם של גורמים נוספים בתהליך המדיני יסכל את בוא השלום. לדעתו, לאחר ההסכם עם מצרים, ניתן להגיע גם להסכם עם ירדן. הוא אינו מאמין בהסכם כולל, אלא במו"מ "צעד אחר צעד", שכן הוא מאפשר לצדדים לנסות לשכנע איש את רעהו ומרחיק פתרון כפוי.

ראש הממשלה קרא למדינות אירופה לתמוך בכל צעד של עמי האזור לקראת שלום בלי להשיא להם עצות. "אינו רוצים לבטא את הבעיה, וגישתה הנוכחית של אירופה גורסת כפיית פתרון", אמר שמיר והזכיר את הצהרת ונציה. הוא הדגיש, כי ארה"ב, לעומת מדינות אירופה, גורסת, כי על הצדדים להחליט בעצמם על הפתרון הרצוי להם. שמיר הוסיף, כי הוא מוכן להידבר עם ירדן גם ללא ארה"ב, וכי יהיה המאושר באדם "אם נגיע לתוצאות". הוא סיפר לאורח על ביקורו בקלקיליה, שבו נוכח, לדבריו, בהצלחת תהליך שיפור איכות החיים בשטחים.

קוק סיפר, כי בביקור שערך בקהיר אחד לפני בואו לישראל אמרו לו המצרים, כי אין בדעתם להיכנע לתכתיבים ממדינות אחרות באשר ליחסים עם ישראל. הוא ציין, כי הנשיא מובארק תומך בועידה בינלאומית, ועל כך העיר שמיר "אני מאוכזב מכך שהנשיא המצרי מעדיף לשכוח את קמפ דיוויד. סאדאת המנוח התנגד לועידה בינלאומית והעדיף שנשב ביחד ונפתור את הבעיות".

ירחון טוען כי הממשל מתנכל לו בגלל גילויים על איראן ופולארד

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). עורכי הירחון האמריקאי "אקזקוטיב אינטליג'נס ריוויו", השייך למליונר בעל הדיעות הימניות, ליגדון לרוש, טוענים כי השלטונות האמריקאים החרימו את כל רכושם המשרדי בוושינגטון ובווירג'יניה, מאחר שחשפו גילויים מביכים בפרשות "איראנגייט" ופולארד.

העורכים, המנהלים מן העיר הגרמנית וייסבאדן את פעילות ארגונם באירופה, פירסמו לאחרונה כי "ממשלה סודית ומקבילה" שפעלה באופן בלתי־חוקי בארה"ב, היא שהמציאה לפעול את עיסקת איראן-הקונטראס וכי ועדת טאואר היתה מנועה מלבדוק זאת. בדרך מירדע שפירסמו לאחרונה, כתבו עורכי הירחון כי מרבית הכסף ללוחמי הקונטראס נשלח על־ידי חברת הספנות "מריקו", שבבעלות איש העסקים הישראלי, דוד סופר.

בית המשפט בוירג'יניה התיר לשלטונות להחרים את רכושם של אנשי ה"אקזקוטיב", בשל הטענה כי הארגון פשט את הרגל, ואינו יכול לשלם חובותיו.

טייסי "אל על" כועסים: מפקד ח"א מסייע למנכ"ל החברה במאבקו נגדם

מאת ראובן פדהצור

מפקד חיל האוויר, האלוף עמוס לפידות, מסייע למנכ"ל אל-על, רפי הרלב, במאבקו נגד טייסי אל-על. מתברר כי בהנחיית האלוף לפידות שוחררו טייסים, העובדים באל-על, משירות המילואים שלהם, ואלה שובצו בלוח הטיסות של אל-על.

טייסי אל-על, שהגיעו לשירות מילואים, הופתעו לגלות כי שוחררו מימי מילואים מתוכננים, ובמקביל שובצו כבר בטיסות אל-על.

בקרב טייסי אל-על שורר כעס רב על מפקד חיל האוויר, המסייע לתא"ל (מיל') הרלב במאבקו הנוכחי בטייסים. כזכור, טוענים טייסי אל-על כי חסרים באל-על טייסים רבים, על מנת לענות על צרכיה של חברת התעופה הלאומית.

כידוע, משמש מפקד חיל האוויר כחבר במועצת המנהלים של אל-על. בתשובה לשאלה מסר דובר צה"ל כי "צה"ל אינו נוהג למסור פרטים על זימון אנשי צוות אוויר למילואים".

"ניו־יורק טיימס": 12 אזרחים אמריקאים יגורשו על פשעי מלחמה בשטח בריה"מ

נגד 12 אזרים נפתחו הליכים משפטיים לאחר שנודע כי העלימו פרטים על עברם הנאצי בעת שקיבלו אזרחות ארה"ב

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, (מיוחד ל"הארץ"). 12 אזרחים אמריקאים צפויים לגירוש לאחר שהוכח כי ביצעו פשעי מלחמה בשטחים השייכים עתה לבריה"מ. נגד 12 אזרים נפתחו הליכים משפטיים לאחר שנודע כי העלימו פרטים על עברם הנאצי בעת שביקשו וקיבלו אזרחות אמריקאית.

כך מוסר "ניו יורק טיימס". מנהל המחלקה לחקירות מיוחדות במשרד המשפטים האמריקאי, ניל שר, אמר כי גירושו של קארל לינס יכול לשמש סימן כי ארה"ב מתייחסת ברצינות להאשמות נגד מי שהוכח כי שיתפו פעולה עם הנאצים, ומתגוררים היום בארה"ב.

בין הצפויים לגירוש בקרוב: בוריס לאבאס מיקוטסקים, תושב לונג איילנד, שיגורש לבריה"מ אם לא תימצא מדינה אחרת שתסכים לקבלו. מיקוטסקים, בן 82, נמצא אשם בפקודה לגרש תושבי כפר בליטא, ש־200 מהם נרצחו. הוא הורשע, בהעדרו, בבית משפט סובייטי, ונידון למוות.

ניל שר אמר כי עקב גירושו של לינס, יעזבו מרצונם את ארה"ב אחרים ממי שמודעים לאפשרות כי הם צפויים לגירוש, כדי להימלט ממאסר בבריה"מ.

מאז קמה היחידה לחקירות מיוחדות, ב־1979, נתגלו והורשעו 30 שהיגרו לארה"ב אחרי מלחמת העולם כפליטים, ונתגלה כי שיתפו פעולה עם הנאצים.

אחדים מהם עזבו את אמריקה מרצונם הטוב.

בתחילת החודש דחה בית-המשפט העליון בקשה של קונראד שלונג, תושב שיקאגו, שהיה מפקד מחנה הריכוז דכאו. הוא הגר לארה"ב ב־1957 וקיבל אזרחות ב־1962. הוא צפוי לגירוש לבריה"מ.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

שיחת היום / ירח טל

עם: היינריך שיינמן, יו"ר הקהילה היהודית בדיסלדורף (טלפונית מגרמניה)

על: דרישתו שלא להעלות ההצגה "הפלשתינאית" של התיאטרון העירוני חיפה בגרמניה

אחרי רצח 6 מיליון אנחנו לא יכולים להיות אובייקטיוויים

מה הביא אותך להעלות את הדרישה במברק ששיגרת לראש עיריית חיפה, אריה גוראל?

ראיתי חלק מההצגה, ואני מוצא שאת הדבר הזה אסור להראות בגרמניה. אני לא מבין מדוע תיאטרון ישראלי ייצוגי לא יכול למצוא משהו חיובי יותר להעלות כאן. בישראל הם יכולים להעלות כל מה שעולה על נפשם — יש דמוקרטיה. לא כך בגרמניה. יש עדיין מצב מיוחד ביחסים שבין ישראל לגרמניה. כל ההישג הגדול שהשיג הנשיא הרצוג בביקורו בגרמניה עלול לרדת לטימיון בשל העלאת הצגה כזו. גם אם אחד אחר בלבד של הקהילה סובר שאין להעלות את המחזה — צריך להימנע מלעשות זאת.

מה החשש שלך, שההצגה תלבה אנטישמיות?

חלק גדול מן האנשים בדיסלדורף אינו מבין כלל את המצב בקשר לישראל והערבים, והם עלולים שלא להבין את המסר של ההצגה, ולפרשו לא נכון. למה אנו צריכים לבלבל להם את המוח? אני שואל את עצמי. לו מחזה מקביל היה נכתב על-ידי מחזאי ערבי, האם מדינה ערבית היתה מתירה להעלותו בגרמניה או בכל מדינה אחרת? למה אנו צריכים את כל זה? אין לנו מספיק שונאים? האם אנו צריכים להיות שונאים של עצמנו לפעמים אנו. ראשי הקהילות, נזעקים להגיב על כל פעולה אנטי־ישראלית מינימלית. לפעמים מדובר בשטויות, ואני מתבייש לפתוח את הפה. ובכל זאת מגיב; והנה, מצד שני, באים ומציגים הצגה כזו ישראלים עצמם. מה יאמרו הגויים, האיך יתייחסו אלינו?

הצגות "פרובלמטיות" שתיאטרון חיפה העלה בעבר, כמו "נפש יהודי" ו"גטו", זכו להצלחה גדולה בגרמניה. האם הן ליבו אנטישמיות?

"גטו" — לא, להיפך. אבל לדעתי, לא היה צריך להעלות את "נפש יהודי" מהטעמים שפירטתי.

האם אין לחשוש שדווקא ביטול העלאת המחזה יגרום לנזק חמור, כאשר יהיו בודאי אלה שיאמרו, "הנה ליהודים בישראל יש מה להסתיר"?

יכול להיות שזה נכון. השטות היתה שבכלל הרעיון עלה ותיאר מו זאת. אבל אני לא רוצה להיות השופט שיכריע מה יגרום לנזק רב יותר — הביטול או העלאת המחזה. לפני כמה שנים העלו כאן את "הסוחר מונציה" של שייקספיר, והוסיפו לתוכנית של הערב סיפור שכתבה יהודיה על יהודים עשירים בגרמניה. לא היה ניתן לעשות "שירות" טוב יותר לאנטישמים מאשר הצירוף של שני הדברים. הדבר נודע לי, ו־24 שעות לאחר הצגת הבכורה שיכנעתי את ראש העיר להוריד את "התוספת". מובן שהיו כאלה שניצלו את צעדי זה לתעמולה אנטי־יהודית, אבל זה לא הפריע לי, כי האלטרנטיבה היתה מסבה נזק גדול הרבה יותר.

אולי דווקא בגלל שתיאטרון ישראלי מציג הצגה השוזרה לביקורת חברתית עצמית, ללא צנזורה, תזכה לאהדה ולנקודות זכות במדינה שבעברה כתם גדול של דיכוי חופש התרבות?

אנחנו רואים זאת בצורה אחרת. היהודים בגרמניה אינם יכולים להרשות לעצמם להיות אובייקטיוויים. אחרי רצח של שישה מיליון יהודים, אסור לנו להיות אובייקטיוויים. בישראל, אולי כן. לא כן בגרמניה. בכל מקום אחר — בלונדון, פאריס או ניו־יורק, לא איכפת לי שיעלו מחזה כזה, אבל לא בדיסלדורף או בכל עיר אחרת בגרמניה.

על־פי אותו הגיון, מדוע תדרוש לאסור הצגת ספרים ישראליים שאינם נראים לך, בירידי הספרים הבין־לאומי בפרנקפורט?

זו שאלה השטטית. אין לי הכוח לעשות זאת. אם היה לי — הייתי פועל בכיוון זה.

מה תשיב לאלה שיטענו בפניך שאין לו ליהודי שבחר להיות בגרמניה של אחרי השואה הזכות המוסרית להטיף לבני הישראלים מוסר?

זו אכן בעיה גדולה שיהודי גרמניה צריכים ללמד ישראלים כיצד להתנהג, אבל לא אקבל ביקורת כזו, שבאה מצד אנשים שאומרים זאת, ומיד לאחר מכן טסים להמר בקאזינו בבאדן באדן, ואחר כך נוסעים לשטוטגארט, לקנות לעצמם מרצדס חדשה.

האם התייעצת לפני משלוח המברק עם השגרירות הישראלית בגרמניה?

כן, אבל מטעם השגרירות נאמר לי שאין הם מתערבים בכך, משום שאינם יכולים לעשות דבר, כי יש דמוקרטיה. עם זאת, זכיתי בעידוד ותמיכה מלאה מצד יו"ר ועד הקהילות היהודיות בגרמניה.

והיה ותידחה דרישתך, ותיאטרון חיפה כן יעלה את המחזה. כיצד תגיבו?

אני עדיין לא יודע. על הבמה, כמו שעשו זאת בפרנקפורט, בעת הצגת מחזה אנטישמי, לא אעלה. אבל אני יכול להזהיר שיגרם נזק לקשרים של ועד הקהילות היהודיות בגרמניה, המייצגות כ־30 אלף איש, לבין ישראל. התגובות שלנו אולי לא יהיו, של הערבים — בוודאי.

אנו משוחחים ערב יום השואה. יש לך לומר משהו בעניין זה?

שיהודי גרמניה ויהודי ישראל מצויים באותה סירה, ולכן אני מתפלא שקבוצה של שחקנים שמאלניים מישראל מרשה לעצמה להעלות מחזה אנטי־ישראלי בגרמניה, אחרי השואה. כיהודים שאנו, יהודי גרמניה, צריכים ללמד ישראלים כיצד להתנהג. אני מתבייש גם כישראלי. יש לי עדיין דרכון ישראלי, ואינני מתכוון לוותר עליו.

ההחלטה על גובה שכ"ל לסטודנטים תידחה לסוף השנה

מאת נורית אמיתי,
סופרת "הארץ"

בממשלה אין כוונה לקבוע, בינתיים, דבר באשר לגובה שכר הלימוד שישלמו הסטודנטים.

מסתבר כי הוחלט בנושא תידחה לסוף שנת הלימודים האקדמית. בינתיים ימשיכו הסטודנטים בהשבתת הפסקת לימודים בלתי מוגבלת והפגנות ומחאות ציבוריות שונות.

כן עלה גם נושא שכר העבודה לשעה וביתע לסטודנטים כחלק המאבק.

בצה"ל מעריכים: חיזבאללה באחת משעותיו הקשות

מאת ראובן פדהצור

לאחר נפילת סילו הקטיושה שנותו בגליל בימים האחרונים, גורמים בכירים בצה"ל מעריכים שלא נותנה עדיין מדיניותו הבסיסית של החיזבאללה, שלא לפגוע במטרות בישראל, אלא להתמקד בפעולות נגד רצועת הבטחון.

אותם גורמים צבאיים מעריכים כי החיזבאללה נמצא עתה באחת משעותיו הקשות. מספר הנפגעים הרב שספג בנסיון תקיפת מוצב צד"ל, המאוסר בעתודות לוחמיו ואף עזיבת לוחמים וחורתם לאמל, פרגעים קשות בארגון.

גם הגיבוי שמקבל אמל מהכוחות הסוריים שנכנסו ללבנון, מקשים על פעילותו של החיזבאללה. הנוכחות הסורית מחייבת את החיזבאללה לתאם את פעולותיו עם אמל, ובמקרים רבים אף לקבל תכתיבים ממנו.

להערכת גורמים צפויה התעוררות מגברת של סוריה במתרחש בדרום לבנון. עם זאת, הסורים ישתדלו להצניע את קשריהם עם הפעולות בדרום, ועם הפיגועים נגד רצועת הבטחון. אולם, אין ספק כי יעודדו פעולות צבאיות של הארגונים השיעים נגד רצועת הבטחון, ואף יסייעו להם באמצעי לחימה ובמודיעין.

פורשים בקרוב: הממונה על התקציבים ומנכ"ל האוצר

מאת צבי זרחיה

הממונה על התקציבים באוצר אהרון פוגל, יפרוש בקרוב מתפקידו.

גורמים בכירים באוצר אמרו אמש כי בין פוגל ושר האוצר וצמרת האוצר שורר יחסי עבודה טובים ביותר, אולם הוא מבקש לפרוש לאחר 3 שנים בתפקיד.

נסים יצטרך בקרוב למצוא גם מנכ"ל חדש למשרד האוצר, לנוכח פרישתו הצפויה בקיץ של מנכ"ל האוצר ד"ר עמנואל שרון. שרון ישמש כיועץ לבנק העולמי. שר האוצר משה נסים מבקש לבנות למשרות המנכ"ל הממונה על התקציבים, דמויות כלכליות מקצועיות ולא לבצע מינויים פוליטיים.

באחרונה, הציע שר האוצר את משרת הממונה על השכר באוצר למספר עובדים באוצר — אך לפי שעה טרם הוחלט בעניין. התפקיד הוצע לסגן הממונה על התקציבים משה הבא, שהודיע כי לא יוכל על עצמו את התפקיד. הגיעו באוצר אמרו אתמול כי לתפקיד החשב גם שמו של יעקב דנון, שעבד בעבר במחלקת הממונה על השכר באוצר.

הידרדר מצבה של מורן קדוש המחכה להשתלת כבד בלונדון

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מצבה של הילדה הירושלמית בת ה־4, מורן קדוש, הממתינה בלונדון לניתוח השתלת כבד, חלה אתמול הידרדרות והוא ממשיך להיות קשה.

רופאי המחלקה להשתלות בבית־החולים "קינגס קולג'" ממשיכים לעקוב באופן רצוף אחר ההתפתחות, ובסוף־השבוע אף הגיעו למסקנה כי מורן כשירה להשתלה.

עתה היא ממתינה לתורם המתאים הראשון, שיוכל להציל את חייה.

מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבצ'וב עם נשיא סוריה אסד. (תצלום אי־פי)

הטלוויזיה הכללית ניהלה מאבק עד לרגע האחרון

הערוץ השני לא שידר בסוף את המשחק: בית"ר י־ם הפועל ת"א

מאת לילי גלילי,
סופרת "הארץ"

המאבק בין הערוץ הממלכתי לערוץ השני הגיע אתמול לשיאו על מגרש כדורגל של בית"ר ירושלים והפועל תל אביב. משנודע להנהלת הערוץ השני כי הטלוויזיה לא תשדר את המשחק, מכיוון שניידת השידור הבודדת שלה תהיה מוצבת ב"יד ושם" לצילום טכס הזיכרון ליום השואה, החליט בערוץ השני לצלם ולשדר את המשחק. לשם כך, אף השיג הערוץ השני את הסכמתו של גרעון גדות, יו"ר מפעל הפיס, ואת צוות הצילום של "סרטי חול".

משנודע הדבר בטלוויזיה, נעשו במשך יומיים מאמצים ולחצים קודחניים למנוע את השידור. בטלוויזיה טענו, כי בעוד רשות השידור משלמת להתאחדות הכדורגל 350 אלף דולר לשנה עבור זכויות הצילום הבלעדיות, אין לערוץ השני זכויות אלה. מנהל החדשות, יאיר שטרן אמר גם, כי לא יתכן שבשעה שהטלוויזיה הממלכתית נמנעת מלשדר כדורגל בערב יום השואה, ודבר שונה בעבר, לדבריו, לביקורת של הצופים, יוקרן המשחק בערוץ השני.

ובכל זאת, על מגרש הכדורגל נפגשו צוות הערוץ השני וצוות הטלוויזיה, שבא לצלם קטעים מן המשחק למהדורת החדשות הקצרה שקדמה לשידור הטכס מ"יד ושם".

שידור המשחק בערוץ השני נמנע ברגע האחרון ממש, כשנציגי הערוץ התיצבו כבר באולפני "קסטל" בגירה (כשם בעבורים השידורים). ברגע האחרון, הודיעו בהתאחדות הכדורגל כי אין לערוץ השני זכויות לשדר מהמשחק. השידור בוטל. במקומו, הקרין הערוץ השני סרט על השואה.

אל על

	מעל' מינימום	מעל' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	12	21	מ"ח	9	19
אתונה	10	18	מ"ח	10	19
בוקרשט	7	18	גשם	—	—
בריסל	11	19	מ"ח	8	17
וינה	9	25	מ"ח	8	17
ז'נבה	7	12	גשם	5	21
לונדון	15	19	גשם	11	23
ליסבון	11	19	גשם	11	18
מדריד	7	17	מ"ח	9	19
ניו־יורק	8	17	בהיר	11	17
פאריס	15	22	בהיר	15	19
פרנקפורט	10	22	מ"ח	6	25
ציריך	9	20	גשם	—	—
קהיר	12	22	מ"ח	10	25
קופנהאגן	8	16	מ"ח	6	16
רומא	10	20	בהיר	10	20
שטוקהולם	5	15	גשם	5	13

EL AL אל על

ב"מוספשבת" מטעם עיתון "הארץ" ועיריית תל־אביב:

פרופ' אבינרי: אם ארנס נפגש עם שולץ – לשם מה יש צורך בשגריר?

צופה: בבחירות הבאות תהיה תזוזה לטובת המערך; 5% לכאן או לכאן יכריעו • מסיק משיחות שקיים בברית־המועצות: הסובייטים מצטערים על ניתוק היחסים עם ישראל

שלמה אבינרי

שבתאי טבת (צילום עוזי קרן)

מאת נורית אמיתי
כתבת "הארץ"

"לשם מה יש צורך בשגריר בארצות־הברית, אם השר משה ארנס נפגש עם מזכיר המדינה, ג'ורג' שולץ, בלי נוכחות השגריר?" — שאל פרופ' שלמה אבינרי, שהוכר בשעתו כמועמד לשגריר בארצות־הברית, במוספשבת של עיתון "הארץ", שהתקיים אתמול באולם תיאטרון "הבימה".

לדבריו, פגישת שולץ עם ארנס היא הוכחה שאי־אפשר לנהל מדיניות — אם כל צד בממשלה שולח את נציגו. פרופ' אבינרי ציין כי שגריר בוואשינגטון, האמור לייצג את עמדת ישראל, אינו יכול לייצגה אם יש דברים שאינו יודע עליהם.

במוספשבת, הנערך בשיתוף עיריית תל־אביב ובחסות הוצאת "כתר", אמר אבינרי כי שר הביטחון, יצחק רבין, הגיב על האירוע הנבלני בסמוך לאלפי־מנשה, באופן שהעמיד אנשים במקומם, בכך שהדגיש מי באמת שומר על ביטחון ישראל.

"תוך כדי האירוע המגונה עלו דברי רבין כי ביטחון ישראל לא נשמר חמש דקות מכפר־סבא אלא בקו העימות", אמר פרופ' אבינרי, חבר מפלגת העבודה.

אבינרי הסכים לקביעת המראיין, מיכאל הנדלזלץ, כי בתנועת העבודה קיים ויכוח בנושא השטחים, וכי חלק מהנהגת המפלגה הוא שלא הגיעו לקו משותף בנושא לגבי מצע הליכוד.

חזון הליכוד, לדברי אבינרי, מבוסס על שלטון באוכלוסיה בת מיליון ורבע איש — וזאת הגדירה "דבר מטומטם וחסר אחריות".

את ממשלת האחדות הלאומית כינה אבינרי "ממלכת דו־ראשית", והדגיש כי הוועידה הבין־לאומית מאפשרת הכנסת ירדן לתהליך המשא־ומתן, "וברור שהפלסטינאים יהיו שותפים. הבעיה היא איך מתגברים על הלאו של אש"ף", אמר.

כמו כן ניבא פרופ' אבינרי כי בבחירות הבאות תהיה תזוזה לכיוון המערך, וכי "5% לכאן או לכאן יכריעו את גודל הממשלה הבאה".

משיחות שקיים בברית־המועצות, אבינרי מסיק כי הרוסים מצטערים כיום על ניתוק היחסים עם ישראל. "כשנותקו היחסים ב־67', חשבו הרוסים כי מדובר בכמה חודשים. הם לא תיארו לעצמם שהניתוק יימשך 20 שנה". את רצון הרוסים בחידוש קשרים עם ישראל תלה המראיין, בין השאר, בבעיית הקצנה הדתית המוסלמית, המסכנת גם את הסובייטים, ובן בחשש ממלחמה חדשה.

לאחר מכן ראיין שבתאי טבת, שספרו "הקרקע הבוערת" — כרך שלישי בביוגרפיה שלו על דוד בן־גוריון, "קנאות דוד", עומד לראות אור בימים אלה בהוצאת שוקן.

טבת סיפר כי בן־גוריון הבין עוד ב־33' שמבוקש הזמן באשר לגורל יהודי אירופה מהירשה. "כשקרא את ספרו של היטלר, 'מיין קאמפף', חזה בן־גוריון את שאיפת היטלר להשמיד את היהודים", אמר. טבת סיפר כי בן־גוריון חזר ואמר, מאות פעמים, כי היטלר עומד להשמיד את העם היהודי.

רוב חברי הוועדה המקומית לתכנון בבירה – בעד הסרת פסלו של אגם מרחבת הכותל

במועצה לארץ־ישראל יפה אומרים: שורש הרע – במסכת הקשרים העדינה של המדינה עם האנשים שתרמו כסף להצבת הפסל בכותל

מאת נדב שרגאי
כתב "הארץ" בירושלים

רוב חברי הוועדה המקומית לתכנון ובנייה בירושלים, שוללים את הצבת פסל הזיכרון של יעקב אגם לזכר קורבנות השואה ברחבת הכותל המערבי. רבים מחברי הוועדה אמרו ל"הארץ" כי אם יתבקשו להכריע בנושא, יצביעו בעד הסרתו.

הפסל, שיש להבות של אש ומים, הוצב, ביוזמת הרב שלמה גורן, בלי אישור הגופים המוסמכים לכך בירושלים, על בניין ישיבת האידרא שבחזית הכותל המערבי, ונחנך בשבוע שעבר במעמד ראש הממשלה, ראש עיריית ירושלים, הרמטכ"ל והרבנים הראשיים.

על התנגדותם להצבת הפסל ברחבת הכותל, הודיעו עד כה המועצה לשימור אתרים, המועצה לארץ ישראל יפה, החברה להגנת הטבע, יועצת ראש עיריית ירושלים לענייני אמנות, ועדת האמנות של העירייה ואף משרד הדתות, האחראי מתוקף החוק על רחבת הכותל, באופן לא רשמי.

בכיר במשרד הדתות הביע פליאה על שכל צמרת המדינה השתתפה בטקס חנוכת הפסל, ונתנה בכך לגיטימציה, אם כי בלא ידיעה, למעשה בלתי־חוקי.

במועצה לארץ־ישראל יפה אומרים כי שורש הרע, שאיפשר את הצבת פסל אגם במקום המקודש ביותר לעם היהודי, ביוזמה פרטית, קשור למערכת קשרים עדינה של המגבית ומוסדות מדיניים אחרים עם התורמים הגדולים מחו"ל, שעד מהם נמנים גם אחדים מתורמי הכסף ל"להבות הזיכרון" של אגם.

לרב גורן ניתנה ארכה של שבוע לנקוט הליכי רישוי הדרושים לאגודתו. בשלב זה נראה כי היא לא תזכה לאישור.

אב לתלמיד שהושעה מתיכון איים על מנהל ביה"ס ברצח

מאת נילי מנדלר
כתבת "הארץ" לענייני חינוך

אב לתלמיד י"ב בתיכון "בתר" בפתח־תקווה, איים על מנהל בית הספר, עמוס לוין, כי ירצח אותו.

הדבר היה שלשום בעת ויכוח ביניהם, שבמהלכו, השליך האב לארץ את הטלפון שעל שולחן המנהל, וכוסות אחרות שניצבו עליו. המנהל התלונן במשטרה. נודע כי במקביל, פינה את בני משפחתו מהבית, מחשש להתנכלות לשלומם. תגובתו האלימה של האב באה לאחר שהמנהל הודיע לו כי המועצה הפדגוגית של בית הספר, החליטה להשעות את בנו מלימודיו ומבחינות הבגרות, בשל בעיות משמעת.

בני כיתתו של התלמיד השביתו את הלימודים למשך יום, לפני חופשת הפסח, לאות הזדהות עמו. הם יצאו נגד מה שהגדירו "שלטון הרודני של בית הספר", והשמיצו את מוריהם ואת המנהל.

ארגון המורים העל־יסודיים, שהמנהל פנה אליו בעניין זה, גינה בחריפות את התנהגות האב. הארגון קרא למורים ולמנהלים שלא להבליג על מקרי אלימות בבתי הספר, ולמצוא דרכים למצות את הדין עם כל הגורמים האלימים.

נבון הגיש תוכנית להיערך לגל עליה:

בחינות בגרות לעולים מבריה"מ יהיו ברוסית

כיתות קלט מיוחדות יפעלו חצי שנה • תלמידים ותיקים יאמצו עולים

(עתי"ם למ"ם). אם יבוא גל עליה מברית־המועצות יהיו בחינות הבגרות לתלמידי תיכון שיעלו משם, בשפה הרוסית. כמו כן יתחשבו בחיבור שלכתבו ברוסית.

הצעה זו כלולה בתוכנית שהוכנה לפי הנחיות שר החינוך, יצחק נבון, לקליטת יהודי בריה"מ במערכת החינוך.

התוכנית מבוססת על קליטת כעשרת אלפים עולים. שלשום הגיש אותה השר לדיון ראשוני בישיבה השבועית של הנהלת משרדו.

במבוא לתוכנית נאמר כי אם אכן יבואו עשרת אלפים עולים, יהיו 1710 מתוכם תלמידים בגני ילדים ובחינוך היסודי, 900 תלמידים בחינוך העל־יסודי ו־375 מורים עולים.

אלה ההצעות העיקריות בתוכנית שר החינוך:

ביישובים שאליהם יגיעו המשפחות ייפתחו כיתות קלט מיוחדות בבתי הספר היסודיים והעל יסודיים, שיפעלו כ־6 חודשים בהדרכת מורים מן המנין בבתי הספר.

אגף הנוער יפעיל, במסגרת פרויקט המחויבות האישית, אימוץ של תלמידים עולים בידי תלמידים ותיקים בקשר אישי ("אחד לאחד").

יתקיימו פעולות יזומות להכרת הארץ, תולדותיה ומורשתה.

מורים־עולים יופנו לאולפן מיוחד, וכן יכירו את תוכניות הלימודים הקיימות, יקבלו הכשרה במקצועות עבריים (לשון, ספרות, תנ"ך) ויתנסו בעבודה מעשית.

יעקבי: בלי מפנה מדיני ניהפך לדרא"פ או לבנון

מאת נורית כהנא כתבת "הארץ" בחיפה

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי, אמר שלשום כי אם יימשך הקפאון המדיני, עלולה מדינת ישראל להפוך למעין דרום־אפריקה, או ללבנון: אם יעניקו לערבים החיים בה זכויות פוליטיות — תהפוך למדינה דו־לאומית בלי רוב מאסיבי, כמו לבנון, ואם לא יעניקו — תהפוך לדרום־אפריקה. שתי אפשרויות אלו מראיגות ומחרידות, לדבריו.

במסגרת הרצאה במועדון הכי־כלכלי בחיפה, אמר יעקבי כי 53% מהילדים הנולדים כיום תחת שלטון מדינת ישראל אינם יהודים. בתבל עזה יהיו בשנת 2000 מיליון ערבים (כיום יש 630,000).

בוא לעשות "עיסקות עתידיות" בבנק לאומי.

כך תבטיח את רווחיך העתידיים מפני השינויים בריבית ובמדד.
"עיסקות עתידיות" של בנק לאומי פותרות עבורך סיכוני חשיפה בתקבולים ובהתחייבויות עתידיות.
ב"עיסקות עתידיות" קונים זכות לפיקדון, מוכרים זכות להלוואה ומאפשרים אופציות למחירי כסף בעתיד.
מינימום לעיסקה 250,000 ש"ח.

בעת עריכת העיסקה אין צורך בפקדונות.

לפרטים נוספים פנה ישירות לחדר העיסקות בשקלים טל' 03-648816, 03-648841, 03-648867.

בנק לאומי

מינהל הסחר מתכנן: פחות נספחים כלכליים בארה"ב

עקב הטענה כי ריבוי הרשויות הכלכליות של ישראל בארה"ב יוצר חוסר תיאום, כפילות בעבודה ובזבוז מקורות

מאת צבי זרחיה
כתב "הארץ" לענייני כלכלה

שינויים במספר הנציגים הכלכליים של ישראל בארה"ב, ובמערכת התיאום, יוטלו בקרוב, לאחר השלמתה של תוכנית־ניפוי הבדיקה של הנספחים הכלכליים במקום זה.

מינהל לסחר־חוץ במשרד התעשייה והמסחר, החל לגבש באחרונה תוכנית חדשה, שבמסגרתה יתכן שיחול צמצום מספר השליחים הכלכליים של ישראל בארה"ב. עם השלמתה של התוכנית, ידונו משרדי האוצר, התעשייה והתיירות ביישומה.

באחרונה נשמעה ביקורת חריפה על שהמערכת האדמיניסטרטיבית של ישראל בארה"ב לא תואמה עצמה להתפתחויות החדשות בשוק האמריקאי. נטען שריבוי הרשויות הכלכליות של ישראל במדינה זו, יוצר חוסר תיאום, כפילות בעבודה ובזבוז מקורות. ישראל מפעילה שליחים ונספחים כלכליים בעיקר בניו־יורק, וושינגטון, שיקאגו, לוס־אנג'לס ויוסטון.

בין משרדי הממשלה שהשליחים הכלכליים מציגים: הרשות לקבלת גמלין במשרד התעשייה, רשות ההשקעות במשרד האוצר, וכן מצויים שליחי משרד התיירות. גם בנציגויות של קונסוליות ישראליות בארה"ב, המסונפות למשרד החוץ, עוסקות בתחומים כלכליים.

במשרדי האוצר והתעשייה הובעה דעה שיש לבצע שינויים מרחיקי לכת בפעילות השליחים הכלכליים בארה"ב. מנכ"ל האוצר, ד"ר עמנואל שרון, אמר שלשום כי אופי פעילות הסחר בין ישראל וארה"ב השתנה מאוד בשנים האחרונות מבחינת היקף היצוא ואופי ההשקעות. הדבר מחייב בדיקה מחודשת של הפעילות הכלכלית של המערך הישראלי בארה"ב.

ממשרד האוצר נמסר כי עדיין לא נערך דיון בנושא מספר הנספחים הכלכליים בארה"ב. יצויין כי בשנים האחרונות ביקש האוצר לצמצם במספר הנציגים הכלכליים בחו"ל.

מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר, יורם בליזובסקי, ציין כי התפתחויות בשוק האמריקאי, כמו הפעלת הסכם הסחר החופשי בין ישראל וארה"ב, והנטיות בארה"ב להגביל יצוא ישראלי לארה"ב, מחייבים בדיקה מחודשת של הכלים האדמיניסטרטיביים העומדים לרשות ישראל בכל הקשור לפעילותה הכלכלית בארה"ב.

סיסמאות למען שחרור הפושע הנאצי:

"שחררו את הס", נכתב על קיר איצטדיון בנירנברג

נירנברג (איפי). סיסמאות למען שחרורו של הפושע הנאצי רודולף הס מן הכלא צוירו אתמול באותיות ענקיות על קירות איצטדיון כדורגל עירוני בעיר נירנברג בגרמניה המערבית. כך מסרה משטרת נירנברג.

המשטרה מסרה, כי הסיסמאות צוירו באותיות שגובהן שניים ושלושה מטר, ונאמר בהן: "חופש להס", "שחררו את הס" ו"תימכו במפלגת הפועלים הלאומית של גרמניה". מפלגה זו, אומרת המשטרה, היא קבוצה ימנית קיצונית.

עוד מסרה המשטרה, כי באזור האיצטדיון נמצאו כרזות רבות של המפלגה, שפוזרו בידי "ציירי" המפלגה לפני עלות השחר בשבת.

פועלי העירייה עמלו אתמול בבוקר כדי להסיר את הסיסמאות לפני המשחק, שהיה צריך להיערך במגרש בשעות מאוחרות יותר.

רודולף הס, סגנו של היטלר, יהיה מחר בן 93. הוא המנהיג הנאצי האחרון שנמצא עדיין בכלא. לאחרונה פנה הס שוב בבקשה לשחררו. מנהיגים גרמנים בכירים, ובכללם הקאנצלר הלמוט קוהל, והנשיא פון וייצזקר, קראו גם הם לא אחת לשחרר את הס מכלאו.

בריטניה, צרפת וארה"ב הביעו הסכמה לשחרור מנימוקים הומניטאריים, אך בריה"מ איתנה בהתנגדותה לשחרורו של הס.

15,000 אלכוהוליסטים יהודים בארץ; רק 3500 בטיפול גמילה

10% מה"שתיינים" – נשים • עליה באלכוהוליזם של ערבים

(עתים). בקרב האוכלוסיה היהודית בישראל יש כיום 15 אלף אלכוהוליסטים הזקוקים לטיפול, ומהם הגיעו לטיפול במרכזי גמילה אמבולטוריים — 3,500.

בסמינר הארצי לנושאי התמכרויות, שהתקיים בכפר המכביה ברמת־גן, נמסרו תוצאות סקר, שנערך לראשונה באוכלוסיה הערבית, המלמד כי עלה גם בה מספר האלכוהוליסטים.

מתוך 300 ערבים שפנו מאז 1984 למרכזי גמילה — קיבלו טיפול 137, כולם גברים, בני 40 בממוצע. 90% מהם מסתייעים בקצבות הכנסה מהביטוח הלאומי.

מתוך אלה שהוגדרו כשתיינים בעייתיים, 10% הן נשים.

המפקח על חינוך מיוחד במשרד החינוך:

"אין משרד החינוך מנצל רצון ניצולי שואה לספר ספורם האישי לתלמידים"

מאת נילי מנדלר, כתבת "הארץ" לענייני חינוך

ביקורת חריפה על שמשרד החינוך לא קבע עד היום את לימוד השואה ומורשתה כנושא מרכזי בבתי הספר, השמיע שלשום פרופ' שמעון זקס, המפקח המרכזי על החינוך המיוחד במשרד החינוך.

בטקס חלוקת פרסי קרן ריאמנטשטיין, להנצחת משפחה זו וכל הנספים בשואה, שנערך בבית סוקולוב בתל אביב, אמר פרופ' זקס, כי נקבעו נושאים מרכזיים במערכת החינוך, מכל הסוגים, כגון אחווה בין יהודים לערבים, ודמוקרטיה, אך לא נכללה השואה שעדיין חיים בינינו ניצולי שואה שיכולים ומשתוקקים להעביר לתלמידים את סיפוריהם האישיים בגוף ראשון.

עוד ציין כי "מה שלומדים היום במערכת החינוך, זה תאריכים היסטוריים. מה שחסר זו היסטוריה מוחשית, המקרבת, לפעמים קרובות, את השואה, הלוא מה שחשוב זה החוויה האמיתית והדיווח עם הצעירים, בלא אינדוקטרינציה היסטורית".

הבהרה

בקשר לידיעת עתים שפורסמה בעיתוננו ביום ה' 23.4.87 על אודות בכיר במשרד התקשורת שהורשע בפלילים, מבקשת סוכנות עתים להבהיר:

העובד הבכיר, אריה אליאס, הואשם בקבלת שוחד, אולם בעקבות עיסקת טיעון בין התובעת עו"ד מרים רוזנטל והסניגור עו"ד דוד מקרין, הורשע הנאשם בעבירה באימון בלבד.

השופט ארנון לוי קבע עוד בפסק הדין, כי לא הוכח במשפט שהיה קשר בין קבלת השי על ידי הנאשם לבין הענקת מכרזים משרד התקשורת על ידו למוסכים מסויימים, כטענת התביעה.

ערך את העמוד: משה רייכלר

صكنا من الاهل

חדשות המשק

רווחי קבוצת בל"ל ב–86 נמוכים מההערכות: 4.4 מיליון שקל בלבד

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

רווחי קבוצת בנק לאומי ב–1986 מסתכמים בב–4.4 מיליון שקל בלבד (2.9 מיליון דולר), כך מתברר מסיכומים סופיים שהושלמו בבנק בסוף השבוע. רווח זה נמוך מההערכות שהיו עד כה לגבי רווחיות קבוצת בנק לאומי.

בהתחשב ברווחים שהיו לבנק לאומי מחברות בנות ובכלל זה בנק לאומי ניו יורק, הרי שבנק לאומי עצמו סיים את השנה בהפסד. כאשר התקבלו בבנק הנתונים על רווחיות הקבוצה סברו שיש צורך לסיים את השנה בהפסד אך לאחר שיקול נוסף הוחלט להצביע על רווח סמלי.

דובר הבנק מסר בתגובה, כי לא יתייחס בשום צורה שהיא לתוצאות הכספיות טרם פירסומן ביום ד' הקרוב, במסיבת עיתונאים.

הרפורמה במשק הדלק – לתוקף ביולי חברות הדלק ייאבקו בבתי הזיקוק

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרד האוצר יתמוך ברפורמה במשק הדלק המוצעת על ידי משרד האנרגיה, והשלב הראשון שלה יכנס לתוקפו ב–1 לחודש יולי. בפגישה בסוף השבוע בין ראשי חברות הדלק לאהרון פוגל, הממונה על אגף התקציבים באוצר, לא עלה בידי ראשי חברות הדלק לשכנע את פוגל לקבל את עמדתם.

בשלב הראשון, יותר לצרכני האנרגיה הגדולים לייבא בכוחות עצמם את התזקיקים הדרושים להם. בתי הזיקוק יוכלו לייבא תזקיקים ולהתחרות עם חברות הדלק במגזר הרכישות המורשות (המדובר ב–30 אחוז מיבוא הדלק). חברות הדלק תוכלנה שלא לבצע את עיסקות הזיקוק בבתי הזיקוק, אם יצליחו להוכיח כי הן מצליחות לזקק את הדלק במחירים זולים יותר בבתי זיקוק בחו"ל. עובדה זו תאלץ את בתי הזיקוק להתייעל.

הסכם מבנה המחיר שקובע את רווחיות חברות הדלק יבוטל, ובמקומו תקבע נוסחה חדשה לקביעת רווחיות חברות הדלק. בדיוני סוף השבוע הוזכרו שתי בעיות מרכזיות שעלולות להתעורר בעקבות קבלת הרפורמה המוצעת:

● מערכת הרישומים של עיסקות ייבוא הדלק עשויה להיות מורכבת ביותר.

● חברות הדלק תאלצנה לאחסן את התזקיקים בבתי הזיקוק, שיהפכו למתחרה שלהן.

גורמים בחברות הדלק העריכו כי בעקבות קבלת הרפורמה ינהלו החברות מלחמת חורמה בבתי הזיקוק, הגם שמלחמה זו תפגע ברווחיותן.

ורטהיימר לחו"ל – דחיה נוספת בהכרעה על עתיד מנועי בית שמש

ורטהיימר החליט לא לדחות נסיעתו לאחר שנפגע מהביקורת באוצר לפיה הוא מקבל מתנה של 180 מיליון דולר

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ההכרעה בדבר עתיד מפעל מנועי בית שמש תידחה לפחות בשבוע, לאחר שהתעשיין סטף ורטהיימר יצא לחו"ל לביקור בסניפי חברת "ישקר".

המגעים בנושא התנאים שבהם יועבר המפעל לידי ורטהיימר יימשכו, אך יודעי דבר ציינו, כי לא תוכלנה להתקבל כל הכרעות של ממש בנושא עתיד המפעל בהעדרו.

ורטהיימר עצמו, שנפגע מאוד מדברי הביקורת של האוצר כאילו הוא יקבל מתנה בשווי 180 מיליון שקלים, החליט לצאת לחו"ל ולא לדחות את נסיעתו עד אשר תתבהר עמדתו הרשמית של משרד הביטחון.

המצעת להצלת מפעל מנועי בית שמש נתון כיום בידי משרד הביטחון ובכוונתו להבטיח השגות ישירות או עקיפות למפעל.

תעשיית מוצרי ההדרים תקלוט השנה כמות שיא של 800 אלף טונות ברירה

התמורה לפרדסנים תגדל בלמעלה מ־30 מיליון דולר

מאת אברהם צחור
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מפעלי התעשיה לעיבוד פירות הדר יקלטו השנה מהחקלאים כמויות שיא של פירות ברירה הדר. ההכנסות עבור פירות אלו תגדל, בהשוואה לאשתקד, בלמעלה מ־30 מיליון דולר.

מאז ראשית העונה ועד אמצע השבוע שעבר קלטה התעשיה מהפרדסים כ־650 אלף טונות של ברירת הדרים. עד סוף העונה, בעוד כחודש, תקלוט בסך הכל קרוב ל־800 אלף טונות. בעונה הקודמת כולה נקלטו לא יותר מ־660 אלף טונות בלבד.

ברירת ההדרים (תפוזים ואשכוליות) משמשות את התעשיה לייצור מוצרי הדרים שונים המיועדים רובם ככולם ליצוא. יצוא זה יסתכם השנה בלמעלה מ־200 מיליון דולר, בהשוואה לכ־160 מיליון דולר בלבד מלפני שנה. עליה זו ביצוא מוצרי ההדרים נובעת גם מהעליה בכמויות הברירה שיקלטו וגם מעליה מקבילה במחירי מוצרי ההדרים בחו"ל. בגלל הבצורת שפקדה את פרדסי ברזיל (ייצרנית מוצרי ההדרים הגדולה בעולם) עלו מחירי רכז הוולנסיה תוך שנה מרמה ממוצעת של כ־1100 לרמה של כ־1400 דולר לטונה פו"ב.

על פי הסכם, שנחתם עוד בראשית העונה בין הפרדסנים לתעשיינים, המחירים שמשלמים לפרדסנים צמודים למחירים של מוצרי ההדרים בחו"ל. הודות לכך גם הפרדסנים נהנים השנה בעקיפין משיגשוג התעשיה. עבור ברירת הוולנסיה, למשל, הם יקבלו השנה מהתעשיה, בשער הפרדס, מחיר של 96 דולר לטונה פרי. אשתקד לא קיבלו יותר מ־85 דולר.

קבלן הבונה ליד מפעלי שטראוס הבטיח לרוכשים כי המפעל יועבר

מיכאל שטראוס: הוצאתי צו מניעה נגד המשך הבניה אך הקבלן ממשיך לבנות ★ אין כל כוונה להעביר את המפעל

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קבלן מצפון הארץ החל לבנות בניין רב קומות המיועד למגורים, סמוך למפעלי שטראוס בנהריה. הקבלן הבטיח לרוכשי הדירות, כי מפעלי שטראוס יועברו מהמקום תוך שנתיים־שלוש. על כך מסר אתמול מיכאל שטראוס, מנכ"ל מפעלי שטראוס, שהכחיש כל כוונה להעתיק את המפעלים מהמקום.

הקבלן, הפועל במסגרת חברה בשם האחים לוי, רכש 7 דונם קרקע מקבוצה של יורשים. גם מיכאל שטראוס ביקש לרכוש שטח זה, הסמוך למפעלו, אך הקבלן הציע מחיר גבוה יותר וקנה את הקרקע. שטראוס עצמו רכש דונם במקום זה, מאחד היורשים שפעל בנפרד.

לטענת שטראוס, החל הקבלן בהכנות לבניה למרות שטרם נעשתה פרצלציה על הקרקע. בנוסף לכך, נודע לו, כי הקבלן הבטיח לרוכשי דירות, שהמפעל יועתק, כך שלא יפגע באיכות חייהם. שטראוס אומר, כי אין כל כוונה להעביר את המפעל. לדבריו, הוציא צו מניעה נגד המשך הבניה בבית משפט בחיפה, אך ביום שישי נימשכו העבודות לקראת תחילת הבניה.

את הקבלן לא ניתן היה להשיג אמש.

האוצר יבקש מהבנקים לחלק מניות הטבה ללא הגנה למחזיקי בנקאיות

ההצעה נועדה לבחון את שווין הממשי של הבנקאיות שבהסדר

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרד האוצר מתכוון לפנות להנהלות הבנקים, על מנת שאלה יכנסו את האסיפות הכלליות, ויקבלו החלטה על חלוקת מניות הטבה למחזיקי המניות הבנקאיות שבהסדר. הכוונה היא לחלק מניות הטבה בשיעור נמוך (5–10 אחוזים), שלא תהיינה זכאיות לקבל את ההגנה שהממשלה הבטיחה לבעלי המניות הבנקאיות באוקטובר 1983.

מטרת ההצעה היא ליצור שוק משני של מניות בנקאיות נטולות הגנה, שתיסחרנה במחיר שישקף את ערכן הכלכלי הממשי. האוצר מתבונן בצעד זה מספר יתרונות: ראשית, לדעת מה שיעור ההטבה שיש להעניק למחזיקי המניות הבנקאיות, במידה ויוחלט שלא לקבל את התמורה הכספית עבורן. יצירת שוק משני לבנקאיות; גם תמנע את מחיקתן מהרישום למסחר בבורסה, בעת פירעונן הסופי באוקטובר 1988.

רישומן למסחר של המניות הבנקאיות גם יאפשר לאוצר למכור במהלך המסחר חלק מהמניות הבנקאיות שהוא כבר מחזיק ברשותו (המדובר במניות בהיקף של 1.3 מיליארד שקל). הצעת האוצר לא תפגע בהתחייבות הממשלתית למחזיקי הבנקאיות שבהסדר. הצעת משרד האוצר נסמכת על הצעה דומה שהועברה על ידי הנהלת הבורסה לניירות ערך לפני מחצית השנה.

יהודה דרורי, הממונה על שוק ההון באוצר אישר כוונת האוצר בדבר, ואמר, כי עתה נותר להחליט על העיתוי של ביצוע ההחלטה.

רווח מירב למשכנתאות ירד ברבעון הראשון ב–28% ל–729 אלף שקלים

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קבוצת הבנק הבינלאומי הראשון מתחילה השבוע לפרסם תוצאות עיסקיות ראשונות ל–1987, כאשר בנקים אחרים עדיין לא פירסמו את התוצאות העיסקיות לשנת 1986.

הדו"ח הראשון שפורסם הינו של בנק מירב למשכנתאות, שסיים את הרבעון הראשון ברווח של 729 אלף שקל, לעומת יותר ממיליון שקל ברבעון הראשון של 1986, ירידה של 28 אחוז. התשואה נטו על ההון העצמי ירדה ל–6.9 אחוז לעומת 9.8 אחוז ברבעון המקביל.

ההון העצמי של הבנק הסתכם בסוף הרבעון הראשון של 1987 ב–42.9 מיליון שקל, גידול של 1.7 אחוז לעומת סוף 1986. המאזן של הבנק ירד בחצי אחוז והגיע ל–719.4 מיליון שקל.

המיסים על ההכנסה חושבו ברבעון זה על פי תיקון 72 לפקודת מס הכנסה, שלפיו הוקטנו שיעורי המס החלים על תאגידים. המיסים ברבעון הראשון היו 55.2 אחוז מהרווח ברוטו לעומת 37 אחוז בתקופה המקבילה.

לעומת הירידה ברווחי מירב, נרשמה עליה של 139 אחוז ברווח הנקי של בנק עצמאות למשכנתאות, שהוא חברת בת של בנק מירב. הרווח של בנק זה הגיע ל–402 אלף שקל והיווה תשואה נטו של 11.2 אחוז לעומת 4.8 אחוז ברבעון המקביל של 1986. המיסים ברבעון הראשון של 1987 היו 51.4 אחוז מהרווח ברוטו לעומת קרוב ל–72 אחוז בתקופה המקבילה, עקב חוקי המס החדשים שהביאו להורדת שיעורי המס על הבנק.

אורי מנשה רכש מבל"ל את קרגל לפי שווי חברה של 24 מיליון ד'

הרכישה – חודש לאחר שפרש מהנהלת "קרגל" עם השתלטות בל"ל ★ בל"ל לא הרוויח בעסקה

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חודש אחד בלבד לאחר שפרש מ"קרגל" עקב השתלטות בנק לאומי על שני שלישים ממניות המפעל, הגיע אורי מנשה להסכם לפיו ירכוש את החזקות בל"ל ב"קרגל" תמורת סכום של 16 מיליון דולר. שליש מהמניות מוחזקות זה זמן רב בידי אורי מנשה, אשר ניהל את החברה בעשר השנים האחרונות.

בנק לאומי מחזיק כיום בשני שלישים ממניות "קרגל", לאחר שבחודש נובמבר 86 רכש חבילה של שליש מהמניות ממפרקי חברת ההשקעות "דנות".

על פי עסקה זו, כאמור מוערכת "קרגל" בסכום של 24 מיליון דולר. בנק לאומי רכש את חבילת המניות הראשונה שלו בינוי 83' תמורת סכום של 8.34 מיליון דולר (במחירי שנת 83) ואת חבילת המניות השניה לפני חצי שנה תמורת סכום של 5.8 מיליון דולר.

אם נחשב את עלות ההשקעה של בנק לאומי בחברה לפי מחיר הון דולרי של 10 אחוזים לשנה, נמצא כי בנק לאומי לא הרוויח בעסקה זו.

אורי מנשה מתכוון לחזור להנהלת המפעל בימים הקרובים, ככל הנראה במקומו של גד פרופר, שמונה להנהלה לפי הצעת המנהלים של החברה לפני חודש על ידי בנק לאומי.

מנשה מסר גם, כי הוא מתכוון לשתף קבוצת משקיעים חדשה בבעלות על מפעל "קרגל", שהינו המפעל הגדול ביותר בארץ לייצור קרטון גלי ומשא ומתן זה נמצא בשלבים סופיים.

ההסכם הפורמלי בין חברת ההשקעות של בנק לאומי, המחזיקה במניות "קרגל" לבין מנשה ייחתם בתוך ימים אחדים.

יצויין, כי בנק לאומי הצהיר עוד בשנה שעברה כי הוא מתכוון לצמצם את השקעותיו בתחומים שאינם בנקאים. בעקבות החלטה מכר הבנק את חבילות המניות שהחזיק בחברת "פקר פלדה" ובחברת "ארגמן".

היצוא התעשייתי לארה"ב גדל ב־86 ב־10% ל־2.3 מיליארד ד'

(ע) היקף היצוא התעשייתי הכולל מישראל לארה"ב גדל ב־1986 ביותר מעשרה אחוזים והגיע ל־2.3 מיליארד דולר. זאת, למרות שבשנה זו הקשו ירידת שער הדולר והקפאת שערי המטבע על כושר התחרות של היצוא הישראלי לארה"ב. כך אמר עו"ד אפי זוסמן, מנהל נציגות קונסרן כלל בארה"ב, שנבחר השבוע ליו"ר החדש של ארגון תעשיות היצוא הישראליות בארה"ב.

הארגון שהוקם לפני כשנה וחצי בניו־יורק פועל בחסות התאחדות התעשיינים בישראל ובסיוע המשלחת הכלכלית של משרד המסחר והתעשיה בניו־יורק. בארגון 45 חברות ישראליות והוא מקיים מפגשים חודשיים קבועים עם הנציגים הישראליים של התעשיות הפועלות בארצות הברית.

ועדת הכנסת לעניין רידינג ג' מבקשת דיון חוזר בממשלה

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

ועדת המשנה של הכנסת לעניין התכנית להפעיל מחדש את תחנת הכוח רידינג ג' בתל אביב פנתה בסוף השבוע לראש הממשלה יצחק שמיר בדרישה לקיים דיון חוזר בממשלה בעניין.

הוועדה, בראשותו של ח"כ בני שליטא, החליטה על צעד זה בעקבות המשך דיוניה, בהם נטלו חלק שרת הבריאות ונציגי כל הגורמים המעורבים בעניין.

ח"כ בני שליטא אמר לאחר הישיבה כי על הממשלה להחליט, כי התכנית תובא לדיון במסגרת המקובלת של חוק התכנון והבניה ולא באמצעות חוק רידינג, כפי שהחליטה בעבר. זאת, כדי לאפשר דיון ממצה בנושא וכן שמיעת כל ההתנגדויות מצד הגורמים העשויים להפגע מהפעלת התחנה. בכך, עשוי לדבריו להימנע מחדל נוראי בעתיד.

גרמניה מקווה לחתום הסכם שיתוף פעולה במו"פ תעשייתי עם ישראל

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

גרמניה מקווה לחתום עם ישראל על הסכם לשיתוף פעולה בתחום המו"פ התעשייתי. כך אמר ד"ר היינץ קליין, מנכ"ל התאחדות המו"פ התעשייתי בגרמניה.

ד"ר קליין הוסיף וציין בתום ביקור בן שבוע ימים בארץ, כי אומנם יחתם הסכם כזה, ישראל תהיה המדינה הראשונה החותמת עליו עם גרמניה.

ד"ר קליין, שעמד בראש משלחת גרמנית, שסיימה את ביקורה בארץ במהלך החודש, הזמין את התעשיינים הישראלים ונציגי המדען הראשי לביקור גומלין בגרמניה.

המשלחת הגרמנית כוננה את המאגר בן 500 ההצעות של התאחדות התעשיינים לשיתוף פעולה בין גורמים תעשייתיים ישראלים וגורמי חוץ.

עלייה גדולה לזהב ולכסף בעקבות מפולת הדולר

(עי"ד ועי"ט) הזהב נסגר שלשום בציריך ב־462 דולר לאונקיה, עלייה של 12 דולר לעומת היום הקודם. זאת, בעקבות ביקושים אירופיים וכתוצאה מירידה של הדולר.

גם הכסף עלה — ונסגר בשער של 9.40 דולר לאונקיה, עלייה של 12% — תוך 24 שעות.

הדולר הגיע בשוקי הכספים של אירופה לשפל חדש, על־אף־נסיונות הבנקים המרכזיים לעצור את ההידרדרות. בפרנקפורט הוא נסגר ב־1.788 מארק, לאחר שהגיעו ידיעות על עליה נוספת במדד המחירים לצרכן במשק האמריקאי – 0.4% במארס.

קולומביה תספק כנראה לישראל פחם בשר וקפה

שר הפיתוח הכלכלי של קולומביה מגיע

מאת צבי זרחיה

קולומביה תספק ככל הנראה לישראל פחם בשר וקפה. הנושא יידון בימים הקרובים, במסגרת הוועדה הכלכלית המשותפת לשתי המדינות. היום יגיע לישראל שר הפיתוח הכלכלי של קולומביה, מיגאל מריגו בורדיליה, שיהיה אורחו של שר התעשיה והמסחר אריאל שרון.

השר האורח עומד בראש משלחת כלכלית, שבה פקידים וראשי חברות ממשלתיות גדולות מקולומביה. הדיונים בין יערכו במסגרת הוועדה המעורבת ישראלי־קולומביה, שעליה הוחלט בהסכם הסחר ושיתוף הפעולה הכלכלי, שנחתם בספטמבר 86'.

ישראל וקולומביה גם יחתמו בשורה של צעדים שיקלו על היצוא הישראלי לקולומביה ועל שיתוף הפעולה הכלכלי בין יזמים של שתי המדינות במיוחד בתחומים של חקלאות, אגרו־תעשיה, טלקומוניקציה, בריאות והדרכה.

אשתקד הסתכם היצוא הישראלי לקולומביה ב־23.6 מיליון דולר, בעוד שהיבוא ממדינה זו הגיע ל־9.4 מיליון דולר. היצוא הישראלי למדינה זו, כולל מוצרי מתכת ומכונות, ציוד חשמלי ואלקטרוני, כימיקלים, פלסטיקה ועוד. לישראל מיובאים מקולומביה בעיקר קפה ואבנים טובות.

ערך את העמוד: אהד גרנדר

הזמן עכשיו מזגן תדיראן לקיץ
ב-8 תשלומים
שקליים שווים ללא ריבית והצמדה

רק מזגן 1 מתוך 3 נשאר בארץ.
אל תישאר בלעדיו בקיץ.
הזמן עכשיו!

● 2 מכל 3 מזגני תדיראן מיוצאים לארה"ב.
● למה להיזכר מאוחר ולהתפשר על מוצר פחות טוב?
● הזמן עכשיו וקבל עם תחילת החמסינים בלי לעמוד בתור.

צלצל לתדיראן ונשלח אליך יועץ הנדסי שימליץ על המקום הטוב ביותר להתקין בו את המזגן ועל הדגם שיתן לך את התוצאות הטובות ביותר.
מזגנים מפוצלים ומזגני חלון בהספקי מדחס שונים, ותדי - המזגן הקטן.
האספקות במבצע: סוף יוני, יולי. המכירה לאספקות באוגוסט נמשכת.

בירור פרטים והזמנות: חייג עוד היום לתדיראן מזגנים
סניפי תדיראן: תל-אביב - 03-267272, חיפה - 04-724471,
ירושלים - 02-710221, באר-שבע - 057-36861 ובחנויות המשווקים

תדיראן
המזגן הנמכר ביותר בישראל

DO YOU SELL WELL האם אתה מוכר דייך

מחקרי שוק אמיתיים — כדי להקל על אנשי המכירות שלך.

אינפורמרקטינג — דמוגרפיה עסקית ומידע שיווקי בע"מ
דרך חיפה 13 תל־אביב 62949 טל: 03-252967, ת.ד. 33439

חדשות חוץ

עימות בין ארה"ב והשוק המשותף לבין יפאן על עודפי סחר החוץ

קאשיג'ימה, יפן (ע"ד ורע"ם). הנציג האמריקאי בשיחות על יחסי הסחר בין מדינות התעשיה הגדולות של המערב, הזהיר את ממשלת יפן כי אם השוק היפני לא יקלוט בקצב מהיר יותר סחורות אמריקאיות, עלולות לקום חומות־מכס שיחסמו את היצוא היפני לארה"ב. נציג משרד המסחר האמריקאי, קלייטון יוטר, אמר לנציגים היפניים כי אם יפן רוצה למנוע הקמת חומות מכס נגד הסחורות שלה בארה"ב, יש לצמצם מיד את הגירעון במאזן המסחרי האמריקאי עם יפן, עד ספטמבר '87. לדברי יוטר, במצב הנוכחי של גירעון אדיר במאזן המסחרי האמריקאי עם יפן — הנשיא רייגן לא יוכל לעמוד נגד דרישות הקונגרס להטיל מיסים ומכסים גבוהים על התוצרת היפנית.

חילופי־דברים חריפים היו גם בין נציגי השוק המשותף לבין השרים היפנים בשיחות שהתקיימו בסוף השבוע בעיר הנופש קאשיג'ימה במרכז יפן. נציג השוק המשותף, ווילי דה קלרק, הזהיר כי צפויות סערות אם העודף במאזן המסחרי היפני עם השוק המשותף לא יצטמצם.

שר המסחר היפני, האג'ימה טאמורה, השיב כי אינו מבין על מה כל ההמולה, מאחר שגם למערב־גרמניה יש עודף גדול במאזן המסחרי שלה. לטענתו, אנשי העסקים האירופיים הם האשמים בכך שיפן צברה עודף של 18 מיליארד דולר במאזן המסחרי שלה עם השוק המשותף בשנה שעברה. לדבריו יש כיום 33,000 אנשי עסקים יפניים המקיימים קשרים עם השוק האירופי, לעומת 2,000 אנשי־עסקים אירופיים ביפן בלבד.

דה קלרק השיב, כי יותר אנשי עסקים היו באים לאירופה, אילו נפתחו בפניהם השווקים היפניים. דה קלרק גם הזהיר את ארה"ב מפני הקמת חומות־מכס, מאחר שמסלולה כזאת עלולה לפגוע גם ביצוא של השוק המשותף לארה"ב ובמסחר העולמי בכלל.

קוריאגין בשווייץ: אמשיך להוקיע את המשטר הסובייטי

הפסיכיאטור הסובייטי שוחרר בתום שבע שנות מאסר שנגזרו עליו לאחר שגינה ניצול הפסיכיאטריה נגד מתנגדי המשטר

לוחם החופש הסובייטי, אנאטולי קוריאגין

ציריך (ע"ד, ע"צ). הפסיכיאטור הסובייטי אנאטולי קוריאגין, הבהיר אתמול בבואו מבריה"מ לציריך כי ימשיך להוקיע את היחס הסובייטי לאסירים פוליטיים, אף שהורשה להגר למערב עם משפחתו.

קוריאגין גם אמר כי הוא מטיל ספק אם אכן יצמצם מנהיג בריה"מ גורבאצ'וב, במידה ניכרת, את השימוש ב"שיחור בולשוויקי" נגד מתנגדי המשטר.

קוריאגין, בן 48, שוחרר בפברואר השנה מהמחנה שבו הוחל לשאת ב־1981 עונש מאסר של שבע שנים על שהוקיע את ניצול הפסיכיאטריה נגד מתנגדי משטר.

קוריאגין בא עם אשתו גאלינה, ושלושת בניו.

הבכור, איוואן, בן 21, נשלח גם הוא למחנה עבודה סובייטי ושוחרר רק בחודש שעבר.

בתמונה: קוריאגין בבואו לציריך (תצלום: אי־פי)

מדד מארס בארה"ב: 0.4%

וואשינגטון (ע"ד). המחירים של מוצרי הצריכה בארה"ב עלו ב־0.4 אחוזים בחודש מרס, העליה הרצופה השלישית בשלושת החודשים האחרונים, שמביאה לשיעור אינפלציה שנתי של 6.2 אחוזים ל־1987 — מסר משרד העבודה בוואשינגטון ביום שישי.

ארה"ב לא תבטיח סודיות לחומר שתעביר ישראל על הנשק לאיראן

הדו"ח הכספי, המפרט את הידוע לממשלה על תנועות הכספים בפרשה, יועבר לוועדת הקונגרס כבר היום ● הנוסח על השתלשלות האירועים יועבר במשך השבוע

מאת צבי בראל ועקיבא אלדר, סופרי "הארץ"

נציגי ישראל לא הצליחו לקבל את הסכמת ועדות החקירה של הקונגרס בדבר שמירה על סודיות המסמכים הנוגעים לפרשת איראן. השבוע תמסור ישראל לוועדות החקירה המיוחדות של הקונגרס את "הנוסח הישראלי" של השתלשלות האירועים, נוסח הכולל פירוט של הפקדות כספים ודרכי העברתם, וכן את פירוט חלקם של נציגים ישראלים בפרשה.

יתכן שאת הדו"ח הכספי, המפרט את הידוע לממשלה על התנועות הכספיות בפרשה, תעביר ישראל לוועדת הקונגרס כבר היום. בשבוע שעבר אישר הקבינט את הדו"ח, שהוכן בידי צוות היגוי, בראשותו של מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין. הדו"ח על השתלשלות האירועים בפרשה יוגש, כאמור, בהמשך.

טרם מסירת "הנוסח" ביקשה ישראל להבטיח כי מסמכים אלה יישארו מסווגים ולא יחשפו לציבור. בסוף השבוע נפגש לצורך כך הציר המדיני עודד ערן עם הסנאטור דניאל אינואי, והעלה בפניו את הבקשה. לדברי מקורות נמנע אינואי מלהתחייב על כך שהחומר יישאר סודי.

תות שדה רוסס בבקטריה שעברה טיפול גנטי כדי לחסנו מכפור

הניסוי נעשה בקליפורניה ● פעילים למען איכות הסביבה ניסו להכשיל הניסוי בעקירת שתילים אך הם נשתלו מחדש

סאן פרנציסקו (ע"ד). מדענים בקליפורניה ערכו ניסוי ראשון בשדה לשיטה של הפעלת בקטריה שקיבלה טיפול גנטי על ידי ריסוסה על חלקת תות שדה כדי לחסן את הצמח נגד הכפור.

מייק גיקמן, דובר הפרוייקט המבוצע על ידי חברת "אדבנסד גנטיק סיינסס", אמר, כי פעילים קיצונים של ארגוני איכות הסביבה עקרו שתילי תות שדה רבים מתוך התנגדותם לפרוייקט. הוא אמר, כי החלקה נשתלה מחדש והניסוי בוצע.

מדובר בבקטריה שקיבלה טיפול של השמטת גן אחד. היא קיבלה את השם "פרוסטבאן" (מונע כפור). ניסויי מעבדה הראו, כי הבקטריה מונעת התרבות בקטריות אחרות לאחר כפור, ובכך היא מגינה על צמחי תות השדה מנזקי כפור בטמפרטורות עד למינוס 5 מעלות.

החברה בעלת הפרוייקט קיבלה אישור לניסוי בשדה מן השלטונות המוסמכים בקליפורניה.

ניסיון מצד ארגוני שימור הסביבה לבטל את הניסוי הזה נידחה על ידי בית־המשפט.

ראש הקהילה היהודית במערב ברלין תקף את שטראוס בנאום ליום השואה

מאת דניאל דגן, סופר "הארץ" באירופה

בון (מיוחד ל"הארץ") התקפה על המנהיג הבוואריה פראנץ־יוזף שטראוס על עמדתו בשאלת משלוחי נשק גרמניים לארצות ערביות נכללה היום בנאום שנשא ראש הקהילה היהודית במערב ברלין, לרגל יום השואה.

מבלי להזכיר את שמו של שטראוס ציין ראש הקהילה, היינץ גלינסקי, כי יש כיום בגרמניה פוליטיקאים המנסים לטשטש ולהשכיח את העבר, ומדברים על הצורך להשתחרר מן הצל של היטלר. היתה זאת התייחסות מילולית לדברים שאמר שטראוס במסע הבחירות במערב גרמניה.

גלינסקי הוסיף, שוב ללא ציון שמות, שאותם פוליטיקאים העלו את נושא משלוחי הנשק הגרמניים לארצות ערב בצורה "פרובוקטיבית" לרגל ביקורו של הנשיא חיים הרצוג בבון. מפלגתו הבוואריה של שטראוס, וגם הוא עצמו, אכן העלו את נושא משלוחי הנשק הגרמניים לסעודיה במהלך הביקור של הרצוג, ואילצו את הנשיא להגיב.

שטראוס תומך בגלוי במשלוחי נשק גרמניים לסעודיה, ומאשים את הממשלה בדו פרצופיות. לדבריו נאמר להרצוג בעת ביקורו כאן, שמכירת נשק לסעודים "איננה אקטואלית". אך באותו זמן שהתה בסעודיה משלחת גרמנית כדי לנהל משא ומתן על מכירת נשק בהיקף גדול.

יום השואה מוזכר בגרמניה בעיקר באמצעות דיווחים על האירועים המתנהלים בישראל.

ברחבי המדינה

שני צעירים מחברון חשודים בדקירת ישראלי ליד שער שכם

(עו). שני צעירים מחברון, החשודים בניסיון לרצוח את דוד ליפשיץ בדצמבר אשתקד, ליד שער שכם בירושלים — נעצרו על־ידי כוחות הביטחון.

איהב עותמן עתא־עביד (19), ובאפז אסאם עתא־עביד (18), החליטו לפני חצי שנה לחסל יהודי על רקע דתי לאומני. לצורך ביצוע הרצח הם השחיזו מתכת, והפכו אותה לסכין חד.

ביום האירוע, יום ו' 12.12.86, נסעו השניים בשעות הבוקר במכוניתם מחברון, והגיעו לשער שכם. הם החביאו את הסכין מתחת לאבן, בגן מול שער־שכם, נכנסו לעיר העתיקה והתפללו במסגד אל אקצה. בסיום התפילה טיילו באזור שער־שכם ובאזור סככות האבטיחים.

סמוך לשעה 6 בערב, הם הבחינו בדוד ליפשיץ, שעה שצעד מתפילה בכותל המערבי. הם חצו את הכביש וצעדו מולו.

כאשר התקרב אליהם ליפשיץ, שלף אחד מהם סכין — ודקר אותו פעמיים בחזה. לאחר מכן נימלטו לכיוון שער־שכם וחזרו ברכבם לחברון.

ביום הפיגוע מזג האוויר היה סגרירי, ולמזלו לבש ליפשיץ מעיל עבה. היות שכך, הסכין לא חדר עמוק, ונשאר נעוץ בבגדיו.

המועצה הדתית ירוחם תבעה 176,215 ד' מהמועצה המקומית שזרקה גרוטאה

הטנדר שסולק למזבלה שימש את חברה קדישא — המועצה הדתית תפצה את העיריה בשקל אחד

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

"לדרוש סכום של 176,215 דולר עבור גרוטאה זו, זאת הגוזמה אשר עוברת כל גבול", קבע השבוע שופט בית משפט השלום בבאר שבע, בדחותו תביעת נזיקין של המועצה הדתית בירוחם נגד המועצה המקומית, שגררה גרוטאת רכב של חברה קדישא למזבלה במקום. השופט מתח ביקורת חריפה על שתי המועצות שבזבזו ללא נחיצות את כספי הציבור תמורת זמנו של בית המשפט בתביעה מגוחכת זו, ופסק פיצוי לנתבעת בגובה של שקל אחד הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין בסך עשר אגורות.

"מעשה עצוב בטנדר שהתובעת קנתה ואשר שירת באמונות את בעליו. הוא הוביל מתים בכבוד למקום קבורתם וכאשר בעצמו נפגע ולא היה מסוגל למלא את תפקידו יותר. נזרק למזבלה של הנתבעת". בהספד זה פתח השופט יצחק ולצמן את פסק הדין הארוך שניתן בתום שלוש שנות דיונים. בתביעתה של המועצה הדתית נגד המועצה המקומית, שגררה את הגרוטאה למזבלה ובדרישתה לפצותה בסכום שבעזרתו ניתן לרכוש עשרה כלי רכב חדשים מסוג הגרוטאה שנזרקה. המועצה המקומית מיהרה להגיש כתב הגנה וכתב תביעה שכנגד, בדרישה לפצותה על הוצאות גרירה והחסנה של הגרוטאה שסיכנה את חיי הילדים שנהגו לשחק בה.

"צר לי על כך", כותב השופט, "ששני גופים ציבוריים אשר שואבים חלק מתקציבם מהקופה הציבורית, דהיינו מתשלום כספי משלמי המיסים, אינם חסים על כספי זה ומבזבזים אותו בניהול משפטים שלא היו צריכים להתקיים בכלל ואינני מוכן לעבור על כך לסדר היום". השופט חייב את שני הצדדים לשאת בהוצאות קיום המשפט בסך של 500 ש"ח כל אחד.

מאסר על תנאי לרופא שיניים על מעשים מגונים ב־4 ילדים

המשפט התנהל משך שש שנים בדלתיים סגורות ובגזר הדין התחשב השופט בזמן שעבר מביצוע העבירה

(עו). ישראל דגן, רופא־שיניים מירושלים, שהורשע בביצוע מעשים מגונים בארבעה ילדים, נידון לשתי שנות מאסר על תנאי ולקנס של 100 ש"ח.

המשפט התנהל בבית משפט השלום בירושלים, במשך למעלה משש שנים בדלתיים סגורות. המשפט הסתיים לפני מספר שבועות, אך נשיא בית־משפט השלום, השופט אהרון שמחה, התיר את פירסום הפרשה רק חמישים יום לאחר מתן גזר הדין.

דגן טיפל בשיניהם של ארבעה קטינים, שהוחזקו על־ידי משרד הרווחה, בבית משפחה אומנת בשכונת רמות־אשכול בירושלים. במחצית הראשונה של 1980, שמע בן המשפחה שיחה קולנית בין שני חבריו לחדר, בדבר מעשים מגונים שנעשו על־ידי הנאשם באחד מהם. הדבר הובא לידיעת האם, שהגישה תלונה על־כך במשטרה.

התברר, כי הנאשם נהג לבצע מעשים מגונים בשלושה קטינים נוספים. כל עדויותיהם של הקטינים הוגשו כראיות במשפט.

פרקליטו של הנאשם טען, כי עדויות הילדים אינן מהימנות והן פרי־דמיונם המופרע.

השופט שמחה דחה טענה זו באומרו, כי לא התגלתה כל עילה, או מניע שיצביעו על־כך שמדובר בתעלול או כוונה לנקום ברופא.

בגזר הדין, התחשב השופט אהרון שמחה בכך שהעבירות בוצעו לפני כשבע שנים.

הוא גזר על דגן שישה חודשי מאסר על תנאי, על כל אחת מארבע העבירות שהורשע בהן — למשך 18 חודשים וקנס של 25 ש"ח על כל עבירה — שהוא הקנס הבירוקרטי הקבוע בחוק על מעשים מגונים.

המשכים מעמוד 1

תיק בפרשת ח"כ עמר

(סוף מעמוד 1)

הסיעה והמתחרה לעמר, וכן נגד היועץ המשפטי של הוועדה, עו"ד גדעון צדיק, חוקר לשעבר במחלק של בנימין זיגל, שנשכר בזמנו על־ידי ועדת הפיקוח לערוך חקירה בחשבונות לאירגונים הקשורים באגודות הבוחרים שלה.

בחקירתו במשטרה, טען ח"כ עמר כי אישר את ההוצאה מבלי שידע לאיזו מטרה יועדה, בציינו כי במקרים שדרשה ועדת הפיקוח מבקשת אישור להוצאות סודיות הנוגעות לעבודתה, האישור ניתן אוטומטית, מבלי לברר פרטים, כדי לא לפגוע בחשאיות החקירה. משטרת מרחב חיפה השלימה את החקירה בתיק זה לפני כשנתיים. העבירה אותו למחלק ההונאות הארצי ביפו, וזה העביר ליועץ המשפטי לממשלה דאז, פרופ' יצחק זמיר. לאחר עיון החזיר פרופ' זמיר את התיק למשטרה לשם השלמות. בין השאר, התבקשה המשטרה לחקור את ח"כ עמר בפרשה זו. הדבר אכן נעשה. אולם מאז לא נודע על כל המשך הליך בתיק זה.

לפני כשנה פנה עו"ד מיכי מחר, בשם מרשו, יהושע פרץ, למשטרת חיפה, וביקש לדעת מה עלה בגורל החקירה. ממשטרת חיפה הפנו אותו למטה הארצי, לשם, כך נטען, הועבר התיק. במחלק ההונאות קיבל עו"ד מחר תשובה כי מעולם לא טיפלו בתיק חקירה זה, והוא אינו מצוי אצלם. הפנו את הפרקליט בחזרה למשטרת חיפה. עו"ד מחר פנה למטה הארצי בירושלים, ובתום שנה של פניות חוזרות ונשנות, קיבל לפני מספר ימים תשובה מתנ"צ בגאי, שהודיע כי התיק נעלם, וכי אם יהושע פרץ מבקש שהעניין ייחקר מחדש — עליו לחזור ולהתלונן במשטרה.

יום השואה

(סוף מעמוד 1)

המדינה צפירה בת שתי דקות, לציון יום הזיכרון לשואה ולגבורה.

אבוקות זכרון

בעצרת ב"יד ושם" הדליק הנשיא הרצוג אבוקת זכרון, ולאחר מכן הכריז על מתן אזרחות זכרון של מדינת ישראל לבני העם היהודי שהושמדו ונפלו בימי השואה, על יסוד תיקון בחוק זכרון השואה והגבורה.

שמיר: "אחריות לא מתבטאת רק במלים"

ראש הממשלה יצחק שמיר, שנשא את הנאום המרכזי בטקס, אמר: "הפצעים עודם פתוחים".

החלטות המועצה הפלשתינית

(סוף מעמוד 1)

ישראל: המועצה הלאומית הפלשתינית מצדדת ב"פיתוח היחסים עם הכוחות הדמוקרטים הישראלים התומכים במאבק העם הפלשתיני נגד הכיבוש הציוני של פלשתין ומכירים בזכותו להגדרה עצמית".

ירדן: ההחלטה מאשרת מחדש את "היחסים המיוחדים בין העם הירדני והפלשתיני ומדגישה כי יחסי העתיד עם ירדן צריכים להתבסס על בסיס קונפדרלי בין שתי מדינות עצמאיות". היא מכריזה מחדש על דבקות אש"פ "בהחלטות של ועידות הפסגה הקודמות, וביחוד פיסגת בגדד ב־1978 לגבי התמיכה בתושבים של השטחים הערבים הכבושים ובפעילות של הוועדה הירדנית־הפלשתינית המשותפת שהוקמה לצורך זה".

עם זאת מכריזה המועצה מחדש כי אש"פ הוא "הנציג היחיד של העם הפלשתיני בשטחים הכבושים ומחוצה להם".

מצרים: המועצה הפלשתינית מצדדת להשתית את היחסים עם מצרים "על בסיס האינטרסים המשותפים של המאבק נגד האימפריאליזם והציונות תוך יישום ההחלטות של פיסגות ערב וכן על בסיס הכבוד ההדדי כדי להגיע ליחסים הדדיים איתנים".

לבנון: המועצה "מאשרת מחדש את מחוייבותה לחופש הפעולה הפוליטית והמיליטרית במחנות הפלשתינים בלבנון. היא מתנגדת לפרוק הנשק במחנות אלה ומכריזה על זכות הפליטים הפלשתינים להתגונן בהתאם להסכמים הלבנוניים הפלשתיניים של קהיר מ־1969 ונספחיהם".

ישראלים

(סוף מעמוד 1)

מידיעות שהגיעו מצ'ילה נמסר, כי המשטרה המקומית מסרה על גילוי גופות שני הישראלים בתוך נקיק בעומק של 500 מטר.

הליכוד נגד רבין

(סוף מעמוד 1)

ושומרון, החליטה תנועת התחיה להפוך את יום העצמאות ליום הזדהות עם ישובי יו"ש, על־ידי אירגון טיול המוני בישובי יהודה ושומרון.

יו"ר סיעת הליכוד ח"כ חיים קופמן, פנה אתמול לראש הממשלה יצחק שמיר, לשקול לצרף ללשכה גורמים במפלגת העבודה המתנגדים למדיניות של פרס, כתגובה מיוחדת בליכוד.

ח"כ עוזי לנדאו תקף אתמול את "שלושת המוסקטרים", כדבריו, במפלגת העבודה — פרס, רבין וויצמן. לדברי לנדאו, ויצמן הוא הפחות מתוחכם מהשלושה, ומדבר על אש"ף במפורש, פרס — במטעה ורבין נמצא בזה. הוא אמר כי "דברי המיתורים של רבין הם הזמנה לטרור, המשך למדיניות ביטחון שהולשתה מביאה את מציאות הטרור של דרום לבנון אל לב המדינה, עד כדי סכנה לחיילים המסתובבים לטרמפ, אפילו במרכז הארץ".

צעירי תנועת החרות ממרחב תל־אביב, ועימם תושבי אריאל ואלפי־מנשה, יקיימו היום עצרת מחאה מול לשכת שר־הביטחון, בתל־אביב, בתביעה כי רבין יתפטר מתפקידו לאלתר. המפגינים יתחננו על עצמות הורשת משר־הביטחון לעזוב את הממשלה.

ארנס בוושינגטון

(סוף מעמוד 1)

ממשלת ישראל צריכים לזכור כי עמדתנו אינה משתנה בעקבות דבריו של חבר־כנסת זה או של שר אחר. אנו עוסקים עם ממשלה, הבהיר.

מגעים סודיים של פרס

עקיבא אלדר, סופר המדיני של "הארץ", מוסר כי טרם פגישתו עם מזכיר המדינה שולץ, בשליחות מיוחדת של הליכוד, במסגרת המאבק סביב הוועידה הבין־לאומית, שוחח השר ארנס עם ראש הממשלה יצחק שמיר, על רקע ידיעות שהגיעו לשמיר, בדבר מגעים סודיים שקיים פרס עם גורמים ערביים, במטרה לקדם את עניין הוועידה. הרעיון לשגר שליח מיוחד לוואשינגטון, שיסביר את עמדת הליכוד, הועלה בישיבה של שרי המפלגה לפני מספר ימים.

עם שובו מצרפת יפתח שמיר במגעים עם ראשי המפלגות הדתיות השותפות לקואליציה, על־מנת להבטיח כי לא יתמכו בתוכניתו של פרס, לכשיביא אותה להכרעת הממשלה.

בירור שערך סופר "הארץ" בקרב גורמים ממשלתיים בכירים, מצביע על כך שהשליחות מטעם ארגון ה"בונדס", אינה אלא "כיסוי" למטרה העיקרית שלשמה יצא ארנס לארה"ב: לארנס נועדה, אכן, הופעה מטעם ה"בונדס" בפילדלפיה. אולם הדבר אורגן רק ברגע האחרון, ולפי יוזמה של ארנס.

שרים במפלגת העבודה מתכוונים למחות היום בישיבת הממשלה על כך שבהצבעה הטלפונית על אישור נסיעתו של ארנס, נאמר לשרים כי מדובר בנסיעה מטעם ה"בונדס" בלבד, ולא בנסיעה לצורך פגישה עם שר החוץ האמריקאי. השרים רואים בכך תרגיל ונסיון להעתיק את הוויכוח לוואשינגטון. "הויכוח ימשך בירושלים, ופרס ימשיך בכל מאמציו להביא לתהליך לשלום עם פתיחה בין־לאומית" — אמרו השרים במערך. בלשכת רוה"מ הביעו פליאה על תגובת המערך בנושא נסיעתו של ארנס, כאשר מדובר בנסיעה מטעם ה"בונדס", ולא כדי ליזום בטעם רוה"מ.

בג"ץ בפרשת נאפסו

(סוף מעמוד 1)

לצוות על הפצ"ר להתיר את פרסום תוכן פסקי הדין של בית־הדין הצבאי וביה"ד הצבאי לערעורים, שדנו בעניינו של נאפסו, למעט אותם קטעים שפרסומם עלול לגרום נזק לביטחון המדינה, או לגלות את שיטות החקירה של השב"כ.

עו"ד קמר מסר ל"הארץ" כי החליט לנקוט צעד זה, אחרי שהפצ"ר לא השיב בחיוב על בקשתו לבטל את הצו שהוציא בזמנו, האוסר פרסום פומבי של פסקי הדין וקטעי הפרוטוקול מדיוני בתי־הדין הצבאיים. קמר הדגיש כי הגיע להחלטתו משום שבימים האחרונים פורסמו בכלי התקשורת (ובעיקר ב"קול ישראל") ידיעות מגמתיות ומסולפות, שאין בהן שמץ של אמת, ושפרסומן גורם לעיוות התמונה ופוגע בנאפסו, משום שהן יוצרות דעת־קהל עוינת לקצין הצ'רקסי.

פרסומים מסולפים

בין הפירסומים שנטען כי הם מסולפים: בשידור הטלוויזיה "ערב חדש" ביום ה' 23.4, נאמר כי בעקבות חקירתו של נאפסו התגלה חומר־חבלה שהוא העביר כביכול לידי המחבלים. נודע כי לדיווח זה אין כל יסוד, משום שבחומר הראיות שהוגש למשפט לא נזכר כל אמצעי חבלה שכאילו נתפס.

● בשידור רדיו נאמר כי במהלך המשפט בביה"ד הצבאי נמנעה הסניגוריה מלחקור את עד התביעה המרכזי, אבו־קאסם, (שהלשין על נאפסו). נודע כי אבו־קאסם הופיע ברשימת עדי התביעה, אולם התביעה החליטה שלא להביא אותו לעדות, ולכן פרקליטו של נאפסו לא יכול היה לחקור אותו.

● בכמה כלי תקשורת פורסם שלשום שבבדיקה שנערכה בלשכת היועץ המשפטי לממשלה והפרקליטות הצבאית נמצא שלא היתה מסכת של בירור ראיות, וכי היו די ראיות להרשיע את נאפסו גם ללא הסתמכות על ההודאה שנגבתה ממנו. נודע כי פרסומים אלה הם משוללי יסוד. מפסק הדין של בית הדין לערעורים עולה בבירור שהרשעתו של נאפסו היתה מבוססת על הודאתו בלבד. בפסק הדין של ביה"ד לערעורים נאמר בין השאר: "ההרשעה התבססה בעיקר על הודאות המערער, הכלולות באמרות שלו. טול את קבילותן — וההרשעה אין לה על מה לסמוך, והיא תקרוס מאליה". כלומר — אם יוכרז בעוד בבית־המשפט העליון ב־24 במאי שההודאות נגבו מנאפסו בדרכים פסולות, כגון איומים ולחץ, הרי אין להרשעה על מה לסמוך.

קמר: "אין שקר גרוע מחצי אמת"

עו"ד קמר אמר אמש כי אין שקר שהוא יותר גרוע מחצי אמת. לדבריו, מאחר שישנם גורמים שיש להם גישה לפרוטוקולים של דיוני בתי הדין הצבאיים, המדליפים קטעי מידע מסולפים, אשר גורמים נזק חמור לנאפסו, הוא מבקש מבג"ץ שיורה על פרסום אותם קטעים מפסקי הדין וחומר הראיות והעדויות, על־מנת להציג את התמונה האמיתית. עו"ד קמר הדגיש כי אותם גורמים המדליפים חומר חסוי שנאסר לפרסום, גם עוברים עבירה פלילית. "אני לא נתתי פרסום לחומר חסוי, משום שאינני בפוצוים, אבל יש גורמים המנצלים את העובדה שידי כבולות".

הרעה בתנאי המאסר

נודע כי בימים האחרונים הורעו תנאי מאסרו של נאפסו. עד לפני ימים ספורים ניתן לו להתהלך באורח חופשי במתקן המעצר. אבל בימים האחרונים הוא נדרש להישאר בחדרו. לטענת שלטונות הכלא השינוי נעשה מסיבות ביטחוניות, כדי למנוע נסיונות לפגוע בנאפסו. בני משפחתו דוחים טענה זו ומגדירים אותה כ"מגוחכת".

בימים הקרובים עומד היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, לכנס את אנשי השב"כ, הפרקליטות הצבאית ומשפטנים בכירים במשרדו, כדי לגבש סופית את עמדת המדינה בערעורו של נאפסו. חריש גם ייועד פעם נוספת עם פרקליטיו של נאפסו, עוה"ד קמר והדר.

הפרקליטות החליטה לא לזמן את אבו־קאסם

נודע כי הפרקליטות, ולא חוקרי השב"כ, היא שהחליטה שלא לזמן לעדות במשפט את אבו־קאסם, האיש שחשף את נאפסו. אבו־קאסם עצמו, תושב הכפר שובא שבדרום לבנון, נשפט על קשריו עם ארגון מחבלים, וריצה עונש מאסר של מספר שנים.

גורמי שב"כ אומרים כי נדירים ביותר הם המקרים שבהם עבריין ביטחוני אחד מעיד נגד עבריין ביטחוני אחר. רוב מכריע של השפוטים היושבים בבתי הכלא על עבירות ביטחוניות, הורשעו על סמך הודאותיהם בלבד.

בצמרת השב"כ הובעה אתמול תמיהה על כך שגורמים במערכת המשפטית עדיין תובעים חקירה משטרתית נגד חוקריו של נאפסו. לדבריהם, מאוד מפתיע לגלות כי לאחר שבפני המערכת המשפטית נפרשה התמונה כולה, ונמסרו לה כל הפרטים העובדות על חקירות השב"כ, עדיין מנסים גורמים בצמרת המערכת המשפטית לבודד את מקרה נאפסו מאלפי מקרי החקירה האחרים, שבוצעו בעשרים השנים האחרונות.

בצמרת השב"כ מעריכים כי לאור המצב שנוצר, והחשיפה התקשורתית לה זכתה פרשת נאפסו, לא יהיה מנוס מלנהל חקירה כלשהי בנושא פעולות השב"כ בתקופה שמאז מלחמת ששת הימים. גורמים בשב"כ אמרו אתמול כי הבחירה עתה היא לא בין הטוב לרע, אלא בין הגרוע לגרוע פחות.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

צבי (גרישה) לוש

ההלויה תתקיים היום יום ראשון כ"ז ניסן תשמ"ז 26.4.87 בשעה 15.15

אחה"צ בבית העלמין ברח' פינסקר בהרצליה

נפגשים ע"י שער בית העלמין בהרצליה

המשפחה המתאבלת

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

יהושע ברג

ההלויה תתקיים היום יום ראשון כ"ז בניסן תשמ"ז 26.4.87 בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בסביון

אשתו: יהודית
בתו: יעל ברג
בנו: יורם ומיכל ברג
שרון טל ונטע

השבעה בבית ברג: סמטת הגבעה 11, סביון.

אילנה שלנו

נסתלקה בטרם עת

אבלים מרה:
מוני, ינון, עמנואלה
נעמה, יואב, יעל ויאיר ארזי
ומשפחות ראב, ערד, משולם

ההלויה תצא מבית ההלויות סנהדריה היום יום א' 26.4.87 כ"ז בניסן בשעה 14.00 לבית העלמין בגבעת שאול

יושבים שבעה בבית המנוחה רח' קרימה 51 רמות

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

ד"ר יחיאל ליבנשטיין

בן זלקינד ופרידה לבית מאליניאק זצ"ל

משרידי הרופאים היהודים בוורשה
מוותיקי הרפואה של קופת־חולים
ולשעבר מנהל הרפואי במחוז פתח־תקוה

ההלויה תתקיים מחר יום שני כ"ח ניסן תשמ"ז 27.4.87 בשעה 1.00 אחה"צ בבית העלמין בהרצליה (רח' פינסקר)

נפגשים ליד השער

אוטובוס ייצא בשעה 12.30 בצהריים מבית המנוח רח' ראשפינה 10 א', הרצליה

קרוביו וידידיו

ההתאחדות הכללית של תעשייני היהלומים בישראל

אבלה על מותו של מנהלה הראשון

חיים דניאלי ז"ל

אשר שימש במשך 40 שנה כמנכ"ל ההתאחדות

ומשתתפת באבלה של המשפחה

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

שקיעת הכדורגל – סכנה לספורט

מן היציע

מאת יהושע שגיא

בוויכוח המתנהל באחרונה ב־ארץ על הדרכים להצלת ה־כדורגל, נשמעו בשבוע שעבר טונים צורמים מכיוון בלתי צפוי.

אין זה סוד שהכדורגל ביש־ראל הוא בן חורג בכמה חלונות גבוהים. משרד החינוך מתעלם ממנו כמעט במתכוון מאז קום המדינה, ועדיין לא הוכנס לתר־בית הלימודים הרשמית ב־מסגרת שיעורי הספורט: מכון וינגייט, שעיקר משאביו באים מרשות החינוך הממלכתית, מעו־לם לא נטה חיבה יתרה לכדורגל והדבר מורגש היטב בקרב הדורות החדשים של מורי החינוך הגופני, בבואם לעצב את הגישה הספורטיבית של בני הדור הצעיר; גם ראשי מוסדות הספורט בישראל אינם "משתג־עים" במיוחד לכדורגל. הדבר בולט בוועד האולימפי, ובעיקר במרכזי הספורט, שהעמידו ב־ראש עסקנות הכדורגל ופקי־דותה הבכירה דמויות שלא הד־פיסו מעוף וחזון להזנקת הענף לראש הפירמידה הספורטיבית בישראל.

כיום אין זה עוד סוד, שכד־ורגל בישראל הוא בעיקרו בלוף תקשורתי של עיתונות, המנסה להבשים בכותרות הכד־עים ובסיפורים מחדרי ההלב־שה. ליגה לאומית המצליחה לאסוף בשבתות רבות רק רבבת צופים ומשהו; בליגה לאומית שבה מוכרים בכל משחקי השבת גם יחד פחות מ־8,000 כרטיסים – קשה לראות ספורט לאומי. נכון שמדי פעם מצליח הכדורגל בישראל לחזור לעצמו בזכות אירוע חריג, סיום מלהיב של משחקי הגביע (וחצי גמר וגמר ברמת גן), או ביקור רצוף טוב של קבוצות פאר מחו"ל, עוד מסייעים להזרים אל ה־איצטדיון צופים רבים, בעיקר כאלה שנואשו מן הרמה הדלה באירועים המקומיים. אך אינם מתמידים שם הודעות לראות כדורגל טוב מחוץ לגבולות ישראל.

במצב הנוכחי אין פלא, ש־ראשי הכדורגל שלנו נזעקו לחפש פתרונות כיצד להציל את הענף השוקע. כמעט רציתי לומר צולל, בקצב מהיר לתהום. אחד הפתרונות המוצעים הוא צמצום הליגה למספר קטן יותר של קבוצות, כדי שלא ייווצר האבסורד של ביקור לאומי תמוך מן הסוג של בית"ר נתניה, שעלה לליגה הבכירה למרות שמבחינת רמתו אין לו מה לחפש בה.

כנגד הרצון לצמצום מספר הקבוצות בליגה העליונה יצא בשבוע שעבר בצורה צורמת יו"ר מועצת ההימורים שאמר, כי צמצום כזה יגרור גם צמצום כמות הכספים המוזרמת ממועצת ההימורים אל הכדורגל. אוהדה גלויה, שאסור בהחלט להתעלם ממנה.

הספורט בישראל מתקיים בר־כות מועצת ההימורים, כיוון שהקצבות הממשלה, המפלגות וההסתדרות גובלות בפארסה עצובה. שיטת חלוקת כספי הטוטו בין ענפי הספורט מעלה אצל הכדורגל טענה קשה לקי־פוח שיטתי. שנים רבות סבל הכדורגל מחוסר משאבים ש־הורידו את רמת ארגון האירועים והמתקנים לצורה בלתי נס־בלת. כל אותה עת הגנו כל יתר ענפי הספורט.

לדוגמה: בחודש זה שהו שלוש נבחרות כדורעף בחו"ל. הגברים דורגו במקום השביעי בטורניר האביב בשוייץ; הנשים דורגו אחרונות בטורניר בשוו־דיה, גם הישגי הצעירים במזרח אירופה לא יירשמו באותיות של זהב בתולדות הספורט שלנו. תגיגת הכדורעף אינה חריגה, אלא מאפיינת את מרבית ענפי הספורט הקטנים. את כל המאמה העריבה הזו מממנים בכספי הטוטו, המחולקים לכל ענפי הספורט בצורה נוגדת את איכות ההישגים שלהם. ענפי ספורט קטנים, שאינם מייצרים שום הכנסה, מנהלים חיים פורניים, לעתים מופקרים, כיוון שהטוטו ממלא את קופותיהם; כמה מהם אף אינם מצליחים לבזבז את כל מה שהם מקבלים. יש ענפים ומוסדות ספורט המחזיקים כספים בניירות ערך בבנקים, כיוון שאפילו יד ה־דמיון הפורה ביותר אינה מס־פיקה לנצל את כל התקציב השנתי.

לוא הוזרם עיקר כספי הטוטו לכדורגל, אפשר היה לטפח את שיפורו וקידומו, כדי שיגיע לאיכות אירופית סבירה מבחינה מקצועית וארגונית. הדבר היה מגביר עוד יותר את הכנסות הטוטו, ואולי גם מאפשר להקצ־צב לענפים הקטנים בפרופור־ציות הראויות להם. אבל אצלנו הפירמידה הפוכה, ועכשיו, כ־אשר צריך להציל את הכדורגל, נשמעות נימות צורמות כדבר חלוקת המשאבים, בבחינת לעג לרש שמנו ומתמיד גזלו את מבכורתו ועכשיו גם לועגים לו.

תפקידו של הטוטו שונה: הוא זה שחייב לטפח את הכדורגל ולתרום לקידומו, כיוון שלכל ברור כי רק כדורגל אטרקטיבי, מושך ומצליח יוכל להחזיר המונים למגרשים, ובעקיפין גם להגביר לאין שיעור את כמות הכסף שיזרום להימורי כדורגל. שוגה מי שעדיין מאמין, שמהמרי הכדורגל ימשיכו להזרים כספים, גם כאשר הליגה תצלול לאפס־איכות. בסופו של דבר, תפיל נפילת הכדורגל גם את הטוטו ובעקבותיו יתמוטט כל הספורט בישראל.

המשימה הראשונה כיום היא להציל את הכדורגל, כיוון שרק הצלתו תאפשר המשך קיומו של ספורט פעיל בישראל. במלאכת ההצלה הזו חייבת להשתתף גם מועצת ההימורים, ובצורה מאסיבית.

טבלת הליגה הלאומית

	משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1. בית"ר ירושלים (1)	26	16	9	1	25—52	57
2. בני־יהודה (2)	26	11	15	—	17—32	48
3. מכבי תל־אביב (3)	26	10	11	6	20—38	41
4. מכבי פתח־תקווה (5)	26	10	9	7	19—25	39
5. שמשון תל־אביב (9)	26	8	14	4	17—29	38
6. הפועל כפר־סבא (4)	26	10	8	8	30—34	38
7. מכבי נתניה (7)	26	10	8	8	26—27	38
8. הפועל לוד (6)	26	9	10	7	17—28	37
9. הפ. פתח־תקווה (8)	26	9	10	7	21—28	37
10. מכבי חיפה (10)	26	7	11	8	24—28	32
11. הפ. באר־שבע (11)	26	6	12	8	16—14	30
12. הפ. תל־אביב (12)	26	5	14	7	19—18	29
13. בית"ר ת"א (13)	26	5	12	9	35—27	27
14. מכבי יבנה (14)	26	5	9	12	31—23	24
15. מכבי יפו (15)	26	3	9	14	42—18	18
16. בית"ר נתניה (16)	26	3	1	22	79—17	10

(בסוגריים – מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

בית"ר ירושלים יאלץ לצפות לפחות עוד שבוע ל"חילוף השלטון"

הפועל ת"א דחה טכס הכתרת יורשו

בשמירה אישית לוחצת מנע כל סיכוי לשער וכפה 0–0 מאכזב

מאת דרור מגר

האלוף היוצא החליט להעביר את הכתר לאלוף המיועד בצורה מכוב־דת, ולמרות פער הנקודות ביניהם עשה הפועל תל־אביב כל מאמץ כדי לשחק ברמה שווה לזו של בית"ר ירושלים. הוא אכן הצליח בכך, אלא שהרמה היתה ירודה ומאכזבת, ואוהדי בית"ר הנלהבים נאלצו לדחות את חגיגות ההכתרה – אותן תיכננו כבר לאתמול – למועד מאוחר יותר.

הפועל תל־אביב נקט שמירה אישית לוחצת על שחקני הקישור וההתקפה של בית"ר, וכך לא משו פינטי מאוחנה, מוסא ממלכה, זאגה ממלמיליאן ועמר מונדרמולן, בעוד ששוורץ מבית"ר שם עין על משה סיני. התוצאה הישירה והבלתי נמנעת היתה: מישחק נוקשה בב־לומפילד, בו התקשו שחקני ה־קישור לפתוח את מישחקם הרגיל ולמצות את מיטבם. כך לא הגיעו כדורים אל שחקני החוד והשערים כמעט לא סוכנו. מה שהיה אמור להיות הצגה גדולה, הפך למישחק שלא הלם את המעמד.

כבר בדקה ה־8 הגביה משה סיני כדור משמאל ויהודה עמר בעט כדור־יעף אדיר שמצא את השוער יוסי מזרחי במיקום נכון. בדקה ה־16 פרץ שירזי משמאל והעביר כדור למרכז, אך אוחנה בעט חלש מדי, כפי שעשה גם בדקה ה־48. שירזי הגביה שוב בדקה ה־54, אך אוחנה נגח מקרוב לחוץ, כמו את כדור ההגבהה של שוורץ בדקה ה־64.

מאמן בית"ר דרור קשטן ניסה לחזק את ההתקפה והכניס את גולדר במקום ונדרמולן (דקה 62) ואת דידה במקום שוורץ (דקה 81). גם הפועל ביצע חילוף כאשר שבתאי לוי החליף את מודיס דאבו (דקה 67), אך צורת המישחק לא השתנתה, וגם לא היה שום סיכוי לתפוקה יעילה יותר. השמירה האישית ההדוקה ויכולת אישית מאכזבת של שחקני־המפתח מנעו סיכון השערים, והתוצאה הסופית היתה בלתי נמנעת.

בית"ר ירושלים – הפועל תל־אביב 0–0

★ המצטיין: שלמה שירזי.

● בית"ר ירושלים: מזרחי, כהן, אולאי, אשש, שירזי, קדוש, שוורץ (דידה), מלכה, מלמיליאן, ונדרמולן (גולדר), אוחנה. המאמן: דרור קשטן.

● הפועל תל־אביב: אלטר, שוקרון (הרשליקוביץ), אקוקה, זאגה, מוסא, עמר, כהן, פינטי, סיני, לנדאו, דאבו (לוי). המאמן: בני קונפורטי.

שפט צבי שריר, 15,000 צו־פים, באיצטדיון בלומפילד.

השמירה ההדוקה של שחקני הפועל תל־אביב על מכבבי בית"ר ירושלים מנעה ביבוש שערים בבלומפילד: מימין – דוד פינטי מסכל ניסיון פריצה משותף של אלי אוחנה ואורי מלמיליאן; משמאל – יהודה עמר חוסם את גאורי ונדרמולן. (צילומים: עוזי קרן).

שמשון לא ריחם על כפ"ס

מאת פנחס ויטל

שתי הקבוצות שבעות הכשלונות בתקופה האחרונה, הן בליגה והן בגביע, הציגו משחק פתוח מלווה בהרבה בעיטות והזדמנויות לשני הצדדים. כל אלה הניבו ארבעה שערים ובסך הכל משחק מהנה, אף כי לא התעלה לרמה גבוהה.

דווקא הכפר־סבאים שלטו בת־חילת המשחק אך חוסר דיוק של החלוצים ויכולת טובה של שוער שמשון מנעו מהם לממש את יתר־ונם. והנה "התעורר" שחקנה הבינ־לאומי של שמשון, אביטעם עובדיה, וכשזה מציג את יכולתו הטובה אנו רואים את שמשון במיטבו. בדקה ה־26 עובדיה בפריצה סוחפת חלף על פני שלושה שחקנים, הרביעי הכ־שילו ברחבה ומזרחי הבקיע שער ראשון. לקראת המחצית הוגבה כדור מנקודת הקרן, מצא את ראשו של אורי כהן ומשם לרשת, 2–0.

בתחילת המחצית השנייה המשיך שמשון בתנופתו. שוקרון בעט, שמיר החליש הדף ולשמעונוב לא היתה בעיה להגדיל את יתרונם של השמשונים, 3–0. בדקות האחרונות נטלו הכפר־סבאים את רסן המשחק לידם, אך יכולת טובה של שוער שמשון גרמה לכך שיתרונו של שמשון רק צומצם בדקה ה־83, עת קלט מללי מסירה בתוך הרחבה ומקרוב קבע את תוצאת המשחק.

שמשון תל־אביב – הפועל כפר־סבא 1–3 (0–2)

השערים לשמשון: מזרחי (26 בבעיטת 11 מטר), אורי כהן (42), שמעונוב (55). לכפר־סבא: מללי (83).

★ המצטיין: יפתח הלוי.

● הפועל כפר־סבא: שמיר, אופיר הלל, סיימון, אופיר ברזוייב, איינשטיין, מללי, יפה (ספורטה), תמיר ברזויים, רבינג, מימוני, אילוז. המאמן: ניסים בכר.

● שמשון תל־אביב: הרר, דהרי, ברדה, אורי כהן, הלוי, שמעונוב, יגאל הלל, עובדיה, מזרחי, שוקרון (מלכה), דמתי (מרמוני). המאמן: יעקב גרונדמן.

שפט עובדיה צבי, 7,000 צו־פים, באיצטדיון בלומפילד ביפו.

אברים שמעונוב, שכבש את השער השלישי לשמשון, חולף מב־ריזן חסימה של שחקני כפר־סבא. (צילום: עוזי קרן).

בשבת הבאה

מכ. פ"ת – מכ. יבנה	(2–2)
ה. פ"ת – בני־יהודה	(3–1)
מ. נתניה – מכ. חיפה	(1–0)
מכבי ת"א – בי. ים	(2–1)
הפועל ת"א – שמשון	(0–0)
הפועל כפ"ס – בי. ת"א	(0–0)
הפועל ב"ש – ב. נתניה	(2–1)
מכבי יפו – הפועל לוד	(1–0)

מלך השערים

1. א. מלמיליאן (בי. ים)	15
2. אלי אוחנה (בית"ר ים)	13
3. אלי יאני (הפועל כפ"ס)	12
4. סמי מלכה (בית"ר ים)	11
5. יגאל מנחם (מכבי נתניה)	11

מה שנשאר מהדרבי

מאת אהרון שמולביץ

מכבי והפועל פתח־תקווה נפגשו העונה חמש פעמים במשחקי הדרבי. משחקן אתמול התעלה אמנם על הקודמים, אך גם הפעם היה רחוק מן הציפיות. כבר בפתיחת המשחק ניסו שתי הקבוצות להשיג שער יתרון ויצאו להתקפות עם מספר שחקנים רב. בדקות אלו בלט יתרונו של הפועל, שמצא הגנה לא מאורגנת של מכבי. הפועל ניסה לנצל דקות אלו להבקעת שער, אך ללא הצלחה. מנגד מצאו חלוצי מכבי הגנה מאור־גנת היטב של הפועל. במיוחד בלט משחקו של הבלם האחורי, איתן בר דניק, שידע לארגן את הגנתו היטב.

שער היתרון להפועל נכבש בדקה ה־26. עזו אליה פרץ מהאגף, חלף על פני כמה שחקני מכבי והרים כדור לצד השני של רחבת ה־16, שם הגיח גיר לוין שנגח היטב לפינה הנגדית וקבע 1–0 להפועל.

בעוד הכל מצפים לשער נוסף של הפועל, שחקניו גלים גלים את שער של מכבי, בא השער המשווה בדקה ה־33. אשר איל בגלייבר הרים כדור – בעיטה אלכסונית לשער. הפועל, גיל סאבו נכשל בהדיפה, פרסלר נשאר יחיד בשער ונגח את הכדור מעל השוער וקבע 1–1.

מכבי פתח־תקווה – הפועל פתח־תקווה 1–1 (1–1)

השער להפועל: גיר לוין (26). השער למכבי: ירון פרסלר (33).

★ המצטיין: אייל בגלייבר.

● הפועל פתח־תקווה: גלרבי, דוד לוי, לסרי, בודניק, סאבה, קייסי (קאושוילי), לוין, חזן, אליה, בסק, מקיס. המאמן: אברהם גרנט.

● מכבי פתח־תקווה: פביאן, אזולאי, לאן, פרסלר, הופיק, אלישע לוי, כהן, בגלייבר, נאול, מוסלי (רבינוביץ), רפי כהן. המאמן: ליאון קונסטנטינובסקי.

שפט עובדיה בן יצחק, 3,500 צופים, באיצטדיון הפועל בפתח־תקווה.

אלון נתן הגיב מיד

מאת אברהם ציבין

ברוך ממן, כדורגלנה הוותיק של מכבי חיפה, חגג אתמול יובל פרטי משלו – הופעתו ה־300 במדי מכבי חיפה, במשחק בו הכירו ממן וחבריו את ימיהם הגדולים וסיימו בתיקו 1–1 מול מכבי תל־אביב.

מכבי חיפה שוב חזרה אל עצמה, הרבה הודות לכושרם של שחקניה הוותיקים כברוך ממן. ממן נע אתמול בכל פינה על משטח הדשא בקרית־אליעזר והזכיר לאוהדיו כי הוא עדיין על המפה. ב־4.5.74 שיחק לראשונה במדי הקבוצה הבוגרת ואתמול כאמור השלים מעגל של 300 הופעות במשחקי ליגה. לפני שריקת הפתיחה זכה בזר פרחים מהיו"ר צבי וייצגר ולאחר מכן היה גיבור המשחק.

מכבי חיפה פתח את המשחק בתנופה ופעמיים בדקות הפתיחה היה קרוב להשיג שער. בדקה החמישית בעט ברייילובסקי כדור מסוכן ואילץ את גינצבורג לגלות את מלוא יכולתו. שלוש דקות לאחר מכן בעט ממן מקרוב ושוב זינק גינצבורג והדף לקרן. מכבי תל־אביב שיחק לא פחות טוב מאשר חיפה וגם שחקניה עמדו פעמיים בעמדות נוחות, אבל אלון נתן ואלי דריקס בנגיחה ובבעיטה החמיצו ממצבים קורצים.

במחצית השנייה לא השתנו פני הדברים. שתי הקבוצות סיכנו זו את זו את שער יריבתה וחיפה היתה הראשונה שהוליכה. בדקה ה־72, ברייילובסקי פרץ, נרמס בתוך הרחבה על ידי מנשה שמעונוב. השופט הורה על בעיטת 11 מטר לזכות חיפה. ברייילובסקי ניגש לנקודה הלבנה ובעט כדור שטוח חזק שנראה נקלט בידי גינצבורג אבל חמק מתחת לביטנו פנימה. 1–0 לחיפה. לא חלפה דקה ומכבי תל־אביב השוותה. בני טבק פרץ, אבי רן הדף בצורה לא מוצלחת ואלון נתן השווה מקרוב, 1–1. גם לתל־אביב וגם לחיפה ניתנו בדקות הסיום הזדמנויות שלא נוצלו.

מכבי חיפה – מכבי תל־אביב 1–1 (0–0)

השער לחיפה: דניאל ב־ריילובסקי (72 בבעיטת 11 מטר). למכבי תל־אביב: אלון נתן (73).

★ המצטיין: ברוך ממן.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, אוסמו, כהן, מרילי, אבו קרט, ממן, רוזנטל, ארמלי, מזרחי, ב־ריילובסקי. המאמן: שלמה שרף.

● מכבי תל־אביב: גינצ־בורג, קרייס, כהן, שמעונוב, אוולאי, מ. כהן, נתן, גולדברג, טבק, דריקס (קרמר), גריאני. המאמן: שמעון שנהר.

שפט רוחמים רינצ'י, 6,000 צופים, באיצטדיון העירוני ב־קרית אליעזר בחיפה.

גם 0–0 עוזר לשיא

מאת אפרים יונתי

תנאי מגרש גרועים ורוח חזקה היו אתמול גורם מכריע במשחק התיקו בין בני יהודה למכבי נתניה, אבל לבני יהודה גם 0–0 עוזר לש־מירת שיא האי־הפסדים. האורחים מנתניה הפגינו משחק גברי. ההגנה בראשות השוער בלדב היתה החלק החזק בקבוצה. בהתקפה הפגין שלום תקוה ניצוצות של כדורגל מעולה, אולם נבלם היטב על ידי שרעבי ששמר עליו אישית.

בבני יהודה התוליה העורפית בר־אשותו של ירון אריב היתה במיטבה, וסיכלה בקלות את מעט ניסיונות ההתקפה של נתניה. חוליית הקישור היתה בדרך כלל מסורבלת ולא מדויקת. הדברים בלטו במיוחד במח־צית הראשונה, כששיחקו עם הרוח בגבם. בהתקפה בלט משכמו ומעלה דוד גורדנה, אולם גם הוא לא הצליח להבקיע.

בני יהודה פתחו במחצית הרא־שונה כשהרוח בגבם ובמקום לשחק על הארץ הגביהו כדורים שקיבלו תאוצה בעזרת הרוח ובדרך כלל בר־חבו. בדקה ה־20 ניתנה להם הזדמנות לעלות ליתרון. גורדנה חטף כדור מחיים בר והתקדם עם כדור לעבר השער, ובעומדו יחיד מול בלדב בדה לפתע הכדור בשל הרוח ויצא לחוץ.

במחצית השנייה הכתיבו בני יהודה את הקצב במגרש, דווקא כששיחקו נגד הרוח. ההזדמנות הגדולה שלהם שהוחמצה היתה בדקה ה־73. גורדנה פרץ ומסר כדור רוחב למליחי וזה מ־5 מטרים בעט חלש מאוד והכדור נהדף ברגלו של השוער. שיפוטו של יצחק בן יצחק לעיני אלפיים צופים היה מצוין.

בני יהודה – מכבי נתניה 0–0

★ המצטיין: דוד גורדנה.

● בני יהודה: אסייג, סלמן, אריב, שרעבי, עלה, דיין, חיים, מליחי, גורדנה, שירזי (רמי לוי), אייזנברג. המאמן: יצחק שנייאור.

● מכבי נתניה: בלדב, שמ־עון מנחם, לוי, בר, חסן, מסיקה, גואטה, לם, בוארון, חלפון, רוני לוי, תקוה. המאמן: יצחק זלצר.

שפט יצחק בן יצחק, 2000 צופים, בשכונת התקווה.

עכשיו הם התעוררו?!

מאת ציון ניסן

משחק שזור אירועים רבים, פתוח והתקפי מצד שתי הקבוצות הביא לניצחון יוקרתי על קבוצת מכבי יפו, אשר המטה היום קירבה לירידה.

תוצאת המשחק מקפחת במידת מה את בית"ר נתניה, שכן ריכוז יתר של החלוצים עשוי היה לשלוח את שחקני יפו עם כמות כפולה של שערים. כבר בתחילת המשחק ניצלו המקומיים את הרוח בגבם ומערך הקישור שהיה טוב שלח פעם אחר פעם את חלוציו להתקפות נאות. הפתעה רעה היו שחקני יפו, שמשחקם האדיש גרם לאובדן כדורים רבים במרכז המגרש, שהפכו מיד להתקפות נגד והגבירו את הלחץ על חוליית ההגנה ועל השוער נמרוד אברהם, שנקלע ליום חלש.

מסכת השערים נפתחה בדקה ה־6. יוסי תשובה, השחקן הבולט במגרש, ניצל נגיחה של אשר ששי ובעט מספרת מקרוב פנימה, 1–0. בדקה ה־23 הגדיל משה גלם את התוצאה כאשר בעט כדור מ־25 מטר חזק ושטוח שפגע בבגשושית, הטעה את השוער וחדר פנימה, 2–0. בהתקפת נגד של יפו נגח צדוק מלכה מקרוב לשער.

למרות הרוח בגבם לא שינו שחק־ני יפו את משחקם, ובדקה ה־60 הצליח משה גלם להשתחרר מב־גינוי ולבעוט חזק ושטוח. השוער הדף לרגלי יוסי תשובה שבעט מקרוב, 3–1. את מסכת השערים חתם עזריה שבעט מהאוויר כדי להעניק לקבוצתו ניצחון מוצדק.

בית"ר נתניה – מכבי יפו 4–1 (2–1)

השערים לנתניה: יוסי תשובה (6, 60), משה גלם (23), אילן עזריה (71). ליפו: צדוק מלכה (37).

★ המצטיין: יוסי תשובה.

● בית"ר נתניה: לביא, יונה, ששי (טוביאנה), סוסי, גלם, תשובה, שכולניק, גניש, עזריה, אדרי, בן סימון. המאמן: יצחק אהרוני.

● מכבי יפו: אברהם (קודניצקי), דניאל, בוטביקה, באויר (גואטה), כהן צוק, קירט, לוי, אלקלומברה, ציפרוס, מלכה, רינגר. המאמן: אהרון קפי־טולניק.

שפט בני כהן, 150 צופים, באיצטדיון סובדוק בנתניה.

השוער מזרחי: תיקו טוב, גם בני יהודה לא ניצחו

מה הם אמרו

בית"ר ירושלים – הפועל תל־אביב

● יוסי מזרחי, שוער י־רושלים: הפסטיבל שקדם לי־מישחק גרם לנו מתח מיותר שהפריע לנו לשחק. נקודה היא טובה, מאחר שגם בני־יהודה זכו בנקודה בודדת.

● גיל לנדאו, חלוץ תל־אביב: הפועל תל־אביב הראה שהוא יודע כדורגל וזה נותן לנו עידוד לעונה הבאה.

שמשון תל־אביב – הפועל כפר־סבא

● יעקב גרונדמן, מאמן שמשון: שיחקנו כדורגל טוב. בלי מתח. איני שבע רצון מי־כולת ההבקעה. לא ניצלנו את כל ההזדמנויות.

● ניסים בכר, מאמן כפר־סבא: בלי שחקני מפתח קשה מאוד לבנות. סבלנו מחוסר מתוך וספגנו שערים קלים.

מכבי חיפה – מכבי תל־אביב

● צבי שביט, גזבר חיפה: אני מרוצה ממישחק שחקני חיפה ומכך שבאו 6,000 אוהדים לעודד את הקבוצה, גם ברגעים לא כל כך מוצלחים.

● אלי דריקס, תל־אביב: הקהל נהנה מכדורגל טוב של שתי הקבוצות. היה זה משחק מצוין וגם נפלו בו שני שערים.

בית"ר תל־אביב – הפועל באר־שבע

● דני נימון, מאמן תל־אביב: אפשר להשתגע. שחקני באר־שבע ביזבזו 25 דקות, ובהתקפה אחת הבקיעו שער. אנחנו תקפנו ובקושי השווינו.

● דרור ברנר, מאמן באר־שבע: אין לדבר על רמה. זו היתה מלחמה על הנקודות. לכאורה אני מאוכזב כי איבדנו את היתרון, אבל אני מרוצה מהתוצאה ומהנקודה.

מכבי פתח־תקווה – הפועל פתח־תקווה

● ליאון קונסטנטינובסקי, מאמן מכבי: אני לא מאוכזב מהתוצאה. להפועל היה יתרון ברכוז השורה. המישחק לא התעלה לרמה גבוהה.

● אברהם גרנט, מאמן הפועל: היינו טובים יותר, במיוחד במחצית הראשונה, לכן אני מאוכזב מהתוצאה. משחק דרבי זה היה ברמה טובה יותר מהקודמים.

בני יהודה – מכבי נתניה

● יצחק זלצר, מאמן נתניה: התיקו מספק אותי, תנאי ה־מגרש הגרועים והרוח החזקה פגעו באיכות המשחק.

● יצחק שנייאור, בני יהודה: דווקא במחצית השנייה, נגד הרוח, שיחקנו מצוין, חבל שלא הבקענו שערים.

בית"ר נתניה – מכבי יפו

● יצחק אהרוני, מאמן נתניה: שמח על ניצחון מוצדק של שחקני קבוצתי, שחידשו את הראש. אני מקווה שבהמשך הרכב זה יאפשר לי לשקם את הקבוצה עד לסיום העונה.

● אהרון קפיטולניק, מאמן יפו: כל הכבוד לשחקני בית"ר נתניה. לא מובן לי כיצד הגיעו למקום האחרון. קבוצתי הרימה ידיים מוקדם מדי וזה גרם לתבוסה המכאיבה.

מכבי יבנה – הפועל לוד

● אליהו עופר, מאמן יבנה: שחקני לחמו היטב. יכולנו להבקיע שערים נוספים. אני מאמין שנישאר בליגה. זה תלוי רק בנו.

● ויקי פרץ, חלוץ לוד: שחקני יבנה לחמו היטב, הם טובים יותר והיו ראויים לניצ־חון. לא היינו במיטבנו ולא מגיע לנו יותר מאשר הפסד.

● מתאבקי הפועל באר שבע זכו בשבת בארבע מדליות זהב באליפות הפועל שהיתה בראשון לציון לבוגרים בסיגנון יווני־רומי. אלה האלופים: 52 ק"ג רב גרונדמן; 62 ק"ג יונתן ארביב; 68 ק"ג משה אדר־במן; 74 ק"ג בני בינגרשוילי; 82 ק"ג ראובן קוגשוילי; 90 ק"ג מוריס ציציאשוילי; 100 ק"ג אבן ברנשטיין; 130 ק"ג אמזר ספר־אשוילי.

● נבחרת צרפת בכדורעף לנכים תגיע ב־3.5 לישראל לסידרה של משחקי מבחן נגד נבחרת הנכים של ישראל. שתי הנבחרות מתכו־ננות לתחרויות אליפות העולם שת־היה בחודש יולי בצרפת.

● כ־30 ספורטאים נכים המייצגים את צמרת ספורט הנכים בישראל יצעדו בטכס פתיחת כינוס הפועל.

● גביע המדינה בכדורעף הוענק בסוף השבוע לנכי צה"ל חברי בית הלוחם באפקה, שניצחו בגמר לקבוצות ליגה א' את מכבי רמת חן 3–1. הזכייה בגביע מהווה הישג נאה לנכי צה"ל, לאור העובדה שמולם התייצבה מכבי רמת חן שעלתה השנה לליגה הארצית.

אברהם תשובה

● גרי ארמיטפס ממכבי ת"א זכה בשבת באליפות ישראל ביריי־באקדח אויר לאחר שצבר 568 נקו־דות. האליפות היתה בת"א. באליפות ישראל לנשים זכתה היה קירשנר מהפועל קרית אונו עם 363 נקודות ובאליפות ישראל לקבוצות הפועל תל אביב 1648 נקודות.

הראש היה במקום אחר

מאת שמואל קליגר

הם כבר התרגלו לסיים את מישחקי הליגה האחרונים שלהם ללא הכרעה: תוצאות המזכות בנקודה בודדת בכל פעם וזה טוב מלא כלום. מתעקשים משום מה לסיים ב־1–1 (ואפילו בשער שוויון בבעיטת 11). אז למה ירדו הפעם הבית"רים חפויי ראש, כאילו הפסידו לבאר שבע?

צריך לשאול את יבנה. אולי היה צריך ללכת ליבנה, כי ברמתיון שליד הספארי החוויות לא חווינו כד־ורגל אנושי. העצבים היו דומיננ־טיים יותר; הם הכתיבו את מהלכי הכדור, ולא הרגליים. הראש של השחקנים היה במקום אחר – אולי ביבנה.

באר שבע באה לכאן עם הרבה כוונות טובות, אך במעט אשליות. שחקניה השיגו את שלהם בזכות מיפגן לוחמה יוצא מן הכלל, כשבראש (תרתי משמע) צועדים הבלמים שלמה אילון ואפרים חורזי, ומעל כולם השוער מריו זר־כוביצקי שנסך ביטחון ורגיעה.

ביתר הזמן היה ביזבוז בלתי פוסק מצד האורחים מבאר־שבע, אך אפשר היה להבין ללבם. השער לזכותם היה עדיין למול, לא עניין של זמן. מאה אחוזים של ניצולת בהתקפה אחת, יעילה להפליא בהשתתפות שני שחקנים בסך הכל, יוסי שושני ויובל אוחנה, הראשון פורץ והשני מכוון ומבקיע. 1–0 מהמם ומפתיע (19).

ואחר כך המחזות הכובים: הבית"רים תוקפים שוב ושוב מתוך ידיעה, ששער אחד הוא רק מחצית הכמות וגם את זה הם השיגו רק לאחר ההפסקה בבעיטת 11 מ' בלתי מתחייבת המציאות, אך דוד לביא ערך שם חשבון וכבש מהנקודה. עוד בזבוז זמן של האורחים. עוד כמה התקפות סרק של בית"ר וזה נגמר. ביבנה – אמרו בדיוק – זה רק מתחיל.

בית"ר תל־אביב – הפועל באר־שבע 1–1 (1–0)

השער לבית"ר: דוד לביא (53, בבעיטת 11 מ'). השער לבאר־שבע: יובל אוחנה (19).

★ המצטיין: שלמה אילון.

● בית"ר תל־אביב: אלי גדבי, קצב, יעקב כהן, עמר, אבדצור (ועידאו), יוסי גדבי (עמנן), טורס, שוייג, נסים כהן, דוד לביא, ירון כהן. המאמן: דני נימון.

● הפועל באר שבע: זר־כוביצקי, ברזהנה, דוידי, אילון, נתן, צרפתי (עזרן) (אהרוני), חיון, סולסן, דקן, שושני, יובל אוחנה. המאמן: דרור ברנר.

שפט חיים ליפקוביץ, 500 צופים, באיצטדיון וינטר ברמת־גן.

עוד יש תקווה ליבנה

מאת עמי הרמן

זיק של תקווה נדלק ביבנה ובקרב שחקניה, מנהליה ואוהדיה, כאשר חניכיו של אליהו עופר הצ־ליחו לנצח את הפועל לוד.

שחקני יבנה עלו לכר הדשא מתוך ידיעה שזו ההזדמנות האח־רונה שלהם לחזור לתמונה במאבק נגד הירידה. ואמנם יכולנו לראות את השחקנים בצהוב נלחמים היטב על כל כדור וכדור, כאשר מנשה עלאווה סחף את חבריו למשחק לוחמה מופתי והגן בחירוף נפש על רחבת קבוצתו. מנגד נראה שהמשברים של השבוע האחרון בהפועל לוד והתקריות בין ההנהלה והמאמן צבי רוזן השפיעו על השחקנים.

עם פתיחת המשחק תקפו שחקני יבנה גלים גלים את שער לוד. אשר חלפון היה הדמות הבולטת והאמ־לולה בדקות הללו, כאשר שלוש פעמים ניצב בעמדת הבקעה, אך תמיד הצליחו שחקני לוד ובראשם השוער יעקב בנודים למנוע שער. בדקה ה־34 הגביה ציון יעקב משמאל, רב רמלר ויעקב בנודים ניסו להגיע לכדור שחלף והגיע לאשר חלפון, שהפעם לא נכשל ונגח לפינה הימנית הנמוכה ולרשת, 1–0. שחקני יבנה המשיכו לתקוף את שער לוד ובדקה ה־42 התקדם דוד בוארון באגף השמאלי ושלח כדור קשתי לכיוון שער לוד, הכדור הקשתי היתל בעזרת הרוח בשוער יעקב בנודים וחדר פנימה.

במחצית השנייה ניסו שחקני לוד לצמצם את פיגורם, אך שחקני יבנה מנעו מהם להשיג ולו גם שער כבוד. שפט היטב יעקב שיינר.

מכבי יבנה – הפועל לוד 2–0 (2–0)

השערים: אשר חלפון (34), דוד בוארון (42).

★ המצטיין: מנשה עלאווה.

● מכבי יבנה: קוסטנטין, אוטמו, אלקבץ, סלומון, בוארון, עלאווה, בן שמעון, יעקב, חלפון, רעקין, רמלר. המאמן: אליהו עופר.

● הפועל לוד: יעקב בנו־דים, יצחק בנודים, נעמן, אדרי בנודים, חביב (בן הרוש), יעקב הילל, מאיה, שמואל, סמדג'ה, פרץ (קושוילי), רונן הילל. המאמן: צבי רוזן.

שפט יעקב שיינר, אלף צו־פים, במגרש מכבי יבנה.

עכשיו כבר לא תהיה רעידת אדמה

מאת יהושע שגיא

למרות ששני מוליכי הטבלה הלאומית סיימו אתמול בתיקו, עשה בית"ר ירושלים צעד משמעותי נוסף לעבר זכייתו הראשונה באליפות. כאשר נותרו עוד ארבעה מישחקים ו־12 נקו־דות בלבד בקופה, סביר מאד להניח כי יתרון 9 הנקודות של הירושלמים מבטיח להם את הכתר כמעט סופית. צריכה להתרחש רעידת אדמה אמיתית, כדי שזה יישמט מידי הירושל־מים. שאילו ניצחו אתמול בב־לומפילד את אלוף העונה שעב־רה, הפועל תל אביב, הם יכולים לקיים את חגיגות האליפות כבר השבוע.

אבל האלופים היוצאים, שבעי אכזבות בעונה זו, לא הסכימו להעביר את הכתר לבית"ר י־רושלים במעמד ההתמודדות ביניהם, ולפיכך סיימו 90 דקות ללא שערים וללא תהילה.

במרחק לא רב מבלומפילד לא הצליחו גם המדורגים במקום השני, בני יהודה, להשיג ניצחון כדי לצמצם את פיגורם בפיסגה. הם סיימו 0–0 עם מכבי נתניה, כדי לשמור על מאזן נדיר של 26 משחקים בלי הפסד. עכשיו מרוכז מאמצם של בני יהודה לסיים את העונה כולה בלי הפסד. ואם יצליחו בזה, יירשם הישג בהיסטוריה של הליגה הלאומית.

מכבי תל אביב נותר שלישי בטבלה אחרי שסיים 1–1 את מישחק החוץ שלו נגד מכבי חיפה, במאבק שהוכרע תוך פחות משתי דקות, כאשר ב־ריילובסקי העניק יתרון לחיפאים בבעיטת 11 ואלון נתן גמל מיד בשוויון.

שמשון תל־אביב, מהפתעות העונה, עלה למקום החמישי אחרי ניצחון 3–1 על הפועל כפר־סבא. מקדים אותו בנקודה מכבי פתח־תקווה, שנפרד ב־1–1 מהפועל בדרבי העירוני שאיבד מזוהרו.

בתחתית לא חל שום שינוי קיצוני, אבל הפתיע ניצחונו של סגנר הטבלה בית"ר נתניה 4–1 על מכבי יפו שהשלים עם ירי־דתו. שתי הקבוצות בתחתית במקומות האחרונים. לעומת זאת רמז מכבי יבנה כי טרם השלים עם ירידתו, הגם שהוא מדורג 14, כשניצח במגרשו 2–0 את הפועל לוד. בזה קרבו היבנאים כדי 3 נקודות בלבד אל בית"ר תל אביב, שסיים 1–1 את מישחקו הביתי עם באר שבע.

בסך הכל הובקעו 17 שערים במחזור ה־26, וכאשר נותרו רק ארבעה מחזורים לסיום כבר ניכרת עייפות רבה ובהרבה ה־מגרשים כבר חסרה האווירה החגיגית לכדורגל. ניכרת תחו־שה, שמחכים להליכה לים.

גביע

בית"ר ים – מכבי ת"א; מכבי חיפה – בית"ר ת"א בחצי הגמר

מאת אילן פיש

סופר "ספורט הארץ"

הגרלת שלב חצי הגמר של הגביע, שנערכה ביום שישי, העמידה מישחק מרתק בין מוליך הטבלה ומחזיק הגביע בשתי העונות האח־רונות, בית"ר ירושלים, למכבי תל־אביב. יהיה זה המישחק הראשון מתוך שניים בהצגה הכפולה שתהיה ב־26 במאי באיצטדיון רמת־גן. המישחק יחל בשעה 17.00 ובסיומו יתמודדו (ב־19.00) בית"ר תל־אביב ומכבי חיפה בחצי הגמר האחר.

בטעם ההגרלה התעוררה השאלה, האם לא רצוי לערוך את המישחק המרכזי בין השניים, בית"ר י־רושלים נגד מכבי תל־אביב, בשעה המאוחרת יותר. מנהל ההתאחדות יעקב אראל אמר אמש, שאם תהיה פניה של הקבוצות, ייתכן שהנושא יועלה לדיון.

ליגה א'

האלופים: הפועל בת ים ומכבי חדרה

מאת סופר "ספורט הארץ"

מישחקי אתמול (מחזור 26) נעלו את עונת המישחקים 1986/87 בליגה א'. הפועל בת־ים (מחוז דרום) ומכבי חדרה (מחוז צפון) הם אלופי המחוזות, אולם אין זכייתם במקום הראשון מזכה אותם באופן טבעי לליגה הארצית. ההחלטה שנפלה לפני תחילת העונה בהתאחדות לכדורגל, לא האירה להם פנים ול־פיכך יאלצו להתמודד במישחקי מבחן עם שתי בכירות מהליגה הארצית שיתפסו בתום העונה את המקומות 11 ו־12.

ארבע קבוצות, שתיים מכל מחוז, נפרדות מליגה א' ויורדו בעונה הבאה במגרשי ליגה ב'. במחוז הדרום ירדו: בית"ר באר־שבע וה־פועל ירוחם. במחוז הצפון ירדו: מכבי אור־עקיבא והפועל "עליה" כפר־סבא.

במישחקי אתמול הושגו התוצ־אות:

● מחוז הצפון: מכבי עפולה – הפועל טירת הכרמל 0–0, הפועל קרית־אתא – הפועל טייבה 4–0 (1–0), הפועל טירה – מכבי אור־עקיבא 3–2 (2–0), מכבי סמרה – בית"ר חיפה 0–0, הפועל בני סמרה – הפועל קרית־שמונה 2–1 (1–1), הפועל "עליה" כפר סבא – מכבי חדרה 1–1 (0–0), הפועל רעננה – מכבי אור נגרת 2–2 (0–1).

● מחוז הדרום: הפועל אזור – בית"ר באר־שבע 3–0 (1–0), הפועל רמת־השרון – הפועל רמלה 2–1 (1–2), הפועל קרית־מלאכי – הפועל בת־ים 0–0, הפועל אשקלון – הפועל קרית־אונו 2–0 (1–0), מכבי קרית־גת – הפועל אור־יהודה 2–0 (0–1), הפועל ראשון־לציון – הפועל ירוחם 7–1 (0–3), הפועל בית־שמש – מכבי לוזוס חולון 2–1 (0–1).

4 ניחשו 14

מאת סופר "ספורט הארץ"

לאחר בדיקה של 80% אחוז מהטפסים נמצאו ארבעה משתתפים שניחשו נכונה את כל 14 הניחושים.

1.	מ. יבנה – הפ. לוד	1
2.	ב. ת"א – באר־שבע	x
3.	שמשון – כפר־סבא	1
4.	ב. ים – הפ. ת"א	x
5.	מכ.חיפה – מכ. ת"א	x
6.	בני־יהודה – ב. נתניה	x
7.	מכ. פ"ת – הפ. פ"ת	x
8.	נהריה – ב. שעריים	2
9.	צ. חולון – ה. טמרה	x
10.	הפ. חדרה – הפ. עכו	x
11.	הפ. ר"ג – הפ. חיפה	x
12.	ביתישאן – הפ. ים	x
13.	דימונה – הכח ר"ג	2
14.	כרמגורק – ב. רמלה	2

רוני רוזנטל ממשיך בבריז'

מאת אברהם ציבין

סופר "ספורט הארץ" בחיפה

רוני רוזנטל, חלוצה של מכבי חיפה עד העונה שעברה, ימשיך להופיע בשורות קבוצתו הבלגית פ.ס. בריז', לפחות עוד עונה. לחוד תגסל כבר הוגשה על ידי ראשי קבוצתו, כי לא ישוחרר ובכך כנראה לא יוכלו ראשי מכבי חיפה לממש את כוונתם להחזיר את רוזנטל הביתה.

הקבוצה הבלגית שהחזירה את חלוץ נבחרת הנוער קנה בריל לקבוצה בספרה. בריל היה מתחרה של רוזנטל לתפקיד הקיצוני השמאלי, שחזרו מחזק את מעמד רוזנטל בשורות סגנית האלופה ומחזיקת הגביע הבלגי.

שנהר לכפר סבא שפיגלר אולי לי־ם

מאת רוני דיאמן

סופר "ספורט הארץ" בירושלים

עם הידיעה על מינויו של שמעון שנהר למאמן בהפועל כפר־סבא בעונה הבאה, גברו סיכוייו של מרדכי שפיגלר לזכות בתפקיד מאמן האלופה המיועדת קבוצת בית"ר ירושלים.

במועמדותו של שפיגלר תומך מזכיר הקבוצה רובי ריבלין, בניגוד לדעתו של היו"ר רוני בראון. אם אכן יכפה ריבלין על בראון את מינויו של שפיגלר לתפקיד, תסלל הדרך להדחתו של בראון מכס היו"ר.

● הוועד הארצי לשיפוץ בירושלים שיפר בשבת בתחרות ידי מהיק וקפיצת את השיא הלאומי בירי מרובה 50 מטר במצב 550 נקו־דות. שיפור של נקודה לשיא הקודם. בסיכום הכללי של שני הירי צבר לישפרץ 1228 נקודות.

● יצחק ינסיי מהפועל אשקלון זכה בשבת באליפות ישראל בק־ליעה בתרגיל אולימפי שלם 40 כדור משלושה מצבים, לאחר שצבר 1146 נקודות. האליפות היתה ברעננה.

שבועיים אחרי שהודיע, כי הוא פורש מפעילות בינלאומית

לראשונה בקאריירה שלו: פרקיס ניצח בטורניר י־ם

טניס

מאת מיכאל קרונן

שבועיים אחרי שהודיע על פרישתו מפעילות בינלאומית, זכה שחר פרקיס בהישג הגדול ביותר בקאריירה שלו — זכיה בטורניר למקצוענים. במישחק הגמר בטורניר ירושלים גבר פרקיס על הגרמני כריסטיאן סאצ'אנו 4–6, 7–6, 6–2.

"זה ממש נהדר", הגיב הזוכה בן ה־24, כאשר שאל אותו גלעד בלום מה הרגשה לזכות בתואר הראשון שלו. ואכן שחר נראה מאושר וחייכן מהרגיל, כאשר העניק לו ראש עיריית ירושלים את הגביע ואת הפרס הראשון בסך 5,000 דולארים. יו"ר איגוד הטניס דוד הרניק הביע תקווה שאחרי הניצחון הזה יחזור בו פרקיס מפרישתו. "נעים לשמוע דברים כאלה, אבל אני לא חושב שההישג הזה ישנה את תכניותי להתמסר ללימודים", אמר שחר אחרי שקיבל נשיקה מחברתו הוד מודה בנסי. לפרקיס היה זה גמר שלישי בקאריירה המקצוענית שלו. הוא נוצח ב־1984 ע"י ברוס מנסון באשקלון ובאותה שנה ע"י אהרן קריקסטיין ברמת השרון.

פרקיס לא היה צריך להציג את הטניס הטוב ביותר שלו, כדי לזכות בניצחון על סאצ'אנו. בן ה־19, שעקר לפני חמש שנים מרומניה וכיום מחזיק באזרחות גרמנית. המערכה פתח גרוע ופרקיס הוביל 5–0 במערכה הראשונה. אבל ברגע שסאצ'אנו ייצב את מישחקו חל מפנה והוא זכה בחמישה מישחקונים רצופים בגלל השבר את הגבעת גב היד החלשה של פרקיס ואת העובדה שהישראלי סבל מחוסר יציבות בחבטות ההגשה. שחר הקטין עוד ל־4–5, אבל סאצ'אנו זכה במישחקון הבא ובמערכה תוך 31 דקות.

פרקיס עלה במהירות ליתרון 4–1 במערכה השניה, כאשר סאצ'אנו ביצע שגיאת הגשה כפולה בנקודה האחרונה של המישחקון הרביעי. אבל שוב חלה נסיגה במישחקו של היפאי הגרמני הישווה ל־4–4. במישחקון הבא השיג פרקיס נקודת שבירה, עלה ל־5–4 אבל סאצ'אנו הישווה שוב. פרקיס הוביל 6–5, אבל סאצ'אנו כפה שובר שוויון. שחר פתח טוב והוביל 2–0 בנקודות, סאצ'אנו עלה ל־4–3. במצב של 5–5 בנקודות היתה לסאצ'אנו הזדמנות להגיע לנקודת מישחק, אבל כדור היפה שנבט למיגרש חשוף לגמרי, נחת מעבר לקו החוץ.

פרקיס זכה בנקודה הבאה ובמערכה לאחר 47 דקות.

החשש שפרקיס לא יעמוד בכושר מן המשחק, גם עד מהרה: דווקא

שחר פרקיס — אלוף טורניר ירושלים

הצעיר יליד רומניה הוא שנראה עייף ולחוץ. פרקיס שיחק בשלווה וחבטות ההגשה שלו השתפרו מאוד. הוא עלה ל־5–1 ואחרי שעתיים חסר שתי דקות השלים את ניצחונו. פרקיס הוא הישראלי השלישי הזוכה בתחרות זו שנערכה בפעם השלישית בירושלים. קדמו לו שלמה גליקשטיין ועמוס מנסדורף.

במהלך המישחק הגיש פרקיס 5 אסים (סאצ'אנו 8), ביצע 5 שגיאות הגשה כפולות (יריבו 6) ושבר 4 פעמים את מישחקוני ההגשה לעומת 3 ששבר סאצ'אנו, שהתנחם בפרס כספי של 2,500 דולאר. פרקיס, שדורג במקום ה־197 בדירוג המחשב לפני התחרות, זכה ב־30 נקודות, מה שיקדם אותו קרוב לוודאי למקום ה־150.

במוראל גבוה התייצב פרקיס לגמר הזוגות ויחד עם גלעד בלום ניצחו את עמוס מנסדורף ושלמה גליקשטיין 7–5, 6–7 (7–4 בשובר שוויון). בלום היה הבולט במישחק הגמר בעוד שפרקיס הצטיין בחבטות ההגשה. מאידך היה גליקשטיין חלש ופעמיים איבד את מישחקוני ההגשה במערכה הראשונה.

שרף יאמן את אליצור נתניה★ שרון עשוי להישאר עוזר במכבי

כדורסל

מאת שמואל קליגר, סופר "ספורט הארץ"

צבי שרף יהיה המאמן של אליצור נתניה בעונה הקרובה. שרף השלים את המו"מ עם הנהלת אליצור, שסיים את העונה במקום הרביעי וישתתף בעונה הקרובה בגביע קוראץ'. המאמן, שיחל ביום שלישי בהכנות עם הנבחרת לקראת אליפות אירופה, יופיע מחר במסיבת עיתונאים מטעם אליצור נתניה וימסור על תכניותיו לעונה הקרובה.

עתה, אחרי שנפרד ממכבי תל־אביב, נראה כי דרכו של רלף קליין סלולה להיות מאמן מכבי תל־אביב, אם כי ההחלטה סופית תתקבל רק כאשר יגיע קליין לישראל בסוף השבוע עם נבחרת מערב־גרמניה. קיימת עוד אפשרות תיאורטית של מינוי מאמן זר. על תפקיד עוזר המאמן יתמודדו מולי קצורין, מי שאימן בעונה האחרונה את הפועל חולון ויאיר שרון, שהיה עוזר של שרף במכבי תל־אביב. שרון מנהל מגעים גם על משרת המאמן בבית"ר תל־אביב. אבל נראה כי בסופו של דבר ימשיך אלי קנוני לאמן בבית"ר, מאחר שהדרישות הכספיות שלו הן הנמוכות ביותר.

סיכוייו של שרון לקבל את התפקיד במכבי תל־אביב יגברו אם אכן יקבל קצורין את שרביט האימון של הפועל גליל־עליון. בגליל אמורים להחליט בימים הקרובים בנושא.

שני הפסדים לקארטיות ביוון

קאוולה, יוון (שרות "ספורט הארץ"). הפסד צפוי נוסף גם הערב של נבחרת הקארטיות של ישראל בכדורסל להונגריה עם סיום הטורניר של קדם אליפות אירופה יסיים את חלקה של ישראל בשורה של הפסדים בלבד לאחר, שבשני ימי ההתמודדות הראשונים נחלו שני הפסדים.

הישראליות נוצחו אמש על־ידי נבחרת יוון ב־2 נקודות (52–54). הישראליות עמדו בפני הפתעה, כאשר עמדו לנצח ואף הובילו בהפסקה ב־8 נקודות (37–29) אך היווניות ניצלו את האווירה הביתית לניצחון דחוק.

ספק אם לבד מן היוקרה היה להפסד של אמש משמעות מעשית, שכן בליל שבת הובסו הקארטיות הישראליות ע"י הנבחרת החזקה של יוגוסלוויה, בפתיחת הטורניר 47–69 (22–35).

במישחק אחר, שהיה אמש גברה יוגוסלוויה על הונגריה 95–74. שתי הראשונות בבית — ועתה ברור, שאלה הן יוון ויוגוסלוויה, יעלו למישחקי הגמר של אליפות אירופה ביולי, בפולין.

אן.בי.אי

ניצחון ליוסטון בפורטלנד ★ סיום דרמאטי בבוסטון

בפתיחות הפליי־אוף

ניו־יורק (אי־פי). יוסטון רוקטס היא הקבוצה היחידה שזכתה בניצחון חוץ במחזור הראשון של מישחקי הפליי־אוף. יוסטון גברה על פורטלנד 115–125. לראשונה מאז ה־6 בפברואר שיחקו אקים אולאג'ון (30 נק', 10 ריבאונדים ו־5 חסימות) ורלף סאמפסון (23 נקודות) ביחד. אחרי התחלה בקרוסל של סאמפסון, קיקי ואנדרוי קלע 30 נקודות לפורטלנד שמאמנה בן ה־46, מייק שולר, נבחר מאמן העונה עם 50 קולות מתוך 78.

האלופה, בוסטון סלטיקס, זכתה בניצחונה הביתי ה־30 ברציפות, אבל רק בסיום דראמטי 104–108 על שיקאגו בולס. בוסטון הובילה 81–95 אבל שיקאגו, עם 55 נקודות של מייקל ג'ורדן, הישוותה ל־100–100 ו־104–104. אז קלע רוברט פריש סל. שיקאגו איבדה את הכדור ובסמוך לסיום ביצעה עבירה על דניס ג'ונסון שקלע את שתי זריקות העונשין.

מנסדורף ללוזאן בדרך לטוקיו

מאת סופר "ספורט הארץ"

עמוס מנסדורף ישתתף בשבוע הבא בתחרות ראווה גדולה בטוקיו ביחד עם ביורן בורג, ג'ימי קונורס, בוריס בקר, טים וילקינסון ושני טניסאים יפאניים.

מנסדורף יצא היום עם שלמה גליקשטיין ללוזאן, כדי ליטול חלק בתחרות [illegible] ה־16 שחקנים. תהיה זו התחרות [illegible] גליקשטיין ישוב מלוזאן למינכן ולאחר מכן לוייסבדן (גרמניה), לפני שיגיע לפאריס לתוקרמות של רולאן גארוס. מנסדורף יחזור לאירופה אחרי התחרות בטוקיו כדי להתכונן לאליפות הפתוחה של צרפת.

גלעד בלום ישחק במינכן ובמירצה לפני בואו לצרפת.

וילאנדר נגד אריאס בגמר במונטה קארלו

מונטה־קארלו (אי־פי). מאטס וילאנדר וג'ימי אריאס יתמודדו כאן היום במישחק הגמר של הטורניר הגדול על מיגרשי חימר, הנושא פרסים בסך כולל של 515 אלף דולאר.

וילאנדר היכה ברבע הגמר את הסובייטי אנדריי צ'סנוקוב 1–6, 3–6 ובחצי הגמר את שוולנר 2–6, 2–6. שוולנר הפתיע ברבע הגמר את הארגנטיני מרטין חייטה 2–6, 0–6, 7–6.

אריאס, שהיה מדורג חמישי בעולם ב־1984 והיום הוא במקום ה־53, העפיל לגמר הראשון שלו מאז פברואר 1985, בניצחון על האוסטרי בן ה־18 תנס סקוף 7–5, 1–6. אריאס עלה לרבע הגמר אחרי שיריבו השוודי קנט קרלסון חש ברע ופרש בפיגור של 0–6, 2–2.

סקוף, שהדיח את יאניק נואה בשמינית הגמר, עשה זאת גם למדורג חמישי, אנדרס גומס מאקוודור, 7–5, 6–2, 6–4.

בסיאול העפיל האמריקאי בן ה־17 אנדריי אגאסי למישחק הגמר כשגבר על בראדוס בן סטפרטון 6–2, 6–3, 6–2. הוא ישחק בגמר נגד אמריקאי אחר, ג'ים גראב, שניצח את הבשעי לן סלקריאן 6–3, 6–4.

לקח מרתון הנוער: יש עתיד לכדורסל

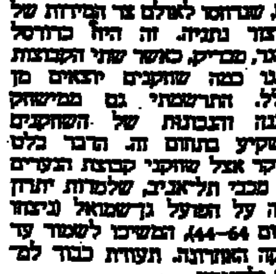

מאת מיכאל קרונן

ודאי השחורות בכדורסל הישראלי, ולצערי יש רבים כאלה, ספגו ביום חמישי האחרון מהלומה קשה. מישחק הגמר על גביע המדינה לנוער התעלה לרמה גבוהה והוכיח, שיש עתיד לכדורסל הישראלי.

שחקני הנוער של מכבי תל־אביב והפועל גליל־עליון, שאבו כנראה השראה מהבוגרים והלהיבו את הצופים, שגדשו לאולם צר המידות של אליצור נתניה. זה היה כדורסל מבוגר, מבריק, כאשר שתי הקבוצות הציגו כמה שחקנים יוצאים מן הכלל. והתרשמתי גם ממישחק ההגנה והחבטות של השחקנים להשקיע בתחום זה. הדבר בלט בעיקר אצל שחקני קבוצת הנערים של מכבי תל־אביב, שלמרות יתרון גבה על הפועל גרשמואל (ניצחו בסיום 64–44), המשיכו לשמור עד לדקה האחרונה. תעודת כבוד למאמן ולחניכיו.

אבל תופעה אחת חייבת להדאיג. כל 6 הקבוצות שראינו בפעולה מתבססות על שחקני חוץ. גם אלה, שיש להן שחקנים גבוהים, אינן מנצלות אותם במעט בהתקפה, להוציא את שחקן הנוער של מכבי תל־אביב יצחק כהן (2.04), הגבוה כבר עם סגל נבחרת הבוגרים — כדורסלן הישראלי הראשון שיש לו גם גוף הסון והרבה כוח.

מבחינה קבוצתית, היתה הפועל גליל־עליון הקבוצה הטובה ביותר. מישחקה היה המגובש ביותר, מה שאיפשר לה להוביל על מכבי תל־אביב עד אמצע המחצית השניה ולסיים את המישחק בהפרש זעיר של 63–67. השחקן המפתיע במישחק זה היה יהושע אביטל רק הגיורה, שהציג יכולת אישית גבוהה והתגלה כקלע מצוין (27 נק'), כרב הבולט, שהיה אמור להיות כוכב מישחק הגמר, לא היה בכושר, אולי משום שהותפש כשחקנים משום היותו הגבוה בקבוצה (1.98). אחד אורן המהיר וניר מסולן הרשימו גם הם.

בקוביץ' חדש

הזכיה בראבל הנוער והבגים הצעירים, מוכיחה כי במכבי תל־אביב חושבים על העתיד ומשקיעים, בניגוד לדעה הרווחת, שמכבי בנוי על שחקני רכש בלבד. קשה לקבוע היום כמה מהצעירים שראינו ביום חמישי אכן ישתלבו בקבוצה הבוגרת. לגבי שלושה אין לי ספק: יצחק כהן (23 נק' ו־12 ריבאונדים), אמיר כץ בן ה־16 וחצי, מיקי ברקוביץ' חדש, עם קליעה חוץ מדויקה (7 סלים של 3 נקודות מתוך כלל 36 הנקודות שקלע) והראל גרות, כוכב קבוצת הנערים — רכז־קלע מבשר ביותר (25 נק'). מעניין שכץ וגרות לובשים את הגופיה מספר 9. בקבוצת הנערים כדאי לשים לב לאליעזר כהן בן ה־16, שגובהו 2.02 מ'. כדורסלן נוסף שהתרשמתי ממנו בקבוצת הנוער הוא מוטי ברדוד (2.00), שחקן נשמה קבוצתי. שומר טוב הוא באנדר יעיל.

שתי שאלות לאריק בריאלובסקי, מאמן מכבי תל־אביב: מדוע לחזור על המישגים של הקבוצה הבוגרת ולא לבצע חסימות לשחקני הנוער? האין למכבי תל־אביב יותר מחמישה שחקנים?

למה נתניה

ערב הגמרים יכול היה להיות מרשים עוד יותר, אילו נערך במיתקן מתאים. מעתה שאולם אליצור בנתניה קטן מכדי לארח אירוע כזה. בו מעורבות 6 קבוצות ילדים ונוער, כלומר הרבה משפחות וחברים ביציע. לאלה שהגיעו מאוחר (בעיקר אנשי קבוצת הגליל העליון), לא נותרו מקומות ישיבה והצטופפות ביציעים היתה גדולה. אולם אוסישקין היה תפוס, אבל מי אמר שצריך לשחק באזור תל־אביב. מה עם היכלות הספורט של חיפה וירושלים?

גם לוח הזמנים לא נשמר. גמר הנוער שתוכנן ל־20.30 החל ב־21.05. הגיע הזמן שילמדו באיגוד, שיש לתכנן ערב כדורסל בהפרשים של שעתיים בין מועדי תחילת המישחקים.

מגיפה של 0–0 בצמרת

חיפה ממשיכה להוביל בזכות יתרון בהפרש השערים

ליגה ארצית

מאת אילן פיש

מישחקי המחזור ה־26 לא בישרו על שינויים בצמרת הטבלה. ארבע הקבוצות הראשונות סיימו את מישחקיהן בתוצאה זהה 0–0. לפיכך ממשיך הפועל חיפה להוליך את הטבלה בזכות יחס שערים עדיף על פני הפועל ירושלים.

בתחתית נקבע היורד הראשון לליגה א' — הפועל דימונה שהובס בביתו 0–3 על ידי הכח רמת־גן. תוצאה משמעותית נוספת השבוע בתחתית: בית"ר רמלה ניצח בקרב תחתית את הפועל מרמורק 2–0. רמלה דילגה אמנם על פני מרמורק, אך עדיין מצויה מתחת לקו האדום. החמור מצבו של בית"ר נהריה המרוחק כעת 11 נקודות מחוף המבטחים, ארבעה מחזורים לפני תום העונה.

מישחקי אתמול הניבו מאזן דל של 11 שערים בלבד.

הפועל רמת־גן — הפועל חיפה 0–0

★ המצטיין: צורי ארון.

במישחק שלא התנהל ברמה מגיזה את הדעת ניתנה לכל קבוצה הזדמנות אחת טובה לכיבוש שער. בדקה ה־69 פרץ אלי בראמו מחיפה לבדו מול השוער שמואל גילדרי, שזינק לרגליו ומנע שער. 5 דקות לסיום בעט אבי ברשצקי מרמת־גן כדור אדיר מ־20 מ' לחוץ.

שפט אריה פרוסט, 1000 צופים, בגבעתיים.

יוסף הכט

הפועל בית־שאן — הפועל ירושלים 0–0

★ המצטיין: צבי קפלן.

הפועל ירושלים החמיץ ניצחון בדקה ה־36. יאיר אסייג הוכשל ברחבת בית־שאן. השופט יאיר טילינגר הורה על הנקודה הלבנה ושלומי מלכה בעט פנימה. אולם טילינגר קבע בעיטה חוזרת בטענה שאחר ששון מירושלים חדר לרחבה בטרם הבעיטה. הפעם החטיא מלכה שבעט לקורה.

שפט יאיר טילינגר, 2500 צופים, בבית־שאן.

גרשון אברהם

"צפרירים חולון" — הפועל טבריה 0–0

★ המצטיין: יוסי אורדי.

חולון במישחק נידפה לא הצליחה לנצל את הגנת טבריה בה בלט הבלם יוסי אורדי. בדקה ה־5 נרשם הארוע המעניין ביותר במישחק: קשר חולון ניסים חלפון בעט עוצמתי מ־20 מטר לקורה.

שפט עמית קליין, 500 צופים, בחולון.

מנחם בוק

הפועל חדרה — הפועל עכו 0–0

★ המצטיין: זיו שפירא.

השופט הוותיק יוסף דיאמנט עמד במרכזם של שלושה אירועים סוערים במישחק. בדקה ה־67 הוכשל חלוץ חדרה רונן שפירא ברחבה, ללא תגובת השופט. 10 דקות לסיום נגח מגדי אברמוף לרשת עכו. דיאמנט פסל את השער בטענה לעבירה על השוער גיורא אנטמן, שהודה בסיום: "השער היה חוקי לחלוטין". קודם לכן נופף הקוון לנבדל של לוי אותנה מעכו. השופט הורה להמשיך ואותנה הוציא כדור גיחה מ־2 מטר. המישחק היה מתוח ועצבני התנהל בשליטת חדרה.

שפט יוסף דיאמנט, 1500 צופים, בחדרה.

דוד רוזנבלום

בית"ר רמלה — הפועל מרמורק 2–0 (2–0)

השערים: ישראל וורושילי (25, 57).

★ המצטיין: יצחק קאו.

שתי מסירות באות של חלוץ רמלה מאיר בלושטיין, שנוצלו היטב על ידי ישראל וורושילי, היקנו לקבוצתו את הניצחון החשוב במאבקה נגד הנשירה.

שפט יהושע לויה, 1000 צופים, ברחובות.

הכח רמת־גן — הפועל דימונה 0–3 (0–2)

השערים: אורן פליכמן (22), חיים יחיאל (36), משה יחיאל (54).

★ המצטיין: משה יחיאל.

שליטה מוחלטת של הכח רמת־גן אפשרה לו לזכות בשלוש הנקודות מול קבוצה שהפסדה זה קבע את גורלה סופית — ירידה לליגה א'. הכח, לעומת זאת, שיפר מעמדו בתחתית הטבלה.

שפט מאבי אלינקווה, 200 צופים, בדימונה.

מכבי שעריים — בית"ר נהריה 1–0 (0–0)

השער: יצחק צבי (88).

★ המצטיין: שאול שמול.

מכבי שעריים הצליחה לגבור במישחק חוץ על נהריה, בזכות שער מעורר מחלוקת שנכבש שתי דקות לסיום. הקוון סימן בדגלו לנבדל, אך השופט אישר את השער והכריע את גורל המאבק השקול.

שפט דוד יוסף, 300 צופים, בנהריה.

הפועל יהוד — מכבי רמת־עמידר 2–2 (1–1)

השערים ליהוד: יצחק בלוחן (45), יהודה רוגאש (56). לעמידר: עופר קרוסי (43), עזן מנחסי (עצמי, 72).

★ המצטיין: אלי פרנקו.

גם לאחר שהניף חמישה כרטיסים צהובים לעבר שחקני יהוד ועמידר, לא הצליח השופט דאוד סוהיל להשליט סדר במישחק הפרוע. רק בזכות הסיום שככו המאבקים הבלתי ספורטיביים במישחק.

שפט דאוד סוהיל, 500 צופים, ביהוד.

שמעון קירזר

טבלת הליגה הארצית

.1	הפו. חיפה	26	16–34	46
.2	הפועל י־ם	26	21–38	46
.3	הפו. חדרה	26	29–37	44
.4	צפר. חולון	26	13–29	43
.5	ר. עמידר	26	24–24	37
.6	הפועל עכו	26	22–26	36
.7	הפועל יהוד	26	24–27	36
.8	בית־שאן	26	23–23	36
.9	מ. שעריים	26	18–22	35
.10	הפ. טבריה	26	30–32	35
.11	הפועל ר"ג	26	18–16	32
.12	הכח ר"ג	26	22–18	31
.13	ב. רמלה	26	33–21	30
.14	ה. מרמורק	26	34–25	27
.15	ב. נהריה	26	31–17	20
.16	הפ. דימונה	26	40–17	16

מלך השערים

.1	רוני מלכה (הפועל חיפה)	11
.-	עופר דן (הפועל טבריה)	11
.3	יהודה רוגאש (הפ. יהוד)	10
.4	א. שקירקה (צפר. חולון)	9

במחזור הבא

ה. מרמורק — ב. נהריה	(2–2)
בי. רמלה — ה. דימונה	(0–0)
הכח ר"ג — הפו. יהוד	(1–0)
רמת־עמידר — בית־שאן	(2–0)
הפועל י־ם — הפ. ר"ג	(0–1)
הפ. חיפה — הפ. חדרה	(1–0)
הפועל עכו — צ. חולון	(2–0)
ה. טבריה — מ. שעריים	(0–0)

ליוורפול אינה מוותרת: 3–1 על אוורטון והכל שוב פתוח

שני שערים של איאן ראש בדרבי האחרון לפני צירופו ליובנטוס

ליגה אנגלית

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). ספק רב אם תצליח ליוורפול להגן בעונה על תוארה כאלופת אנגליה. אבל היא, לפחות, נאבקת עליו בחירוק שיניים. וגם אם יתנה התואר את הכביש ויפול בידי אוורטון, יוכלו שחקני ליוורפול להתהלך בחוצות העיר בראש מורם, אחרי שניצחו אתמול 3–1 בדרבי נגלא לעיני 44,827 צופים באיצטדיון אנפילד.

איאן ראש הבקיע פעמיים היום וזה את שיאו של דיקסי דין, החלוץ המרכזי האגדי של אוורטון, שהבקיע 19 שערים במישחקי הדרבי של ליוורפול במהלך הקאריירה שלו, בשנות ה־20 וה־30. לראש היה זה דרבי אחרון לפני שיעבור לשחק בעונה הבאה ביובנטוס.

ליוורפול הובילה בדקה התשיעית משער של סטיב מקמהון. קווין שידי, בבעיטת עונשין נהדרת, הישווה כעבור שבע דקות. בדקת הסיום של המחצית הראשונה נגח ראש את שערו הראשון והוסיף שני בדקה ה־79, כך הגיע מאזן שעריו העונה ל־37.

המפסיד של אוורטון (76 נק') עדיין מותיר סיכוי תיאורטי לליוורפול (73) ואפילו לטוטנהאם (68) להתמודד על התואר. טוטנהאם גברה על אוכספורד יונייטד 3–1 משערים של כריס וודל, פול אלן וגלן הודל.

המאבק בתחתית החריף אתמול אחרי שתי האורחות, מנצ'סטר סיטי ואסטון־וילה ניצחו. צ'לסי סיימה בתיקו ולסטר ואוכספורד הפסידו. סיטי הנחילה הפסד צורב למחזיקת גביע הליגה ארסנל, 3–0 משערים של אימרה הארוורי (2) ושחקן הרכש החדש פול סטיוארט. וילה הביסה את ווסטהאם 4–0 משערים של אספינול (2), האנט וסימונדז. צ'לסי חזרה עם נקודה (2–2) ממנצ'סטר יונייטד ששיחקה ללא שוערה פיטר שילטון הפצוע, שיחק מיין גם את מישחקה של אנגליה בטורקיה ביום רביעי. לסטר נכנעה 2–1 בבית נגד ווטפורד.

תוצאות נוספות: לוטון — סאות'המפטון 0–0, נוריץ' — קובנטרי 1–1, ק.פ.ר. ריינג'רס — מנצ'סטר יונייטד 1–1, ווימבלדון — נוטינגהאם 1–2.

בליגה השניה הבטיחו כבר כמעט סופית דרבי קאונטי ופורטסמות את עלייתן בניצחונות 1–0 על שפילד יונייטד ו־2–0 על גרימסבי. על המקומות 3–5, שיבטיחו הופעה במישחקי המיבחן עם הקבוצה שתדורג 19 בליגה הראשונה, מתנהל מאבק בין חמש קבוצות. הצמרת: דרבי 78, פורטסמות 75, אולדהאם 66, לידס 62, פלימות 61, איפסוויץ' וקריסטל־פאלאס 59.

גלאזגו ריינג'רס זקוקה לנקודה אחת בשני המחזורים הנותרים, כדי להבטיח את זכייתה באליפות סקוטלנד. אתמול גברה על הארטס 3–0 משלושער של אלי מקויסט. סלטיק ניצחה 3–1 את סנט־מירן. לריינג'רס 66 נקודות, לסלטיק 63 ולאברדין 55.

צמרת הטבלה

.1	אוורטון	38	30–71	76
.2	ליוורפול	39	38–68	73
.3	טוטנהאם	38	39–64	68
.4	ארסנל	39	31–51	64
.5	לוטון	39	39–43	63
.6	נוריץ'	39	49–50	62

תחתית הטבלה

.18	אוכספורד	39	66–41	42
.19	לסטר	39	72–52	40
.20	צ'לסי	38	53–40	38
.21	אסטון־וילה	39	72–42	36
.22	מנצ'ר סיטי	39	55–35	35

אלופי עולם במשלחת הרומנית

משחקי הפועל

מאת סופר "ספורט הארץ"

משלחת רומניה למשחקי כינוס הפועל ה־13 תכלול אלופי עולם ואלופים אולימפיים. במשלחת נבחרים בין השאר המתעמלת לאורה קוטינה, בעלת מדלית זהב מאולימפיאדת לוס־אנג'לס ומדלית כסף בה זכתה באליפות העולם ב־1986. בנוסף לקוטינה יהיו במשלחת עוד שלוש מתעמלות.

רומניה תשגר ארבעה קלעים כשהבולט הוא קורנליו יאון, שזכה באולימפיאדת מוסקוה (1980) במדלית זהב באקדח ובלוס אנג'לס בכסף.

ענף השחיה יהיה מיוצג ב־7 שחייניות, שלוש מהן אלופות אירופה, ושחיין. בין 6 המתאבקים בסגנון יווני־רומי נמנה קונסטנטין אוטה, 68 ק"ג, אלוף אירופה ומקום שני באליפות העולם. עוד יבואו 5 אתלטים, בהם 4 נשים. בסה"כ 27 ספורטאים, 15 נשים ו־12 גברים שיתחרו ב־5 ענפי ספורט.

ג'ודו

● אלופי ישראל בג'ודו הוכתרו בשבת ברמת השרון. במשקל 60 ק"ג הפתיע שוקי קואו מהפועל פ"ת שגבר על האלוף היוצא שי יונה ממכבי ת"א. במשקל 65 ק"ג זכה אבי קואו מהפועל פ"ת בפעם ה־11 ברציפות. במשקל 71 ק"ג זכה יהודה יחזקאל ממכבי ת"א. אלוף אשתקד יואב לוי פצוע ולא השתתף באליפות. במשקל 78 ק"ג זכה יעקב ברוך מהפועל פ"ת. במשקל 86 ק"ג גיל והאן מהפועל פ"ת גבר על האלוף משה פונטי מפ"ת. אולם הבכורה נפלה לבסוף בידי יוסי ברקוביץ מפ"ת. במשקל מעל 86 ק"ג זכה טל הליבני ממועדון מכ"ן קפן רמת השרון, אשר שהה שנים רבות ביפן וחזר רק באחרונה.

כדורגל

הסגל הלאומי יתאמן בהרצליה

מאת אילן פיש, סופר "ספורט הארץ"

נבחרת ישראל בכדורגל תעתיק ביום שלישי את האימון השבועי מאיצטדיון רמת־גן לאיצטדיון הרצליה. ההכנות לכינוס הפועל באיצטדיון הביאו להעתקת מקום האימון. קיים סיכוי שהאימון הקרוב, יועבר למישחק אימון מול הפועל חולון מצמרת הליגה הארצית.

גם נבחרת הנוער תקיים ביום שלישי מישחק אימון — נגד הפועל כפר־סבא (בכפ"ס). המאמן הלאומי מילינקו מיהיץ' יפרסם היום את שמות המוזמנים לסגל, לאימון הקרוב.

גלדבאך התאוששה בליגה: מיטווח 7–2 על מאנהיים

בונדסליגה

מאת זיגמונד שפיגלר

מנשנגלאדבך (מיוחד ל"ספורט הארץ"). עשרים וחמש שנים בדיוק אחרי שנשיא הלמוט באואר הגביל הלמוט ראמוף נכנס לתפקידים בבורוסיה מנשנגלאדבך הם ראו אתמול את קבוצתם מביסה את ולדהוף מאנהיים 7–2.

שלושה ימים אחרי האכזבה הבינלאומית מול דאנדי יונייטד בחצי גמר גביע אופ"א, הציגה גלאדבך יכולת מרשימה בניצחון של אובה ראהן שהבקיע ארבעה שערים. קריגס (2) ובורובקה השלימו את המאזן.

באיירן מינכן, שחזרה מנוצחת מלהמות מאדריד, יצאה למישחק חוץ קשה בבוכום ולעיני 40 אלף צופים פיגרה בדקה ה־15 משער של לייפלד. כעבור שתי דקות השווה ברמה בכדור עונשין מ־20 מ' ובו' אתאוס הבטיח את שתי הנקודות בבעיטת פנו מ־25 מטרים בדקה ה־62. חמש דקות קודם לכן עבר שוער באיירן פפאף בכדור עונשין מ־11 מ' שבעט צל. לבאיירן היה זה מישחק חוץ 22 ברציפות ללא הפסד בבונדסליגה.

באיירן שמרה על פער של 4 נקודות מהאמבורג שניצחה 2–1 את אירדינגן משערים של יוספי (דקה 3) וקאסטל (36). והדר ברמן מפגרת בחמש נקודות אחרי האמבורג בעקבות הניצחון 1–0 על לוורקוזן. קלאוס אלופס (2) ואגבלס הבקיעו בניצחון 2–3 של קלן על שאלקה.

★ תוצאות נוספות: קייזרסלאוטרן — הומבורג 5–0, דורטמונד — דיסלדורף 4–0, ברלין — פרנקפורט 3–1, נירנברג — שטוטגארט 1–2.

צמרת הטבלה הגרמנית

.1	באיירן	26	24–50	40
.2	האמבורג	26	26–47	36
.3	ברמן	26	48–49	31
.4	לוורקוזן	26	28–42	30

חדשות חוץ

שופט מבלפאסט נרצח בפיצוץ מכונית תופת ע"י שלט־רחוק

דן בעבר את אנשי המחתרת הקתולית לעונשי מאסר ממושכים

מאת שאול צדקא, סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). המחתרת האירית הקתולית בצפון אירלנד רצחה אתמול בשלט־רחוק את השופט מוריס גיבסון ואת אשתו ססלי, כשנסעו ברכבם בליווי אנשי ביטחון.

גיבסון (74), השופט השני בחשיבותו בחבל, דן בעבר לעונשי מאסר ממושכים טירוריסטים של הא.י.ר.א., ארגון המחתרת הקאתולי, ומאז ומתמיד נחשב לאחד מיעדיו של הארגון. הוא חזר מביקור ברפובליקה של אירלנד והיה בדרכו לביתו בבלפאסט, כאשר קילומטר אחד בלבד מן הגבול חלפה מכוניתו ליד מכונית נפץ אשר חנתה בצד הדרך.

הטירוריסטים, אשר ידעו על תנועותיו של השופט, הפעילו את המטען רב העוצמה שהיה בכלי הרכב, והזוג גיבסון מת במקום.

כתוצאה מן ההתפוצצות הועפה מכוניתם למסלול הנגדי של הכביש ופגעה במכונית בה נסעו שחקני ראגבי אירים, שכמה מהם נפצעו.

העובדה שלמחתרת היה מידע מוקדם על בואו של השופט העניקה מיד כנפיים להשערה, כי אדם בתוך כוחות הביטחון של דרום־אירלנד דיווח להם מבעוד מועד על נסיעתו. המפלגות הפרוטסטנטיות בבלפאסט מיהרו להעלות האשמה זו וטענו כי ההסכם האנגלו־אירי הוא אשר מעודד את המחתרת הקאתולית לרצוח את אנשיהם. ראשי הממשלה של בריטניה ושל אירלנד גינו מיד את הרצח הנפשע ונשבעו להביא את מבצעיו לדין.

יצוין כי לפני 3 שנים שרפו אנשי המחתרת את בית הקיץ של השופט לאחר שירו ב־3 שוטרים מן האבטחה כי רצחו אחד מאבטחים. זהו מעשה הרצח החמישי בצפון אירלנד בתוך 5 הימים האחרונים. קודם לכן רצחו אנשי המחתרת הקאתולית שלושה שוטרים בשלוש תקריות נפרדות, לעיני בני משפחותיהם.

לשופט אמור היה להיות ליווי משטרתי צמוד משני עברי הגבול. ומותו, באזור בו שוהים חיילים ושוטרים רבים, מהווה כשלון לכוחות הביטחון.

יד ביד: ערפאת וקרייסקי

ערפאת וקרייסקי יד ביד. מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, מסייע לקאנצלר אוסטריה לשעבר, ברונו קרייסקי, לרדת במדרגות, לאחר נאומו של האחרון, ביום ה' שעבר, בפני משתתפי כינוס המועצה הלאומית הפלשתינאית באלג'יר. (תצלום: אי־פי)

מטורף ירה לכל עבר במרכז קניות בפלורידה; הרג ששה

האיש, במדי הסוואה, הרג תחילה שני אנשים במגרש חניה ● אחר־כך נכנס לסופרמרקט וניסה להחזיק 100 בני־ערובה ● לבסוף נכנע לשוטרים שפרצו תוך זריקת רימוני גז מדמיע

פאלם ביי, פלורידה (ע"צ וע"ר). גבר בן 50 שפתח בירי ללא אבחנה בשני מרכזי קניות, הרג 6 אנשים, ובהם שני שוטרים שניסו להפסיק את מעשי הטבח שלו — מסרה אתמול המשטרה בפלורידה. מצבם של שני אנשים הוגדר קשה מאד.

הרוצח, ויליאם קרוז, שתואר כ"אדם כועס מאד", פתח ביריות ביום שישי בערב בעיירה פאלם ביי, בת 18 אלף התושבים, 50 ק"מ דרומית לכף קנוורל.

המשטרה הצליחה להשתלט עליו בשבת לפנות בוקר, לאחר שבע שעות של יריות מבודדות בסופרמרקט מלא גז מדמיע.

מפקד משטרת פאלם ביי, צ'אק סימנס, מסר במסיבת עיתונאים, כי חוץ מן העובדה שקרוז הוא "איש כועס מאד", אין אנו יודעים מדוע פתח בהתקפה הרצחנית שלו".

החשוד במעשה הרצח פתח ביריות מרובה בקוטר של 0.22 אינטש במגרש חניה של מרכז קניות ביום שישי בערב. לאחר שהרג הולך רגל ואשה שישבה במכוניתה, הוא נכנס למכונית שלו ונסע אל מעבר לרחוב למרכז קניות שכן.

עד ראייה מסר לכתב רויטר, כי קרוז לבש מדי הסוואה ושמר על קור רוחו. "הוא התהלך כאן כאילו מרכז הקניות שייך לו", אמר העד.

מפקד המשטרה מסר, כי שוטר סיור שהגיע לזירת הירי חמש דקות לאחר התחלתה נאסף, התוקף ירה בו. האיש ירה בו 8 פעמים דרך השמשה הקדמית של הרכב והרגו במקום.

שוטר אחר שהעסיק את הרוצח תוך כדי קרב יריות נהרג בעת שהחליף מחסניות ברובה.

שני אנשים נוספים נהרגו במרכז הקניות ו־10 אנשים נוספים נפצעו לפני שהרוצח נכנס לסופרמרקט וניסה להחזיק 100 קונים ועובדים כבני־ערובה, מסר מפקד המשטרה המקומי.

לבסוף נכנע התוקף לכח השוטרים שפרץ פנימה תוך כדי זריקת רימוני גז מדמיע.

בדיקה ראשונית לא גילתה עבר פלילי כלשהו לחשוד זה.

18 נפצעו ביוון מפצצה על אוטובוס שהסיע אמריקאים

ארגון שמאלני: הטמנו הפצצה למחות על נוכחות בסיסי צבא אמריקאיים ביוון

אתונה (אי־פי). קבוצת טרור שמאלנית נטלה אתמול את האחריות להטלת פצצה על אוטובוס שהסיע אנשי צבא אמריקאיים באתונה.

בהתקפה, שהיתה ביום שישי בשדרה הראשית של אתונה, לא הרחק משוק הפירות, נפצעו 18 איש: 12 אנשי צבא וארבעה אזרחים אמריקאיים ושני יוונים.

קבוצת "ה־17 בנובמבר" פרסמה אתמול הצהרה על ארבעה עמודים ביומון השמאלני של אתונה "אלפתארוטיפיה". בהצהרה נאמר, כי ההתקפה נועדה למחות על נוכחותם של בסיסי צבא אמריקאיים על אדמת אתונה וכי הקבוצה תכה שוב.

משטרת צרפת הרגה ביריי שודד שהשתלט על רכבת

ליל (ע"צ וע"ר). שודד שניסה להשתלט על רכבת נוסעים בצרפת בליל שבת ואיים להרוג בני־ערובה, נורה למוות ביריות שוטרים.

דובר המשטרה מסר לכתבים, כי נוסעת ברכבת נפצעה קשה כאשר כדור שנורה את השודד, פגע בדופן הרכבת, חזר ופגע בראשה.

קודם לכן פצע התוקף בעל חנות תכשיטים בעיר ליל, לאחר שניסה לבצע שוד. כאשר המעשה לא עלה בידו, השתלט על מכונית, הגיע לתחנת הרכבת וניסה להשתלט על הנוסעים בה.

המשטרה עצרה את הרכבת במרחק 15 ק"מ מליל, ושוטר עלה עליה וירה בשודד בן ה־21 והרגו.

63 חולי איידס חדשים באירופה — בכל שבוע

ב־1986 דווח ביבשת על 4,549 חולים — מחציתם מתו ● 70% הם הומוסכסואלים

ז'נווה (ע"צ וע"ר). המחלה הקטלנית איידס (תסמונת כשל חיסוני נרכש) מתפשטת באירופה בשיעור ממוצע של 63 מקרים חדשים בשבוע — מסר ארגון הבריאות העולמי ביום שישי.

ברבע האחרון של 1986 נרשמו 814 קורבנות חדשים של המחלה ברחבי היבשת לפי סיכומי הארגון.

קצב הגידול הגבוה ביותר ברבעון זה היה בצרפת, שם נרשמו 171 מקרים חדשים. ואחר כך איטליה — 156 מקרים, מערב גרמניה — 151, בריטניה — 98 ובספרד נרשמו 63 מקרים חדשים של איידס.

עוד מסר ארגון הבריאות העולמי, כי 70 אחוז מקורבנות האיידס באירופה היו גברים הומוסכסואלים, ו־16 אחוז אנשים מכורים לסמים.

בסך הכל דווחו באירופה עד סוף 1986 4,549 מקרים של חולי איידס. מחציתם מתו.

ערך את המדור: משה ריינפלד

DO YOU SELL WELL למכור יותר למכור מהר
מידע שיווקי ואימון מעשי של אנשי המכירות שלך
יגאל אילן — חברה לפיתוח תכניות שיווק בע"מ
דרך חיפה 13 תל־אביב 62948 טל. 03-252967 ת.ד. 33439

صحفنا من الداخل

פפושדו מבקש לזרז אישור להקמת מלון דירות בטאבה

נשיא התאחדות המלונות יצא לאחרונה נגד כוונת משרד התיירות לאשר הקמת בתי מלון חדשים ללא תכנון מוקדם ★ ראש מינהל טאבה ראובן אלוני סבור כי אין מניעה לבצע התוכנית שהוכנה עוד לפני חתימת הסכם השלום

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

נשיא התאחדות המלונות, אלי פפושדו, שיצא נגד כוונת משרד התיירות לאשר הקמתם של בתי מלון חדשים ללא תיכנון מוקדם, הגיש בעצמו לאחרונה בקשה למשרד הממשלתי לזרז את התהליכים הקשורים באישור הקמתו של מלון דירות חדש נוסף סמוך למלונו "אביה סונסטה" בטאבה. בפנייתו האחרונה למשרד התיירות בנושא זה, ביקש פפושדו לזרז את הטיפול המשרד הממשלתי להקצאת הקרקע לצורך הקמתו של מלון הדירות החדש.

מדובר במלון שיכלול 120 יחידות נופש בעלות כוללת של 3.5 מיליון דולר. עפ"י נוסח הבקשה של פפושדו פנו אליו משקיעים רבים בנושא זה מחו"ל וחברתו תשקול את אופן המכירה. הוא צופה, עפ"י נוסח מכתב הבקשה לאישור, לרווחים תיפעוליים, כבר בשנה הראשונה.

על פי עמדתו של ראש מינהל טאבה, ראובן אלוני, הפירוש הישראלי להסכם השלום שנחתם בין ישראל למצרים בשנת 82' הוא כי אין מניעה להשלים את הבניה בשטחים שתוקצו לשם כך, לפני חתימת חוזה השלום, ואין לראות בבניה הנוספת פרוייקט חדש.

משרד התיירות השלים בימים אלה תוכנית אב ארצית לשנים 1985-1995, המתייחסת בין השאר להקמתם של מלונות חדשים. אלי פפושדו אמר אמש בתגובה, כי לא יתן את ידו לכך שמדינת ישראל תתן מענקים להקמתם של בתי מלון חדשים ללא בדיקה מוקדמת של כדאיותם. לדבריו, הוא מתנגד להקמתם של בתי מלון חדשים אשר ללא בדיקה מתאימה יפגעו בבתי המלון הקיימים אולם בכלל אין הוא שולל הקמתם של בתי מלון חדשים. השאלה היא רק איפא ומתי. לדבריו, קשה למצוא טעם לאשר לדוגמא הקמת בתי מלון חדשים בירושלים, כאשר התפוסה הממוצעת בהם היא 54 אחוז בשנה. לדברי פפושדו בקשתו להקמת מלון דירות נוסף בטאבה הוגשה כבר לפני כארבע וחצי שנים ושנה אחר כך, קיבל לדבריו אישור עקרוני.

ההסתדרות תפרק את חברת י.ש.; ח"כ שמאי: בזבוז ב"כור סחר"

קונצרן כור אינו מגיב על האשמות בדבר אורח חיים ראוותני של נציגיו במזרח הרחוק

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

ההסתדרות תפרק את חברת י.ש. — הממנמת שירותים מיוחדים לחברת העובדים, ומעסיקה עובדים בחוזה מיוחד, בעקבות הסערה הציבורית שקמה עם היוודע על קיומה. מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, טוען, כי החלטה עקרונית על הפירוק התקבלה כבר לפני חודשים אחדים.

בגזברות הוועד הפועל ייפתח חשבון מיוחד למימון הפעולות של י.ש. ראשי האגפים בוועד הפועל של ההסתדרות, החליטו להביא היום לדיון הוועדה המרכזת המלצה לפרק רשמית את החברה תוך שבועות אחדים.

שמאי: בזבוז ראוותני ב"כור סחר" במזרח הרחוק

ח"כ יעקב שמאי (ליכוד) מאשים כי מנהלי "כורסחר" במזרח הרחוק מקיימים אורח חיים ראוותני "הגובל בשחיתות והפקרות".

במסמך שהועבר למבקר ההסתדרות, נפתלי בלומנטל, כותב שמאי:

ח"כ יעקב שמאי

"יש בידי מידע מוצק ואמין, עליו שקונצרן כור משלם, מדי חודש, כ־3,500 דולר שכר דירה, עבור דירתו של מנהל סניף כור־סחר בהונג־קונג — טומי כומר. כסכום הזה, משלם מדי חודש עבור דירתו של מנהל האזור — גברי נבו. זאת, שעה שאפשר לשכור במקום דירות 'מכובדות' במחירים נמוכים".

כספי שוחד

לשמאי הגיע מידע, לפיו מועברים סכומים גדולים על־ידי המנהלים, כשוחד להבטחת עיסקאות. לדבריו, חלק מכספים אלה נותר, ללא רישום, בידי המנהלים.

מקונצרן כור נמסר, כי אין כוונה להגיב בשלב זה על האשמותיו של ח"כ שמאי. רזול שילה, דוברת כור אמרה, כי ח"כ שמאי לא טרח להעביר את החומר לגורמים המוסמכים בכור, אך מיהר להעבירו לעיתונות. לדבריה, כור תבדוק את תוכן האשמותיו, ועם גמר הבדיקה תגיב.

נסגרו שני מכוני רישוי בחיפה שאישרו רכבים לקויים ככשירים

ליקויי בטיחות חמורים נמצאו בכלי רכב שיצאו ממבחן רישוי — אך משרד התחבורה לא בדק אם הרשיונות ניתנו תמורת תשלום

מאת יוסף נבו
סופר "הארץ"

רשות הרישוי של משרד התחבורה סגרה ביום ששי שני מכוני רישוי בחיפה, לאחר שנמצא בבדיקת פתע, כי העבירו כלי רכב מבחני רישוי, למרות שהיו בהם ליקויים בטיחותיים חמורים.

שני מכוני הרישוי, "אוטוטסט" ו"אדר", העניקו אישור "כשיר לתנועה" לרכב כבד עם ליקויים בטיחותיים בסיסיים כמו צמיגים־שחוקים, בלמבוע, דליפות אוויר במערכת הבלמים, חישוקים סדוקים, העדר צופר, צינור בלמים המשתפשף בגלגל העוקבים עם כל הטיית הגה, מכוני כיוון לא תקינים והעדרם של משולש אזהרה ומכשיר כיבוי. כמו כן נמצא באחד המכונים, כי ניתנה כשרות למשאית עם מערבל בטון, כאשר המערבל לא היה מחוזק לשילדת הרכב, הבלמים היו במידות שונות והגלגל האחורי היה תפוס.

פעולת הפיקוח נעשתה ליד שערי שני מכוני הרישוי, מיד לאחר שכלי הרכב עברו את מבחני הרישוי. פקחי משרד התחבורה לא בדקו בוכחות מה זכו כלי הרכב הכבד למסמכים הרשמיים המאשרים את כשירותם, למרות הליקויים הבטיחותיים החמורים שנתגלו בהם, ואשר יכלו להיגלות לעינו של כל איש מקצועי. דובר משרד התחבורה הבהיר, כי אין זה מתפקידו של משרד התחבורה לבדוק האם תעודת הכשר ניתנה תמורת תשלום. "זה עניינה של המשטרה לבדוק", אמר.

לדברי הדובר, סמכות משרד התחבורה מתמצה בבדיקת הרמה המקצועית בלבד, ובמקרי רשלנות או רמה ירודה, בהענשה עד כדי סגירת המכונים. זאת אמנם עשה המשרד, כאשר העניש אותם בסגירה ל־90 יום. בוחני שני משרדי הרישוי יצטרכו, לדברי הדובר, לעמוד בבחינות מקצועיות חוזרות של רשות הרישוי. ההחלטה התקבלה לאחר שמנהלי שני המכונים טענו טענותיהם בפני מנהל אגף הרישוי, וניתנה להם מלוא האפשרות להסביר את עמדתם. הרשיון למכונים לא יוחזר גם לאחר 90 ימי הסגירה, אלא אם תיבדק מחדש כשירות מערכת מכשירי הבדיקה שלהם.

עובדי דיסקונט מתכננים עיצומים ממחר — דורשים תוספת עבור 1986

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

עובדי בנק דיסקונט מתכננים לפתוח בעיצומים, כנראה כבר ממחר, עקב סירוב ההנהלה להיענות לתביעותיהם לתוספת שכר עבור שנת 1986.

העובדים לא יפתחו חשבונות חדשים, לא יקבלו פקדונות פק"מ ותפ"ס ולא להעביר שיחות לחברי ההנהלה. חלק מצעדים אלה נקטו העובדים גם לפני כחודשיים, גם אז על רקע תביעות שכר.

המאבק הנוכחי הינו על רקע דרישת העובדים לקבלת תוספת שכר עבור 1986. ההנהלה הודיעה לועד העובדים ש־1986 הסתיימה ואין לה כוונה לשלם תוספת שכר. העובדים אינם משלימים עם החלטה זו והם מתכננים להאבק.

דובר בנק דיסקונט זאב גלברט אישר אתמול שהעובדים מתכננים עיצומים אך לדבריו עד יום שני עדיין יש זמן ויתכנו שינויים. לדבריו, הנהלת הבנק אינה מתכוונת לשלם תוספת שכר עבור 1986.

יו"ר ועד העובדים, ריקי בכר, אמר, כי העובדים טרם החליטו על הצעדים שינקטו. היום צפויים מגעים בניסיון למנוע את העיצומים.

בבנק דיסקונט מועסקים כ־5,200 עובדים לאחר שחלק מ־500 העובדים שהחליטו לפרוש במסגרת תכנית פרישה מרצון סיימו עבודתם.

התושבים והעיריה בפ"ת נגד משרד רישוי באזור מגורים; תיתכן סגירתו

מאת נורית אמיתי,
סופרת "הארץ" בפ"ת

אם לא יימצא מבנה מתאים למשרד הרישוי בפתח תקווה, תיוותר העיר ללא משרד המשרת עשרות אלפי אנשים כולל מורי נהיגה וביצוע מבחני רישוי באזור.

הבוקר מתכוונים חברי ארגון מורי הנהיגה בעיר להפגין במחאה על כך.

לפני למעלה מחודש הסתיים חוזה השכירות של משרד הרישוי בפתח תקווה, באזור התעשייה סגולה. במבנה שבו שוכן גם מכון הדרום לרישוי רכב. מטעמים שונים לא חודש החוזה ומשרד הרישוי הועבר למבנה זמני בכפר אברהם. תושבים נזעמים על ילדיהם יצאו לרחוב והפגינו במחאה על מיקומו של המשרד, בלב שכונת מגורים.

לאחר מכן אותר מקום חלופי ולפני שבוע הועברו המשרדים לרחוב אלתרמן, בשכונת המשרדים בפתח תקווה, סמוך לצומת כפר סירקין. גם כאן לא התקבל הדבר בברכת התושבים והם יצאו להפגין.

ראש עיריית פתח תקווה, דב תבורי, אמר כי הפעלת המשרד במקום שבו הופעל אסורה. דובר העיריה אמר, כי בעיריה מלאי תמיהה על משחקי "חתול ועכבר" שמנהלים אנשי משרד התחבורה והרישוי בעיריה, בכך שהם ממשיכים להפעיל המשרדים בשכונות מגורים.

קשישה נשדדה בחלקה הצבאית בקרית שאול

(ע.) קשישה בת 78, שהלכה לפקוד את קבר יקירה בחלקה הצבאית של בית־העלמין בקרית שאול, נשדדה ביום שלשום ב־6.30 בבוקר, על־ידי שני אלמונים.

האשה, תושבת רמת־גן, נתקלה בשודדים באזור השבילים של בית־העלמין. הם זרקו על פניה מעיל, חטפו מידה תיק, שהכיל 100 ש"ח, הורידו מידיה שעון־זהב וארבעה צמידי־זהב, ומצווארה שתי שרשראות זהב. האשה לא נפגעה.

מכונית אשפה "השתוללה" בתל־אביב

הנהג התעלף — והמשאית המשיכה לנסוע וגרמה נזקים חמורים

(ע.) משאית־אשפה עירונית גרמה אתמול נזקים חמורים ברחובות מרכז תל־אביב, ונבלמה אחר "הרפתקאות" מרובות. נהג המשאית והפועל לצדו, נמצאו מעולפים, אך אין חשד לנטילת סמים או לשכרות.

הרפתקאות משאית־האשפה החלו בתשע בבוקר, כאשר הנהג והפועל יצאו לרוקן פחי אשפה. כפי הנראה, חש הנהג ברע, והתעלף. עקב־כך, התנגשה המשאית בארון־חשמל של רמזורים וכן בעמוד חשמל, ברחוב שדרות קרציון 8.

בשלב זה ספג אף הפועל חבטה בראשו, והיה נתון בעירפול חושים.

המשאית הבלתי־נשלטת המשיכה בנסיעה מהירה, ובשדרות רוטשילד היא פגעה בעמודי בטון על המדרכה, המשיכה ופגעה בעמוד תאורה, והתנגשה אף בעמוד פרסומת. המשאית המשיכה בנסיעה במעלה הרחוב והתנגשה במספר מכוניות חונות.

מכונית האשפה דהרה בפראות לעבר צומת החשמונאים, שם עלתה על המדרכה והרסה מספר עמודי בטון, מתצה רמזור והתנגשה במכונית אמריקאית שנסעה מולה. נהג הרכב הפרטי לא נפגע.

המשאית חצתה את צומת יהודה הלוי, ונבלמה לבסוף ברחוב קרליבך. למקום הוזעקו שירותי מד"א ומשטרה.

בתא הנוסעים התגלו נהג המשאית, חסר הכרה, והפועל, שהיה נתון בערפול־חושים. שניהם הובהלו לבית החולים "איכילוב", שם נערכה להם בדיקה, משום שהתעורר החשד ששתו לשוכרה או השתמשו בסמים.

הבדיקה העלתה כי השניים לא נטלו סמים ואף לא שתו משקאות משכרים.

מסוק חילץ בכרמל מטייל שנפצע קשה כשמעד מצוק

מאת ירח טל,
סופר "הארץ" בחיפה

מסוק של חיל האויר חילץ אתמול לפני הצהריים מנחל אורן שבכרמל מטייל, שנפצע קשה בנופלו מצוק בגובה של 11 מ'.

אמיר כהן (22) מתל־אביב טייל אתמול עם חברתו. סמוך לכפר הנוער סיטרין, מעד אמיר מצוק. חברתו הזעיקה את אנשי פקחי רשות הגנים הלאומיים שהיו באזור ואלה הזעיקו כוחות עזרה ראשונה. בשל קשיי הגישה למקום נאלץ צוות ניידת טיפול נמרץ של מד"א, שכלל את הרופאה ד"ר מוניקה שפרבר, לשאת על גבו את הציוד הרפואי מהניידת ולטפס במשך שעה ארוכה למקום שבו נמצא הפצוע. הרופאה קבעה כי יש חשש לפגיעה בגב התחתון ולכן אסרה לטלטל את הפצוע. למקום הוזעק מסוק של חיל האויר שהעביר את הפצוע לבית החולים רמב"ם בחיפה.

ערך את העמוד: אור גרנות

הפגנת מאות חרדים הביאה אתמול לסגירת בתי קפה במדרחוב חיפה

הצבת כסאות ושולחנות בפתחי העסקים מהווה מצב חדש שלא הוגדר בהסכם הסטטוס קוו

מאת נורית בהנא,
סופרת "הארץ" בחיפה

מאות חרדים (לפי גירסת המשטרה 300, לפי חוגים החרדים כ־2,000) הציפו אתמול בשעה 18.00 את המדרחוב בחיפה, בתביעה שבעלי בתי האוכל יימנעו מהצבת שולחנות וכסאות ברחוב. קדמו לכך, פניות חוגים החרדים במשך היום לבית הקפה "קפולסקי" ולמסעדת "פופולר", בדרישה שימנעו להציב שולחנות וכסאות, תוך איום לגרום להם נזקים.

"קיבלתי איומים במשך היום מחוגים חרדים" אמר בעל קפה "קפולסקי" חן שירזי. "אמרו שינפצו את השמשות, ישברו וירביצו לנו. פנינו למשטרה. נעלנו את הדלת". אשתו עדי סיפרה כי בשעה חמש החלו להגיע המוני חרדים. היא התקשרה שוב למשטרה, ואז הגיע כוח קטן של שוטרים ומשמר הגבול.

ראש הזוית הדתית בחיפה משה בליטנטל אמר כי על פי הודעה מוקדמת בכל בתי הכנסת בעיר, באו הדתיים לצעדת מחאה. לדבריו, פנה בנושא לראש העיר גוראל בעבר, עוד טרם פתיחת המדרחוב, אולם לא נענה. לדבריו קיבלו החרדים הוראות שלא לחרוג מצעדת מחאה מאופקת, ולאחר שקפה "קפולסקי" נסגר, וכן "פופולר" התפזרו בשקט כשומרים שבת בפיהם.

"דרישת היהדות הדתית היא לא להציב שולחנות בחוץ. אם הם פועלים בפנים זה משהו אחר" אמר בליטנטל.

מפקד משטרת מרחב חיפה תנ"ץ יעקב חביב הגיע למקום, ושוחח עם נציגי החרדים. לפי הודעת המשטרה, לאחר שהוסבר להם כי בלאו הכי בשעה 19.00 יסגרו בתי האוכל במדרחוב בגלל ערב יום השואה הסכימו החרדים להתפזר.

רב מאופקים נעצר והודה בריסוס תחנת אוטובוס

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

הרב שמשון פנקוס, 43, רבה של קהילת "עדת חרדים" באופקים, נעצר שלשום על ידי משטרת באר שבע בעוון ריסוס תחנת אוטובוס בבאר שבע בצבע שחור. הרב הודה במעשה המיוחס לו וברכבו נמצא התרסיס ששמש לצורך ביצוע העבירה. "בתחנה היו היו תמונות תועבה", אמר הרב פנקוס לבית משפט השלום שציוה לשחררו בערבות ולהפקיד את דרכונו עד לתום משפטו.

פנקוס, אזרח ארצות הברית, אב לתשעה ילדים ומזה 15 שנה הוא משמש כרבם של 300 משפחות "עדת חרדים", באופקים. שלשום לפנות בוקר עצרה המשטרה את רכבו לאחר שנראה משוטט בצורה מחשידה. בחיפוש בתא המטען נתגלה תרסיס שחור והותרים דליקים. סמוך למקום בו נעצר, מול בית החולים סורוקה, נתגלתה תחנת אוטובוס מרוססת בצבע שחור התואמים לתרסיס שנמצא.

בחקירתו הודה מיד כי הוא זה שצבע את התחנה מפני שהיא נשאה תמונות תועבה. הרב הבטיח כי ימנע מלצבוע תחנות נוספות עד לגמר משפטו. השופט צבי סגל ציין בפרוטוקול, כי משתמע מהצהרתו שאין התחייבות מצידו שלא להמשיך בזאת בעתיד ואולם אין אפשרות לעצרו על עבירות עתידיות.

מחפשים חייל בחיל האוויר שנסע בטרמפ עם החייל הנעדר דוד שוהם

גובר החשש כי ההעדרות נגרמה עקב פעילות פלילית או חבלנית

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

המשטרה מחפשת חייל מחיל האוויר, שעדותו חשובה בנסיבות לפתור את תעלומת העלמו של החייל דוד שוהם מהוד השרון, שעקבותיו אבדו לפני כעשרה ימים.

ב־15.4.87, סמוך ל־11.30 לפני הצהרים, עלו דוד שוהם וחייל מחיל האוויר לטרמפ במכונית של שרות בתי הסוהר ונסעו בה מכיוון המרפאה במחנה צריפין לכיוון שער ירושלים במחנה. השניים נראו יורדים והולכים לכיוון הכביש הראשי העובר בסמוך מרמלה לכיוון צומת בית דגן. לא ברור אם אחר כך המשיכו השניים ביחד. ייתכן שעלו לטרמפ במכונית אחרת, או שהחייל מחיל האוויר ראה לאיזו מכונית עלה דוד שוהם. עדותו של החייל מחיל האוויר חשובה מאד והמשטרה עושה מאמצים לאתרו ומבקשת שיתקשר מיד לתחנת המשטרה הקרובה.

ביומיים האחרונים, בעוד החשש לגורלו גובר, המשיכו יחידות של המשטרה וצה"ל בסריקות למציאתו של החייל דוד שוהם במקומות שונים בארץ, על פי ידיעות שהגיעו למטה המחפשים, אך עד לשעת מסירת הידיעה ללא תוצאות. החייל הנעדר שהיה חמוש ברובה גליל הוא טירון בצנחנים. הוא חייל בעל מוטיבציה גבוהה ולפי ההערכה. לא יתכן שהוא נעדר מרצונו בגלל עריקה. החשש הגובר הוא שהעדרותו נגרמה עקב פעילות פלילית, או של מחבלים.

מאות מתנדבים בסריקות

(ע.) מאות מתנדבים סרקו אתמול אחר החייל הנעדר, דוד שוהם.

תיק החקירה נגד המתנחלים חוטפי הילד יועבר היום להכנת כתב אישום

יואשמו בכליאה בלתי חוקית, השגת גבול, תקיפה והפרת הסדר הציבורי

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

תיק החקירה נגד שלושת המתנחלים שחטפו ביום א' שעבר ילד הערבי ברצועה יועבר ככל הנראה היום לפרקליטות, להכנת כתב אישום.

קצין החקירות רב פקד אברהם ברזילאי מסר אתמול, כי הארבעה יואשמו בכליאת שווא, השגת גבול, תקיפה והפרעת הסדר הציבורי.

למשטרה נודע, כי אדם רביעי היה ברכב הפולקסווגן בעת שנחטף הילד הערבי. רב פקד ברזילאי מסר כי זהותו אינה ידועה, מאחר שכי דובר בטרמפיסט, ולפיכך לא נפתחה נגדו חקירה.

שני בני טובים מבאר שבע נתפסו בארה"ב כשברשותם 10 ק"ג קוקאין

מאת איתן רבין

"הילדים הטובים" שלנו נפלו קורבן לנוכלים גדולים, בטוח נוכלים של המאפיה", כעסו אתמול הוריהם של שי קרב, בן 24, ועמיר טבח בן 26, מבאר שבע, שנתפסו בחודש שעבר בניו ג'רסי כשבמכונית הקאדילק שבה נסעו 10 ק"ג קוקאין.

שני בני הטובים ששרתו ביחידות קרביות בצה"ל ישוחררו בקרוב ימים, לאחר שסכום הערבות יופחת ממליון דולר ל־20.000 דולר לכל אחד.

הוריהם של עמיר ושי מתכוונים כבר בימים הקרובים לנסוע לארצות הברית.

"קשה לי מאוד לקבל שבני שי מעורב בסמים רק לפני כמה חודשים הייתי אצלו בקרוליינה וראיתי כי לא חסר לו דבר. הוא נכנס בשותפות בעסק של ביגוד והעסק משגשג מאד, הוא לא היה צריך את הכסף של הסמים. אני בטוח שעבדו עליהם השתמשו בהם כבלדרים תמימים", סיפר אביו של שי קרב.

האב, יצחק קרב, סיפר אתמול בביתו בבאר שבע, כי תוקף הויזה של בנו פג, והוא שוהה שם באופן בלתי חוקי. "הוא התקשר אלינו מהמעצר וסיפר שהוא מרגיש מצויין, התנאים בבית המעצר טובים, הוא נשבע שהוא לא ידע כלל מה יש ברכב".

שי קרב נסע לאמריקה לפני שנתיים וחצי ולפני שנה נתפס בעוון שהייה בלתי חוקית וגורש לארץ. לאחר כחודש שב בדרך לא חוקית לארצות הברית.

אב המואשם בהריגת תינוקו — להסתכלות

(ע.) שופט מחוזי בבאר שבע ציווה ביום שישי לשלוח להסתכלות פסיכיאטרית אדם שהרג את בנו בן שלושה שבועות.

אשר יוזאה, בן 30 מגן יבנה, הואשם על ידי פרקליטות מחוז הדרום בהריגת בנו ונעצר לחקירה. התביעה טענה, כי לפני כחודש הוציא הנאשם את תינוקו, עידן, שהיה בגיל בן שלושה שבועות, מעריסתו וזרק אותו על רצפת הדירה.

התינוק נחבל בראשו ויומיים לאחר מכן מת מפצעיו בבית החולים "קפלן".

האב נעצר. הנאשם בהריגת בנו והתביעה ביקשה לצוות על מעצרו עד לסיום ההליכים המשפטיים נגדו.

הסדר עם פקחי הטיסה בלוד למניעת שיבושים

נזיפה לאחראי על הפקחים על טיפולו במקרה ההעדרות של פקח חולה שהוביל להשבתת המגדל

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ", לענייני תעופה

רשות שדות התעופה הגיע להסדר חדש עם פקחי הטיסה בנמל התעופה בן גוריון בלוד, לפיו יהי מספר הפקחים במשמרת בהתאם לצרכי העבודה שיקבעו מנהל בנמל הפיקוח או הממונה על העבודה אוירית. בתמורה, לא יינקטו בשלב זה צעדים כנגד משמרת הפקחים אשר השביתה בשבת שעברה למשך שעתיים את מגדל הפיקוח בנתב"ג וגרמה לאיחור בהמראתם של שלוש טיסות.

הגורם האחראי על הפקחים במגדל ננזף לאחר שהתברר כי, לא טיפל כיאות בבעיה שהתעוררה. ששה פקחים מאיישים דרך קבע את המשמרת. בשבת שעברה חלה אחד מהפקחים ולא הופיע למשמרת. חבריו סרבו לעבוד עד שלא הובא פקח אחר במקומו, לאחר שהגורם האחראי גילה אוזלת יד בטיפול בבעיתם. על פי ההסדר החדש, במקרה דומה, ייעשה מאמץ לאתר פקח מחליף. אם לא יימצא כזה המנהל יורה על המשך עבודה במתכונת מצומצמת. יכבדו הפקחים את החלטתו ולא ישבשו את העבודה הסדירה. ההסדר החדש נועד למנוע הישנותם של שיבושים דומים בתנועה האווירית בעתיד.

אסף איילת ועומר
מודיעים בשמחה על הולדת
אח — בן
ליעל ואודי נתיב
נכד
לחווה והגו אגמון, צהלה תל־אביב
למרים ומאיר שוורצמן, נוה שאנן חיפה
בתנוביה 19/4/87

מחירים מיוחדים להשכרות ארוכות
מבצע מיוחד: שבוע על חשבוננו!
שכור רכב לתקופה ארוכה והשבוע האחרון יהיה על חשבוננו*
* מינימום 3 חודשי השכרה
swift rent a car
השכרת רכב סוויפט
סוויפט. לשכור ולחזור
טל: 03-291112/3/4
03-295819 ,03-284505

תודה והוקרה
לרבים וטובים
שתרמו מכספם
ועודדו במכתביהם
את אן וג'ונתן פולארד
נאסף בקרן סכום של 350,121 ש"ח,
$55,000 הועברו לקרן פולארד בארה"ב;
$100,000 הועברו לעורכי הדין של פולארד.
היתרה תועבר לעורכי הדין או לקרן בגמר ההתחשבנות.
מכתבי התמיכה בבני הזוג הועברו לתעודתם.
הוועדה הזמנית — "אוהדים למען פולארד"
ת.ד. 23036 ת"א 61230

"אפשר"
אגודה לפיתוח ולקידום שירותי רווחה
שהוקמה ע"י בוגרי היחידה המדרשה להכשרת עובדים סוציאליים
שולחן ראשון:
"אלטרנטיבות לטיפול המוסדי"
14.00-15.00 — דברי פתיחה: ד"ר איתן ישראלי
ארוחה
15.00-16.00 — הרצאה: פרופ' מרדכי רוטנברג (ביה"ס לעבודה סוציאלית, האוניברסיטה העברית)
16.00-16.45 — דיון.
מנחה: מר אהרון לנגרמן
16.45-17.00 סיכום, המלצות, החלטות: מר רפי קאופמן.
יום שני, כ"ה בניסן, תשמ"ז (27.4.87) ירושלים
השולחן מוקדש בהוקרה לברכה ומרדכי מגדל.
פרטים: טלפון מס' 02-419264 (עבור אילנה)

לקראת העברת מרכז ההדרכה של יבמ לבית אירופה בתל־אביב, התפנו
משרדים ושטחים להשכרה בבית יבמ ת"א

כל המשרדים מעוצבים בסטנדרט גבוה, ממוזגים, עם שטיחים מקיר לקיר ותקרות אקוסטיות.
לפרטים נא לפנות לפליקס בטש, טל. 03-618222
IBM יבמ

כדי להקל על המוכרים שלך DO YOU SELL WELL
מרכזי מידע — פיתוח שווקים — סדנאות יישומיות
אינפורמרקטינג — דמוגרפיה עסקית ומידע שיווקי בע"מ
דרך חיפה 13 תל־אביב 62949 טל: 03-252967, ת.ד. 33439

רשות הדואר

הרחבת שעות הפעילות של בתי הדואר והסניפים
במסגרת שיפור השרות לקהל ובמטרה להקל על הציבור החליטה רשות הדואר לפתוח את בתי הדואר והסניפים שלהלן החל מהתאריך 27.4.87 בימי שני גם בשעות אחה"צ, בין השעות 07.45 - 13.30 ו־15:30 - 18:00:

מחוז הדרום
בית דואר אילת, שד' התמרים.
בית דואר אשדוד, רוגוזין 7.
בית דואר אשקלון, הרצל 18.
בית דואר באר־שבע, שד' הנשיאים 4.
בית דואר ראשון לציון, רוטשילד 57.
בית דואר רחובות, בתיה מקוב 20.

מחוז המרכז
בית דואר נתניה, הרצל 59.
בית דואר רמת גן, ביאליק 17.
בית דואר בת ים, סמל נחום.
בית דואר פתח תקוה, שפיגל 11.
בית דואר הרצליה, סוקולוב 12.
סניף דואר אגרבנק בחולון (רח' חנקין 48)
בית דואר גבעתיים, ל"ה 61.
בית דואר בני ברק, רבי עקיבא 65.

מחוז הצפון
בית דואר טבריה, כיכר העצמאות
בית דואר עפולה, הרב לוין, פינת רח' שרה.
בית דואר חדרה, סימטת הלפרין.
בית דואר קרית מוצקין, שד' השופטים.
בית דואר עכו, המרכז האזרחי.
בית דואר נהריה, הגעתון 40.

עם יוניתורס - חו"ל לכל אחד:
ספארי בקניה

סיור בתוככי תופעות טבע דרמטיות, ברחובי קניה. טיול קבוצתי עם תיירים מכל העולם בליווי מדריך מקומי דובר אנגלית. היציאה מדי שבוע מניירובי.
9 ימים: מ־$601
16 יום: מ־$878
חופשה בסקנדינביה

מגוון מרתק של טיולים, מיומיים עד שמונה־עשר יום: שייט בפיורדים, שמש חצות, נופים קסומים וערים יפהפיות. טיול קבוצתי עם תיירים מכל העולם בליווי מדריך מקומי דובר אנגלית וספרדית. היציאה מדי שבוע מנקודת מוצא בסקנדינביה.
פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות.
יוניתורס · איתך לאורך כל הדרך
תל אביב, הירקון 90 א', טלפון 03-246261.

הארץ

יום א' כ"ז ניסן, תשמ"ז
26 באפריל 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748

ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 641166־8, ת"ד 5259 מיקוד 51052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, [illegible] לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת בהכנסתן

HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

זעקת הציפיות הנכזבות

במישור העינייני לא אמר שר הביטחון יצחק רבין אלא מה שמצפים הבריות לשמוע ממשקיף בעל עין פקוחה ושכל ישר: ערכן הבטחוני של אלפי מנשה ואריאל אינו רב מזה של עפולה. הגבול "החם" אינו עובר בקרבת אלפי מנשה ואריאל, אלא במקומות שעדיין ביטחון נקוב בשמם: קרית שמונה, רמת הגולן, בקעת הירדן והערבה. זעקת השבר שקמה בליכוד בעקבות הדברים שהשמיע בלשכת מפלגת העבודה, המחאות בשני היישובים המוזכרים בשומרון, לא צריכים איפוא לעורר עניין מיוחד. כבלות הכל, אנו מורגלים בחילוקי דעות בנושא בין המערך והליכוד, והכל מבינים לרוחם של עסקנים מקומיים, המנצלים כל הזדמנות כדי לזכות בתשומת לב ובאהדה, לרבות מהסוג שיש בו תועלת חומרית ליישוביהם.

אך יש בדברי מר רבין היבט נוסף. ראשי הליכוד נפגעו במיוחד — מה שמסביר את תגובתו של אחד מהם שיתפטר — מכך שדווקא שר הביטחון, אשר זכה להערכתם ולאהדתם הגלויה בשל עמדותיו הפוליטיות ה"ניציות", הוא הוא המשמיע אמיתות המצלצלות באוזניהם כדברי אפיקורסות. הנה בא האיש, אשר על־פי מעמדו בממשלה הוא המופקד על הביטחון, וקובע כי היזמות הבטחונית, שבגינה הופנו משאבי עתק להקמת ישובים ביהודה ושומרון ובחבל עזה, כשמה כן היא: יזמה, ותו לא.

איש אינו יודע אל נכון מהי משמעות המונח "ערך בטחוני" של ישוב זה או אחר בעידן הטילים המונחים, המטוסים העל־קוליים והצבאות ההמוניים שלמדו את שיטותיה של מלחמת תנועה. אך דווקא לגבי מי שטוענים כי זו אותה המשמעות שנשתמרה מאז המרד הערבי משנות ה־30, עבורם הקו המבחין שמתח מר רבין בין ישובי ספר ממש ובין אלפי מנשה — חמש דקות מכפר סבא — ואריאל — כ־50 קילומטר מן הירדן מערבה — בוודאי שיוצא בין עיקר וטפל. מכאן התגובות הנרגנות של אנשי הליכוד: כאן מפריד בטחוניסט מדופלם, גם לדידם, בין מה שחשוב לקיום בטחון המדינה ובין מה שכלל אינו שייך לקטיגוריה זו.

המסקנה שהסיק שר הביטחון מקביעתו העובדתית, היינו כי עתידם של היישובים המוזכרים טרם הוכרע וכי הוא ישמש נושא למשא ולמתן, מובנת מאליה. עתה יודעים גם ראשי הליכוד כי מפלגת העבודה עשויה מקשה אחד בכל הנוגע לויכוח העקרוני הנטוש בין שתי המפלגות הגדולות לגבי עתידם של יהודה, שומרון וחבל עזה, וכו'. מן הבחינה הזאת, אין הבדל בין ה"ה פרס ורבין, שאותו קיווה הליכוד לנצל בכל הזדמנות באותה. אשר לאזרח המצוי, שיתבקש להכריע בקלפי בעתיד הנראה לעין, יש ברכה נוספת בדברי שר הביטחון: חיוניות ברורות מסייעות לבחירה רציונלית בין מפלגות המתחרות על חסדיו של הבוחר.

רוזוליו בעין הסערה

מזכיר חברת העובדים עמד במרכזן של כמה פרשיות שהחלישו את מעמדו

מאת יהודית וינקלר

אילו היה בכוחה של מפלגת העבודה לשקול מחדש ולשנות את השריון שהבטיחה לתקי"ם, למנות משורותיה את מזכיר חברת העובדים, אין כמעט ספק ביחס למסקנה שבישראל של 1987 לא רצוי להעמיד חבר קיבוץ בראש חברת העובדים, המעסיקה 260 אלף איש, רבע מכלל המועסקים במשק. דני רוזוליו, חבר קיבוץ צבעון, מצוי מאז מינויו לתפקיד בעין הסערה. מתגונן, מכחיש, מסביר, עושה ניסיונות נואשים להחדיר תקלות הרחק מעין התקשורת, תוך שהוא נאבק בו בזמן בחומות הבירוך בצמרת הפוליטית של ההסתדרות.

"סולל בונה" היתה כבר בתהליך מתקדם של הידרדרות כאשר מונה רוזוליו לתפקיד. כיו"ר מועצת המנהלים של הקונצרן הכיר מקרוב את הנתונים שהיו בבחינת נורה אדומה המחייבת פעולה נמרצת. אילו התנה מראש את קבלת התפקיד בבדיקה מיידית, ללא ספק היה קונה את עולמו הציבורי והפוליטי במידה שמצדיק את הולכתו להתמסר מהכנסת כדי ליטול לידיו את ראשות חברת העובדים. אולם שתי משוכות גבוהות ניצבו לפניו: הבחירות לכנסת והבחירות להסתדרות. כמי שרואה עצמו בראש ובראשונה אידאולוג ואומנה של תנועת העבודה, השקיע את מירב מאמציו בביסוסות הסרי סיכוי להפעם פתרון ל"סולל בונה" בוודאי ורדים, לרחות בכל האפשר את השיפוח ואת המלאך של התקופוסמות ואת הניקות הציבורית־הפוליטית, שהיתה משוקת לידי הליכוד.

את האחריות למפולת הטיל על הממשלה, בירקיבת היזוי ירוה, המנהלים והמערכת המסואבת נשארו על כנם. משנחשפה המפולת במלוא היקפה, נאלץ להתמסר מראשות מועצת המנהלים של "סולל בונה", צעד שלא תרם לחיזוק מעמדו. היתה זו רק תחילתה של מערכה שבמהלכה נקלע גם לעימות עם האיגוד המקצועי בהסתדרות, ובכך המוחש יותר מכל את ניגוד האינטרסים שבין חברת העובדים לבין הזרוע המרכזית בהסתדרות האמורה להגן על העובדים.

מצדו האחר של המתרס

חיים הבר־עלר התייצב לימינם של מפוטרי "סולל בונה" ונפסק מוויכוח בינם לבין ההנהלה — רוזוליו בראש ובראשונה — לסוגיות על גובה הפיצויים ופרישת התשלומים. רוזוליו, [illegible] הקיבוצית, המאוחרת ותנועת העבודה, מצא עצמו בוויכוח עם מפוטרי "סולל בונה" [illegible] המתרס, צדם של מעסיקים, אבטיחיה לדימוי העצמי והפוליטי. בכך לא תמה הפרשה: המסורה מנהלת וקידה בחשרות שלפיהם "סולל בונה" הקימה בחו"ל חברות קש והדכן מצעו העברות כספים בלתי תקינות לשיפור מאזני הקונצרן.

רוזוליו גזר על עצמו שתיקה בפרשה. לעומת זאת, בדיון על חברת העובדים שנערך באוגוסט 1986 אמר: "היה ברור שאין לנו כלי ביקורת יעילים, וזה לא דבר טבעי שהוחלט במועצת ההסתדרות, שמבקר ההסתדרות יהיה מבקר חברת העובדים ואנחנו יושבים עכשיו עם מבקר חברת העובדים נפתלי בלומנטל (...) על מנת לקרוא בזמן איתותים".

אולם כאשר בלומנטל פירסם את הדו"ח הראשון ובו ממצאים על הגיגת הבכירים בחברת העובדים, רוזוליו הרק שן. קיסר תבע מבלומנטל את שמותיהם של הבכירים שוכו בהטבות. הרשימה הגיעה לתקשורת לפני שנמסרה לרוזוליו. בוועדה המנהלת של חברת העובדים לא הסתיר את זעמו. הצמרת הפוליטית תולה עתה את תקוותה ביו"ר שמעון רביד, שמונה למנכ"ל חברת העובדים, ובמפלגתו המצויה במבנה. אולם לאיש אין הסבר מדוע עד היום לא הוקמה המזכירות המצומצמת, האמורה להוות את הדרג המקצועי של חברת העובדים. בהיעדרה, מביאים לוועדה המנהלת המונה 35 איש את הנושאים הבוערים לדיון ולאישור.

מאחורי מרי, מעט מרי

אמת, רוזוליו נתן ידו להגבלת כהונתם של הדירקטורים במועצות המנהלים והוא זוקף לזכותו את הדיונים שנוהלו במפעלי חברת העובדים במועצות המשותפות למנהלים ולשכירים. אך הלך בטלים בשישים מול המשברים התכופים הפוקדים את המשק ההסתדרותי. דוגמת משבר "אליאנס", מאבק עובדי "כור" שהסתיים אף הוא בבריקה של הבר־עלר לטובת העובדים. הזעזועים הפוקדים את "תדיראן", ובאחרונה פרשת "י. ש." — החברה הממנת קומץ בכירים ומבטיחה להם משכורות העולות על שכרם של עובדי הוועד הפועל.

רוזוליו אינו עומד במהירות הדרושה על המשמעות הציבורית של הפרשיות הללו. הוא מגיב מאחורי מרי (בפרשת "י. ש." עיכב את התגובה משום שהיה בחופשה...), מעט מרי, כעוס ומר־נפש על הצמרת ועל התקשורת כאחד. מקורבי קיסר אינם מסתירים עוד את הידוע בקומה התמישית: אין כימיה בין המנכ"ל למזכיר חברת העובדים. אולם כשם שקיסר לא הצליח להקטין את הוועדה המרכזית, בשל אילוצים מפלגתיים, כך גם אין לו שליטה על השריון של התקי"ם בראשות חברת העובדים. להלכה רוזוליו יכול לקום וללכת, אך מריקת הילת תתפרש כהודאה באחריות אישית מלאה למתרחש בחברת העובדים, עם כל ההשלכות הנובעות מכך על המשך הקריירה הציבורית והפוליטית שלו. שכן ספק אם יש בכוחו לחשוף על־פי הבנתו את כל האחראים למחדלים הקשים בעיקר בשמם.

מצב רוח / ב. מיכאל

אידרא עמיקתא או "התוקע בשואה"

צאו וחשבו כמה טובות עשו עם ירושלים כבוד־תורתם הרבנים גורן ואגם.

קודם־כל הצליחו השניים לשכור את הומת בירידתה של ירושלים, עיר הבצין היותה, עד להוצאת הקשקוש הזה, אותו העיים הנוררות בעולם שורם קשמר באמר מבמתקני המודה סמרים של מהר"ר הגאון אגם. סוף־סוף נגאלה (נגאלה) גם ירושלים משממונה, והתכתבה הכותל בשלה מעתה לקלוט גם שתי סטייקיות, חנות־צרכנים ומשיק לגבר הספורטיווי.

שנית, סיפק השלט המשפיין הזה הרבה־הרבה שעות של תעסוקה גלובה למהר"ר הגאון גורן. יש סיכוי כי לפחות לזמן־מה הוא יהיה עסוק בהתפעמות גינתה על הגג בגל האגן שלו, ולא ישתלשל מבצוקים עם שומר, ולא יעבוד בגלי־עצמות, ולא יתכתש עם הארכאולוגים, ולא יחפש לו קידות חלקים לשפוט עליהם.

ואם בכל אלה לא די, אני רק בזכות הטקס המופלא של הוכות הבירויים האלה זכינו לשמוע את מרגליות הפוקספוס שהפיק פיהם של עקירה־הו שמיר ופרס.

שמיר: "העתיד חייב להיות פרשים וגדול כמו אותה יצירה גדולה שאנו עומדים משתאים בפניה הערב הזה". מותר להבין מדוע מזהת הראייה של שמיר כשאת המצממת הזאת כמשהו "פרשים וגדול". אך לא ברור כלל מה צורך ראה מה שמיר לקלל אותנו קללה נמרצת כל־כך ולאחל לכל העם שעתידו יהיה דומה לצורה־פרספקסה. למה הוא בעצם מתכוון? עתיד כולנו יהיה לעמוד על גג.

להפליץ תמרות־עשן ולגרגר במים מבומרים לא ברור.

פרס: "דק יעקב אגם ורק ממשלת האחדות הלאומית יכולים להתגבר על אש ומים". ושוב הצליח פרס, האיש הנושא את כל התרבות כולה על ראש בגרו, להגדיר בכמה מלים מדוייקות את האמנות הצרופה. יעקב אגם וממשלת האחדות־הלאומית, הצבר הפוליטי הענקו הזה, אכן דומים זה לזה כשתי טיפות מים בלוולה באש. שניהם מיצרו את עצמם כבר מזמן, שניהם עבר זמנם, שניהם טובים בעיקר בהפרחת בלונים והפקת ריח וטעם רעים.

ומעל לכל — התוקע התוק־בתולי הזה, ביצע דבר שעל־פיו נראה כבלתי־אפשרי לביצוע: להוסיף נופך של זמנר לשואה. סוף סוף אפשר יהיה לעמוד מול ה"אידרא" (ואולי ראוי לשנות שמה ל"הידרה", על שמה של מפלצת מרובת־ראשים אחרת), להיזכר בששת המליונים, והגרון לא ישתנק מבכי אלא מגיחוך פרוע. סוף סוף הצליח האיש שהצוויק אותנו עד דמעות עם תקיעות ושופר, להעלות גם דמעות־צחוק בעינינו עם תקיעות בשואה.

(ואם בשינויי־שמות עסקינן, ראוי גם לשנות את שמו של הכותל, ולכנותו מעתה — הקיטשל, או — הקיטשלה).

ובאשר לצוגי התוקיהו שעם יסיוד סוף־סוף את המשמעות הזאת, ידרשה לי להציע שטקס הזמרה יתבצע בגג המגוחב, על־מנת לצרף את הגיגות הברת המעגל הקטן אל הגיגות הברת המעגל הגדול מעל מקום קודשנו.

נס לא קרה לנו

כדי להיכנס לספרי ההיסטוריה — ולהעלות את המשק על פסי הבראה אמיתית — יצטרך משה נסים להפגין בשנת כהונתו השניה תכונות נוספות על אלה שהפגין בשנתו הראשונה

מאת אברהם טל

כל מי שהשווה לפני שנה מידי כלתו הטיל ספק במסוגלותו של שר האוצר הטרי משה נסים — וכותב שורות אלה מתוכם — חייב להודות בטעותו: נסים נשפט על־פי מידע מועט מדי שהיה מצוי אותה שעה ברשות הרבים. בשנת כהונתו הראשונה בתפקיד שר־האוצר הפגין נסים את מרבית התכונות שנדרשו כדי שיהיה ממלא המקום: "פוליטיקאי בעל רימוי בינוני האמור — לשר־האוצר המקובל על הכל. נסים הוכיח כשר למידה לארגיל בתחום שלא התמצא ולא התעניין בו קודם למינויו, יצר יחסי־עבודה טובים (במשרד ומחוצה לו), גיבש החלטות על־פי שיקולים עניינים, ונאבק על הגשמת החלטותיו בעקביות ובתקיפות שהפתיעו את אלה שלא הכירו הו מקרוב. אילו צריך היה לבחור ב"פוליטיקאי המפתיע" של הקדנציה, נסים היה מועמד בעל סיכויי זכיה מרביים.

אין לערבב בין התיקון ההכרחי לגבי אישיותו והגדלותיו של נסים, לבין הערכת המדיניות הכלכלית בשנת כהונתו. מרוב התפעלות משר־האוצר שהפתיע אותנו לכל אורך הקו, אנו עלולים להיתפס להתפעלות מהמדיניות הכלכלית כפי שהתנהלה בפועל ונתחה שר־בירם. לטעמו מטיים נתונים בשטחו בתום שנה לכהונתו, מתברר שר־האוצר כיציבות מודדים שעלתה על ציפיות המומחים, ותוך הפיחות שנעשה בינואר לטובת היצוא.

יתרות מטבע־חוץ מגיעות לסכומים שכמותם עמד לרשות ישראל רק בשנות השפע. מתבצעות הולכות רפורמות במס הכנסה ובשוק ההון. ביצוע התקציב בשנה האחרונה התרגן עודף בסכום עתק, ששימש בחלקו להקטנת החוב הפנימי. האווירה הכללית במשק רגועה: הדף הקשיים במיגזרים מסויימים (לדוגמה, בתעשיות הביטחוניות) המחייבים צמצומים מכאיבים, ולמרות הסכמי־העבודה המפתיעים להיורדש, אין מתיחות במשק והיצרים אינם מתלהטים. עד כדי כך רגועים העניינים, ששר־האוצר הירשה לעצמו לצאת לסיור בן שבועות אחדים בדרום אמריקה.

מציאות לאימרות

אבל בפועל, ומאחורי החזות המפוארת, העניינים אינם כה מעודדים:

● יציבות המחירים נקנית ברגע במחיר הרעה במאזן התשלומים. בשלושת החודשים הראשונים של השנה עלה היבוא בכ־25% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד; יבוא מוצרי הצריכה גדל בכ־60%. כתוצאה מכך, ובגידול איטי מדי ביצוא, עלה הגרעון המסחרי ברבעון הראשון בצורה חדה לפי כל בסיס השוואה. קצב ההידרדרות מהיר והמה, אך איש אינו מתרגש מן המגמה.

● הרעה במאזן התשלומים נובעת מגשולי צריכה, המתאפשר עקב קיומם של עודפי ביקוש אדירים. המתפשים ומתנאים מגלם במוחות יבוא ובמכוונות שביתנות לייצואן; לולא כן, היו מתבטאים בעליות מחירים של התפוקה המקומית. עודפי הביקוש מקורם בגידול ההכנסות הפנויות, וכן בהצבר האדיר של נכסים פיננסיים נזילים שבידי הציבור, שעוד יגדל במרוצת השנה, בין היתר עקב פדיון מניות בנקאיות. כפי שנראים הדברים כרגע, אין בידי הממשלה תוכנית פעולה שתשים קץ להידרדרות במאזן התשלומים ולזוקה הצפויה ביתרות מטבע־החוץ.

● שר־האוצר הצליח לשכנע את המתנגדים בקרב המערך להסכים להקלות במס הכנסה הנקראות "רפורמה", והקלות אלה אמורות לתרום לנכונות לחסוך ולהשקיע (בעיקר במיגזר החברות). נמתין ונראה. בינתיים, שר־האוצר לא הצליח להשיג תמורה כלשהי כבר ויתור פיסקאלי על יותר ממיליארד שקל: לא ביטול הפטורים והקלות — והמצה שספק אם תתוקן בעתיד הנראה לעין; ולא תמורה סבירה במסגרת הסכמי העבודה החדשים.

● התקציב החדש אמור לכלול הרזה מוגבלת, אבל למעשה אינו סגור. התביעות מוסיפות להגיע. בהכנסות, ממסים ישירים יפחתו במיליארד שקל ויותר, והרזרווה נוצלה ברובה כבר בתחילת השנה. שנת התקציב החדשה עלולה להסתיים בכי רע. אשתקד הצליח האוצר — בתרגיל הטעיה פשוט — להעלים מהציבור והכנסת, עד אחרי אישור התקציב, את עודפי הענק שנצברו בקופה. עודפים אלה לא נבעו מקיצוץ התקציב, אלא ממבול הכנסות, שנבע בחלקו מהיבוא המוגבר וחלקו מגבית מסים שהותבנו לתקופת אינפלציה אך נגבו בתקופה של יציבות יחסית. אם האוצר אינו מחביא ארנב כזה או דומה איש, עלולה לפרוץ במשך השנה הרעה ניכרת מן התקציב, ולהתווסף לנחשול עודפי הביקוש הפרטיים.

● מעל לכל, המדיניות הכלכלית לא הצליחה להביא לשינוי ממשי במבנה המשק — ביחס שבין המיגזר הציבורי־מינהלי־מתוקצב לבין המיגזר העסקי. תקציב הפעולות הריאלי של הממשלה לא צומצם; וחלק התקציב המוקדש לשיפור והרחבת התשתית, לא הגדיל; אין התעוררות של ממש במשק בכיוון של הגדלת התוצר ושיפור הפריון. המשק הישראלי באמצע 1987 דומה בעיקרו למשק כפי שהיה בכל אחת מ־10 השנים הקודמות, בניכוי האינפלציה הדוהרת, שנבלמה בעידן פרס־מודעי.

ממדי ההחמצה

להחמצות הפוליטי מצביע על ממדי ההחמצה: התקדמות שלא הושגה ב־1986, ולא תושג גם ב־1987, תתאפשר, אולי, רק ב־1989; ונסיגה המתרחשת ב־1987 (בתחום הצריכה הפרטית ומאזן התשלומים), שלא ננקטים אמצעים לריסונה, תימשך כמעט בהכרח גם ב־1988, אם אמנם תהיה שנת בחירות.

משה נסים, עשה כמיטב יכולתו, אבל לא חולל נסים. הוא הקשיב בשקידה לעצות של אנשי הביצוע — בעיקר, כלכלני אגף התקציבים והמדיניות מסויימת כלכלני בנק ישראל — והיה המכשיר שבאמצעותו הצליחו לבצע חלק מתכניות שחשבו לנכונות מבחינה מקצועית.

התהפכו היוצרות: לא הדרג הפוליטי הינחה את הדרג המבצע, הדרג המבצע הוביל את הדרג הפוליטי, שביצע באמונות. נסים הקשיב, למד, אימץ, הפעיל ונאבק — בהצלחה בלבד; אולם הוא לא נתן השראה וכיוון משלו. כפי שעשו (לטוב או לרע) ספיר, הורביץ או ארידור לדוגמה ומה שעשה נסים, לא הספיק כדי להסיט את המשק להבראה אמיתית.

אין לדעת אם שר־אוצר אחר (אישית ומפלגתית) היה מטיב לעשות ממנו, בין אפריל 1986 לאפריל 1987. אך כדי להיכנס להיסטוריה כשר־אוצר בעל שיעור קומה — ולהסיט את המשק ממסלולו הנוכחי לפסי הבראה — אין די בתכונות שהפגין והישגים שהשיג נסים בשנתו הראשונה באוצר. יהיה עליו להפתיענו פעם נוספת.

כל יהודי והשואה שלו

מאת רומן פריסטר

ב־13 במאי 1943, הובס סופית צבאו של רומל והיישוב העברי בארץ־ישראל יכול לנשום לרווחה. רבע מליון חיילים גרמנים ואיטלקים צעדו כרדים מדומות לשבי האנגלים. את תצלומים ההיסטוריים ראיתי רק כעבור שנתיים. במאי 43 כתבו עיתוני קראקוב הכבושה על המפלה בצפון־אפריקה בנוסח דומה לזה שרווחו בו שלושה חודשים קודם־לכן על תבוסת הוורמאכט בסטלינגרד: "נסיגה טקטית לצורך גיבוש מחדש של הכוחות הלוחמים".

הייתי אז נער בן 15, שליח אצל הגראף פוטוצקי, מבני המשפחה המפורסמים של פולין. בימים ההם היו נערים בני 15 בוגרים דיים לדעת את הכתוב בין השיטין; משמעות הידיעה היתה בהירה לי. ובכל זאת, לא היה בה לשמח את לבי. בדיוק באותו זמן חוסל הגיטו בעיר והכל ישוב כלאו במחנה ריכוז בין קרבנות הנספו היו רבים מבני משפחתי.

הורי ואנוכי נמלטנו מן הגיטו זמן קצר קודם שחוסל על הצעד הנוסף בכיוון הפתרון הסופי. עדיין לא ידעתי שבני הכתות, כאם ואחות ואחיה של ה־17, הקרימו את המאוחר ושלחו יד בנפשם. היום, ממרחק שנים האפשר לראייה מפוכחת, הומני שלמרות כל מה שעבר עלינו, לא הייתי שרוי למלוא גודל האסון שהתרחש סביבי. אפילו פחד לא ידעתי.

מבוגרים בתעודות־זיהוי מזויפות חיינו בכל הגיים; בהשוואה לישובי הגטאות — ברווחה מתקבלת על הדעת. אמי, דוברת גרמנית רהוטה, עבדה כקצינת במעון קצינים גרמנים. אבי, בשל חזותו היהודית, לא היה יכול לצאת מהדירה, ששכרנו ממשפחה פולנית שלא חשדה באמת.

איך הגעתי לעבודה אצל הגראף? בבית סבתי בקראקוב, בדירת־חדר קטנה, דר משך שנים נהג של מכלית־כבאים. צ'רנצקי היה שמו. כאשר היה הארון צ'רנצקי במצוקה כספית, והדבר חזר ונשנה לעתים קרובות, הסכימה סבתי לוותר על חלק משכר הדירה. "תשלם כשתוכל", היתה אומרת לו. הוא פרע את החוב כשכבר לא היתה בחיים. ומעשה שהיה, כך היה:

ביום שכבשו הנאצים את קראקוב, בתחילת ספטמבר 1939, יצאו הכבאים לכבות שריפה שפרצה באזור הפרורים המרוחקים. העיר כולה היתה שרויה בתוהו־ובוהו מוחלט. פקידי הרשות הקצינה נסו על נפשם. גם מפקדי הכבאים נמלטו מהעיר. רק הארון צ'רנצקי הראה תושייה יוצאת־דופן: במקום להחזיר את המכלית לתחנת הכבאים, החנה אותה בקרבת ביתו. בלילה צבע אותה בצבע חום והסיר ממנה את שלטי הרישוי. כעבור זמן, שיחד את מי שצריך לשחד ורשם אותה על שמו.

לגראף פוטוצקי היו בריכות־דגים בפרבר פולין, במחוז לובלין. הגראף חיפש אמצעי־הובלה, כי בקראקוב היה שוק טוב לקרפיונים טריים. אינני יודע איך מצא את צ'רנצקי וכיצד שכר את שירותיו. רק זאת ארע, שצ'רנצקי הסב את המכלית הכבאית לרכב להובלת דגים חיים. הכל שבוע היה נוסע לאזור לובלין להביא משם את הדגה. פעם, כשנסע ברכבו בלילה, עצרוהו הז'נדרמים, לקחו את המכונית והנידוהו באישור כי "הדגים החיים והמתחים תשולם בעתיד על־ידי ממשלת פולין המתפשית". נראה שהתקרית הולידה במוחו של הארון צ'רנצקי רעיון גאוני בפשטותו: מפעם בפעם היה מוכר את הדגים של הגראף והגראף להקרא־קוב ובידו אישור מפוקפק על הדגים. מאחר שהשוק השחור שיגשג, שיגשגו גם עסקיו המפוקפקים של מה־הכבאים. תוך פחות משנה היה לאדם עשיר. בשנת 1942 הציע לגראף פוטוצקי שותפות בבית־חרושת לשימורי דגים. הגרמנים בידם על היתמה והצבא הגרמני היה הלקוח העיקרי של המפעל.

שומרת־הבית בבית סבתי תיווכה בין צ'רנצקי לבין הורי. צ'רנצקי, שלא שכח את גריבות לבה של גברת פריסטר הזקנה, הסכים לתת לי עבודה בעסק. כשהציג אותי לפני שותפו, בן האצולה, לא הסתיר מפניו את מוצאי היהודי. פוטוצקי אמר כי אינו רוצה לדעת פרטים — ולמרות הפגישה התגוללתי לעד בוד. ייתכן שהיה להם נוח להעסיק נער שלא יעז להלשין, כי הוטלה עלי עבודה שדרשה מידה רבה של נאמנות: בדרך כלל הייתי מביא חבילות של דגים ומשקאות חריפים — לקציני האס־אס והגסטאפו, שלתמיכתם זקוקים היו בעלי המפעל. תוך זמן קצר ידעתי את כתובותיהם הפרטיות של כל המרומי במימסד הנאצי בקראקוב. הנאצים ונשותיהם היו מכבדים אותי. בסוכריות, פעמים בסיגריה, פעמים תחבו לכיסי תשר של כמה מעות. היו מקרים שהוזמנתי לסעוד לשולחנם.

במחצית מאי של שנת 1943, בדרכי הביתה, אחרי יום עבודה רגיל, קניתי עיתון ובו הידיעה על כישלון המערכה הצבאית בצפון־אפריקה. אבי, שישב מנותק מהעולם החיצון, אהב לקרוא כל דבר, אפילו את העיתונות המנתעבת. באותם ימים, מיד אחרי חיסול הגיטו, היו הנאצים יוצאים למצוד נרחב על יהודים שנמלטו מהטרנספורטים למוות. גזת חיפשו מחסה מחוץ לחומות הגיטו. הוקמו מחסומים בדרכי היציאה מקראקוב והוגבר כל הפקוח. אלא שלגרמנים היתה בעיה: הם התקשו לאתר את בני הגזע הבזוי לפי מראם בלבד. כדי להתגבר על הקושי, היו משתמשים במשתפי־פעולה יהודים. כי רק ליהודים היה אותו חוש שישי שאיפשר להם לזהות מיד את בני עמם.

הלכתי לתומי ברחוב וראיתי מרחוק צמד ז'נדרמים שבא לקראתי. לא חששתי, שהרי כבר קרה בעבר שעצרוני, בדקו את תעודותי ושלחוני לדרכי בשלום. זה היה חלק משגרת החיים תחת הכיבוש. אלא שהפעם התגלגלו הדברים באופן שונה. תחילה לא שמתי לב לאדם שהקיף אותם בכמה צעדים לא ראיתי את הסימן שסימן ל־גאצים. רק כאשר החזיק אחד הז'נדרמים בידו את תעודת הזהות שלי, הבחנתי במבטים שהחליף עם האחרת ועמדתי על הקשר ביניהם.

"יהודי", שאל אותי הז'נדרם. "מה פתאום", ענתי בביטחון. הגאצי קרא לאחרת. הלה קרב, בחן אותי ופנה אלי באידיש: "תודה ילד, ולא יאונה לך כל רע".

העמדתי פנים שאינני מבין את דבריו. המלשין היהודי לא ויתר. הוא לחש דבר־מה באוזנו של הנאצי והז'נדרמים ציוו עלי להיכנס אתם לחדר המדרגות של הבית הסמוך. בדירה שבקומת הקרקע נפתחה דלת. אשה בזד לוק נעצרה במפתן עקבה בסקרנות אחר המתרחש.

"פשוט את המכנסיים", פקד עלי אחד הז'נדרמים. עשיתי כדרישתו.

"גם את התחתונים", אמר. המלשין היהודי ניצב בצד. ממתין לתורו להתערב. פחד מזניק עלה לגרוני. לא ידעתי פחד כזה כשחייתי בגיטו, לא ידעתי פחד כזה כשעברתי מגטינו. לא ידעתי פחד כזה מעולם. הבגד הפחד — בושה נוראה על שאני עומד כאן, בחדר מדרגות נודף קירות הג־נו, ומכוסי השושים לנגד עיני הז'נדרמים, והמלשין האשה הזרה.

אחר הנאצים קרא למשתף הפעולה. הוא בא ורק מעלי, לא הוציא הגה — רק גד בראשו במאשר עובדה. ידעתי שהלכתי ובי בזה הרגע התחילה השואה גם לגבי.

תחכום רוסי במזה"ת

האמריקאים סבורים כי הרוסים עלולים להפתיע, ולהשפיע בכך על סיכויי הוועידה הבינלאומית

מאת זאב שיף

"לא חולף יום בלי שהמודיעין האמריקאי מגלה שינוי כלשהו בברית המועצות. ברור שעם עליית גורבצ'וב מתחולל שם תהליך חדש, גם במדיניות החוץ. זה כולל גם את המזרח התיכון. גם באזור זה מגלים הרוסים לפתע יותר תחכום משגילו אי פעם בעבר. אנחנו מוכנים להפתעות".

זו היתה התשובה ששמעתי מפקיד בכיר ביותר במערכת הביטחון האמריקאית בקשר לפעילות הרוסית החדשה.

ההערכה בצמרת הממשל האמריקאי היא שגם במזרח התיכון פתחו הרוסים דף חדש וכי יש לצפות למהלכים שלא היינו רגילים להם בעבר. אם פעם נהגו הרוסים להביט על עניינים רבים בשחור־לבן, עתה גישתם הרבה יותר מתוחכמת. במפרץ הפרסי היו מוכנים להחזיק לסת ולהציע למדינה לאיקומוניסטית, כווית, שאניות מלחמה רוסיות יגנו על מכליות הנפט שלה מפני התקפות איראניות.

האמריקאים אומרים כי מוסקווה הגיעה להסכם עקרוני בראשי תיבות עם כווית בעניין זה, אלא שהתהליך התעכב עם התערבותה של וואשינגטון, שמיהרה לשגר אזהרה תקיפה לאיראן לבל תאיים על חופש השיט במצרי הורמוז ובמפרץ הפרסי. למצרים באה מוסקווה בהצעה מפתה בעניין חובותיה, בעוד וואשינגטון נקלעה למתיחות עם קהיר באותו תחום. האמריקאים עומדים על כך שהריבית על ההלוואות למצרים תישאר כמוסכם בשיעור 15 אחוז והרוסים את ההצעה שהריבית תרד ל־7.5 אחוזים, השיעור הנהוג כיום בבנקים. האמריקאים חוששים מתקדים וטוענים כי הכסף שהלוו למצרים נלקח גם הוא בריבית מהבנקים.

הרוסים לעומת זאת הציעו עתה למצרים לוותר כליל על הריבית. גם ההצעה הרוסית למנהיגים יהודים להתיר עליה יהודית בעקבות שינוי חוק ההגירה נחשבת בעיני האמריקאים הכוונה למהלכים המתוחכמים יותר של מוסקווה. אם תהיה התקדמות כלשהי בתהליך השלום באזור אין האמריקאים מוציאים מכלל אפשרות ששמעון פרס יוזמן לברית המועצות לקראת סוף השנה. שמעתי בוואשינגטון כי פרס פעל בעניין זה באמצעות קיסינג'ר כאשר איש הקשר היה שמחה דיניץ.

גורבצ'וב: דף חדש

האמריקאים סבורים כי אפשר שהרוסים ינקטו צעדים מפתיעים נוספים במזרח התיכון, כלפי ירדן או בתחומים אחרים. אפילו את יחסיהם עם סוריה אין לראות כיחסים מונוליטיים. לא מן הנמנע כי יפעילו לחץ על אסאד להביע נכונות רבה יותר לוועידה בינלאומית. הם עשויים לומר לו כי לא יספקו לו עוד כלי נשק מתוחכמים נוספים וכי די במה שיש לו לבנות עוצמה מספקת כדי להרתיע את ישראל. לדברי גורמים אמריקאים אלה, מוכנה מוסקווה לשלם הרבה על מנת לקבל כרטיס הצטרפות כפעילה אקטיבית בתהליך השלום במזרח התיכון.

יחסים דיפלומטיים עם ישראל, או עלייה המונית מברית"מ, אינם דברים העומדים על הפרק בעתיד הקרוב. שאלת ההגירה קשורה בעינייני פנים רוסים יותר מאשר ביחסיהם של הרוסים עם הערבים. בדבר יחסים דיפלומטיים עם ישראל אומרים בוואשינגטון כי לחץ אמריקאי רק יזיק, מפני שמוסקווה חוששת כי הפניות האמריקאיות בעניין זה נועדות לכך שברית המועצות תקלקל את יחסיה עם חלק ממדינות ערב. כך או אחרת, אומרים האמריקאים, אף שהמהלכים הרוסים מחייבים אותם ליתר ערנות, כל עוד נוקטת מוסקווה גישה זו ברור כי תתנגד לכל אופציה צבאית ערבית.

וואשינגטון נמצאת כיום בשלב של איסוף מידע מהיר והערכת מצב חדשה בדבר צעדים רוסיים אפשריים במזרח התיכון, מכאן נובעת גם עמדתה בנוגע לוועידה בינלאומית.

אלה שאינם בטוחים עדיין כיצד ינהגו הרוסים וכיצד על וואשינגטון להגיב, סבורים כי ישראל אצה מדי לקראת ועידה, ומבחינה טקטית מוטב להאט את הצעדים, ולהמתין לראות מה יהיו ההצעות של מוסקווה. אך דומה שמה שמשפיע יותר מכל השיקולים האמריקאים הוא החשש מפני כשלון נוסף של הנשיא.

הדבר האחרון שהנשיא רייגן זקוק לו בחודשים שנותרו לו בבית הלבן הוא כשלון דיפלומטי נוסף, במזרח התיכון ובכלל. משום כך יעשו אנשיו הכל כדי לא להצר מדי על צעדים שאינם בטוחים. הוועידה הבינלאומית אינה נראית עדיין בעיני יועצי הנשיא כמהלך בטוח דיו שיביא להישגים. משום כך דואגים יועצי הנשיא לצנן את התלהבותם של אלה מבין אנשי מחלקת המדינה המוכנים לעשות צעדים גדולים ומהירים יותר בעניין הוועידה. הם מציעים לסטייט דיפרטמנט להיזהר לפני שיעשו את הצעד העדין ביותר.

אין פלא לכן, שראש ממשלת ירדן ושר החוץ הירדני חזרו מביקורם בוואשינגטון בהרגשה שהאמריקאים מגלים זהירות רבה בעניין הוועידה הבינלאומית. אלה בוואשינגטון התובעים התקדמות אישית ומהירה אינם מקבלים את הערכתו של הנשיא לשעבר ג'ימי קארטר, בדבר נכונותו של אסאד להצטרף לוועידה. לדבריהם מה שאסאד מעוניין בו הוא קודם כל בית דין בינלאומי, שבו ידונו בפומבי את ישראל. על קארטר הם אומרים כי לא שאל את השאלות הנכונות המפורטות ולא גילה מה עומד באמת מאחורי נכונותו של אסאד ועד כמה יהיה מוכן להרחיק לכת.

אין להבין מכך שוואשינגטון מתנגדת לוועידה בינלאומית. אין זו הדרך האידיאלית בעיניהם, אך הם סבורים כי היא חיונית קודם כל לירדן הזקוקה להגנה על עצמה מפני הקיצונים הערבים. הם מבינים גם את שיקוליו של שמעון פרס אך ברור כי יבחנו בצורה יסודית את צעדיהם כדי לא לסכן את הנשיא במהלך סרק וכדי להבטיח כי ישיגו את המידע.

צעדיה הבאים של וואשינגטון יושפעו לא מעט מהצעדים הרוסים במזרח התיכון. הבירורים הללו נמצאים עדיין בתחילתם. בינתיים מתלבטת וואשינגטון אם חידוש היחסים הדיפלומטיים עם דמשק יועיל לתהליך ומה יש לדרוש מהסורים בתמורה לכך. למצרים, שהחלו להפיץ באחרונה בוואשינגטון את הסברה כי אם יאבדו אפילו חלק מטאבה יסכן מובארק את מעמדו בארצו, אומרים האמריקאים כי גישתם כלפי ממשלת ישראל אינה נכונה. אי אפשר להתקדם בתהליך השלום כאשר נדברים רק עם צד אחד של הממשלה, שמעון פרס, ומתעלמים מהחלק השני, יצחק שמיר.

בסוגריים / יוסי שריד

היועץ

כאשר המצב בגבול הצפון קשה — שמתי לב — מגדדים עיתונאינו לפנות לרמטכ"ל לשעבר, רפאל איתן. שואלים לעצתו ולהוראותיו, והוא משיב להם, במלוא המרת המסכנות, מה צריך לעשות עכשיו בלבנון ומה לא צריך. הוא יודע בדיוק, כי הוא היה שם.

אני יכול לשער, כי במצבים חמורים עוד יותר, כאשר לא נדע אל־נכון אם מלחמה בשער אם לאו — סבירות גבוהה או סבירות נמוכה — אזי יבקשו העיתונאים שלנו את חוות דעתו של האלוף במילואים אלי [illegible]

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מלווה קצר מועד

ביום 29.4.87 תונפקנה סדרות מילווה קצר מועד לפי הפירוט הבא:

מספר הסדרה	כמות מוצעת במיליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
0547 א'	10	27.5.87	28
0647 ב'	40	24.6.87	56
0747 ג'	50	22.7.87	84

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג' 28.4.1987 (ערך יום ד' 29.4.1987).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שיקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדנה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מילווה קצר מועד (סדרות מסוג א', ב', ג') התשמ"ד 1984 — קובץ תקנות מספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

صكنا من الاحل

מסכים ומסיכות / בעריכת מיכאל הנדלזלץ

מזרח ומערב אֶטְצֶטְרָה

התיאטרון הקאמרי ועיריית תל־אביב מציגים באודיטוריום ע"ש בן דוהל בשכונת התקווה את "המלך ואני" מאת רוג'רס והמרשטיין. בימוי: יוסי אלפי. נוסח עברי: דן אלמגור. תפאורה: אריק סמית. ניהול מוסיקלי, עיבודים וניצוח: מישה בלכרוביץ'. תלבושות: אירית שרף. תאורה: אברום צברי. ביצוע הכוריאוגרפיה של ג'רום רובינס: אבי צברי. משתתפים: רבקה רז, יוסי גרבר, אורי לוי, דפנה ארמוני, נועם יוספי, גור אלפי ורבים אחרים.

התיאטרון הקאמרי הביא את מכונת ההפקה שלו, המשומנת היטב, לאודיטוריום ע"ש בן דוהל בשכונת התקווה, כדי להעלות את המחזמר "המלך ואני", המספר על מפגש בין מזרח ומערב. שחקני הקאמרי משחקים מה שיש לשחק, ואילו נשות השכונה וילדיה מלהקים בתפקידי נשי מלך סיאם וילדיו, ועושים זאת בהתלהבות וחן מרובים.

זה בעיקרו מאמץ קהילתי, שבאמצעותו מפנה התיאטרון הקאמרי את הרוקדים אל השכונה ואל עצמו, וכתוצר־לוואי מפיק גם הצגה העשויה לבדה. רבקה רז מקסימה כרגיל בתפקיד המורה אנה, ויוסי גרבר משעשע מאוד בתפקיד מלך סיאם, גם אם הוא חסר במקצת את הבימוי המאיים של דמות זו. קסמה של דפנה ארמוני מבוזבז על דמות אחת מנשות המלך, ושאר שחקני הקאמרי עושים את המוטל עליהם בהתאם ליכולתם, שאינה תמיד מספקת, אפילו במסגרת קהילתית זו.

"המלך ואני" הוא מחזמר עשוי היטב, וקשה לעמוד בפני הקסם של "שיר הלכת של ילדי סיאם", או סצינת מותו של המלך המזרחי. הבינק בזיפוק הרב של תרבות המערב. כעבודה קהילתית זהו בהחלט מאמץ חביב, ובזכות עבודת הבימוי של יוסי אלפי נהנית הקהילה את ההצגה, ומכל שכן, הילדים — גור אלפי ונועם יוספי בראשם. זו עבודה קהילתית, שאין בה החשיבות התרבותית האמיתית של עבודת תיאטרון קהילתי. כמוזר במסגרת מקצועית, קסמו מוגבל, לפרות המוסיקה, ההקרנה של התפאורות, וההמהמה שעל הבימה.

אחד ממוסרי ההשכל של מחזמר זה הוא שגם המערב צריך להפיק לקח כלשהו מן המפגש עם המזרח, ולא רק לאלפו בינה ותרבות. אין לי ספק שהקהילה הפיקה מה שיכלה מהמחזמר, מתשומת הלב ומן השעשוע שבהעלאת מחזמר. המבצע עצמו ראוי לשבח, אך צריך לקוות שגם התיאטרון הקאמרי למד להפיק לקח כלשהו מן המפגש עם השכונה.

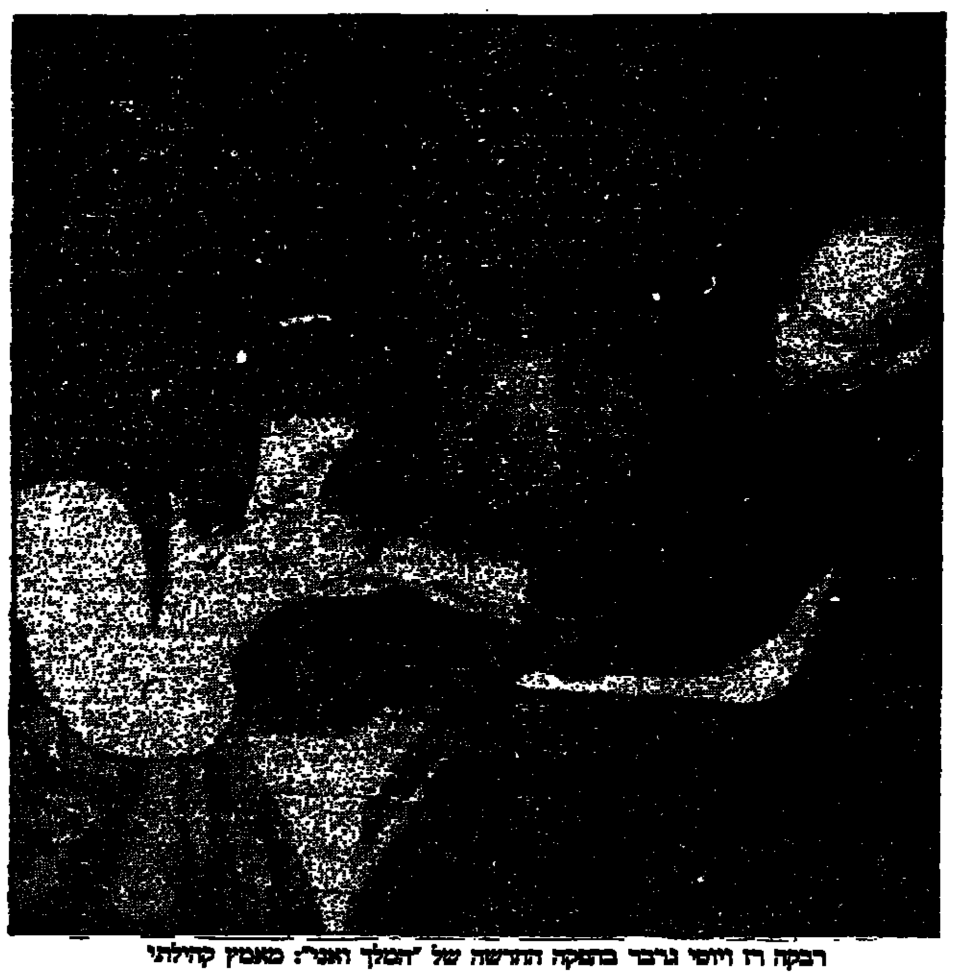
רבקה רז ויוסי גרבר בהפקה החדשה של "המלך ואני": מאמץ קהילתי

פוס, רגע, חושבים

המרכז לתיאטרון ניסויי מציג את "אורי ופוס", מחזמר לשניים בביצוע גיל אלון ועדי עציון. בימוי: יגאל עזרתי. תפאורה: אריה בר־קוביץ'. עריכת מוסיקה: דוד אור.

מחזה והדיאלוגים: יוני להב

הפקה חדשה של "המרכז לתיאטרון ניסויי", מיסודם של קרן תל־אביב לספרות ולאמנות ובנק דיסקונט, מנסה לתיאור היחסים המבוזים בין אם ובנה טקסטים של אלתרמן, גתה, גראוס, יהודה עמיחי, ד. מ. תומאס, צילה ראפקין ולהב עצמו, ואילו את המוסיקה מספקים דוד אור, אלונה דניאל, משה זורמן, עדי עציון, שוש רייזמן וולפגנג אמדיאוס מוצארט. די לשמוע ולו מעט מצלילי "הרקוויאם" של מוצארט כדי להבין שכל יצירה בהר קשר שלו הועבת את כולנו להגבים אמבותיים.

יחסי האם והבן הם נושא נצחי, וכותבים שונים בחנים אותו מזויות שונות. למרבה הצער, גם צירוף של טקסטים מרשימים ביותר, עדיין אינו ערובה לאמירה מרתקת על הבימה. במקרה הספציפי הזה, אין עירובם של הטקסטים עם דיאלוגים מתורדים יוצר ממסגרת משמעותית דיה, לא גרוטסקית (אם כי יש עקבות קלושים לכיוון כזה) ולא רציניות. התוצאה המתקבלת נפתחה מרוב רצינות־הכוונות והמסתתרות ומכוונות מאחורי הצגה שאינה גרוטסקית דיה.

לעדי עציון יכולת קולית שאינה טעונה הוכחה, תכונות והעזה לעשות על הבימה כל דבר, ויהי המגוחך או המשונה ביותר. היא זקוקה איפוא לבימאי שידע לנצל את נכונותה ולרסנה היטב. יגאל עזרתי בודך ביכולת להעמיד רגע או שניים יפים של תיאטרון (כשהוא נעזר בכך בעיצוב בגדי אדום ושחור של אריה בר־קוביץ') אבל אינו מצליח לעצב, אפילו במסגרת קצרה יחסית זו, היגד בימתי משמעותי. לא מסייעת לכך העובדה שגיל אלון, בתפקיד התגלמויותיו השונות של הבן, מהלך על הבימה טעון חשיבות ומודעות לעומק הבעיות שהוא מייצג.

נדמה לי שהמגמה האמנותית של מת"ן צריכה להתמיד יותר בעבר המירה האמנותיים שלה, בהבחנה בין הפעילות הניסויית שהיא מבקשת לעודד, ובין סיכויי הסבירות של הניסיון לשכנע על הבימה. במקרה זה, נראה לי שעל־סמך שילוב הטקסטים השונים לא היה לניסיון זה סיכוי רב, גם אם מרכיביו האחרים — הכוונות, העיצוב, אישיות המופיעים — נשמעה מבטיחה.

כל חוויית הערב הקצר הזה (פחות משעה) מתמכלת בעיקר משום שמצד אחד, אתה רואה לנגד עיניך איך תמיכה תקציבית יכולה לגרום להצגה להראות מופקת בתשומת לב, ומצד שני, אתה רואה שהתמיכה הזאת יכולה רק לשפר את האיכות הפיזית של ההצגה, אבל יכולתה מוגבלת בהשפעה על איכות היצירה עצמה. מתמכלת עוד יותר התחושה שאין ברירה אלא להמשיך ולהתמיד בדרכה ניסיונית־נפל כאלה (ששום גוף תיאטרוני אחר לא יחשוב אפילו על סיוע מוצרי בהפקתם, בשל אופיים הבלתי־מוגדר כל־כך) מתוך תקווה שיום אחד הם יניבו פירות מעניינים קצת יותר.

"זכרו אותי"

לזכרה של נתניה דברת

מאת נתן מישורי

הכרתי את הזמרת נתניה דוברת עוד בשנות לימודינו המשותפות בג'וליארד, שבניו־יורק, במחצית השנייה של שנות ה־50. אף הייתי שותף להתלבטויותיה בין הדרישות המתמטיות של מורתה, הגב' פרשל, שתבעה התמסרות מלאה לתהליך הלימוד והשעיית התכניות להופעות פומביות עד לסיום הלימודים, ובין שני צרכיה האחרים. האחד, הצורך והיצר להופיע, יצר טבעי וחזק, שעשה לזמרת עוד בישראל, כבר עם ראשית לימודיה. והשני, ההכרח לפרנס את עצמה ואת ילדתה הקטנה. אמנם היו שתמכו בה כספית, אך לא היה די בכך.

מאחר שלא רק צורכי פרנסתה דחקו, אלא גם צרכי שלי, חברנו לכמה וכמה "חלטורות", שערכו על־ידי אגודות ציוניות, ובהן ליוויתי את זמרתה באריות מפורסמות ובשירים ישראליים. כך הכרתי מקרוב את כוח השפעתה על המאזינים והצופים. קולה היפה, הופעתה וסגנון זמרתה הבעתי והרגשי, ריתקו קהלים גדולים ומגוונים.

אך גם רבים אחרים — זמרים, מנצחים ומנהלי בתי־אופרה בעולם — ששוחחתי עמם במשך השנים, זכרו אף הכירו את חוויית ההאזנה לזמרתה. עדותיהם לכך הם 24 תקליטיה, ובהם הביצוע החד־פעמי של "שירי אוברן".

צד אחר של נתניה דוברת הכרתי בשנים האחרונות. תלמידיה היו גם תלמידיי, והכרתי את מסירותה הרבה להם ואהבתם שלהם אליה — דברים שכמובן חיזקו את רוחה בתקופה הקשה שחששותיה ושוויה מפני הצפוי, דיכאוה. בשיחות עידוד משותפות שעשינו לעתים, שיקפו פניה אותו מיזוג מיוחד של יופי, עצבות וחיוך נעים, המתפללים לא בגאווה אלא בשמירה על הכבוד העצמי.

זיכרונות מוסיקליים רבים יש בלב רבים מזמרתה של דוברת. אך העמיד מכולם, לאלה ששמעו זאת, הוא בוודאי זמרתה ב"דידו ואיניאס" של פרסל, לפני שנים מרובות ב"אנסמבל הקאמרי הישראלי" בניצוחו של בתיני. היופי המרטיט והכאב העצום שהתבטאו אז בזמרתה ב"קינת דידו" ושוודאי מילאו לב כל שומע, והיו קווים שאינם נמחים אלא מתחזקים והולכים עתה, עם כותה במחלה ממארת.

"זכרו אותי...", המלים המופיעות בשיאה של "קינת דידו" מהדהדות כמעין צוואה. אבל חובה לזכור לא רק את הרגעים היפים של זמרתה, אלא אף שנות השתיקה הקשות. בעתיד נדע אולי יותר את הסיבות האישיות לכך. אך גלויות לכל הסיבות הציבוריות, שאנו אשמים בהן. במשך עשרות השנים שבהן נתמסרה המוסיקה בישראל, לא הוקמה "אופרה ישראלית" שתוכל לשמש בימה מכובדת לזמרינו. רוחות של זמרים, עולים וילידי הארץ, באו והלכו: חלקם מחפש ומוצא את התמצין האופראי בחו"ל וחלקם קמל ומת כאן. וגם עתה, כשכבר ישנה לנו "האופרה הישראלית החדשה" המבטיחה, מעטים יודעים שהיא עדיין מדדה לאטה על רגל אחת מתוך השלוש שעליה להתמך עליהן — על רגל הביצוע, שאף היא לא כולה ישראלית. וכיצד תגיע האופרה בישראל להליכה ולריצה, אם מחלקות לזמרה חסרות תקנים ואמצעים (נתניה דוברת, בידה זכאי ואחרים נאלצו לעזוב את האקדמיה בתל־אביב) וכיצד תגיע זו לבגרות, בלי שייכתבו בשבילה ובלי שתבצע אופרות מאת מלחינים ישראלים?

הכשרה, יצירה וביצוע — אם זאת יזכרו ובשלושה אלה יידבקו בחוזקה האחראים לענייני האופרה — תיפסק אולי התארכות הרשימה העצובה של זמרים שותקים, שגורלם האמנותי דומה לגורלה של נתניה דוברת ז"ל. זאת חייבים אנחנו לנו ולזכרה.

ללא ראוותנות

מאת נתן מישורי

נורייב ו"באלט נאנסי" בתיאטרון העירוני בנאנסי. בתוכנית: "מיתורים" — גילס קריסטי (מוסיקה: בארטוק); "שירי השולייה הנודד" — מוריס בז'אר (מאהלר); "פה זה רה זה" — קנת מק מילן (שוסטקוביץ'); "העלמה יוליה" — בירגיט קולברג (ראבשטרום).

תכנית מחול רצינית, יפה ומגוונת בתוכן וגם בביצוע, שבשמירה מראש תנות היצבית, העלו לפנינו רקדני "באלט נאנסי" (נוסד בשנת 1978) וסולנים בהשתתפות רודולף נורייב. זאת, פרט לכוריאוגרפיה הפותחת, רבת המשתתפים, "מיתורים", שיוצרה גילס קריסטי יצר בה אמנם לעתים פעילות צורנית בעלת לשון ייחודית, אך בלא שנתן תשובה מספקת לבעיית הקשר שבין המחול לצלילי הדיוורטימנטו לכלי־קשת של בארטוק ולבעיית הזהות האמנותית של המבצעים, שאנו הבשמה שהיתה ב"מיתורים" הוסבכה בעוצמה האיומה של הרמקולים. כך אין להשמיע מוסיקה אמנותית.

כנגד המחול הפתוח והסוערותי, העמד בסיום והשתתפות נורייב (יליד 1938), הבאלט הדרמטי המרכזי "העלמה יוליה" (עלפי סטרינדברג) של הכוריאוגרפית השוודית הוותיקה, קולברג. כאן, במקום שמתגנו לאחר ביצוע יכולת ריקורית וירטואוזית ועוצמת ביטוי דרמטי במחול ובביצוע של אלכסנדרה הלס ורודולף נורייב (גם יתר חברי הלהקה זכורים לטוב). הכביע המחול והזוק את העוצמה היתה של הרמקולים.

את נשמת המחול, את הוגיגת הגלום בנסות ההוללים, פגשנו בשני ה"פה זה רה זה", שנבוצא במרכז התכנית הסימטרית. בזה של הכוריאוגרף האנגלי הגדול מקמילן, הילדי השלו בעיקרו, מסרו הסרטים מתי מרקו וגילים אבטנה קונפוזיציה וביצוע של קווי מחול קלסיים נקיים, טהורים ויפים מאוד. ב"שירי השוליה הנודד", בכוריאוגרפיה הרומנטית־המודרנית של בז'אר לשני גברים, היתה כל הבעה בביצועו של נורייב הבוגר, מגדולי אמני המחול במחצית המאה הנוכחית, וג'יל רשר הצעיר ורב הכישרון, בבחינת שורה בשיר שכולו עוגה, צער ויופי שבחלום ובהרהור.

אלטרנטיביות — תמונת מצב

על המתרחש מסביב למוזיאונים הגדולים והממוסדים

מאת ציונה שמשי

כשסיפר פיקאסו לגרטרוד שטיין שהוא יציג במוזיאון לאמנות מודרנית, צחקה: "אם מוזיאון — איך זה יכול להיות מודרני" את האמת הזאת מגלים עדיין, שנים רבות אחר כך, אמנים הצופים בתערוכות כל יום. השאלה המתמדת עומדת: על מי מוטלת האחריות לחוש ולחשוף תהליכים חמים ורוטטים רגע לפני שייקברו במוסכי המוזיאונים בתוקבי הרכישה השנתיים.

אצלנו מוטלת האחריות הזאת ברובה על הגלריות הפרטיות המסחריות, ועל אלו הנתמכות למולן ומול המציגים אצלן על ידי מוסד כלשהו: בית ספר לאמנות או לחילופין תנועה פוליטית בעלת תודעה ואיכפתיות. במוסדות כאלה ההחלטות הינן של אדם אחד, בעל המקום או אוצר בשכר.

רוב הגלריות הפעילות אצלנו אינן מצהירות על עצמן כחללים אלטרנטיביים למוזיאונים, משום שרובן מציגות גם את אותם האמנים המוצגים במוזיאונים. אלא שהכל נעשה בקצב מהיר בהרבה ובחלוקת אחריות בין המקום לאמן.

חשיבותה של גלריה ארטיפקט שנפתחה לפני כחודש עדיין אינה במי ומה מוצג בה, אלא דווקא בעצם התוספת שבקיומה. זהו מבצע של אדם אחד, סרג'יו אבגלשטיין, המגדיר עצמו כמי שבא מעולם התיאטרון והאקדמיה (לעומת עולם המסחר) ואשר הרגיש את הצורך לספק חלל תצוגה נוסף לקבוצת אמנים שבבחירתו האישית שיהיו גם כקבוצה קבועה המוצגת והמיוצגת בגלריה. לעומת ההגדרות שבתחומות, הרי שמה שכבר קיים — חלל התצוגה — הוא גדול ממדים ומואר, אולם המדרגות המובילות אליו בלתי נמבלות להובלת היצירות.

המקום עצמו, במבנה בית חרושת לחזיה הישן ברחוב נחמני בתל אביב קובע כיוון חדש במסלול האמנות. בבניין פועלים עדיין בתי דפוס ומחסנים, אך הם נכבשים על ידי תבניות רעננות: מרכזת צילום הפועלת כבר, וסינמטק לסרטי סטודנטים שיקום אם יימצא משקיע. נתוני הבניין המרתק יאפשרו להפכו למשכנת רצינית במפת פעילות האמנות.

תערוכת הפתיחה הקבוצתית יפה: שמות טובים. שם טוב ויצירה טובה אינם תמיד הולכים ביחד. ביחוס של אחד לאחד, אך זוהי זכותה ותוכנתה של גלריה להציג את האמנים בפעילותם העכשווית.

• אנרגיה הוא חידוש משמח ממש: שיתוף פעולה של חברת החשמל וגלריה "מימד". מעשה הבריאה קשה, כידוע, למשפט הידוע "יהי אור" ומאז משלמים אמנים חשבונות חשמל.

בגלריה "מימד" החליטו להעיין ולבדוק את הנושא מן הכיוון היצירתי דווקא.

האוצר סוזין הרשקו בחר באמנים שביצירותיהם קיים מוטיב האור: ממנורות חשמל השוטפת את הקירות באור אכזרי בציורי מישורי, דרך הנוף האורבאני אפוקליפטי המואר באור אחר של יגאל עוזרי, ועד למיצגים המתוכבים קוליים של רודו מוזז.

מרבית היצירות נעשו במיוחד לתערוכה הזאת: עוד משתתפים בה טוביה אברהם, מאיר פישהוף, אבי סיסון, אלי שמיר, שמחה שפירא, דויד שויל. בקטלוג מאמר של גדעון עפרת, המאיר כדרכו עוד קצה אחר של היצירה.

יש לקוות שכמו באמנות, רוחב הסווח וההגדרות בו עוסקת חברת החשמל יתן להם אנרגיה להמשיך בפעילות אמנותית. מה שטוב ומצביר לין באמריקה טוב וחשוב גם לנו.

• בדרכי אזנתה הקשישה והחוכמה ירושלים, מתחילה עיריית תל אביב (בהיענות ליוזמתה של ג'ולי מ.) לאפשר לאמנים לעבוד במקלטים העירוניים המוכסלים. יש במעשה זה לא רק עזרה לנזקקים, אלא גם קריצ נגד עין רעה מאוד.

תבורה, הפעילות, והיות שאינו מאמינה במעשי חסדים לשמם, כראי שתראה העירייה בכך גם דרך להעשיר את אוספי האמנות של העיר, להגביר ולהגביר את הקשר המחויבות של האמן לעיר המסייעת.

• כמעט קשה לתאר איך היתה תל אביב עד לפתיחת "בוגרשוב". כמות הפעילות התרבותית־איכותית המתקיימת במרכז זה ממש מדהימה. להשתתף בכל הפעילויות מצריך משרה מלאה, מה שבלתי אפשרי. על כן חשוב לחזור על תבניות טובות פעם נוספת, רק שלא יתמוטטו הרצים במירוץ ללא קו גמר זה.

Puccini, Rossini, Mozart, Verdi, Handel, Weber...

וידאופרה במבצע

אוהבים בלט ואופרה? יופי וצליל איכותי? יש ל"בית התקליט" מבצע קלאסי עבורכם – קלטות וידאו של בלטים ואופרות ממיטב הרפרטואר העולמי.

מוצרט/יקוד פן טוטי • ורדי/אאידה, אותלו • פוצ'יני/טוסקה, לה בוהם, מאדאם בטרפליי • ביזה/כרמן • צ'ייקובסקי/מפצח האגוזים • שטראוס/אביר השושנים • פרוקופייב/רומיאו ויוליה • חצ'טוריאן/ספרטקוס • רוסיני/היפהפיה הנרדמת • הנדל/יוליוס קיסר ... ועוד ועוד.

הזדרזו! מחיר קלטת – 65 ש"ח בלבד. רק עד 30/4/87.

ניתן לשלוח את הקלטות לכל כתובת ברחבי הארץ, בדואר רשום. לפרטים, אנא פנו טלפונית ל"בית התקליט".

בית התקליט
קלאסי בשבילי
רח' פינסקר 41 תל־אביב טל. 03-297666

אנשים ומחשבים

קורס Informix
ימים ד' ה' 6-7.5.87
ימים א"ג' 10-12.5.87

מעבד תמלילים א"ב מתקדמים
ימים ב' ג' 27-28.4.87

מעבד תמלילים מתחילים Wordmill
ימים ד' ה' 29-30.4.87

לפרטים נא לפנות עוד היום למרכז ההדרכה של אנשים ומחשבים טל. 03-295148, 287560

בית התפוצות על שם נחום גולדמן

הקרנת סרטי וידאו – עדויות של ניצולי שואה

החל מהיום, יום הזכרון לשואה ולגבורה ואילך, ניתן לצפות בחדרי העיון של בית התפוצות בסרטי וידאו המציגים עדויות של ניצולי שואה, שהוכנו במסגרת פרויקט מיוחד של בית התפוצות.

לרשות הקהל המבקר עשרה קטעי עדויות של נשים וגברים ובהם תיאור גורלם בזמן המלחמה והחיים בגיטאות, נסיונות בריחה והסתתרות, קיום בתנאות ריכוז והשמדה, השחרור והחזרה לחיים.

אוניברסיטת חיפה

חטיבה ללימודי האשה

הרצאה בנושא

שירות החיילת בצה"ל שלב בהתפתחות האישית

תינתן על ידי

תא"ל אמירה דותן
קצינת חן ראשית

ביום חמישי 30 לאפריל 1987 בין השעות 14.00–16.00 בחדר 726 בבנין הראשי.
ההרצאה תינתן בחסות נשים למען נשים ארה"ב–ישראל.

הציבור מוזמן

בית התפוצות על שם נחום גולדמן

מונעים וסוגיות בדברי־ימי־ישראל

מפגש ראשון בין ד"ר אלי ברגל ופרופ' ישעיהו ליבוביץ לא יתקיים הערב והוא נדחה ליום שני, 11 במאי 1987, בשעה 19:00.

קופת־חולים הכללית
מחלקת הנכסים
הזמנה להציע הצעות

ניתנת בזה הודעה בדבר קבלת הצעות לרכישת קרקע עם בית מגורים הנמצא בבאר־שבע.
גוש 6427 חלקה – 359 בשטח קרקע של 754 ברחוב שיבת ציון 1 בבאר־שבע, אדמות מינהל מקרקעי ישראל.
לכל הצעה יש לצרף ערובה בנקאית בשיעור של 5% מסכום ההצעה.
[illegible]
את ההצעות יש להגיש עד 15.5.87 ועד בכלל, לפי הכתובת: רחוב ארלוזורוב 101 תל־אביב חדר 218 ולציין על המעטפה הזמנה מס' 42187.
קופת־חולים לא מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
המכר כפוף לחתימת חוזה עם המציע שהצעתו תתקבל.

זקוק דחוף למודיעה?
מודפון
לשירותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר
[illegible]

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
[illegible]

חוק התכנון והבניה התשכ"ה–1965
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
[illegible]

הקאמרי

חגיגת אביב בקאמרי

במשך 10 ימים בלבד, עד 50% הנחה על מיטב הצגות העונה בחודשים אפריל, מאי.
כרטיס זוגי להצגה אחת - 25% הנחה. כרטיס זוגי ל־2 הצגות 37.5% הנחה.
כרטיס זוגי ל־3 הצגות 50% הנחה.

אני לא רפפורט
בקאמרי
"בימוי מעולה... משחק מצויין" (ידיעות אחרונות)
יום ב' 27.4 ★ יום ב' 4.5 ★ יום ה' 7.5 ★
מוצ"ש 9.5 ★ יום ב' 18.5 ★ יום ג' 19.5
★ יום ד' 20.5 - 16.30, 20.30 ★ יום ה' 21.5 ★

מיכאל קולהאס
הצגות אחרונות בקאמרי
"הצגה מרשימה... צוות שחקנים מעולה" (דבר)
יום ג' 12.5 ★ יום ד' 13.5 ★ יום ג' 26.5 ★
יום ד' 27.5 ★

החילוני האחרון
בקאמרי ובצוותא
"הצגה מהירה, חריפה, מפתיעה, כמו שקברט צריך להיות" (מעריב)
בקאמרי: יום ד' 29.4 ★ יום ה' 30.4 ★
בצוותא: יום ו' 1.5 - 21.30★
יום ב' 4.5 21.30 ★ יום ו' 22.5 - 21.30

קידוש
בקאמרי ובצוותא
"הצגה מבריקה עם שלשה שחקנים מעולים" (על המשמר)
בקאמרי: יום ג' 5.5 ★ יום ה' 14.5 ★
מוצ"ש 16.5 ★
בצוותא: יום ד' 13.5 ★ יום ג' 26.5 ★
יום א' 31.5 ★

המסע של אמא טאבורי
בצוותא
"הצגה מרתקת" (על המשמר)
"מסע תיאטרלי רגיש" (ידיעות אחרונות)
יום ה' 7.5 ★ מוצ"ש 9.5 ★ יום ה' 14.5 ★

נפש יהודי
(תיאטרון חיפה) בקאמרי
הצגות אחרונות בתל־אביב
"הצגת חובה" (סיים אאוס, לנכון)
★ יום ג' 28.4 ★

רכוש נטוש
בכורה בצוותא
מערכת יחסים בין אם עריצה לבין בנותיה הצעירות
יום ב' 27.4 ★ יום ג' 28.4 ★
יום ג' 5.5 ★
יום ב' 11.5 ★ יום ג' 12.5 ★ יום ג' 19.5 ★
יום ד' 20.5 ★ יום ד' 27.5 ★ יום ה' 28.5 ★

חבלי משיח
בכורה בקאמרי
ההתרחשויות בקרב גוש אמונים על רקע מו"מ על הסכם שלום בין ישראל לירדן
מוצ"ש 23.5 ★ יום א' 24.5 ★ יום ב' 25.5 ★
יום ה' 28.5 ★

פולה
בשיתוף פסטיבל ישראל
בכורה בצוותא
מונודרמה על דמותה של פולה בן גוריון
יום א' 24.5 ★ יום ב' 25.5 ★

מכירת כרטיסים בקופת הקאמרי בלבד! דיזנגוף 101 ת"א, טל. 233335

התיאטרון של תל־אביב

שירה, מאיר & שקולניק

להיפגש, מעבר לכל התהומות

מאת חיים הרצוג

קטעים מדברי נשיא המדינה בסעודת־ערב ממלכתית מטעם נשיא הרפובליקה הפדרלית של גרמניה, בבון, 6 באפריל 1987

אני ניצב כאן לפניכם כנשיא הראשון של מדינת ישראל המבקר ברפובליקה הפדראלית של גרמניה. אני מודע היטב לכובד המעמד הזה, למשמעותו ולייחודו. מלים כגון "דו־משמעות" ו"מעמד היסטורי" נשחקו במשך הזמן מרוב שימוש, לעתים בלתי־הולם, אך עדיין קיימים רגעים שלשמם הם נוצרו. והרגע הזה הוא אחד מהם.

בעומדי פה לפניכם, בארצכם, ברגע היסטורי זה, אני משקיף אחורה אל תולדות עמי בחבלי הארץ הזאת, אל עבר שהתגבש באלפי כוכבים, עבר המקפל עיתות צער וסבל בתקופת ימי הביניים, שעודן שמורות בזכרונו הקולקטיבי. זה עבר המזכיר עם זאת גם שנות זוהר שבהן יצר הגניוס היהודי על האדמה הזאת כמה מיצירות־המופת המפוארות ביותר בתחומי המחשבה, הספרות, ההלכה, השולחן הדתי, הפילוסופיה, ובתחומים רבים אחרים — תרומתה הגדולה של יהדות אשכנז.

יצירות אלה הן יצירות בנות־קיימא והן ניצבות כציוני־דרך בהתפתחות התרבות היהודית והתרבות המערבית במאות השנים האחרונות. שפת יידיש העשירה, המסכמת בתמצית הרבה מן השמחה והעצב של הגורל היהודי, שפה המשקפת שנים של רדיפות, של טרגדיה והומור — היא בבואה של דמות החיים היהודיים במרחב הזה. היא מספרת את סיפור העם היהודי בחלקה הגדול של יבשת אירופה מאז ימי־הביניים. זה פסיפס היסטורי שבו חוברים יחדיו צללי האימה והסבל של הקהילות היהודיות העתיקות בימי־הביניים עם אורותיה של תקופת ההשכלה בגרמניה ושל האמנציפציה היהודית. כאן בגרמניה הניחו כמה מראשי הציונות את היסודות הארגוניים של תנועת השחרור הלאומית שלנו.

***

בפסיפס ההיסטורי בולטות דמויותיהם של ענקי התרבות האנושית, שמותיהם של לסאל, משה מנדלסון, היינריך היינה, אלברט איינשטיין ומאות שמות גדולים אחרים — משוררים, סופרים, פילוסופים ומדענים, מוזאים, מבקרים, אנשי ההגות הדתית, בימאים, מנסאים, גאוני מדע, יוצרים ומלחינים — כולם בני אלמוות בתרומתם לאנושות. הכל תם בסערת האש של אותן תריסר שנים, אשר היו לאלה אשר תמו אותנו כאלף שנות חשיכה אשר לא תתואר.

תולדותינו, לטוב ולרע, שלובות זו בזו. היהודים חיו בגרמניה לאורך לא פחות משש־עשרה מאות שנים לפני היות גרמניה הנאצית. הם נטלו חלק בבניינן של קלן ווורמס, שפייר, ודמינה ומיינץ, עוד קודם שנתגבשו העמים הגרמנים לאומה רבת־עוצמה. בני עמי בארץ זאת תרמו להתפתחות הגדולה של התרבות הגרמנית בזמן החדש, אף הם היו גם הראשונים שנפלו קורבן לאידיאולוגיה הגזע־פאשיסטית, האנטי־יהודית והאנטי־נוצרית, שאיימה על התרבות האנושית בעולם כולו. אנחנו בישראל, כאורך גיוא, מסורים להוקיר בין היתר את המוסיקה של באך ובטהובן, את הספרות של גתה ותומאס מאן. אנו שואבים השראה מאותם מעשים, אשר מבטאים האומץ המוסרי, שלהם בעולמה ובדעם הוכיחו כי גם במעמקי האפלה והסבל האנושי נבצו עדיין קרני אור.

אני מאמין, כי בשום זמן בעתיד לא יהיו היחסים בין שני עמינו נורמליים במובן המקובל. אני אומר זאת למען שנינו, גרמנים ויהודים. אפשר אמנם, ואף רצוי, לקיים יחסים דיפלומטיים וכלכליים רגילים, ואני מציין בסיפוק כי יחסים כאלה אכן קיימים בין הרפובליקה הפדראלית של גרמניה ובין מדינת ישראל. אבל מה שאירע במחצית הראשונה של המאה הזאת אינו יכול להימחות. שום עם אינו יכול לנטוש את ההיסטוריה שלו ולהשתחרר ממנה. זו ירושה שלעולם אין להכחישה. ילדינו, שלנו ושלכם, יהיו תמיד יורשי העבר. הדבר יוצר בעיה, אך יוצר גם קשר ומחויבות. הוא יוצר חובה ואחריות — הן דו־צדדית והן כלפי האנושות: אחריות לפעול למען מציאות שבה אושוויץ לא תוכל לשוב ולהתרחש עוד לעולם.

עלינו להישיר מבט אל פני ההיסטוריה, ולקבל את ההוראה הנשקפת ממנה, רחוק ככל שיהיה — כפי שאמרת, אישי הנשיא, הצבעת באומץ־לב וללא חשש בנאומך הבלתי־נשכח במאי 1985. הן יודעים אנו, כי אנשים בני־חורין יכולים לחולל שינוי, מסוגלים הם לבנות עתיד נאצל. לפיכך, למרות שאין בכוח בני־תמותה לסלוח — אל לו לזכר העבר להיות לגורל משתק. אדרבא: עליו להיות צו מוסרי. ממנו תצמח ההחלטה נחושה כי מה שהיה אסור שיהיה עוד אי־פעם. זו היתה משמעות ביקורך בישראל, אדוני הנשיא. זו אף המשמעות של ביקורי אני בארצך.

***

רבות נכתב ונאמר על בעיית היחסים של שתי הדמוקרטיות הללו, הנושאות זכרונות כבדים כל־כך מן השואה הנוראה מכל. באותה סופת אש האיומה בהיסטוריה היה העם היהודי הקורבן הראשי. שליש מן האומה היהודית אבד בידי משטר הרודן האכזרי והבלתי־אנושי, אשר ממנו — כפי שהשכלת לומר באומץ בבונדסטאג — חייב היה העם הגרמני לשחרר את עצמו.

ביקורינו הממלכתיים ההדדיים הם עדות נאמנה וסמל לרקמת היחסים החדשה הזאת, שנוצקה כמעט באורח פלא בין שני עמינו. אך שנינו יודעים, כי הפצעים לא העלו ארוכה. בקרב בני עמי יש רבים רבים שאיבדו אחד ממשפחה ושרדי מעירה, וכל עולמם, שלם ילדותם, ביתם ומשפחתם — עלה באש המשרפות. לא אכחד ממך, אדוני, שיש בבני עמי כאלה אשר ביקורי בעיתוי זה קשה לנפשם מאוד. אני מכבד את כאבם הנושא אותו בליבי.

אם, למרות הכל, אנחנו יכולים להיפגש, מעבר לכל התהומות, מעל לגוולת היכרון הלוחשת ולמרפקת היגון הנאשם — הרי זה רק בכוחה של תקווה אנושית גדולה ואמונה העולה בליבותינו כשבועה נכוה: לא עוד. יש במפגש העמים המחודש ביטוי יהודי לגרמני אחרי השואה הנוראה אנושית שלא נודעה כמותה בתולדות האדם.

מדינת ישראל וגרמניה האחרת — שתיהן קמו על חורבות השנים ההן, על שתיהן מוטלת אותה מחויבות ממש — אמנם מסיבות שונות, הפוכות: להיות הניגוד המוחלט של הרשע הנאצי, להיות מופת לצדק אנושי, לקדושת חיי האדם, לשוויון ערכו ללא הבדל דת וגזע, לחירותו ולכבודו. להתייצב יחדיו מול כל משטרי הרודן, כל מרמסי כבוד האדם, כל גועגות האפליה — ולהיות שוחרי שלום, להיות כל אשר הוא היפוכו ושלילתו הגמורה של הנאציזם.

***

לפני יותר מארבעים שנה, על חורבותיו העשנות של עבר הרוס, מעומק היגון והצער האנושי, הולך מנהיגים אמיצים לבנות אבן על אבן, נדבך על נדבך, יסודות חדשים למערכת יחסים חדשה בין ישראל והעם היהודי, מצד אחד, ובין העם הגרמני, מצד שני. על אדמה חרוכה, ספוגת דם ודמעות, שדומה היה כי לעולם לא תניב ותצמיח עוד, זרעה קבוצת אנשים יחידה במינה את זרעי העתיד. שמותיהם של האנשים הללו נחקקו בדברי ימינו, בהם תיאודור הויס, נחום גולדמן, קונראד אדנאואר ודוד בן־גוריון.

קבוצה זו של אנשים כללה אף אותם גיבורים יחידים בין בני עמך, שחירפו את נפשם להציל יהודים בימי השואה והנזכרו ב"יד ושם" בירושלים, וכן נמנו בה מתנגדי המשטר הנאצי, מדינאים בעלי חזון, שגרירים מצוינים של גרמניה בישראל, שהיו רגישים ומודעים היטב לשליחותם, וידידים אמיצים שהקדישו עצמם לידידות אמיתית ובלתי מעורערת כלפי העם היהודי ומדינת ישראל.

התלמוד הירושלמי מספר על שניים מחכמי ישראל שהיו מהלכים בבקעת ארבל וראו את אילת השחר שבקע אורה. הם הבחינו בקרני האור הבוקעות מבעד לערפל, נעלמות אל תוך החשיכה ושבות וניצתות, עד שהבקיע הבוקר. פנה האחד אל רעהו בחזון נבואי ואמר: "כך היא גאולתן של ישראל. בתחילה קמעה קמעה כל מה שהיא הולכת — היא רבה והולכת". אכן, כאשר גבר האופל, בשעה שעצם קיומו של עמנו הוטל בסימן שאלה, בקע לפתע השחר החדש.

כאשר אנוכי, נשיאה של ארץ דמוקראטית חופשית, היחידה באזורנו, נושא דברים לפניך, ראשה של אחת מן הדמוקראטיות המובילות בעולם המערבי כיום, ברצוני לשוב ולהדגיש את דבריך כי בני הדור הצעיר אינם אחראים למה שהתרחש לפני למעלה מארבעים שנה, אך שותפים הם לאחריות המוסרית לתוצאה ההיסטורית של מה שאירע. על רקע דבריך אלה חייבים אנו להביט יחדיו אל העתיד. הדורות הצעירים בישראל ובגרמניה צופים שניהם יחדיו אל עתיד טוב יותר. עתיד שלא יהא נעדר זכרונות, אך יהא עשיר באתגרים. במשימה הקדושה הזאת, שהיא מטרתנו המשותפת, אלה — אדוני הנשיא — מילאת תפקיד מרכזי בהתוויית הדרך שלפנינו. דרך שתוליך להעמקת שיתוף־הפעולה וההבנה בין שני עמינו. דרך אשר תחזק אותנו בהתירתנו אל היעד העליון מכל — יעד השלום.

הפוליטולוג שנכשל כהיסטוריון

פרופ' ארנסט נולטה טען כי ד"ר וייצמן "הכריז מלחמה על גרמניה" ולכן "היטלר רשאי היה להחזיק את יהודי גרמניה כאורחים במעצר"

מאת ש. גרוס

פרופ' ארנסט נולטה שוחח עם דניאל דגן, שליח "הארץ" בגרמניה מערבית, שהציג את רעיונו במוסף "הארץ" ב־17 בחודש. נולטה חזר על טענתו, כי דברי ד"ר חיים וייצמן, בנאומו בסיום הקונגרס הציוני באוגוסט 1939, כי העם היהודי יעמוד במלחמה המסתמנת ובאה, לצידה של בריטניה, היו יכולים, אם אף צריכים, להתפרש כהכרזת מלחמה על גרמניה. מכאן יוצא, לדעתו, כי "היטלר רשאי היה להחזיק את יהודי גרמניה כאורחים במעצר, כפי שהצרפתים והאנגלים החזיקו במעצר את הגרמנים".

ניגש לעובדה — אשר נולטה מתעלם ממנה — כי כל מעשיו של היטלר מאז שעלה לשלטון, היו צעדי מלחמה נגד יהודי גרמניה, וכי איים בנאומו בינואר 1939, כי מלחמה חדשה תביא את הקץ על יהדות אירופה. ניגח גם את רקע הסיכסוך הקשה שפרץ בין ממשלת בריטניה לבין התנועה הציונית בעקבות הספר הלבן של חודש מאי 1939, וכי ד"ר וייצמן רמז בדבריו כי סכסוך זה לא ישבש את האוריינטציה הפרו־בריטית במקרה שבריטניה תהיה מעורבת במלחמה נגד גרמניה הנאצית. אם נודה — רק לצורכי הוויכוח עם נולטה — כי היטלר יכול היה להתייחס אל יהודי גרמניה (עוד נותרו בה, בזמנו, כ־220 אלף נפש) כאויבים־בכוח, יוצא היה רשאי להחזיק אותם בתור "אורחים במעצר".

מדוע, אם כן, לא עשה כך? זו השאלה הראשונה אשר נולטה חייב היה לשאול את עצמו, אבל הוא אינו מתייחס אליה כלל.

מותר להזכיר בהקשר זה הערה אישית. בינואר 1939 דנו אנשי הסגל הבכיר של הסתדרות ציוני גרמניה בשאלת עתידם האישי. הדעה הכללית היתה, כי שוב אין להבטיח מאיש שיוסיף להוות את עלייתו ארצה; יהדות גרמניה הולכת לשמש מאגר של משאבים — בכוח

אין תירוץ להשמדה

אדם ובכספים — שמהם עוד אפשר היה לגייס עזרה לבניין הארץ.

אחד הנוכחים תיאר את הצפוי למי שיוליס להישאר בגרמניה במילים שלא השתמעו לשתי פנים. המלחמה בלתי־נמנעת; כל היהודים ייכלאו במחנות. הוא לא אמר זאת על סמך מידע, אלא כהשערה המבוססת על הגיון, ועל רקע כליאתם — הזמנית — של 30־40 אלף יהודים אחרי ליל הבדולח. הוא הוסיף: "כל אחד מאתנו יכול גם בנסיבות כאלה להיות לעזר לזולתו, בראש כיתה או כמעביד־אוכל. אבל בין זה לבין עבודה ציונית, כפי שהכרנוה אותה, אין עוד ולא כלום".

הדברים הנ"ל נשארו חרותים בזכרוני. הם מוכיחים, כי עסקנים יהודים ציפו לכך שהמשטר יחזיק את כל היהודים, במקרה שתפרוץ מלחמה, כמתנגדי־בכוח. ברם, זה לא קרה. היטלר עשה כל דבר אחר — רק לא אותו דבר אשר, אליבא דארנסט נולטה, היה רשאי לעשותו. לו נכלאו כל יהודי גרמניה שעוד נותרו שם, כמתנגדי־בכוח — בתנאים של עבודת־פרך, תת־תזונה ויחס ברוטאלי מצד השומרים. מעטים בלבד היו יכולים לשרוד; אבל מעצר כזה היה שונה בעיקרו מגירוש לתאי־גזים במחנות השמדה. שום פירוש, ויהא השרירותי ביותר, שנולטה יכול להלביש על המשפט הבין־לאומי, אין בכוחו להצדיק את מבצעי ההכרעה שיהודי גרמניה, אוסטריה, צ'כוסלובקיה וכל ארצות אירופה הכבושות, נפלו להם קורבן. מי שמנסה לקשור בין דברי וייצמן לבין מדיניות ההשמדה, מנסה — אם לא לסלוח לפשע, לפחות לגלות לו נסיבות מקילות.

היטלר לא נזקק לכל אסמכתא מהסוג שנולטה מחפש בעבורו. הוא נהג ביהודים בהתאם לרצונו. בהיותו מודע היטב לחולשתה של גרמניה בזירה הבין־לאומית, הגביל את עצמו תחילה לדחיקת היהודים אל מחוץ לגרמניה. לכן סבל את המשך העבודה הציונית, כגורם המעודד עזיבת יהודים, ואף איפשר את עבודת "ההעברה", חרף מחאותו של אחד מארגוני המפלגה הנאצית. אולם מאחר שהמצליחות המפולגות של הצבא הגרמני שיחררו אותו מכל המגבלות שבהן היה נתון בין 1933–1939, עבר למדיניות אשר גרמה — לא עוד הגירה, אשר ממילא לא היתה אפשרית בימי מלחמה, אלא השמדה. צורותיה הוכתבו על־ידי שיקולים "מעשיים": מאחר שנתברר כי כוחות ה"איינזאץ־גרופן" לא הספיקו לגמור את המלאכה, הופעלו תאי־הגזים.

מרצח־מעמד לרצח־עם

נולטה סבור, כי גם להם אפשר למצוא אסמכתא: הבולשביקים השמידו את העילית הרוסית — האצולה, הבורגנות הגבוהה, האינטליגנציה הלאקוסמופוליטית. מלבד זאת נספו מיליוני קולאקים כתוצאה מהקולקטיביזציה של החקלאות הרוסית. מבצעי השמדה אלה קדמו לאושוויץ, טרבלינקה וסוביבור; "רצח מעמדי" קדם לרצח גזעני.

לפי נולטה: "מה שהתרחש ברוסיה" (כלומר, החיסול ההמוני של הבורגנות ושל האינטליגנציה) "הותיר רושם עמוק אצל אנשים רבים

האנטישמיות של היטלר קדמה לשנאתו את הבולשוויזם

בגרמניה ראו, וכן השאר גם על היטלר... מה שהתרחש ברוסיה נתפש בגרמניה כאיום, וככל הנראה היה גם בבחינת איום של ממש... אני סבור שכמעט, או אולי אפילו באמת, ההרגשה של איום היתה מוצדקת מבחינה עניינית". המיתקפה על ברה"מ היתה "גם מלחמת־מנע".

יתכן שהיטלר התרשם מגילויי הטרור הבולשוויקי נגד השכבות שנשאו על כתפיהן את המשטר הבאלטי. יתכן גם כי במה הפגנה אמיגרנטים רוסים "לבנים" ומספר גרמנים מהבאלטיקום, כגון אלפרד רוזנברג, השפיעו עליו ברוח. ממילא עוררה השיטה, שבה המשטר הבולשוויקי השתלט על רוסיה, סלידה ותיעוב בחוגי גרמניה. אולם מן הדין לקבוע, כי הסלידה והתיעוב האלה לאו דווקא חדרו עמוק. נהפוך הוא: מפליא השיעור המינימאלי של סולידאריות מעמדית אשר מפלגות הימין הגרמניות גילו לנוכח הטבח האכזרי שנפל בגורלם של אלה אשר מבחינה חברתית היו קרוביהם ברוסיה.

כאשר ולטר ראתנאו חתם (1922) בראפאלו על הסכם עם צ'יצ'רין, שבו הסובייטים ויתרו על זכותם לגבי שילומים מגרמניה המנוצחת, ושתי המדינות חידשו את היחסים הדיפלומאטיים ביניהן, היה פרידריך אברט, מנהיג סוציאל־דמוקראטי ועתה נשיא הרייך, מופתע, לא־מרוצה ואף מודאג; אבל כל חוגי הימין מאחר כן, החיסול ההמוני של האצולה, הבורגנות הגבוהה והאינטליגנציה הלאקוסמופוליטית ברוסיה לא הפריע לשמחתם. פיקוד הרייכסווהר לא נרתע, בשל "פחדי האיום מהמזרח", מלהישען על עזרת הצבא האדום כדי לאמן את קציניו בטנקים ובמטוסים, שלפי חוזה־השלום היה אסור לגרמניה להחזיק בצבאה המוקטן.

שוב, כאשר שטרזמן חתם על "חוזה ברלין" (1926), שהרגיע את חששות הסובייטים בקשר לכניסת גרמניה לחבר־הלאומים, מצא תמיכה נלהבת בחוגי הימין דווקא. חוזה זה תאם את תפישתם, לפיה לאו דווקא רוסיה "הבולשוויסטית" היא האויב שגרמניה צריכה להשמר מפניה, אלא פולין; וכל מהלך דיפלומאטי שהמחיש לפולנים שהם מוחזקים בצבת גרמנית־רוסית, היה מבורך בעיניהם ועורר את התקווה לתיקון, בבוא היום, של הגבולות כפי שנקבעו ב־1919.

הפרשוי עשה את שלו

טענתו של נולטה כאילו "הרצח המעמדי" הגדיר את הבורגנות הגרמנית, אינה נכונה: בורגנות זאת השכילה להבדיל בין רגשי תיעובה אלה לבין האינטרס הלאומי שלה, אשר חייב הבנה דווקא עם המושלים המכובדים הרוסיים. את הברית הזאת בין הבורגנות הגרמנית לבין השלטון הסובייטי שירת וסימל, — במיוחד, באופן מרשים ביותר — השגריר הגרמני במוסקבה הרוזן ברוקדורף־ראנצאו.

הרייכסווהר צימצם, ולאחר מכן הפסיק את שיתוף־הפעולה עם הצבא האדום אחרי 1933: אבל יטעה מי שיחשוב, כי זה קרה בשל רגשי הסלידה שכאילו אחזו בעם הגרמני לנוכח הודעות שגילו לקולקטיביזציה של החקלאות הרוסית. כאן שגרמניה התחילה להתחמש מחדש בגלוי, שוב לא נזקקה לסיוע הצבא הרוסי.

היטלר, אשר נולטה מתאמץ לתאר אותו כאויב מושבע של הבולשוויזם, נהג עד 1941 לפי כל הכללים המסורתיים של מדיניות־החוץ הפרוסית־גרמנית. רק כשפעמים אנטי־קומוניסטים הרע מקו זה פעם אחת, עת חתם על חוזה אי־התקפה עם פולין ב־1934. מהלך זה היה דרוש לו כדי להרגיע את השכן הבלתי־אמצעי במזרח, ואת צרפת מתנגדיותו; אך אין להוכיח כי פילסודסקי הישלה את עצמו בדבר כוונותיו האמיתיות של היטלר. הסכם ריבנטרופ־מולוטוב (1939) תאם את הקו המסורתי, ואין צורך להכביר מילים כדי להוכיח שאינו משקף כל "פחדים", שמא מנשלי הבורגנות הרוסית והמחסלים יתנפלו ביום בהיר אחד על גרמניה.

מדוע, אפוא, התנפל היטלר על ברית־המ"מ והתכחש לצוואתם של גדולי המנהיגים של פרוסיה ושל גרמניה — הקיסרית והרפובליקאית גם יחד?

נולטה מתאר את היטלר כאויב מושבע של הבולשוויזם, ואין לדעתו להבין אותו אם אין מביאים בחשבון את האיבה הזאת. האנטי־בולשוויזם שלו קדם לאנטישמיות שלו. יתירה מזו: "היטלר פשוט עבר מן הקומוניסטים אל היהודים... אני סבור שהמעבר הזה בתחום של היטלר ותומכיו, מתחושת האיום מצד הקומוניסטים אל תחושת האיום מצד היהודים, לא היה אמנם באופן מלא בלתי־רציונאלי, אבל באופן חלקי, היה בלתי־רציונאלי". בלשון פשוטה: המעבר הזה היה, לפחות חלקית, רציונאלי בהחלט: אנו למדים מזה, כי היטלר הפך — לדעת נולטה — לאויב היהודים, מאחר שנתחוור לו כי היהודים עמדו בראש ההנהגה הבולשוויסטית. נולטה ניאות להודות, כי זו "פרשנות" של היטלר, "והיא גם לא התקבלה על־ידי כל מי שהיו אנטי־קומוניסטים". אבל האנטישמיות של היטלר היא, לדעת נולטה, פונקציה של האנטי־בולשוויזם שלו.

האמת ההיסטורית היא הפוכה: היטלר היה שונא־ישראל כבר בשנים בהן הצאר ישב כשליט אוטוקראטי בפטרבורג, ואיש לא העלה על דעתו מה יהיה צפוי לו כעבור עשר שנים. שנאת היטלר את היהודים לא התחילה, כפי שאומר נולטה, ב־1919: שנה זו ראויה לציון רק משום שבה מצא בראשונה את האפשרות להטיף לשנאת ישר־אל בפומבי. היטלר היה לאויב היהודים בשנים שקדמו למלחמת־העולם הראשונה. בווינה ההאבסבורגית הסתגל מתוך קנאה על הבורגנות היהודית שהבליטה את עושרה, ומתוך שנאת־זרים על יהודי גליציה בעלי הלבוש המשונה. שני רגשות אלה — תחושת הקיפוח הסוציאלי של הבוהר הלא־מצליח משורות הבורגנות העילית, והכסנופוביה, התמזגו בו עם תחושת הסלידה מבני העם אשר צלב את ישו, כפי שהכנסיה הנוצרית־קתולית לימדה את מאמיניה.

מה שמאפיין את היטלר האנטישמי, אין למצוא בשלושת היסודות האלה, שהיו נחלתם של מיליונים חוץ ממנו; הוא נבדל מהם ועלה עליהם בלהט שנאתו.

רבים שמו לב, החל משנת 1917, כי יהודים רבים בלטו בצמרת המפלגה הבולשביקית; ואמנם קשה היה שלא להתרשם מעובדה זו. בשביל היטלר הפכה התופעה הזאת סימן והוכחה כי הבולשוויזם כולו הוא עניין יהודי; ומאחר ששנאת ישראל היתה הדחף הדומיננטי בנשמתו, היה לאויב מושבע של הבולשוויזם — בזמן שכל מפלגות הימין המסורתי בגרמניה הקצו לאנטי־קומוניזם מקום במצעיהן, אבל התייחסו אל ברה"מ — שגם היא איבדה שטחים רוסיים לפולין (1920) — כאל בעלת־ברית בכוח לקראת היום שבו ניתן יהיה לקבל בחזרה את פלך פוזן והחלק המזרחי של שלזיה עילית, ובמיוחד את דאנציג ופרוסיה המערבית ("הפרוזדור").

מסע־צלב נגד כוח שטני

החלטת היטלר לצאת למלחמה נגד ברה"מ, ינקה מהרצון להשתלט על אוקראינה ("אסם התבואות") ועל ארצות הקאווקז (מקורות הנפט), אבל צרכי ההסברה חייבו אותו להפיק צידוקים אידיאולוגיים למבצע השוד הענקי. איכרים ומוסבים נוסח פאול דה לגארד ("ארץ הגוטים הקדומה בחופי הים השחור") לא

נולטה יכול להיות פרשן מעניין, אך אין לו הצדקה להתעטף באיצטלת ההיסטוריון

צלחו לאינדוקטרינציה של המוני החיילים הפשוטים; נחוץ היה להציג את המיתקפה על רוסיה כמסע־צלב נגד כוח שטני.

הכרח היה להביא בחשבון, כי חיילי גרמניה נתבעו למעשה להילחם ברוסים, ולכן היה נחוץ לא רק לפרוט על הנימים של עליונותו התרבותית של הגזע הגרמני, לעומת נחיתות הגזע הסלאבי (כפי שהיה נהוג לעשות במלחמת־העולם הראשונה); עתה היה צורך לצייר את החייל הרוסי כדמות של יצור תת־אנושי.

אבל כל זה לא הספיק. מבצע "ברברוסה" נועד לפתוח במלחמת חורמה נגד מפלצת המאיימת על כל מה שיקר לאדם נורמאלי: וכדי להציגה את המונח "בולשוויזם", אשר כשלעצמו אינו יכול לעורר משטמה — הרי זה מונח תיאורטי מתחומם של מדעי המדינה, שהבנתו דורשת רמת השכלה מעל לממוצעת של חיילי השורה — לא נלאה היטלר מלהחדיר לתודעת חייליו את ההכרה שהם נתבעים לסכן את חייהם במלחמה בבולשוויזם "היהודי". כך הוא תפש זאת בעצמו — אין צורך לפקפק ב"כנותו" בנדון; כך אפשר יהיה לגייס את המוטיבציה ואת ההתלהבות, שהם תנאי מוקדם לנכונות להקרבה עצמית לניצחון.

אין למעט ממשקל השיקולים של אימפריאליזם כלכלי בשורת הנימוקים שהובילו את היטלר להחליט על פתיחת מלחמה נגד ברה"מ; אבל התבונה ההיסטורית לוקה בחסר, אם נעלים עין מהאופי הכפייתי של שנאת היטלר את היהודים. הוא רכיב קונסטיטוטיבי של החלטתו לקרוע את הסכם ריבנטרופ־מולוטוב לגזרים ולצאת למלחמה נגד מולדת "הבולשוויזם היהודי".

דמותו של היטלר מרתקת את ארנסט נולטה, גם 42 שנה אחרי מותו. והוא רוצה לפענח את החידה באמצעים מדעיים. "הצגתו, שהיטלר הוא תופעה שבכלל אי־אפשר לתפוש אותה, בניגוד לכל יצורי אנוש; משהוא ללא קשר לזמן ולמקום, משהו לא־ראציונאלי, היא דבר שמדעי איננו יכול לקבל... באופן עקרוני, כל דבר שנעשה על ידי בני אדם צריך להיות ניתן להסבר. אחרת אנחנו יכולים לסיים את תפקידנו כהיסטוריונים".

ראינו לעיל, כי נולטה עצמו, עם כל נתרצונו השכלתנית, נאלץ להודות כי מה שהוא רואה כמעבר תחושת האיום של היטלר מהבולשוויזם ליהודים, הוא בחלקו לא־ראציונאלי "ואינו ניתן להסבר". אולם מהיכן לו לנולטה כי כל תופעה היסטורית מוכרחה להיות פתוחה לניתוח על־פי חוקי הסיבה־ומסובב? כלום מישהו הצליח "להסביר" את נפוליון? כלום נולטה אינו יודע כי בתולדות המין האנושי קמו מנהיגים בני בשר ודם שהיו כבני־שטן?

אין הסברים ל"היסטוריה במדע"

ההיסטוריה בתור מדע, כלומר עיסוק מתודי בחשיפת מקורות רבים ככל האפשר וניתוחם ההשוואתי ("ביקורת המקורות") אינה מסוגלת "להסביר" הכל עד תום; ואין זאת שליחותה. מתפקידו של ההיסטוריון לתאר, לא להסביר. ההיסטוריה כמדע מספקת רק חומר עובדתי — עיסוק שאינו מונע כשרון ספרותי בהצגתו, אבל היסטוריונים הבפרשים את דיעותיהם הפוליטיות — מאקולי, טרייטשקה — זכו לביקורת מצד יריביהם הפוליטיים.

ההיסטוריונים אינם יכולים למנוע כי פילוסופים, סוציולוגים, פוליטולוגים (נולטה שייך למקצוע זה) ישתלטו על החומר העובדתי שהם מסטחים בפניהם, וירכיבו עליו את פירושיהם: בכך הם "מסבירים". ואת זכותם — בתנאי שלמדו כיאות את החומר העובדתי. אם יזניחו חובה זאת, כפי שנולטה הזניח את חובתו להתבונן באופן יותר מפשוטי בתגובת המדרגות הגרמנית על המהפכה הבולשביקית, יוצרו מיבנה מלאכותי.

נולטה, בלהיטותו "להסביר" את היטלר, טוען כי "אם מתירים מתוך התמונה את המהפכה הרוסית ואת האיום שהיא היוותה כלפי גרמניה, הופכים את היטלר לבלתי־ניתן להסבר". דעתי היא, כי אפשר להבין את התופעה ההיסטורית שכמה היטלר, גם אם ממקדים את ניתוח אישיותו והשתלשלותו בנסיבות שבתוך גרמניה (המבוכה במלחמת־העולם הראשונה), האנטי־קומוניזם שלו אינו תופס מקום ראשון במעלה לצורך "הסברת" הצלחותיו.

פעמים מספר מדבר נולטה על עצמו כבעל היסטוריזם; אבל במקום אחר של שיחתו עם דניאל דגן הוא חושף את עצמו כמה שהוא באמת: "הכנסתי לתיאוריה של המשטרים הטוטליטאריים את הרכיב של מיבנה הזמן". כזה הוא: תיאורטיקן של משטרים, אבל מטען הידיעות ההיסטורית שהוא מביא לעיסוקו, איננו כבד די הצורך.

"תיקון תמונת הרייך השלישי"

נולטה מצטדק על שהוא מתעניין בפירסומים של אנשים מהמחנה של הימין הקיצוני (בגרמניה ומחוצה לה) וקובע כי "40 שנה לאחר מלחמת־העולם השנייה הגיע לדעתי הזמן לרוויזיה מסויימת בתבנית הרייך השלישי". על סמך מה הוא קובע כך?

אמת, כי הערכת מעלון של דמויות היסטוריות הזקוקות מכתבית לעיתים קרובות בגרעתת הזמן. דוגמה טובה לכך בשמאת ההיסטוריוגראפיה הצרפתית ביחסה אל נפוליון. אבל עוד לא קרה ביום ארץ, כי היסטוריון פוסק על־פי סמכות קלגוראית, כי הגיע הזמן לערוך רוויזיה לשכה. נולטה יכול להיות פרשן ומסביר בעניין; אך אם הוא מתעטף באיצטלת ההיסטוריון, הוא לובש אותה ללא הצדקה.

לנגד עינינו אדם מלומד אשר נתפס לרצון שהוא פוליטי מיסודו, שהסתבך בתיאוריה שאין לה בסיס מוצק במציאות ההיסטורית, ובאחד שהותקף בשל מגמתו הפוליטית או בשל השלכות הפוליטיות הנובעות באופן בלתי־נמנע מפירסומיו, כתער־קס ומסתבך עוד יותר, כל אימת שהוא פוצה את פיו.

ברור כי מה שנולטה מספר כדי "להסביר" את יחסו של היטלר אל היהודים, בא לקראת הנבירה הבאושה בחוגים לאירגים בגרמניה המערבית הכבלים להיות משוחררים מהעומס האיום של אחריות האשם על מה שהיטלר, בתמיכת רוב העם הגרמני, עשה לעם ישראל: רצח שמונה מיליון יהודים, הפיכת בני־אדם חיים לגושת, בשיטות תעשייתיות, תוך ניצול הרגלי המשמעת של העם הגרמני.

אין זה חשוב אם נולטה הוא אנטישמי באופן אישי, או לא. נאמין לו שאינו שונא ישראל. אבל בניסיונו למצוא הקשים ברוסיה הסובייטית לרצח גזעני שהיטלר יזם אותו, כמוהו כניסיון לשבץ את הפשע המחריד ביותר שההיסטוריה מכירה, בהסקפת־עולם שבכלל אינה יודעת פשעים, אלא רק מבצעי השמדה נגד איבת, אשר לכל אחד מהם "הסבריו" משלו. ניסיון זה, המבקש להפעיל תופעות היסטוריות שכל אחת מהן קמה מתוך נסיבות מיוחדות במינן, כאילו הן קורבות שמהן אפשר לבנות בניין, נוטל בכל תופעה היסטורית את ייחודה, ומבטל את הבסיס להוכחת כל משפט מוסרי על מה שבני־אדם עוללו לזולתם, במקרה שלנו: גרמניה הנאצית לעם היהודי.

נערה מקבוץ בית השיטה באתר ההשמדה בטרבלינקה בביקור לפני מספר ימים (צילום: עודי קרן)

רעב (יום הולדתי)

מאת אליקים הכהן

ב־28 בפברואר יחול יום הולדתי. דבר משום לבשורה, כי לכל אחד ואחד יש באיזה שהוא יום בשנה יום הולדת. אבל לא לזה אני מתכוון, כי בשנה זו ביום הולדתי אני אהיה בתל־אביב עם אמי ועם קרובי וחברי. אפשר אקבל כמה מתנות ודברים מתוקים ונלכל בשמחה שנפגשנו שנים ששרדנו שיצאו מהגיהנום הנאצי. היום רוצה אני לספר לכם איך חגגתי את יום הולדתי בשנה רחוקה.

מאושוויץ יצאנו ב־18 בינואר בכיוון מערבה. אחר 11 יום הליכה הגענו למחנה־הריכוז מטהאוזן. כדי לספר על הדרך צריכים לכתוב ספר שלם. הדרך היתה קשה. למטהאוזן הגענו ב־28 בינואר. כשנכנסתי למקלחת, הורדתי את בגדי ונעלי. פתאום רגלי נעשו נפוחות מקור ולא יכולתי לעמוד על הרגליים. אחרי בדיקה של רופאים, שלחו אותי הצידה וכתבו על חזי מספר. כל החברים חשבו, שלא יראו אותי יותר. אחרי חצי שעה לקחו אותי, כשהייתי עירום, שמו אותי על אלונקה ונשאו אותי אל מחוץ למחנה. היה נורא קר ואני עם פצעי, עירום לגמרי. בסוף הגענו למחנה צריפי־ציון, ששימשו קודם אורוות לסוסים. הסבלים שמו את האלונקה בפתח צריף אחד והלכו.

הדבר היחיד שהיה אצלי, היה שליש לחם שהבאתי מאושוויץ. הלחם הזה היה כל אוצרי, יסוד חיי בעתיד. מהצריף נשמע רעש נורא. פתאום יצא מהצריף "שטובנדינסט" אחד וציווה לי לרדת מהאלונקה. ירדתי וניסיתי ללכת על הברכיים, מפני שרגלי היו פצועות. כל גופי רעד מקור וקדחת.

כשנכנסתי לצריף, כמעט נפלתי מאימה. על כל מטר היו מונחים 5־6 פגרים חיים, עירומים, עטופים בשמיכה אחת, עם עיניים נוצצות וכל גופם עצמות. הלכלוך והסירחון עשו עלי רושם נורא. לכאן שלחו אותי. התחלתי לבכות, כי ידעתי שבאה שעתי. כל תקותי היה שליש הלחם שהצמדתי אל גופי. פתאום מישהו הרים את ראשו ושאל אותי לסיבת הבכי. ראיתי לפני כמתר רזה אבל לבוש לגמרי אחרת מיתר האנשים שהיו מסביב. התחלנו לדבר והתברר שהוא חברי מלודג' והוא עובד כאן כ"שטובנדינסט" ומקבל בשכר עבודתו יותר מרק. אחרי "אידהודוי אגטר הרשנייזר" (כך קראו ספרים הרד־סים) לקח. הבטחתי אותי למיטתו וסיפר לי שבצריף הזה נמצאים 1,400 איש וכל מחנה זה 100 קלוריות ליום, בתוך ליטר מרק, ואיש אינו יכול להתקיים יותר משבוע ימים, לכן לצריף הזה קוראים תחנת קרמטוריום. ועוד אמר לי, שאני צריך להחזיק את לחמי חזק, כי יכולים לגנוב אותו, כי מזה חודשים לא ראו לחם.

אחרי שיחתנו ירדתי ממיטתו. בזמן שעמדתי וחיכיתי שיתנו לי מיטה, התנפלו עלי שלושה אנשים. הוציאו את הלחם מידי והאבקו על כל פירור עד שלא נשאר דבר. עתה לא היה לי כלום.

נתנו לי מיטה עם עוד ארבעה אנשים. לא יכולתי אפילו לשכב על הגב. את רגלי, המלאות מוגלה, החזקתי על פני שכבי, ולהיפך. בכל יום קיבלתי ליטר מרק ומזה אכלתי רק חצי, כי את החצי השני לקח ממני האיש שנשא אותי לבית־החולים כשלא יכולתי ללכת לבד. כך עברו ימים ושבועות. הפצעים שלי נרפאו, מפני שחברי הביא לי תחבושות. וביום אחד, היה זה ב־27 בפברואר, אמרתי לו: "טוב. איני יכול להיות רעב". למחרת קמתי ובפעם הראשונה ניסיתי ללכת בעצמי.

אכלו בשר־אדם

הניסיון הצליח. הלכתי למספרה אשר בה עבד רוסי אחד שפעם אמר "חבל שהקצוניצ'יק הזה ימות". בדרך עברתי על־יד ערימת המתים וראיתי אנשים אחדים שישבו ואכלו חתיכות מבשר אדם. הלכתי הלאה וראיתי אחדים שאכלו אבק פחם. אמרתי לעצמי: אם הניסיון לא יצליח, אהיה כמותם, וזה נתן לי רוח־שה.

נכנסתי למספרה, קודם לאוס האחרים יותר מזה, ואמרתי: "מיקולי".

הוא הסתכל ולבו דפק בכל כוח. כשראה אותי, אחז סכינו והוא ניגש אלי ושאל: "מה יש, בני?"

עכשיו הייתי יותר בטוח. אמרתי לו: "מיקולי, אני רוצה לעבוד כספר. יש לי כבר כוח. אם לא תקבל אותי, אמות מרעב". העד שלי מצא חן בעיניו. הוא הרהר ואחרי כמה רגעים אמר: "אשאל את הגבול", ונעלם.

עכשיו אכנתי לנפנות. תמצאו הכוונה אם אהיה או לא. אחרי כמה דקות בא מיקולי עם מנהלו ואמר לו "תראה, קטן הוא וצריך לחיות. מבוגרים יכולים למות במקומו".

המנהל הסכים והייתי משוחרר. נתנו לי בגדים קרועים. התלבשתי. פתאום נכנס ה"שטובנדינסט" העליון למספרה, כדי להתגלח, ושאל את מיקולי: "פועל חדש יש לכם?" אחר־כך שאל אותי: "מאין אתה?" "מפולין".

"יפה, יפה, גם אני מפולין, בן כמה אתה?"

"היום גומר אני שש־עשרה שנה".

"יפה יפה. אני מברך אותך ותקבל ממני כמתנה מנה מרגרינה וליטר מרק".

ביום הזה אכלתי 6 ליטר מרק עם שתי מנות מרגרינה. זה היה יום הולדתי. זה היה היום שבפעם הראשונה לא הייתי רעב. זה היה היום שהציל אותי ממוות ברעב. ומהיום הזה החלטתי שיום הולדתי יהיה חג כפול בשבילי: בשנה 1929 נולד ילד שגדל ונעשה לבחור גדול ושמו אלי. בשנת 1945 ביום הזה הייתי בפעם הראשונה שבע. ביום הזה ניצלתי ממוות ברעב.

"הפיהרר מעניק ליהודים עיר"

קטע הסרט הנאצי הידוע בשם זה, על מחנה טרזינשטאט — אחד ממבצעי ההסחה התעמולתיים הגדולים על השואה, שנעשה בשלהי מלחמת־העולם השנייה — נתגלה במרתפי "יד ושם"

מאת נורית כהנא

הצפייה בקטע עלום שנתגלה עתה, של הסרט "הפיהרר תורם עיר ליהודים", הושפת סוג של צועה קר־לבועית קשה מנשוא. זהו סרט שכמעט כל האנשים המופיעים בו, לרבות הנצבאי, נכרתו בתאי הגזים של אושוויץ מיד לאחר סיום הסרטה. אחת הסצנות הנוראות בסרט היא תקריב של עשרות פנים, סצנה המונית של בני־אדם העוסקים בפעולות יומיות כשהמצלמה כבר יודעת את גורלם. זוהי אחת התעודות המזעזעות ביותר של הכאב שבאבדן האנושי של היהדות בשואה. אין היא מדברת במספרים אלא באנשים, במיליונים של בני־אדם.

מחנה טרזינשטאט היה מיוחד במינו: לא היה זה מחנה השמדה, ובמובן מסוים גם לא מחנה ריכוז. עבור היהודים הצ'כים מבוהמיה וממורביה שימש טרזינשטאט כמחנה מעבר למחנות השמדה.

לכמה אישים ידועים, ונכבדים יהודים־גרמנים, כמו ליאו בק, שהנאצים סברו כי אי־אפשר היה להרוג אותם, שימש המחנה כגטו. בין היתר שהו בו יהודים שזכו לאות צלב הברזל של מלחמת העולם הראשונה עבור שירותיהם לעם הגרמני, גנרלים יהודים ידועים, או משפחות של נישואין מעורבים. בטרזינשטאט היו סיווגים לפי המעמד קטגוריות של אנשים, בנוסף לחלוקה בין יהודים צ'כים ליהודים גרמניים.

מחנה טרזינשטאט הוקם בתוך עיר קטנטנה לשעבר בשם זה, אותה בנה הקיסר יוסף השני ב־1780 בצורת כוכב. העיר נקראה על שם אמו מריה תרזה, ושימשה בעיקר לצרכי הגנה. לקראת הקמת המחנה פונו התושבים הצ'כים המעטים שגרו בעיר. לא בכדי נבחרה העיר כאתר הסרטה: מצב המשלוחים אליה היה שפיר יחסית, והיא נשלטה על־ידי ועד עצמי של יהודים צ'כים וגרמנים.

הסרט על טרזינשטאט הוכן ב־1944, לקראת ביקורה הצפוי ביוני אותה שנה של משלחת הצלב האדום הבינלאומי במחנה. המפקדים הנאצים ציוו על פעולת ייפוי כוללת של המקום, והחליטו לקבל את המשלחת, באופן יוצא מן הכלל, כדי להפריך את השמועות הנבוכות על מחנות ההשמדה שכבר הופצו באותה תקופה בכל אירופה. כפעולות נלוות לביקור המשלחת, וכדי להוכיח את הצלחת ההשקעה בפעולות הייפוי, החליטו הנאצים להכין סרט תעמולתי שיובא בהצגות חזיתות מעניינים להראותו לעולם כולו, לא רק לצורכי המשלחת.

נסיבות ההפקה של הסרט הזה דומות לאלה של גדול סרטי התעמולה הנאצים: "ניצחון הרצון", שצולם ב־1934, גם כן בנסיבות לאירוע וראווה של כינוס ועידת המפלגה הנאצית בנירנברג.

פעולת הטעיה מסובכת

משמספר הנאצים עודף של יהודים בעיר, הוחלט לשלוח חלק מהם לאושוויץ כדי שהעיר לא תיראה צפופה מדי. לקראת בוא משלחת הצלב האדום, כמו כן, הוקם מבנה שלם לילדים. בתוך טרזינשטאט לא ידעו אף פעם מתי יבוצעו משלוחים לאושוויץ; הנאצים נקטו בפעולות הטעיה מסובכת יותר בהשוואה למחנות אחרים. המקורות לא היו סדירות ולעתים לא יצאו משלוחים במשך תקופה ארוכה.

ב־23 ביוני 1944 ביקרה משלחת הצלב האדום, בנציגים משלוש מדינות, במחנה, במשך שמונה שעות, והוא הגיע הורשמו לטובה. הכל במחנה אכלו טוב באותו יום. המשלחת התארגנה ביוזמת הגרמנים: קבוצת דנים יהודים, שלא ניצלו מידי הנאצים, נכלאה במחנה. הם היו תחת חסות אישית של המלך הדני ולכן תבע הצלב האדום הדני את הביקור. בין הנבחרים הדנים התעוררה ספקנות. היה מי שאמר כי הכל מאד יפה, אך אולי מעט יותר מדי חדש.

הסרטת הסרט נערכה לאחר ביקור משלחת הצלב האדום במשך 12 ימים. את התיאור השקרי להולד־קין — למשל, אחד הקטעים הוא

הילדים האוכלים לשובעה

עוד יסוד מודגש בסרט: ילדים אוכלים בתיאבון מאכלים שהיו חסרים באותה תקופה בכל אירופה. הסרט נועד להעביר מסר של שובעה: הנה הילדים היהודים אוכלים לשובעה בזמן שקיים מחסור במזון בכל אירופה. בסיום של הסרט נראית סצנה של משפחה שלמה הסועדת יחד — למרות שבמציאות דבר כזה לא קרה מעולם בטרזינשטאט, שכן בני המשפחות היו בנפרד.

קטע הסרט, שאורכו נמו כ־10 דקות (יש בו חלקים "מתים") הוא מקוטע, אם כי איכותו ברוב הקטעים היה הגרוגה. נתגלה בשבועות האחרונים. ד"ר מיכל פרידמן, חוקרת החוג לקולנוע באוניברסיטת תל אביב, זיהתה בבירור את קטע הסרט כלקוח משאריות הסרט "הפיהרר מעניק ליהודים עיר", שהושמד. בארץ קיים קטע אחר, קודם, פחות מפורט מסרט זה; עד כה לא היה ידוע כי הקטע שנתגלה היה קיים כלל.

נסיבות גילוי הסרט היו תוצאה של צירוף מקרים: ד"ר פרידמן ביקשה ממבקרת הקולנוע הגרמניה גרטרוד קוך לבדוק עבורה, בארכיון הלאומי הגרמני בקובלנץ ובמקומות נוספים, אם שרדו קטעים, מלבד הקטע האחד שהיה קיים, על טרזינשטאט. הבקשה לצורך המשך מחקריה של פרידמן על הקולנוע הנאצי. התשובה היתה שלילית. מתוך ציפייה למצוא קטע נוסף, התקשרה ד"ר פרידמן לארכיוני סרטים בארץ, בין היתר לבית לוחמי הגיטאות ובית טרזינשטאט בגבעת חיים. בסינמטק ירושלים אמרה פאולה קלמן, האחראית על סרטים בנושאים יהודיים, כי רק בימים אלה נמצא משהו ב"יד ושם". ראש המדור לתצלומים וסרטים ב"יד ושם", חנה אבלס, היתה זו שגילתה לה את קיומו של קטע הסרט: לא כל תכולת "יד ושם" מפוענחת, ומתברר שהסרט צולם בעיר פראג על־ידי השגריר הישראלי הראשון בפראג, צבי שק.

בינתיים מטפלים בנושא תיעוד החוקר הסרט מספר גורמים, בין היתר הסינמטק הירושלמי ובית לוחמי הגיטאות. ד"ר פרידמן, המתמחה

هكذا من الاصل

هكذا من الاجل

האח הישראלי הגדול

הצעקה שהתעוררה לנוכח כוונת שלטונות המס להנהיג מספר נישום אחד ולדלות מידע ממחשבי הבנקים מעידה על ערנות שצריך לברך עליה, אך גם על חששות מופרזות. יפה שהתעוררה להגנה על הפרטיות במאגרי מידע ממוחשבים זעקה, לשם כך הרי מינו את כלב השמירה הזה, אלא שאפשר להרגיע את כולם: פשוט אין ממה לחשוש. ואין ממה לחשוש לא מפני שאין כאן סכנה תיאורטית להולדת אח גדול הרואה הכל, אלא מפני שהאח הגדול הזה, אחרי סיבוכי הלידה הבירוקראטיים ההכרחיים מהם איני יודע אם היה יוצא חי, היה אח גדול ישראלי. ומחשב ישראלי, בעיקר כזה העובד במגזר הציבורי, פועל על פי סטנדרטים אחרים לגמרי.

מעניין היה לראות את מחשב משרד הרישוי, דינוזאור המתעקש לצאת לפגרה של דקות עד שעות כל אימת שאני זקוק לשירותיו בסניף המשרד בצפון תל אביב, משתף פעולה עם מחשב הביטוח הלאומי, שם משלמים למשל מענק לידה להורים לתאומים בששת המאות נפרדות המוצאות בסכומים זהים בו זמנית "כי המחשב לא מעודכן". למשוש ליבם של הבנקים, הגובים שלוש עמלות הפקדה בגין כל תאום שזה עתה נולד. מרתק לראות את מחשבי העיריות, המתעקשות להוציא חיובי ארנונה בני אגורות בודדות, שמחיר הציוד עליו הם מודפסים גדול מתמורתם. ולא נזכיר את מי שעד שלא שלח המחאה בת 0.00 ש"ח לא נפטר מענשון של התראות לפני עיקול. ולא נשכח להוסיף להם גם את מחשב חברת הבזק, המתעקש לשלוח חשבונות שגויים (זוכרים את כלבוטק) וכן הלאה, וכן הלאה. ועוד לא אמרנו דבר אודות מחשבי הבנקים, שעד היום, מסיבות עלומות, אינם מסוגלים בידוע לזכותנו בריבית זכות של ממש.

אבל העיקר הוא, מה ייעשה במחשב מס הכנסה. נכון, הוא יתופעץ מנתונים, וכבר אני רואה בעיני רוחי את כל ספקי הדיסקים וציוד התקשורת וציוד ההזנה משחרים על פתחי החשב הכללי, מחככים ידיים. אבל במס הכנסה הרי דרושות ארבע עד חמש שנים לסכם דוחותיהם של מי שעלו במדרגם מצומצם ביותר. וקשה לתפוס כיצד ישיג האח הגדול את המפקח הקטן. אחר כך, תהיה בוודאי שביתה במחשב האוצר, כמו שהיכרנו לא פעם ולא פעמיים. וכשתיגמר השביתה — יוליכו בוודאי באחד הגופים המשתתפים בהגיגה להחליף את המחשב או חלק ממנו, מה שיוציא אותו מהמשחק לתקופה בלתי ברורה וישבש את כל החישובים.

בקיצור: לא שזה בלתי אפשרי, אבל רצוי שקודם כל יעשו המחשבים האלה, ובעיקר מפעיליהם, את מה שהיו אמורים לעשות מלכתחילה. ולמעלימים אל תהיה תקווה.

הפתעות מבית יי־ב־מ

במקום תחרות מחירים בתואמים מוצג כיוון חדש. לקרב: רחיקתם מעבודה ברשת ★ מערכת ההפעלה החדשה היא הנעלם הגדול

לא מעט גבות הורמו בהפתעה כאשר חשפה יבמ את סדרת המחשבים החדשה שלה. שעה שרבים ציפו ליציאה של הענק הגדול למלחמה חזיתית בתואמים הזולים, דיברו על מחשב של 1,500 דולר, מבוסס על כרטיס אחד, התמקדה החברה דווקא בפלח היותר גבוה של השוק. יותר מכל, מעוררת שאלות מערכת ההפעלה החדשה, os2. אחרי הכל, לא בכל יום קם יצרן מוביל, שהצליח לכפות למעשה את הסטנדרט שלו על הענף, ונראה כמניח מאחורי גבו הרבה ממה שנעשה קודם לכן. שעה שבאירופה יש המדברים עתה על "non-compatibel compatibels" בוחנים כבר במזרח הרחוק את ההכרזה החדשה, ויש מי שמבטיח שם חיקויים בתוך פחות משנה.

שתי נקודות חשובות אליהן צריך להתייחס כאן, הן פנייתה של יבמ לקצה הגבוה, וההכרזה על כמות גדולה של מכונות מבוססות 386, ואסטרטגיית הרשת, שהיא, ביסודו של דבר, אחד הגורמים שחייבו את נטישת הדוס, הישן והטוב. וזוהי אולי העדות הסופית לכך שהפילוסופיה של יבמ ירדה מן המערכות המרכזיות לעיבוד מבוזר, התחום שבו עשתה דיגיטל בשנים האחרונות חייל — וכסף. אם עד עתה קבלו, כי המערכות היבמיות בתחום זה, 38,26, ו־9370 אינן תואמות זו את זו, הנה עתה מציעה החברה קו גידול רצוף ואחיד. כבר בעבר הודיעה יבמ על כוונתה לקשור את ה־38/36 לפרסי, ובסדרה החדשה יש משום צעד בכיוון זה. עתה, ממתינים לצעדים משלימים מן הכיוון השני.

שלמה סובלסקי, מנכ"ל "דלתא", נציגי "אוליבטי" בישראל, אומר כי הנחת התחום הנמוך ביותר על ידי יבמ עשויה להיות הגישה הנבונה. הכסף האמיתי אינו נמצא שם. על פי הניתוח שהוא מציע, מאמינים ביבמ כנראה, כי בשל צורכי רשת יאלץ הלקוח לרכוש ציוד שלה. הוא מאמין כי יבמ תנסה להסתם רשתות ולנעול אותן מפני עבודה עם תואמים זולים, אולי באמצעות הרחבות שתציע למכשיריה שלה. בכל מקרה, הוא אומר, יש כאן בוודאי איתות ברור לרוכשים הפוטנציאליים: מי שקונה כיום תואם בלתי חוקי — עשוי להישאר בחוץ. זה אולי אינו משמעותי בתחום הרוכש הפרטי, הבודד, המייעד את המחשב למשחק — אולם יש לכך משקל כבד למי שרוכש מחשב ככלי עבודה. לשון אחרת: מבלי לרדת להתחרות מחירים עם התואמים, מצליחה יבמ לדחוק אותם אל הפינה.

סיכון במקום דוס

מערכת ההפעלה החדשה עליה הכריזה יבמ היא ללא ספק בגדר נטילת סיכון. פנחס שפידא, מנהל השיווק וההפצה של יבמ, סבור כי מבחינת דרישות המשתמש "גמר הדוס את דרכו". אין לו תשובות של ממש לריבוי משתמשים ולבעיות עבודה ברשת. ללא ספק, יש כאן גם ניסיון לעבור לתחום חדש, לתפוס מרחק מיצרני התואמים, בתחומי התוכנה והחומרה כאחד. חלקים רבים במערכת מוגנים על ידי פטנטים וזכויות יוצרים של יבמ, וטכנולוגיית הייצור עצמה מתוחכמת הרבה יותר מזו של דור המחשבים הקודם — מה שימנע, כך מאמינים ביבמ, מכל בית מלאכה של חצר אחורית לאסוף כרטיסים מוכנים ולייצר תואם.

גרסה חוקית של מערכת ההפעלה החדשה תשווק אמנם על ידי מיקרוסופט לכל דורש, אם כי ביבמ מאמינים כי בשלב מאוחר יותר תגיע החברה למערכת שהיא תהיה בעלת הזכויות היחידה עליה.

שלמה סובלסקי אומר, כי יבמ נטלה סיכון גבוה ביותר, שמקורו בהערכת יתר של כוחה בשוק. הוא חוזה, כי המגמה ליצור סטנדרט חדש תיכשל: הדוס ממוקם כבר חזק מדי, לפחות ברמה הנמוכה. לדבריו, היחידים שירוויחו מהעניין יהיו אנשי אפל. הם הכריזו שאינך חייב ללכת עם דוס, ויש להם מערכת יפה בפני עצמה. עם זאת, הוא מדגיש, אוליבטי — כמו כל חברה אחרת שאינה במעמד דומיננטי בשוק — תהיה מוכנה לקבל כל סטנדרט חדש. בתחום הגבוה יותר, ייקל על יבמ להכתיב את דפוסי מערכת ההפעלה החדשה שלה. וזוהי בעצם התשובה היחידה לשאלה שריחפה באוויר מאז הוכרז מעבד ה־386: אין כאן רק מכונת דוס מהירה יותר — אלא קונצפציה חדשה.

ביבמ מקפידים להדגיש כי הדוס לא מת. מערכת ההפעלה החדשה תריץ תעבור תוכנות דוס מקוריות (לפחות גרסה 3.3) — אלא שעוד נותר לראות כיצד תתבצע הבילינגוואליות הזאת בפועל, ואיזה מחיר תתבע בביצועים. יש, אגב, מי שרואה בכל עניין מערכת ההפעלה החדשה מעין ניסיון של יבמ בתנאי אמת, העשוי להתגלות כבלון ניסוי בלבד. ירצו הלקוחות — יקנו. לא ירצו — תמיד עומדת להם אופציית הדוס. מה שברור הוא, כי הגרסאות המתקדמות יותר של הדוס יתנו את הטון בשוק, וכאן, שב צפויה בעיה ליצרני תואמים מסוימים, המתקשים להריץ דוס מתקדם. בעיה אחרת היא זו של תוכנות שנכתבו שלא על פי כל כללי הדוס, אותן קשה יהיה להסב לגרסאות החדשות.

ההכרזה החדשה של יבמ תיבחן, קודם כל, בנתונים. ביבמ מרוויחים על התעניינות ערה של לקוחות פוטנציאליים, וגם מצידם של בתי תוכנה, המבקשים להיערך לעידן החדש. רבים צופים גם להאצת תהליך היעלמותם של עסקי התואמים הקטנים, הנותרים דור טכנולוגי אחד מאחור.

מעל הכל, ולמרות השאלות שנותרו פתוחות, אסור לזלזל ביבמ. צריך לזכור, כי כאשר נכנסה החברה לתחום המחשבים האישיים היו מי שלגלגו לה. אמרו כי היא עושה מעט מדי ומאוחר מדי. התוצאות, בסופו של דבר, ידועות.

מה זה עושה — כמה זה עולה

זוהי תמונה כללית של משפחת יבמ החדשה, והמשך — השוואה למערכות הקיימות. במקרים מסוימים — בעיקר ברמה הגבוהה יותר, של מכונות מבוססות 386, שטרם הוצגו ממש, נותרים סימני שאלה לא מעטים.

★ מערכת אישית יבמ/2 דגם 30.

מחשב שולחני קטן לשימוש כללי, מבוסס על מעבד זעיר אינטל 8086. זיכרון פנימי של 640 אלף בתים. פונקציות משופרות מאלה של PC/XT הקיימים, במיוחד בתחום הגרפיקה הצבעונית. מהירותו גדולה פי שתיים מזו של PC/XT. כאן למעשה השיגה יבמ את שהשיגו אחרים ממתחריה לפני שנתיים: מיצוי מירבי של השבב. כל הדגמים רודשים דוס גרסה 3.3.

לדגם זה שתי גירסאות: 002 — עם שני כונני תקליטונים, בתכולה של 720 אלף בתים, תמחיר בארץ כ־3,200 דולר ו־021 עם כונן תקליטונים אחד וכונן תקליט קשיח של 20 מיליון בתים (4,300$). האספקה בארץ — כבר בחודש הבא.

★ יבמ/2 דגם 50.

מחשב שולחני קומפקטי המבוסס על מעבד זעיר אינטל 80286.

דגם זה והבאים אחריו עוצבו בארכיטקטורה החדשה של יבמ Micro Channel Architecture, המשפרת את ביצועיו ומהירותו במידה ניכרת, עד פי שתיים בהשוואה למחשב האישי יבמ PC/XT 286.

תצורה סטאנדרטית עם זיכרון של 1 מיליון בתים, כונן תקליטונים אחד בתכולה של 1.44 מיליון בתים וכונן תקליט קשיח בנפח של 20 מיליון בתים. המחיר בארץ: 6,700$. אספקה — ביוני. לצורך ההשוואה בציון, כי מחיר xt יהיה עתה 2,347 דולר בתצורה של שני כוננים גמישים. לאחר שהחדר עם ההכרזה החדשה מ־3,181$ xt286 יעלה 4,710$ במקום 5,114. ביבמ מבטיחים, כי דגם זה יוכל לפעול תחת מערכת ההפעלה החדשה, ולא רק להשתלב בעבודת רשת עם מחשבים המריצים אותה.

★ יבמ/2 דגם 60.

מיועד לסביבה עסקית־מסחרית ולעיבודים מחלקתיים, מוצב על הרצפה מתחת לשולחן. מבוסס על מעבד זעיר אינטל 80286.

לדגם זה שתי גירסאות עם זיכרון של 1 מיליון בתים. 041 — עם כונן תקליט שתכולתו 44 מיליון בתים (9,850$) ו־071 — עם תקליט קשיח שתכולתו 70 מיליון בתים (10,500$). מהירותו גדולה פי שתיים לעומת מ־PC/AT מורחב.

★ יבמ/2 דגם 80.

מבוסס אינטל 80386, 32 סיביות, הפועל בבהירות של 16 או 20 מגה הרץ. הוא אמור להיות בעל ביצועים [illegible] גבוהה, ביקושים התובעים עוצמת עיבוד ניכרת, ריבוי משימות, חישובים מורכבים, רשת תקשורת גדולה וכדומה. לקראת סוף השנה מבטיחים ביבמ גם גרסת יוניקס של דגם זה.

לדגם 80, שמהירותו מגיעה עד פי 3.5 מזו של המחשב האישי של יבמ PC/AT המורחב, שלוש גירסות:

041 — עם זכרון מרכזי של מיליון בתים וכונן תקליט קשיח בנפח של 44 מיליון, שניתן להכפילו עד ל־88 מיליון בתים. (11,300$).

071 — עם זכרון של 2 מיליון בתים וכונן תקליט קשיח של 70 מיליון בתים, שניתן להגדילו עד 185 מיליון בתים. (13,000$)

111 — עם זכרון של 2 מיליון בתים וכונן תקליט קשיח בנפח של 115 מיליון בתים שניתן להכפיל את תכולתו. (16,500$).

אספקת דגמי 60 ו־80 מתוכננת עד חודש ספטמבר השנה.

מסתערים על אירופה

חברה משותפת לבול, הניוול ונק יוצאת לדרך עם הכרזה חדשה על סדרת מחשבים של בול ★ שמות שאולי נראה גם בארץ

האירוע כמו לקוח מתצוגת אופנה. מתוזמן מתוחמר ומבריק כפי שרק הצרפתים מסוגלים לעשות. בתוך מערך בלוני פלאסטיק ענקיים, במרכז הירידים של פאריס, חושפת קבוצת "בול" (bool) את סדרת המחשבים החדשה שלה 7000 dps, הכוללת שבעה דגמים, ממיני סופר מיני ועד למחשבים המקבילים בכושרם ליבמ 9390. שני מסכי וידיאו ענקיים מציגים סרטים על רוח הצוות ואחר כך מגדילים את תמונתם של ראשי החברה, המתייצבים מול המיקרופון על מנת להשיב לשאלות עתונאים מכל העולם.

במסגרת תערוכה רחבה ומרשימה שהציגה "בול" ביום ההכרזה, אפשר היה לראות את מערכות החברה, ממיקרו ועד סופר מיני המתפקד למעשה כמיינפריים, מיושמות בשורת תחומים, החל משימושי משרד ממוחשב, דרך תיב"מ ועבור לניהול חשבונות, מעקב החלטות ומסרי נתונים.

ההכרזה היא חלק ממאמץ מאסיבי של בול להתעשר על שוק המחשוב האירופי, תוך נשיאת מבט גם אל מעבר לאטלנטי. על מנת להבין את החשיבות שמייחסים לה בהנהלת החברה, לא הרחק משער תיירון, כדאי גם לחזור לאירוע שקדם מעט להכרזה הזאת. בסוף החודש שעבר, הקימו בול (42.5%) הניוול (42.5%) ונק (15%) חברה משותפת, מתוך כוונה להתמודד על המקום השני בשוק המחשוב האירופי המתפתח.

סיכויים טובים

על הנייר, יש לחברה החדשה סיכויים טובים. בול מיוצגת ב־75 ארצות, מעסיקה 26,800 ורשמה אשתקד הכנסה נטו של 40 מיליון דולר. החברה מצטיינת בתחום המו"פ, שם היא משקיעה 10% מהכנסותיה. מוצריה מבוססים על פיתוח עצמי מרמת השבב ומעלה, מה שמאפשר לה להציג מערכת הפעלה יחודית, 7 gcos, תוך פתיחות ותאימות לסטנדרטים אחרים. ב־1982 סבלה החברה מקשיים כספיים, ובכל זאת ביצעה מאמץ מו"פ מאסיבי וארוך טווח, במסגרת מה שמכונה תוכנית ares. 5,000 עובדים הועסקו בתחום הפיתוח, וההכרזה החדשה היא פרי ראשון של התוכנית הזאת. המו"פ של בול אמור לשרת את החברה החדשה כולה.

הניוול, שהיתה שותפה בבול עד להלאמת החברה הצרפתית על ידי הממשלה הסוציאליסטית בצרפת, מגלגלת מחזור שנתי של 5.4 מיליארד דולר. עם 78,000 אשתקד הפסידה החברה 398 מיליון דולר, והיא מתאמצת עתה להתמקד בתחומי מומחיותה משכבר הימים — מחשוב צבאי ומערכות בקרה. את ענף המחשוב המשרדי היא מעבירה לחברה המשותפת החדשה. במסגרת זאת, הכפפה הניוול איטליה לחברה החדשה, המתכוונת להוסיף ולייצר שם את כל המוצרים הקיים. בתחום היוניקס, למשל, תשווק החברה החדשה מכונות של הניוול והבול כאחד.

נק היא הגדולה בחברות המחשבים היפאניות בשוק הלא יבמי, ומחזיקה במקום השני בשוק התואם. 15.3 מיליארד דולר הכנסות, 177.7 מיליון דולר רווחים. רשימת המוצרים של נק כוללת למעלה מ־15,000 פריטים ומערכות שונים, הנמכרים ב־140 ארצות. החברה היפאנית מביאה לשידוך את כושר הייצור שלה — ואת מעמדה החזק בתחום המערכות הגדולות.

החברה החדשה מיוצגת איפה בכל היבשות, אולם עיקר פניה — לשוק האירופי. זהו, כך מאמינים ראשיה, התחום בו צפויה פריצת דרך והתרחבות של ממש בשוק המיחשוב בשנים הקרובות.

מ־600 אלף פרנק

ההכרזה החדשה תואמת לקו מוצרי בול, והיא כוללת מערכת עיבוד נתונים מחלקתי במחירים של החל מ־600,000 פר"צ ועד לארבעה מיליון פרנק (מעט פחות משמונה פרנקים הם דולר אחד), אלא שבצרפת נוהגים עתה מלדבר בדולרים, בשל הירידה המהירה בערך המטבע האמריקאי. בקרוב צפויה גרסת יוניקס של המערכת, אם כי ב"בול" אין נוקבים במועד מדויק.

המחשב החדש מבוסס על ריבוי מעבדים, וניתן להרחבה באתר. מודל 40 שלה, כדוגמא, מסוגל לתמוך ב־400 מסופים, עם זיכרון מרכזי של עד 164k. המערכות מתוכננות להתקנה בתנאי משרד, ואינן דורשות קירור או איוורור מיוחדים. תהליך ההפעלה שלהן פשוט, ותחזוקת התוכנה מתבצעת ממרכז "בול", כך שאין צורך בדרך כלל באיש תוכנה באתר. יחד עם הסדרה החדשה, בעלת הארכיטקטורה הפתוחה, הוכרז מגוון פתרונות תקשורת, המאפשר לה לעמוד בסביבת מחשבי יבמ ודיגיטל, ולהתחבר לאתרנט.

ז'אק סטרן, יו"ר מועצת המנהלים של הניוול/בול אינק. מדגיש את חשיבות שיתוף הפעולה במשאבים והעיבוד המבוזר שמציעה המערכת. הוא מדבר על תפיסת המקום השני בשוק המחשוב באירופה, על המקום החמישי או השישי בשוק העולמי. הוא מקווה לגדול מהר יותר מן השוק — מבקש שלא להתנבא לגבי השאלה עד כמה יגדל השוק בכלל.

ולנקודה הישראלית. מתוך שלוש השותפות בחברה החדשה, יוצגה עד כה בישראל רק הניוול, באמצעות מירן מחשבים. הנציג הישראלי קשור בשלוחה האיטלקית של הניוול, הרשומה כחברה באיטליה. האחריות לחברה הזאת הועברה עתה לשותפות החדשה, ולא מעטים בין העיתונאים האיטלקים שהגיעו לפאריס תהו מה תהיה המדיניות לגבי המשך הייצור והפיתוח בארצם. מבחינתה של ישראל, מבטיחים ב"בול", לא תהיינה בעיות. נכון, "בול" מיוצגת ופעילה ברבות מארצות ערב, אלא שלא צפויות בעיות של חרם. כשתיווצר ההזדמנות העסקית למכור מחשבים בישראל — בול הניוול או נק — מתכוונים בחברה החדשה לקפוץ עליה.

ז'ק סטרן (למעלה): הדיפיאס 7000 (למטה) יציב את "בול" בעמדת זינוק מצוינת אל שוק עיבוד הנתונים המחלקתי והמערכות המרוכזות לנתונים קטנים.

סקר לירן: ירד הביקוש לכוח אדם בענף המחשבים

חודש מארס חלה ירידה של 5.2 אחוזים בביקוש לכח אדם בענף המחשבים באמצעות מודעות "דרוש". זאת עולה בסקר שערכה לירן כקרים בענף המחשבים. לפי הסקר, הוצעו 281 משרות לעומת 296 בפברואר. יצויין, כי בפברואר נרשמה עליה לעומת שלושת החודשים שקדמו לו.

	3/87	2/87	השינוי באחוזים
מהנדסי מחשב	3	3	—
מהנדסי תוכנה	13	11	+18.2
מנתחי מערכות בכירים	1	14	−93
תוכניתנים/מנתחים זוטרים	42	51	−17.6
טכנאי/אנשי מחשב	4	15	−73.3
טכנאי/הנדסאי מחשב	—	—	—
מפעילי מחשב	30	20	+50
אנשי מכירות ומחשב	21	31	−32.3
מנתחי זמן	4	—	+100
כתבים טכניים	4	2	+100
קלדניות	159	149	+6.7
	281	296	−5.1

תים תתקין בהנהלת משרד התחבורה מחשב דטה ג'נרל

חברת תים מחשבים, נציגת דטה ג'נרל בארץ, זכתה במכרז למיחשוב משרד התחבורה. השתתפו במכרז דיגיטל, יבמ, ואחרות.

המחשב MV/7800 יותקן בשלב ראשון במשרד התחבורה בירושלים ובעתיד בשאר חלקי הארץ. המערכת תאפשר לעשרות משתמשים להנות משרותי משרד ממוחשב: מעבד תמלילים, מעקב תיוק ואיחוד מידע משוכלל, דואר אלקטרוני, גליון אלקטרוני, גרפיקה, יומני פגישות ועוד.

המחשב יחובר גם אל מחשבים נוספים: MAS של משרד הרישוי בחולון, מחשבי יבמ, הקשורים לרשת "האוצרית", ולמחשבי IBM /PC אשר ישמשו כמסופים.

בנק הפועלים חסך 250,000 ד' בבהתקנת דיסקים "נאס"

מרכז המחשבים של בנק הפועלים התקין דיסקים של נאס. נאס אומרת, כי בהתקנה זו חסך הבנק כרבע מליון דולר, בהשוואה להוצאה שנדרשה לרכישת ציוד מקביל מתוצרת יבמ.

המערכת של נאס, ששולבה במרכז המחשבים של הבנק, כוללת 30 GB של דיסקים NAS 7580 ויחידות בקרה מצוידות בזכרון NAS 7880-3C (CACHE).

התקנת הדיסקים הושלמה בתוך שמונה ימים בלבד ממועד ההזמנה ועד להפעלתו התקינה של הציוד במרכז המחשבים של הבנק.

אברהם חסון, מנכ"ל נאס ישראל, הגדיר את ההתקנה כפריצת דרך של חברתו אל תחום המערכות הרבימיות בענף הבנקאות בארץ.

אזכרה וטכס גלוי המצבה
במלאת שלושים לפטירתו
של אבי המשפחה היקר
יעקב דוד ספקטור
ז"ל
תתקיים ביום שלישי כ"ט ניסן תשמ"ז
28.4.87. נפגשים בשעה 4 אחה"צ
בשער בית העלמין הישן חוף הכרמל חיפה.
המשפחה
אנו מודים לכל המנחמים בע"פ ובכתב.

ביום שלישי, כ"ט ניסן תשמ"ז 28.4.87
נפגש בבית הקברות הצבאי בקרית שאול בשעה 5.00 אחה"צ
נתייחד עם זכרו של יקירנו
שנפל במי עמי
סג"מ **יצחק נויפלד** הי"ד
המשפחה

ליובל ארנון
אתך באבלך במות
אמך
חברך לעבודה

אנו מודיעים בצער על פטירת
אחותנו ודודתנו
אילנה ראב
לבית גולדשטיין
אחיותיה: תמרה עדר וב"ב,
רמת אפעל
ברכה משולם וב"ב,
גוה רסקו

עירית תל־אביב יפו
אבלה על מותו של
חיים דניאלי ז"ל
יקיר העיר מי שהיה חבר מועצת העיר והנהלתה
איש כלבלה שפעל רבות לקידום החינוך בעיר
שלמה להט
ראש עירית תל־אביב יפו

המפלגה הליברלית
אבלה על פטירתו של
חיים דניאלי
ממעילי המפלגה, חבר מועצת עירית תל־אביב לשעבר
והמעצבי דרכה של הציונות הכללית
ומשתתפת בצער המשפחה

לגב' בלה
משתתפים באבלך הכבד על מות בעלך
חיים דניאלי ז"ל
דיירי הבית ברח' איינשטיין 75
רמת־אביב

לחברנו **קפרא דוד**
(סניף רחובות)
אתך באבלך בהילקח האם
דבורה ז"ל
אגד
ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

לחברנו הגימלאי **עמידור אברהם**
אתך באבלך בהילקח האם
תמרה ז"ל
אגד
ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

לאברהם שמעוני ומשפחתו
אתכם באבלכם הכבד במות
גלית ז"ל
א. פרידברג בע"מ
איתן סלעי

לאברהם שמעוני ומשפחתו
אתכם באבלכם הכבד במות
גלית ז"ל
א. ספקטור בע"מ
סניף גמל יפרת"ארסניף חיפה והצפון

לשרה, אברהם ואודי שמעוני
הוממים וכואבים אתכם
על מות היקרה
גלית ז"ל
שנקטפה בדמי ימיה
פרי ויעקב אושר
הילדים

לחברנו **אריאלי משה**
(סניף אשקלון)
אתך באבלך בהילקח האם
שרה ז"ל
אגד
ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

ליצחק בן־דב
משתתפים באבלך במות
אמך ז"ל
יו"ר מכון היצוא הישראלי
ההנהלה והעובדים

למשפחת דניאלי
אתכם באבלכם הכבד בהלקח מכם ראש משפחתכם וידידנו היקר
חיים דניאלי ז"ל
מחלוצי ובוני
תעשיית היהלומים בישראל
הנשיא, ההנהלה, החברים והעובדים
בורסת היהלומים הישראלית בע"מ

במלאת שנה לפטירת אשתי, אמנו וסבתנו היקרה
ברטה קרוסר ז"ל
נעלה לקברה להתייחד עם זכרה
ביום שלישי, כ"ט בניסן תשמ"ז, 28.4.87 בשעה 4.30 אחה"צ,
בבית העלמין בכפר סמיר חיפה (השער הראשי)
נפגשים בשעה 4.00 בבית אהרון קרוסר שד' הצבי 4, הר־הכרמל, חיפה
בעלה: אהרון קרוסר
בנותיה: אילנה אפרתי ומשפחתה
מיכל כץ ומשפחתה

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי. קריות.
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה לשימוש חורג — קומה שלישית ברח' הדר 13 א' קרית ביאליק גוש 11554 חלקה 130.
מהות הבקשה:
הקלה של קומה אחת במספר הקומות המותר.
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
ע. להי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה קריות

קבלת מודעות 24 שעות
נדחות
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל"הארץ"
מתקבלות
24 שעות ביממה
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363
239952

כלכלה ועסקים

טפחות האריך את האופציה שנתן לרכישת בנק כרמל

מאחר ובנק ישראל לא אישר עדיין לקבוצת כצמן לרכוש את הבנק

מאת אריה לביא

בנק טפחות הסכים להאריך בחודש, עד ה־15 במאי, את האופציה שנתן לקבוצת משקיעים לרכוש את בנק כרמל הנמנה עם קבוצת הבנק. על פי ההסכם העקרוני שנחתם בין בנק טפחות לקבוצת המשקיעים, בראשותו של עו"ד חיים כצמן, רשאים היו הצדדים לחזור בהם מהעסקה עד ה־15 באפריל, אם בנק ישראל לא יאשרה עד אז.

כפי שכבר פורסם ב"הארץ" אין בנק ישראל נוטה לאשר את העסקה. בבנק מביעים ספקות לגבי כישורי הקבוצה, שחלקה מורכבת ממשקיעים מארה"ב, לנהל בנק למשכנתאות. עם זאת החליט בבנק ישראל להמשיך ולבדוק את הבקשה ולהמתין למידע נוסף על פעילות הקבוצה.

כזכור דחה בנק ישראל, לפני יותר משנה את בקשתה של חברת מגדל לרכוש את השליטה בבנק כרמל. מאחר והגיע למסקנה שמגדל אינה כשירה לנהל בנק למשכנתאות. על פי ההסכם אמורה היתה קבוצת המשקיעים לשלם עבור בנק כרמל 2.25 מיליון דולר.

"יורוטים" תדרג פירמות שיבקשו לגייס הון באג"ח

מאת יהודה שרוני

חברת הייעוץ הכלכלית "יורוטים" הקימה חברה חדשה שתעסוק בדירוג איכותי ("רייטינג") של פירמות המבקשות לגייס הון באגרות חוב. המדובר בחברה ראשונה מסוגה בישראל, והיא תפעל במתכונת האמריקנית לחברות מסוגה בארצות הברית, כמו חברת "סטנדרד אנד פור" בארה"ב. יורוטים היא חברה פרטית הנשלטת על ידי אנשי העסקים הד"ר מנפרד גרסטנפלד ואילן ברזל.

"יורוטים" ידועה בהערכות כלכליות שביצעה לפירמות עיסקיות וכן חוות כימיקלים, דנות תעשיות, טבע, פי.אי.טי., רודקו ואחרות.

הדירוג שתערוך החברה החדשה, יאפשר למשקיע לדעת מה רמת הסיכון של הפירמה שאת איגרות החוב שלה הוא מבקש לרכוש, ומה התשואה שעליו לדרוש בהתאם לאותה רמת סיכון. "יורוטים" מבקשת לנצל את הידע הנוגע לשיטות ההערכה הכלכלית שנצבר ב"סטנדרד אנד פור", וליישם אותו בחברה החדשה שתוקם בארץ.

הנהלת הבורסה רואה כל העת להקמתה של חברה כזו. בטענה שהקמת חברת "רייטינג" עשויה לשפר את תהליך קבלת ההחלטות של המשקיעים בשוק ההון, ולהפוך אותו למשוכלל יותר. הבורסה נתנה את ברכתה לחברה החדשה.

יש לציין כי גם הפקולטה לניהול באוניברסיטת ת"א דנה באפשרות הקמת של חברת רייטינג במסגרת האוניברסיטה, אך העניין ירד מהפרק לפי שעה.

פרדמן מבצע תוכנית התייעלות נוספת ב"עלית"

מבקש לשפר את הרווחיות בצורה משמעותית

מאת יונתן שרמן

דוד פרדמן, המנכ"ל החדש של "עלית", החל בימים אלו בביצוע תוכנית התייעלות נוספת ב"עלית", בנוסף לזו שהוחלט עליה לפני כשנה.

פרדמן, שהחל להתפקד כמנכ"ל "עלית" לפני כמה חודשים, החליט לשפר את רווחיות הקבוצה בצורה משמעותית השנה. הוא מבקש להקטין את ההוצאות, שחלקן נבע מהשקעות מיותרות בעבר.

במסגרת תוכנית ההתייעלות נבחנת עתה תוכנית ארגון מחדש של הקונצרן. אשר בעדיפויות הראשונים היו מיזוג חברת הקפה בתוך "עלית" והחלטה על מכירת מניות החברה ב"מטרינה" וזאת בגלל ההפסדים המצטברים בחברה זו.

בנוסף לכך, נבדקות מחדש כל ההחלטות שהתקבלו באמצעות בנושא הוצאות השקעות, הוחלט על קיצוץ במשכורות הבכירים, בנוסף לזה שבוצע אשתקד וקיצוץ במספר הרכבים של החברה.

כן קוצצו תקציבי הייצור הוחלט להקפיד ביותר שאת על חיסכון בשעות נוספות.

יעדו של פרדמן הוא להוכיח לשותפות האנגלית, חברת הקוסמטיקה "מאף", שהשקעה הגדולה שהושקעה ברכישת השליטה ב"עלית" אכן תהיה כדאית והחברה [illegible] ... הסיבות, ש"עלית" מתקשה, שלא להוזיל את מחיר הקפה, למרות ירידת מחירו בעולם.

העורך: נחמיה שטרסלר

תדיראן החליפה את מנהל טלכור

"תדיראן" החליפה את מנהל חברת "טלכור", יוסי ברנע באיש "תדיראן", יוסי צדיקרו, עם העברת הניהול של המפעל לידיה.

העברת המפעל תוכננה תחילה לראשית שנה זו, במקביל לארגון מחדש של קונצרן "כור", אך נדחתה בכמה חודשים ובוצעה בימים אלו בלבד, עד השלמת תהליך פיטורים שהונהל במפעל.

צדיקרו מונה כמנכ"ל "טלכור" מטעם חטיבת הקשר של "תדיראן", בה שימש בתפקיד הנהלה קודם לכן, לאחר שהוחלט כי "טלכור" תשולב במסגרת חטיבה זו.

ההחלטה על הכללת "טלכור" ב"תדיראן" התקבלה ב"כור", לאחר שנמצא כי מוצרים המיוצרים על ידי מפעל זה משלימים את מוצרי "תדיראן" וראוי [illegible] הולאם ביניהם. יונתן שרמן

המוסד לביטוח לאומי

הודעה למבוטח העצמאי ולמבוטח שאינו שכיר ויש לו הכנסה

שינויים בדמי הביטוח מיום 1 באפריל 1987

בתוקף תיקונים המשק (הוראות שונות), התשמ"ז — 1987, שהתקבל בכנסת ביום 31 במרס 1987 בוטלה גביית היטל החינוך והיטל הב"א, והוקטנו שיעורי דמי הביטוח הרגילים.
בפנקס המקדמות שיישלח אליך נכללו השינויים האלה.
להלן פירוט השיעורים הרגילים של דמי הביטוח (לאחר השינוי), סכומי ההכנסה החייבת בדמי ביטוח, והשיעורים המופחתים של דמי הביטוח ליום 1 באפריל 1987:

א. מקסימום ההכנסה לתשלום דמי הביטוח

מקסימום ההכנסה לתשלום דמי הביטוח מחושב על־פי השכר הממוצע במשק כפול 4. מ־1 באפריל 1987 ועד 30 ביוני 1987 יהיה מקסימום ההכנסה לתשלום דמי הביטוח 14,700 ש"ח (4,900 ש"ח לחודש).

ב. מינימום ההכנסה לתשלום דמי הביטוח

מינימום ההכנסה לתשלום דמי הביטוח מחושב על־פי 25% מן השכר הממוצע במשק. מ־1 באפריל 1987 עד 30 ביוני 1987 יהיה מינימום ההכנסה לתשלום דמי הביטוח 918 ש"ח (306 ש"ח לחודש).

ג. שיעורי דמי הביטוח לעצמאי

1. שיעורים מופחתים
על הכנסה שעד 1,839 ש"ח ברבע השנה שמאפריל 1987 עד יוני 1987 ישלמו דמי ביטוח בשיעור של 5.5%.
2. שיעורים רגילים
על הכנסה שמעל 1,839 ש"ח ועד 14,700 ש"ח ברבע השנה שמאפריל 1987 עד יוני 1987 ישלמו דמי ביטוח בשיעור של 10.95%.

ד. שיעורי דמי הביטוח למי שאינו שכיר ויש לו הכנסה

1. שיעורים מופחתים
על הכנסה שעד 1,839 ש"ח ברבע השנה שמאפריל 1987 עד יוני 1987 ישלמו דמי ביטוח בשיעור של 4.4%.
2. שיעורים רגילים
על הכנסה שמעל 1,839 ש"ח ועד 14,700 ש"ח ברבע השנה שמאפריל 1987 עד יוני 1987 ישלמו דמי ביטוח בשיעור של 9.9%.

ה. שיעור המס המקביל

1. שיעורים מופחתים
על הכנסה שעד 1,839 ש"ח ברבע השנה שמאפריל 1987 עד יוני 1987 ישולם מס מקביל בשיעורים האלה:
א. לעובד עצמאי — 2.4%
ב. למבוטח שאינו שכיר — 1.5%
2. שיעורים רגילים
על הכנסה שמעל 1,839 ש"ח ועד 14,700 ש"ח ברבע השנה שמאפריל 1987 עד יוני 1987 ישולם מס מקביל בשיעורים האלה:
א. לעובד עצמאי — 4.95%
ב. למבוטח שאינו שכיר — 3.1%

אין האמור בהודעה זו בא במקום האמור בחוק.
דברי הסבר מובאים בפנקס המקדמות שיישלח אליך.

האמור לעיל חל על תשלום המקדמות שמועד פירעונן 15 1987 ואילך.

המח' להסברה וליחסי ציבור

החברה לישראל — מחפשים השקעות חדשות

למרות שהחברה הציגה ב־1986 רווח של 14 מיליון שקל, הרווח מפעילות שוטפת עומד על 4 מיליון בלבד, והשאר זהו הקטנת עתודה בגין ערבות ל"צים"

דו"ח על דו"ח / רו"ח נח סופר

החברה לישראל הוקמה בשנת 1968 והציעה את מניותיה לציבור בשנים 1969, 1970, 1974, ו־1982. השליטה בחברה מצויה כיום בידי קבוצת אייזנברג. הון המניות של החברה ליום 31 בדצמבר 1986 מסתכם בכ־236 מיליון שקל, לחברה גרעון מצטבר של 82 מיליון שקל. ההון העצמי נטו הוא איפוא 154 מיליון שקל.

המדיניות המוצהרת של החברה לישראל היא לגלות מעורבות בכל ענפי המשק בישראל במטרה להגדיל את רווחיה, וכן לשקוד על פיזור הסיכון של השקעותיה. השקעותיה בעבר היו בעיקר במפעלי תשתית (צים ובתי הזיקוק), בתעשיה (ספקטרוניקס) בבתי מלון (מלאוה בטבריה) ובשירותים (חברה ישראלית לספנות והספקה).

בדיקת היקף ההשקעות מבחינה כספית מגלה כי 67% מהשקעות החברה ליום 31.12.86 הן בחברת בתי הזיקוק לנפט (בה יש לחברה לישראל שיעור החזקה של 26%), ו־15% נוספים בבית מלון מלאוה בטבריה (בבעלות מלאה).

כלומר, יותר מ־80% מהשקעות החברה נעשו בשתי חברות בודדות, ואין לראות בכך משום פיזור נאות של הסיכון בחברת השקעות. עולה גם מעיון בטבלת "פירוט ההשקעות" שכ־75% מהשקעות החברה לישראל הן בחברות מסונפות ורק 25% בחברות בנות (בהן יש לה שליטה של 50% לפחות). יש בכך כדי להצביע על מידת ההשפעה האפשרית של החברה לישראל על ניהול החברות בהן היא השקיעה.

מצב דברים זה גורם לכך שהמאזן המאוחד של החברה לישראל כולל את הנכסים וההתחייבויות של חלק קטן בלבד מהחברות המושקעות. ההשקעות בחברות האחרות מקבלות ביטוי על בסיס השווי המאזני. משום כך סך הנכסים במאזן המאוחד (197 מיליון שקל) עולה אך במעט על סך הנכסים במאזן החברה (189 מיליון שקל). סכום ההכנסות המאוחדות קטן מאוד — 20 מיליון שקל בסה"כ. מזה מוצגת ההכנסות תפעוליות ומוצגת הכנסות מימון והכנסות אחרות.

ההשקעה הגדולה ביותר של החברה לישראל בחברות בנות היתה ב"צים" בשנת 1970 (החזקה בהון בשיעור של 45% ובהצבעה 50%). "צים" היא המוביל העיקרי של מטענים לישראל ומצוית עם השורה הראשונה של חברות הובלה בין לאומית. עקב המשבר בספנות העולמית בשנים האחרונות סבלה "צים" מהפסדים כבדים.

השקעה של החברה לישראל ב"צים" נמחקה במלואה בשנת 1984 עקב קיומם של הפסדים בחברה זו בסכומים העולים על ההון העצמי שלה.

הדו"חות הכספיים של החברה לישראל לשנים 1985 ו־1986 אינם כוללים את הנכסים וההתחייבויות של חברת "צים" ואף לא את תוצאות הפעילות העסקית על בסיס השווי המאזני. מן הראוי היה לצרף לדו"ח הכספי של החברה לישראל את הדו"ח הכספי של "צים" כדי לתת לקורא הדו"ח תמונה מלאה יותר על השקעה מהותית זו. שיפור בתוצאות העסקיות של "צים" בעתיד עשוי לקבל ביטוי בדו"ח החברה לישראל ולהשפיע בצורה משמעותית על רווחיה.

בנוסף למחיקת מלוא ההשקעה ב"צים" נרשמה בשנת 1984 בחברה לישראל עתודה בגין הפסד העלול להיגרם לה כתוצאה מהתחייבותה לשפות את מדינת ישראל בגובה מחצית הסכום שיהיה על הממשלה לשלם בגין ערבות שניתנה על ידה ל"צים". עתודה זו עמדה ב־31.12.84 על 50 מיליון שקל (בערכי 31.12.86), ב־31.12.85 — על 37 מיליון שקל, ואילו ב־31.12.86 — על 27 מיליון שקל.

השקעה גדולה אחרת, שבוצעה אף היא סמוך להקמת החברה, היא בחברת בתי זיקוק לנפט (26% בהון ובהצבעה). סכום ההשקעה ליום המאזן הוא 100 מיליון שקל. זו החברה היחידה בארץ העוסקת בזיקוק נפט, אלא שמונופול זה לא סייע לחברה בגלל רמת המעורבות הגבוהה והפיקוח הממשלתי על משק הדלק בישראל. כמו "צים" כך גם "בתי הזיקוק" היא חברה עתירת רכוש. סכום ההשקעות בהקמת בתי זיקוק ומתקנים אחרים עומד על 500 מיליון דולר מאז שנת 1959, מזה כ־200 מיליון דולר בשנים 1982—1985. בשנת 1986 כמעט שלא בוצעו השקעות חדשות.

רווחיות ומכירות

הרווח הנקי לשנת 1986 הסתכם בכ־14 מיליון שקל לעומת 2 מיליון שקל בשנת 1985 (ולעומת הפסד ענק של 72 מיליון שקל בשנת 1984). אם נבודד מתוך הרווח הזה את השפעת הקטנת העתודה בגין הערבות ל"צים", כאמור לעיל, נמצא שהרווח התפעולי הנקי לשנת 1986 היה 4 מיליון שקל, ואילו בשנת 1985 היה הפסד תפעולי נקי של 11 מיליון שקל.

מאידך, אילו רווחי צים היו נכללים בדו"חות הכספיים המאוחדים היה רווח הקבוצה בשנת 1986 גבוה ב־11 מיליון שקל מהרווח המדווח, ובשנת 1985 ב־1 מיליון שקל. מכירות חברת צים בסך כ־700 מיליון דולר בכל אחת מהשנים 1986 ו־1985 לא נכללות, כאמור, בדו"ח המאוחד.

מכירות חברת בתי הזיקוק לנפט (חברה מסונפת) הסתכמו ב־1986 ב־328 מיליון שקל, לעומת 429 מיליון ב־1985 (ירידה של 24%). הרווח הנקי של החברה ב־1986 הסתכם ב־21 מיליון שקל בהשוואה ל־24 מיליון שקל ב־1985.

מצב כספי

לקבוצה רכוש שוטף בסכום של 31 מיליון שקל והתחייבויות שוטפות בסך 8 מיליון שקל. כלומר, היחס השוטף שלה הוא טוב. לקבוצה עודפי נזילות בסך 18 מיליון שקל, המופקדים ברובם בבנקים במטבע ישראלי. עודפי כספים אלה ישמשו כנראה לניצול הזדמנויות בתחום ההשקעות, שהחברה לישראל מחפשת.

לחברה הון עצמי של 154 מיליון שקל המהווה 78% מסה"כ הנכסים. ההלוואות לזמן ארוך מסתכמות ביום המאזן ב־6 מיליון שקל בלבד. החברה לישראל ויתרה איפוא כמעט לחלוטין על אפשרויות השימוש בכספי חיצוני לזמן ארוך. יש בכך אולי משום נצול פחות יעיל של ההון העצמי כמנוף פיננסי, אבל מאידך, המצב הנוכחי מעניק לחברה מבנה פיננסי איתן.

בסוף חודש דצמבר 1986 פירסמו שתי חברות מסונפות של חברת הבת "ספנות והספקה" תשקיפים להנפקת מניות בדרך של זכויות. החברה לישראל עצמה פירסמה אף היא באותה עת תשקיף באמצעות חברה בת למימון והנפקות לגיוס 7.5 מיליון שקל בדרך של אגרות חוב.

השקעות חדשות

בשנים האחרונות בוצעו ע"י החברה לישראל השקעות בהיקפים קטנים מאשר בעבר. החברה מחזיקה ב־41% ממניות חברת ספקטרוניקס העוסקת במערכות לגילוי וכיבוי אש ושיכוך התפוצצות אדי דלק מכונות. החברה התפתחה יפה מבחינת מכירות ורווחיות. רק בשנת 1986 נבלמה התפתחות זו. אך צופים שהיא תתחדש בשנת 1987.

השקעה אחרת שבוצעה בעיקרה ב־1985 (בסך 18 מיליון שקל כנגד שווי מאזני של כ־8 מיליון שקל) היתה בקבוצת חברות ספנות והספקה (85% בעלות), העוסקת במגוון פעילויות בתחום: איתות, קירור, מוסכי ערובה, עמילות מכס ומיטען, מסחר במוצרי מזון קפואים, תעשיית משקאות קלים ואחזקת נכסים. קבוצת ספנות ואספקה הפסידה כ־8 מיליון שקל בכל אחת מהשנים 1984 ו־1985. בשנת 1986 חל שיפור בפעילות והמגמה של קבוצה זו.

סוג חדש של השקעות היה במחקר ופיתוח. החברה לישראל הקימה ביחד עם יזמים פרטיים חברות מו"פ בנושאים עתירי ידע. אחת ההשקעות היתה בחברת פילטריישן שעסקה במערכות סינון אוטומאטיות. החברה לישראל הפסידה בהשקעה זו 1.5 מיליון שקל. השקעה אחרת היתה בחברת אוריג־טיקס שפיתחה שפת מחשבים משולבת המאפשרת פיתוח וייצור לוחות ברמה גבוהה ובזמן קצר יחסית. החברה הגיעה לשלב הייצור הראשוני, אך לא מעבר לכך. החברה לישראל הפסידה בהשקעה זו 8 מיליון שקל.

לאור שני הניסיונות הללו בהשקעות במו"פ שוקלת החברה לישראל מחדש את מדיניותה בנושא זה.

תמצית דו"ח רווח והפסד מאוחד

(במליוני שקלים)

	1986	1985
רווח מפעולות רגילות לפני מסים על ההכנסה	3.7	4.0
מסים על ההכנסה	1.1	2.5
רווח אחרי מסים	2.6	1.5
חלקה של הקבוצה בחברות שלא אוחדו	11.6	1.3
זכויות המיעוט	(0.3)	0.7
הפחתת ערך השקעות	—	(1.7)
רווח נקי	13.9	1.8

תמצית המאזן המאוחד

(במליוני שקלים)

	31 בדצמבר 1986	31 בדצמבר 1985
רכוש שוטף	31	26
השקעות	137	140
רכוש קבוע	29	31
	197	197
התחייבויות שוטפות	8	8
הלוואות לזמן ארוך	6	3
עתודות	29	44
הון עצמי	154	142
	197	197

פירוט השקעות החברה

(במליוני שקלים)

	שעור ההחזקה בהון	ערך במאזן: סכום	ערך במאזן: % מהסה"כ
צים חברת השיט	45%	—	—
בתי זיקוק לנפט	26%	100	67%
מלונות ים כנרת (מלון פלאזה טבריה)	100%	23	15%
חברה ישראלית לספנות והספקה	85%	10	7%
ספקטרוניקס	41%	9	6%
מפעלי קירור במגון	100%	6	4%
אחרות		2	1%
		150	100%

העלייה נמשכה גם לאחר פרסום הדוחות

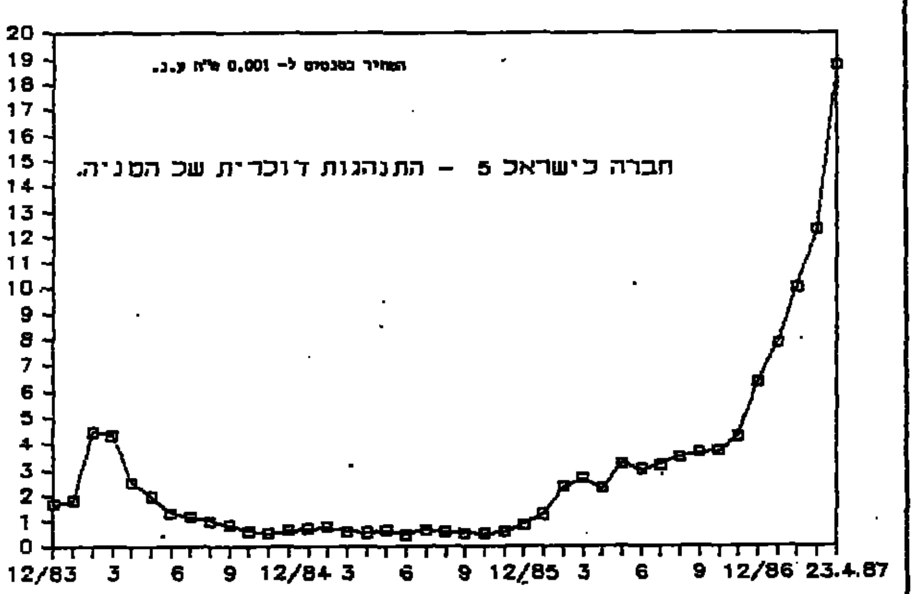

מאת יהודה שרוני

אחת התופעות המאפיינות את הבורסה בכל הנוגע לפרסום רווחות כספיים היא, שכאשר מודלף על חברה שהיא עומדת לפרסם רווחות חיוביים, נרשמות עליות שערים. כשמתפרסמים הדוחות, מתהפכת המגמה והמניות יורדות. יש המסבירים זאת בכך שפעילות המשקיעים בבורסה מבוססת על ציפיות, התמגשמות עם פרסום הדוחות.

מניות החברה לישראל באו ו"קילקלו" תיאוריה זאת. שערי המניות עלו בתלילות מתחילת 1987, והם המשיכו לצבור תנופה כלפי מעלה, גם לאחר פרסום הדוחות. יתכן שהסיבה לכך היא שבחברה צפויות התפתחויות עסקיות נוספות. עם פרסום הדוחות הודיעה החברה על חלוקת 500 אחוז במניות הטבה, ויום "האקס" יהיה ה־12.5.87.

קבוצת אייזנברג מחזיקה ב־79.5 אחוז מההון וב־84.9 אחוז מזכויות ההצבעה בחברה לישראל באמצעות חמש חברות: בלייסייד ס.א., איזראל אינווסטור, פלקנטה, סיקם ופידון. מניותיה של האחרונה רשומות למסחר בבורסה.

סיקם, המוחזקת בעקיפין על ידי החברה לישראל (באמצעות קבוצת ספנות ואספקה), החזיקה בעבר ב־17 אחוז ממניות החברה, אך עד סוף פברואר השנה היא צמצמה את אחזקותיה וכיום היא מחזיקה ב־14 אחוז מההון.

הפעילות הבורסאית במניות מזוהה עם מספר קבוצות משקיעים וביהן קרנות בנק הפועלים, קרן הנאמנות גילי של איי.בי.איי., חברת הברוקרים יוניטראסט ובנק כללי. הגרף של "מיטב" מראה כי המניה בת 5 שקל המריאה לפי שניים וחצי ממחירה בתחילת 1987.

הנפקות בהיקף של 130 מיליון שקל ממתינות בצנרת הבורסה

תשע מתוך 31 ההנפקות הן של חברות חדשות

מאת יהודה שרוני

בצנרת הבורסה ממתינות בימים אלה לאישורן הסופי 31 הנפקות של פירמות עיסקיות, בהיקף כולל של יותר מ־130 מיליון שקל. תשע מהנפקות אלה (שמן מודגש בטבלה), הן גיוסי הון של פירמות שניירות הערך שלהן עדיין אינם רשומים למסחר בבורסה.

העובדה הבולטת היא הסכומים הנמוכים שמבקשות הפירמות לגייס. ההנפקה הגדולה ביותר היא של כלל תעשיות. ההנפקה מעניינת נוספת היא זו של בנק כללי, המבקש לגייס 13.78 מיליון שקל בהנפקת זכויות, וזאת כדי להקשות על האפשרות שהבנק יעבור לידי הממשלה, עם פידיון המניות הבכורות.

גיוס הון נוסף נשקל גם על ידי חברות דלתא גליל, טמפו־בירה, דיסקונט השקעות, מלל, ומגן שניירות הערך שלהן כבר רשומות למסחר בבורסה. בין החברות החדשות המבקשות לגייס הון מוזכרות גם מי ומי, חיון מחשבים, נגב קרמיקה, לרנו מחשבים ואופר.

רשימת החברות המבקשות לגייס הון בבורסה

שם החברה	עיסוק עיקרי	סכום (מ' ש')	שיטת ההנפקה
ארגר	טכסטיל	2.25	אופציות ואג"ח לציבור
אמנונים	עבודות עפר	לא נקבע	זכויות
אילון	מלונות ובנין	6.00	מניות ואופציות לציבור
אסותא	בית חולים	4.50	מניות לציבור ולעובדים
אורדע פריצם	ייצור מסמכים ממוגנטים	1.05	מניות ואופציות לציבור
אינטרגאמא	השקעות במסחר	3.60	זכויות
אלקול	ייצור מרצפות צפות	1.50	זכויות למניות ואופציות
בנק כללי	בנק מסחרי	13.78	זכויות למניות
ברטון	מוצרי בניה	1.95	אג"ח להמרה ואופציות
ביטוח משנה	ענף הביטוח	לא נקבע	לא נקבע
גני הדר	מלונאות	2.49	מניות לציבור
גולן	תכשיטים	1.90	מניות לציבור
גחלת	השקעות בליסינג וחתמות	5.75	אג"ח ואופציות לציבור וזכויות
רדער	השקעות בנדל"ן	4.80	אג"ח ואופציות לציבור וזכויות
זיקית	טקסטיל	5.00	מניות לציבור
צלכל	תעשיות מזון	2.50	אופציות לציבור
ישקל	שירותי בטחון	1.58	מניות לציבור
כלל תעשיות	השקעות בתעשיה	30.00	אופציות ואג"ח לציבור וזכויות
מאגרי טכנו'	השקעות בתוכנות	5.00	מניות בזכויות
ליפשיץ	בניה ונדל"ן	לא נקבע	לציבור וזכויות
מרן	דפוס	1.30	מניות לציבור
מישכאל	השקעות בבניה	1.20	אופציות
נפטא	חיפושי נפט	11.20	לא נקבע
עיט	תנורים	2.00	אג"ח ואופציות לציבור וזכויות
פז ונן	תכשיטים	1.30	מניות לציבור
קונסורציום	תקשורת	3.10	מניות ואופציות בזכויות
קורדן	השקעות פיננסיות	7.40	אג"ח ואופציות לציבור וזכויות
קרמני	קונסטרוקציות	6.40	לא נקבע סופית
רשף	מחשבים	1.75	מניות ואופציות לציבור
שלדות	הובלה	לא נקבע	לא נקבע סופית
תבל	עמילות מכס	1.37	מניות לציבור

"נשר" הפעילה מחדש הכבשן המושבת ברמלה

היה מושבת במשך כשנתיים

מאת יונתן שרמן

"נשר" הפעילה בימים אלו מחדש את אחד הכבשנים, שהשביתה לפני כשנתיים. בכך הקטינה נשר את מספר הכבשנים המושבתים על ידה לשניים בלבד.

הכבשן שהופעל מחדש יאפשר ל"נשר" לצבור מחדש מלאי של תוצרת מוגמרת בתוך כמה חודשים. הנהלת "נשר" החליטה על הפעלתו מחדש כדי להבטיח שלא ייווצר מחסור במלט בעונת הקיץ, שהיא עונת השיא בצריכת מלט. כזכור, לפני כחודשיים אירעה תקלה באחד ממפעלי "נשר" ותקלה זו גרמה להקטנת כושר הייצור של החברה ולחיסול מלאי המלט שהיה בידיה. משרד התעשיה התיר אז להמשיך יבואנים לייבא 15 אלף טונות מלט להתגבר על המחסור אבל "נשר" התגברה על התקלה. רק כעת החלו להגיע משלוחי המלט המיובא, כאשר כבר אין מחסור במלט כאן.

מדפסות לייזר
עכשיו עד —
18 תשלומים
ישראטל בע"מ
רח' האומנים 7 ת"א
03—339712

אוניברסיטת תל-אביב
הפאקולטה לניהול
בית הספר למוסמכים במינהל עסקים ע"ש ליאון רקנאטי
טקס הענקת מילגות
מהקרן ע"ש מיה פישר דוד
יתקיים ביום ב', כ"ח בניסן — 27.4.87 בשעה 20.00
באולם ליאון (104), בנין רקנאטי, אוניברסיטת תל־אביב.
הציבור מוזמן

הודעה בדבר מכירת משק מס' 13 במושב גן יאשיה

1. כל המעוניין להציע הצעה לרכישת משק מס' 13 במושב גן יאשיה מתבקש להגיש הצעה בכתב ולפרט המחיר המוצע ותנאי התשלום.
2. על ההצעה להגיע למשרד החתום בשד"ר 133, תל־אביב או רח' הרב־קוק 8 נתניה עד לא יאוחר מיום 22.5.87.
3. המציע ימציא ערבות בנקאית בשיעור 5% מהסכום המוצע שתוקפה עד ליום 20.6.87.
4. פרטים נוספים ניתן לקבל במשרד החתום טל' 03-200562, 053-348924.
5. קבלת ההצעה מותנית באשור בית משפט המחוזי בתל־אביב יפו והאסיפה הכללית של המושב, ואין המזמין מתחייב לקבל כל הצעה שהיא.

יצחק קריטנשטיין, עו"ד
כונס נכסים

שרות
digital
כשזמן שווה כסף
שרות דיגיטל שווה זהב

هكذا من الاصل

מכתבים למערכת הארץ

שבויי מלחמה או אזרחים במעצר?

בראיון של דניאל דגן עם הפרופ' ארנסט נולטה ("הארץ" 17.4) מותח דגן ביקורת על השימוש המרובה שעשה נולטה בהגדרת היהודים בזמן מלחמת העולם השנייה כשבויי מלחמה או אזרחים במעצר. דגן טועה, מפני שגם הקונגרס היהודי העולמי ניהל מאבק במלחמת העולם השנייה עם הצלב האדום הבינלאומי — להשיג ליהודים מעמד של שבויי מלחמה או אזרחים במעצר.

גרמניה ואיטליה הודיעו, במיוחד במחצית השנייה של 1943, כי יוחסם ליהודים נובע מסיבות ביטחוניות. שטורדמן ממשרד החוץ הגרמני הודיע ב־7.10.1943, כי היהודים הכריזו מלחמה על גרמניה ולכן ביטחון העם הגרמני מחייב לסלקם מהטריטוריה שעליה נמצאים כוחות גרמניים.

גם המפלגה הפאשיסטית האיטלקית הודיעה בכנס בוורונה ב־17.10.1943, שרק בהצעת החוקה הפאשיסטית (בסעיף 7), כי יהודים הם אלמנטים זרים המשתייכים לאומה שהיא אויב שלהם. לנוכח המצב זו ביקש הקונגרס היהודי העולמי במשך כל שנת 1943 ושנת 1944 מהוועד הבינלאומי של הצלב האדום להכריז על היהודים כאזרחים במעצר או שבויי מלחמה, מכיוון שהם אזרחים של אומה הנמצאת במצב מלחמה עם גרמניה. המטרה היתה שהצלב האדום יוכל לקחת את היהודים תחת חסותו, על־ידי הולת האמנה בדבר שבויי מלחמה על אזרחים במעצר.

הצלב האדום סירב עד לסוף 1944 להיענות לבקשה. רק לאחר מכן שינה את מדיניותו ורבים מד־ הודי הונגריה אכן ניצלו על־ידי מתן תעודות חסות של הצלב האדום הבינלאומי, ממשלת שוודיה ומ־ משלת שווייץ — וכל הדיפלומטיקה הזו באה על יסוד פרשנות ליברלית למושגים של אזרחים במעצר.

באותן תיאוריות צדק איפוא פרופ' נולטה כשהוא אומר: "איני חושב שאני בלתי־יהודי בקשר לנושא שבויי המלחמה לעומת אזרחים הנתונים במעצר. למעשה אין ביניהם הבדל מכריע, מפני שלפי החוק הבינלאומי שתי הקבוצות זכות להגנה מלאה על חייהן. כלומר, היהודים כאזרחים הנ־ תונים במעצר, או כשבויי־מלחמה, היו מובאים למעצה־מעצר והייתם היו מובטחים".

עו"ד אריה בן־טוב

תל־אביב

הדיאגנוזה והתרופה מוטעות

"מה שיצחק רבין והמתנחלים מבנים בשם סרוה, אינו, למעשה, אלא מאבק האוכלוסיה הערבית נגד הכיבוש הישראלי, והוא דומה למאבק היישוב העברי נגד הספר הלבן של ממשלת־המנדט הבריטית בשנות הארבעים... הסכם עם המלך האשמי, בדומה לזה שנעשה עם מצרים, הוא הדרך היחידה לשחרר אותנו מהמועקה של ההתנגשות ממושכת עם תנועת ההתנגדות העממית הפלשתינית".

זו ההנחה וזו המסקנה של פולס במאמרו "יהודה ושומרון נגד הגרה" ("הארץ" 17.4). הן הדיאגנוזה והן התרופה מוטעות.

בלי משים השיבו לפולס במשדר הטלוויזיה "יומן", שהוקרן באותו ערב. תושב באלפי־מנשה הסביר, כי צריך יהיה לצאת לשמירה במקום "כפי שאבא שלי עשה כשבא להתיישב בראשון־לציון". האלוף אהוד ברק ציין, כי פיגועי המחבלים רבים בגבולות הקו־הירוק מאשר בי־ הודה ושומרון.

לשון אחר: עליית יהודים לארץ, התיישבותם בה, ומעל לכל — עצם ריבונותם — יהא התחום אשר יהא — הם כצנינים בעיני הערבים. ארגון אש"ף קם ואמנתו נכתבה בראשית 1964, שלוש שנים ומחצה לפני מלחמת ששת הימים. אז לא שלטה ישראל בשטחים. איזו פלשתין ביקשו לשחרר? בשנות הארבעים לא שאפנו לחסל את אנגליה הריבונית, ולנו לא היו זכויות לאר־ מיות בישראל. איפה המקום להש־ וואה?

אם תפנה ישראל את השטחים, כהצעת פולס, לא יוולד זמן רב והצורך להתמודד עם טענת ערבים ישראלים, כי מדכאים אותם, כי נשללות זכויותיהם הלאומיות וכי הם זכאים להגדרה עצמית, כאותם ביהודה ושומרון ומדוע לא, בעצמם רק מפני שבמלחמת השחרור הגיע צה"ל לקווים שהגיע.

ירידה באורי

תל־אביב

מארת עין־חצבה

בתוכנית "מבט" בטלוויזיה בשבוע שעבר ראינו את ה"מושב השיתופי" עין־חצבה. הכתבה הציגה את העניין באורח אובייקטיבי־ורדוד.

לפני שנים אחדות ביקרתי בחווה חקלאית דומה להפליא בדרום אפריקה. החווה היתה בבעלותם ובניהולם של שלושה אחים האחות אחת (לא יהודים) כולם בעלי משפחות גדולות. היא השתרעה על שטח של 2500 דונם שלחין ועסקה בגידול אותם הגידולים הנהוגים בעין חצבה.

בעלי החווה גרו במקבץ וילות מפוארות במרכז השטח. באותה הפינות הקימו שכונה של 25 בקתות שבהן התגוררו בשכירות משפחות הכושים שעבדו בחווה באורח קבע. בעונות האסיף והקטיף התגייסו לעבודה כל בני המשפחה של הפועלים השחורים. כל העסק התנהל בשלווה וביעילות ולפי הרוח השוררת באזורים המרוחקים של דרום־אפריקה. שכונת הכושים תוחזקה בניקיון ובהגינות. הבעלים סיפקו אפילו תחבורה חינם לילדי הפועלים שלמדו בבית־ספר מיוחד לכושים בעיירה מרוחקת למדי — שהרי רצו לחיות בשלום עם שכניהם כמעט כפי שאנו רוצים לעשות זאת לגבי שכנינו.

ביקורתי בחווה ההיא מפני שכל ציור ההשקייה נרכש בישראל ובעלי החווה ביקרו בארצנו. הם הציגו לפני את השגיהם בגאווה גלויה.

באותה גאווה הציגו בעלי ה"מושב השיתופי" עין־חצבה את היוזמה הפרטית ואת השגיהם הם. מאחורי יהדות מתנשאה זו מסתתרים שני פשעים ציבוריים כבדים: האחד הוא תפיסה שרירותית של נכסי ציבור — קרקע ומים — במכסה המיועדת לפרנס 40 משפחות בכבוד וברווחה. השני הוא ניצול מחפיר של ערבים תושבי השטחים המוחזקים בידינו בכוח הצבא.

לא באתי לתבוע את משפטם של שני פשעים אלו מהמוחזקים ביישוב עין־חצבה. הם מתנהגים ברוח הזמן. האחריות לנעשה שם מוטלת על ממשלת ישראל ותמיה אני באה לתבוע את הדין.

רענן ויץ

ירושלים

משקפי קריאה / הדה בושס

עיתונות והתחסדות

גבריאל שטרסמן — המעורות; פרשת הרצח של מלה מלבסקי; בורוש; 218 עמ'

יש היגיון בשיטה הזאת. העי־ תונאי גבריאל שטרסמן, האר־ מבורסמן של עיתונו, "מעריב" — היחיד מבין העיתונים שמינה עי־ תונאי לתפקיד זה — מתח ביקורת על עיתונו ועל עיתונים אחרים, על דרכם בפרסום פרטים על "חווה האינטימיים של וזה יערי, שהיו כאילו לקוחים מיומן אישי, ולא היה בהם זולת רכילות של הוד מיטות". שטרסמן אף כתב מאמר "הכל (!) אודות וזהה", שזכה לדבריו לציון פומבי מפי נשיא המדינה. והנה, הוא הראשון המסור ומפרסם ספר, על מה שקרוי בפיו, "משפט הרצח של השנה".

אבגם צריך לציין, שחוץ מן השם הסנסציוני שניתן לספר, לא דבק בו אף שמץ של אבק סנסציה; אבל האפקט מחד בכל זאת. הקורא המסתבך ומתייגע בפרטי־הפרטים האינטימיים של הפרוטוקולים ־ת־ מיה מרדהותו: מה דחף את שטרסמן לכתוב את הספר ולפרסמו עוד בטרם ייבש הדיו על פסק הדין המרשיע?

אילו לפחות היה הספר ניסיון כן להבין ולבאר את פרשת רצח מלה מלבסקי — האשה שנשכחה תוך כדי היווחים הרכילותיים — כתופעה חברתית, על רקע המתאבחנות של החברה הישראלית, שהבורסה נעש־ תה בה כעין מקדש — ניחא; אילו ברונה התופעה על רקע אובדן הערכים המוסריים, התאווה הדו־ סנית למעמד קל ומהיר — עד כדי כך ששתי נשים ייצאו לרצוח ברם קר בעד בצע כסף — חמישים אלף דולר; אילו היה שטרסמן מנסה כותר בתחות פסיכולוגי של הדמויות המרכזיות בפרשה מרתיעה זו (כמו שנעשה בספרים כדוגמת "כפייה", "בדם קר", ואחרים).

אבל לא. כל מה ששטרסמן עשה בעצם הוא איסוף מדוקדק של פרוטוקולים ודיווחים שנמסרו מן החקירה המשטרתית ומישיבות בית־ המשפט. הוא רק מנפה, פה ושם, את הדברים, ומארגן ומסדר אותם לפי סדר עניינו, בפרקים תואמים. הכ־ מידע הזה אין שום חידוש. העי־ תונות דיווחה בהרחבה יתרה במשך החקירה והמשפט, וסיכמה את הדברים — גם אם נתפסה לפרקים לשקרים, לאי־דיוקים, וכמובן, לכו־ תרות צעקניות. אין בספר שום חשיפה, שום תגליות חדשות של ממש, חוץ מכמה הערות מביכות ששטרסמן מוצא לנכון להוסיף מפרי־עטו — במנגנונה ובהרחה של אותה עיתונות רכילותית שהוא ראה להתקיף ולהשמיץ.

נוצרי, שחור־שיער, בעל עיניים וה־ מות־תנדרות, מנסה לדלות מפי האשה הנאה, הבלונדית, בעלת עיני התכלת התמימות, לכאורה, את האמת האכזרית". ולאחר דברי פתוח אלה, הוא תוהה: "האם זו הקירה רגילה, או אולי נרקמים קשרי אהדה סמויים ממנו אליה". הוא שב ומתאר את שער ראשון של הפרקליטות, "שהופעתן שבתה את הדמיון": "הסניגורית ג'ינג'ית ששערה לצווארה, מול תובעת ג'ינג'ית ששערה כמעט אדום. האחת שערה קצוץ וקצר, השנייה שערה פזור ומדליק, או אסוף, בימי הקיץ המוצקים — מאחור".

ולעת הסיכומים, הנה הפתעה: "התובעת היפה באה הפעם לבית המשפט, כששערה הארמוני מפוזר, והבריה סרורים על אוזנם". צריך להחזיק טובה לשטרסמן על שהוא סולד מרכילות ומפרסים אינטימיים, ואינו מתאר את כפתורי חולצתה של התובעת, את שנייה, שלפי דיווח וזים אחרים, גם הם "מדליקים". ומדוע אינו שומעים: תיאורים מפורטים ובעוניים כל־כך על שער ראשם של פרקליטים־גברים, על בגדיהם ותסרוקתם?

כאשר שער הפרקליטות אינו "מדליק" דיה, שטרסמן נותן לפרשה תוספת דלק, כמו אין די במה שקרה בחולות תל־ברוך, ושוב הוא נתפס לעניין הנשי. לדעתו, הטעם העיקרי שהפרשה "הסעירה את הציבור", נעוץ בעובדה "ששלוש נשים מילאו בה תפקיד ראשי". ובמקום אחר הוא מציין בדרמטיות: "היה זה דו־קרב בין שתי נשים. הצירוף של שתיהן, כששתן ניצבות מול אב בית הדין, שהיא שופטת, ובמרכז המשפט נג־ צבת־אשה, ושתי באשמות־נשים, הד סיף נופף רב, חורג מן השגרה, של משפטים פליליים בבלל, ושל מש־ פטי רצח בפרט".

כיצד היה שטרסמן מגדיר משפט רצח של שני גברים, שאחד מהם נשוי לאשה מפורסמת, ובמשפט יושבים בדין שופטים ופרקליטים ממין זכר? האם גם אז היה עומד בהרחבה על ההיבט הגברי כל־כך של האירוע? ואולי רואה שטרסמן בפרשת רצח זו סיפור פמיניסטי, שיש בו מסר נשי מובהק?

סמיות — מצטיירת וזהה יערי כדמות מרתיעה מאד, גם ללא קשר עם הרצח. למרות מראה ששבה לבבות הזוהר־האנדים שלה כאילו — היא אשה חלבטרית, שקתנית וד־ לבית, היסטרית־תלותית. הקיצור, אשה בלתי נסבלת, המעוררת שאט־ נפש. לעומתה אפילו אביבה גרנות, שותפתה לרצח, שמראה לא זיכה אותה באהדה, מצטיירת כדמות סימ־ פאטית יותר.

הפרשה עצמה סימפטומאטית מאד, מסיבה זו בלבד בוודאי לכתוב על ספרו של שטרסמן. לצד הדיעות הקודמות, יש בפרשת רצח מלבסקי השלכות על דמותה של החברה הישראלית. בצורתנו, מקריש שד־ טרסמן כמה פרקים להתקפה על העיתונות. הוא מצטט את דברי הד"ר יהושע רוטנשטרייך, על "השד־ תולות העיתונות בפרשת וזהה יערי", ומספר על ההערות בין העי־ תונים, מי ימסור פרטים סנסציונים יותר". הוא מדבר על כישלון העי־ תונות בפרסום שקרי בעניין האמרה שיוחסה ליערי: "ביהגתי אותה פעמיים". על ציטוט כוזב זה יצא קצפו של אהוד יערי, עיתונאי בכיר שהעיתונות לא חסה עליו. שטרסמן מאשים את העיתונות, שהיתה "כלי שרת בידיה של המשטרה", והרבה מלל על אתיקה מקצועית. אבל לא ברור כיצד יגדיר מציגות כגון זו שבספרו, אם כי הרגשיו שנינם: פרטי הפרטים של השיחות בין יערי לאמה (שבוקן באה לידי ביטוי גסות הרוח של וזהה יערי). שיחות בין אביבה גרנות, לציפי, אחותה של יערי; ההצגת אירטפסר להוד המי־ טות של אהוד וזהה יערי. כאן אפשר להתחבא מאחורי פרוטוקו־ לים, הא הכל כשר. האין זו פשוט התחסדות?

בפרשה זו יש לומר כי למרות התנהגותה משולחת־הרסן של העי־ תונות, לא רק היא אשמה. היא ממלאה אחר רצונותיו של ציבור הקוראים. אמנם העיתונות מעצבת רצונות וצרכים אלה. אבל דווקא מבעד לראי המעוות של פרשה זו, אנו עדים לא רק להתרדרדותה של העיתונות, אלא לזולגאריזציה ולדי־ מוראליזציה של החברה הישראלית. החברה שלנו נעשתה בעצם חברה אינטואלית; חברה נגולת ערכים, שאינה מבחינה בין טוב לרע, בין רוצח לגיבור תקשורת.

בשבוע האחרון התפרסמו על כמה טורים תמונות של רוצחות — וזהה יערי, ואסירה — ביתית יוראלוב, ועוד פרשיות שביתתו לסאטר. הצלומים לוו בפירוט מלא ואוהד על התלבושת התחתונה שלהן — כשוק תוגנות בכלא ומשיקות כוסות יין עם מנהלת הכלא. נתברכנו איפוא גם בזוגות צברת ווזהות — וכבר אינגו זוכרים דבר.

העיתונות בבלי שרת

הנה אנו מתבשרים שבמאיקר לגוע רצינו כנסים דיין כבר קפץ על המציאה הזאת, ובדעתו לעשות סרט על המשפט. ולא סרט סתם, אלא סרט על טהרת הנשיות. האם יש בפרשה זו מסר פמיניסטי חשוב, שבעלם מעיני ונגלה לדיין ולי שטרסמן? אפילו לא היה בלבי שמץ רחמים על שתי הרוצחות יערי וגרנות — הרי יש להם בני משפחה וילדים — שלא הסאו וכבר נענשו רו"ח. וישראל אינה ארה"ב — אצלנו כולם מכירים את כולם.

מאוספי הפרוטוקולים — העשויים לשעמם הריוכות שאינם מבינים בהליכי החקירות משטרתיות ומשי־

השיעור המודליק

כך נוהה עליו ההשראה, ולדבריו: "קשה להימנע מן התחושה שבי־ פרשת החקירה" (של הוד את וזהה יערי) "אפשר לרקום סיפור רומאנטי מסעיר מן הנסיבות: חוקר ערבי

הארץ ממליץ

סרטים מיוחדים

מלך (ת"א) — משולש רומנטי, בקולנוע קרוב לשלמות של אלאן רנה, לפי מחזה תיאטרון מסוף שנות העשרים.

קרין (ת"א) — סרט רגיש של אריק רוהמר ("ירח מלא בפריז") המתאר את הופעת הקיץ של נערה פריזאית הסובלת מבדידות.

שיחות מלהבלכות (ת"א) — סאטירה קרירת שנונה, שכולה שי־ חות, על אינטלקטואלים, מין, התפוררות התרבות המערבית, והפר עד בין הגוף ובין הדיבורים עליו.

דיקה להצגות (ת"א) — אהבתם של הצרפתים לתרבות האמריקאית ול־ ג'ז בפרט, מתגלמת בסרטו האמרי־ קאי של טברניה הצרפתי, המספר על סיפולו המסור של צעיר פריזאי תגן סקספון אמריקאי המכור לטיפה המרה. (נגן הסקספון גורדון דקסטר, המתגלה כאן כשחקן מעולה. לאוהבי ג'ז.

בטי בלו (ת"א) — סיפור אהבה המתחיל בקומדיה ומסתיים באופן טראגי, בבימויו של ז'אן ז'ק ביינקס ("דיווה").

ארבעים מ"ר גרמניה — (ת"א) — אישה טורקיה כלואה ע"י בעלה בדירה קטנה בהמבורג. הסרט הטור־ קי של טאפיק באשר, "כלוא" יחד איתה. סרט מרכא.

שם הוורד (ת"א) — סיפור מתח המתרחש במנזר במאה ה־14, לפי ספרו של ההסטוריון אומברטו אקו.

בקצב השטן (ת"א) — קומדיה בריטית על מנהל תיכון נפוח חשיבות, התועה בדרכו לוועידה חשובה. בכיכובו של ג'ון קליז מתוכנית "מונטי פייתון".

פלאטון (ת"א, ירושלים, חיפה) — סרט מלחמה אמריקאי על וייט־ נאם שבמלחמות ויטנאם. נכתב ובוים ע"י אוליבר סטון, שלחם בויי־ טנאם ואף זכה בעיטור גבורה.

הפרברים, אהבה מפירנצה (ת"א) — סיפור אהבה עדין עם צי־ לומים מקסימים של פירנצה והכפר האנגלי לפי "חדר עם נוף" של פורסטר.

הנה האחיות (ת"א, ירושלים) — סיפורה של משפחה אמריקאית, היחסים בתוכה מוצגים באירוניה ובחום ע"י וודי אלן.

חליפת ערב (ת"א, ירושלים) — סאטירה העשוית למלודרמה, על משחקי כוח המשנים את הגדרת הזהות המינית. סרט צרפתי.

המורדת (ת"א) - סרט על התבגרות בקיץ אחד, בעיר צרפתית קטנה. בכיכובה של שרלוט גינ־ סבורג.

סרטי בידור

חגנה קטנה ומטריפה (ת"א) — בתוך עני ויתום, בלהטוריות טובת לב, וגבת אוכל אדם, מככבים בסרטו המסוגנן של פרנק עוז (אחד מיוצרי "החבובות"), שהינו סרט אימים־מחזר־קומדיה.

קרוקודייל דנדי (ת"א, ירושלים, חיפה) — קומדיה קופתית לכל המשפחה, על ציד תנינים קשוח המאוהב בעיתונאית אמריקאית בערבה האוסטרלית, ובתמורה זוכה בביקור ב"ג'ונגל" הניו־יורקי, ובאהבתה.

ב'לשמע אתמול היום (ת"א) — סיפור חייו של בחור יהודי טוב, שאביו גנגסטר ואמו עורכת סצרי־ פסין במסיבת הבר־מצווה שלו. סרט קטרי.

הפעמונים צלצלו גם לך

"אני לא רואה אותנו לאחראים על מה שקורה באטמוספירה של בזיון הארץ", אמר יוסף רוקנה, מנהל חטיבת הכימיה במשרד המס־ חר והתעשייה, בכתבתה של תמר מרוז "שכר האימה" (מוסף "הארץ", 17.4).

איני יודע למי התכוון המנהל בכינוי "אותנו". אני לתומי חושב שזה כולל את כולנו: כל אחד מאתנו המפעיל את לחצן האירוסול שלו מסייע במרידיו ובלארשים להורדת כמות האוזון באטמוספירה, שבע־ קבותיה ניזוק הישראלי אם אם בקר־ ינה אולטרה־סגולה, לאחר שנולה לבטח באיזה סרטן עור.

בתגובה למשפטו השאנן, הארייש הלאו־אכפתי של רוקנה כדאי אולי להביא קטע מדבריו של המשורר האנגלי ג'ון דאן שאמר: "אין לך אדם שהוא אי לעצמו: כל אדם הוא פיסת יבשת...לכן אל תשאל לעולם למי צלצלו הפעמונים — הם צלצלו (גם) לך".

ממי אורנן

נתניה

זמרי קאמרן — שד' בן גוריון 62 ת"א טל': 03-220221

קול המקהלות — קונצרט למנויים מס. 5 "חזרה למקורות" — מנצח אבנר אתי

תל־אביב מוזיאון ת"א — יום ג' 28.4 שעה 20.30 — יום ה' 30.4 שעה 20.30 — כרטיסים במשרד קאמרן

ירושלים תיאטרון ירושלים — אולם רבקה קראון — יום ג' 5.5 שעה 20.30 — כרטיסים בקופת התיאטרון

כפר־סבא אודיטוריום ספיר — מוצ"ש 9.5 שעה 20.30 — כרטיסים בקופת יד לבנים

באר־שבע מתנ"ס ע"ש לוין — יום ב' 27.4 שעה 20.30 — כרטיסים במשרד "פרנדי" רח' העצמאות 49, ב"ש טל' 057-33446

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

שעת הפתיחה של קונצרטים במוצאי־שבת ובמוצאי חגים 9.00 בערב

קונצרט למנויים מס' 9 — ירושלים, בנייני האומה — הערב - 26.4.87, 8.30 בערב — מינג־ווהאן צ'ונג מנצח — קיונג־ווהא צ'ונג כנרת — מיונג־ווהא צ'ונג צ'לנית — בתכנית מיצירות בטהובן ומילטן

קונצרט לנוער מס' 4 — תל אביב, היכל התרבות — יום ב', 27.4.87, 5.00 אחה"צ — התזמורת הפילהרמונית הישראלית — מארחת את — תזמורת הנוער של קונסרבטוריון ניו־אינגלנד — בנג'מין זאנדר מנצח — גדעון רובין פסנתרן — בתכנית מיצירות: הבר, בארבר ודבוז'אק

משרד החינוך והתרבות — אגף הנוער

נוער מוסיקלי בישראל — היכל התרבות רח' הוברמן 1 טל' 03-202333

נפתחה ההרשמה למחנה הנוער המוסיקלי תשמ"ז — 28 ביולי — 14 באוגוסט 1987 — במכללת אורנים — טבעון

פעילות המחנה כוללת: סדנאות, כיתות כליות, צוותים קאמריים, תזמורת ומקהלה

מוזמנים להגיש את מועמדותם נגנים, גילאי 20־13 מהארץ ומחו"ל, המנגנים ברמה של 4 שנות לימוד לפחות בכלי הנגינה. כן מתקבלים תאורטיקנים חובבי מוסיקה, בעלי ידע והתמצאות במוסיקה.

פרטים וטפסי הרשמה במשרדי "נוער מוסיקלי ישראל" — מועד אחרון להרשמה 1 ביוני 1987

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

המוקד הרופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.

מגן דוד אדום: ירושלים 523133, תל־אביב 5460111, חיפה 512233, בת־ים 5511111... [פירוט מספרי טלפון בכל הערים]

ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: 24 שעות ביממה

מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575

מרכז סיוע לנפגעות אונס 24 שעות ביממה

תורנות בתי־חולים

תל אביב: איכילוב — (פנימית, כירורגית); ירושלים: בקור חולים — (כירורגית); חיפה: רמב"ם — (ילדים, עיניים, א.א.ג.); שערי צדק — (פנימית); הדסה הר הצופים — (נשים, אורתופדית)

תורנות בתי־מרקחת

תל אביב: בית ישראל בנה ישראל 11 226545; קופ"ח כללית אסוטודרם 7 225142; ירושלים: מרשאה רוממה הפ"צ 28 528191; חיפה: יבנה אבן סיגא 672288; חולון: קופ"ח עין יהב 4 884854; בת ים: גבי בת ים הנביאים 3 5515671; רמת גן: רמה דוסטיוסקי 65 7511485; נתניה: נתניה הרצל 11 22842; פתח תקוה: קופ"ח כללית חיים עוזר 905271; הקריות: ארלוזורוב יצחק הנשיא 9 קרית חיים 727728; רחובות: מגל הרצל 184 451228

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברה, משפחה, מיניות — אנונימי במיגע. ימים ב', ג', ד' — 19.00-16.00. רמב"ם 9, 5101511/2. חיפה: ימים א', ד' 19.00-16.00, רח' הנמשרט 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגר

02-528231-2 03-432777 04-549121

מוגש כשירות לציבור על ידי הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

- 09.30 טלטקסט
- 09.35 קשת וענן
- 10.00 יד ושם
- 10.15 ילדי וילה אמה — דראמה (ב)
- 11.15 הגן שבו היה הגעיד
- 14.30 טלטקסט
- 14.35 קשת וענן
- 15.00 גלות
- 15.35 ג'נוסייד — רצודם
- 17.00 ערב חדש

כללית

- 17.30 האי ברוזה הציגורים
- 18.30 (ע) קיצור החדשות
- 18.32 (ע) 14 ביולי 1939
- 19.00 (ע) חדשות
- 20.00 כותרות מבט
- 20.02 תביעות קטנות
- 20.30 עד פוס
- 21.00 מבט לחדשות
- 21.30 תשדירי שירות
- 21.35 לקראת שידור
- 21.50 שושלת
- 22.40 סוף ציטוט — ספרות
- 23.20 איזור הדמדומים
- 23.55 פסוקו של יום וחדשות

ירדן ערוץ 6

- 17.30 סרט קולנוע צרפתי
- 19.00 חדשות בצרפתית
- 19.15 כחוד של גורל
- 19.30 חדשות בעברית
- 19.45 לקט שירים
- 20.00 חדשות בערבית
- 20.30 גיל התבגרות (סדרה)
- 21.10 סדרה תיעודית
- 22.00 חדשות באנגלית
- 22.20 שור בוזרו (מתח ופעולה)

לבנון ערוץ 12

- 13.30 חיים אחרים (סדרה)
- 14.00 מרעדון 700
- 14.30 מעשיות משמחות (ערבית)
- 15.00 סרט (ערבית)
- 16.30 אי המטמון (מצויר)
- 17.00 הבית המעופף (מצויר)
- 17.30 ההרפתקאות עם טאני רגול
- 18.00 מאנקי (סדרה)
- 18.30 כפיות של כסף (קומי)
- 19.00 60 דקות
- 20.00 עם אלבים פרסלי
- 21.00 סרט: "צריך לקרוא" עם ג'והן ראפט
- 22.30 מעיינות משמחות (ערבית)

רדיו

קול המוסיקה

- 06.02 צלילי בוקר
- 07.09 בהאזנה ניבונה
- 08.00 צפירה לציון יום הזיכרון לשואה ולגבורה
- 08.02 בהאזנה ניבונה
- 09.00 קונצרט בוקר
- 11.27 מנישים שיר
- 11.30 טקס הנחת בקעת הקהילות והדרכות, שידור ישיר מ"יד ושם" בירושלים
- 12.30 צלילים נגנים
- 13.05 קונצרט מיוחד ליום השואה
- 15.00 מוסיקה כאן ועכשיו
- 16.00 מוסיקה ליום ראשון
- 18.00 מזרחון המוסיקאלי
- 19.00 אבנים בפלגש
- 20.05 אינגולוד — רבע מוסיקאלי
- 20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי
- 22.30 מן הסקרות — משירי הגטאות המפורסמות
- 23.00 מזמורי יצירות
- 23.58 מה נשמע

רשת א'

- 07.30 רדיו קל — עברית קלה
- 08.00 צפירה לציון יום הזיכרון לשואה ולגבורה
- 08.07 חזנה
- 09.05 שירים עבריים
- 10.05 במחשבי היער
- 11.50 השידור היומי לבתיה"ס
- 11.30 סיפורדיו
- 12.05 סרנת אנוש
- 14.06 בראש צעיר
- 15.00 "צלילי מאת המוסעות פרים עקביא"
- 16.05 רדיו־עשרה
- 17.10 לחמרי הגטאות
- 18.06 שידור חי מהמוזיאון קיבוץ לוחמי הגטאות
- 19.05 בתושבת ישראל
- 19.20 פרקי היום מגנ"ך
- 19.30 שידורים לעולים
- 22.05 תפוח רעף

רשת ב'

- 06.09 צלילים נגנים
- 07.00 הבוקר הזה
- 08.00 צפירה לציון יום הזיכרון לשואה ולגבורה
- 08.07 שירים עבריים
- 09.05 קסה גורל היהודי
- 10.05 המסע השלישי של היקסאר — חיים המות של יאנוש קורצ'אק
- 12.05 קשר האפר
- 13.05 בינוי היום
- 14.06 עם אותה, גורל אחד
- 16.05 ולא רציתי להאמין — סיפור

רשת ג'

- 06.06 שירים משלנו
- 21.05 ארמון עתיק
- 23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

- 06.05 שירים משלנו
- 06.30 מקומם עין — חדשות
- 07.07 סלוניקי־אושוויץ
- 08.00 בוקר טוב ישראל
- 09.05 היכן היתה השמש
- 17.00 ערב טוב ישראל
- 18.05 אחרי המלחמה
- 19.05 ערב מוקדש לחסידי אומות העולם
- 20.05 עוקים נדיבה
- 21.05 מבט לחדשות
- 21.30 אניברסיטה משודרת
- 21.55 שירותרום 87
- 23.05 עשרים הארבע, היום שהיה
- 23.55 שיחות חצות
- 00.05 ציפורי לילה משותות

אישי של חברת קיבוץ מעיין־צבי
- 17.05 הפרטיזן של יהודי רומניה
- 18.06 זרקור
- 19.00 היום הזה
- 19.35 עם ישראל
- 20.05 אחטר בשבוע
- 22.05 ציפורים ושקרים
- 23.05 שירים עבריים

שידור קבוע

רשת א'

- 07.30 רדיו קל — עברית קלה
- 08.05 חזנה
- 08.30 בשמש ואבריגוק — שידור חי
- 14.06 בראש צעיר — מבוקון לילדים
- 15.30 הסכלה רשת לכל
- 16.05 מסמם ואמריגוק — שידור חי

רשת ב'

- 07.00 הבוקר הזה
- 08.00 עושים עניין
- 09.05 בראש צעיר — לילדים בשמשה
- 10.10 כל צבעי הרשת־מגזין יומי
- 11.30 סע לשלום
- 12.10 אלריאלי ב"ל

רשת ג'

- 06.05 בוקר לאוטר־להיטים
- 07.05 שיר בבוקר־בבוקר־פיזמונים
- 09.05 בה, כבר תשעה
- 10.05 שבעים מי יודע
- 11.05 בחור טורה
- 12.05 רק מוסיקה
- 13.05 הג לאוזן
- 14.05 מהוון הוד
- 15.05 הרב, חיים ומחודש
- 16.05 הבנה יומית
- 13.00 בוקרי היום־הרשת המצטבים
- 14.06 להאזנת לא לא־תרבות המבטח
- 14.30 בת מוזיק־הצד והמשר
- 15.05 רגעי קסם
- 16.05 הוצרת הארץ־שירים עבריים
- 16.55 קריאה סמר־קוראים מבליטים
- 17.10 יומן כלכלה
- 17.30 על ספרים חדשים

גלי צה"ל

- 06.05 אוניברסיטה משודרת
- 06.30 מקומות עין־ביזנס ומוסיקה
- 07.07 שבע אפס שבע
- 08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
- 09.05 ערלה בוקר
- 10.05 הפסקה עשר
- 11.05 גבן לקבסירו
- 13.05 אחר אחר הצבורים ישראלים
- 14.05 דודו־יומי
- 15.05 מה יש
- 16.05 ארבע אחר הצהריים־שירים
- 17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

- 19.05 רדיו, רדיו
- 20.05 באזנתכה בכבים
- 22.05 על הדשא ועל הבימאות
- 23.05 לילה לילה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — ילדים הורגים לאלוהים 7.00, 9.30; פאר — האינטמלמר 7.30, 9.40; בית לסין — הטרפים 11.15 בלילה; אסתר — קשורים שבלה 7.15, 9.40; בן יהודה — שמתי בדו למודה 7.15, 9.30; גורדון — אהבה גבוהה 7.15, 9.30; בת — וזנות קטנה ומטריפה 7.15, 9.40; דיזנגוף 1 — שיחות מלהבלכות 7.30, 9.30; דיזנגוף 2 — דיכוונות אהבה מפירנצה 7.30, 9.50; דיזנגוף 3 — המורדת 7.30, 9.50; דקל — קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30; דרייב אין — בן לוקח בת 7.30, הגבר 9.30, סקס 12.00; הוד — מלכודת 52 7.15, 9.30; בית ציונות אמריקה — שבוע עיון 7.15, 9.30; חן 1 — צבע הכסף 7.15, 9.45; חן 2 — הדוהן שלי באקספדר 7.30, 9.45; חן 3 — אל תקרא לי לבן 7.35, 9.45; חן 4 — חופשה בקיומה 7.30, 9.40; חן 5 — בלשמע אתמול היום 7.30, 9.40; ליסוד — הבוקר שאחרי 5.00, 7.15, 9.30; לב 1 — חליפת ערב 7.30, 9.50; לב 2 — בקצב השטן 7.40, 9.40; לב 3 — קרין 7.40, 9.40; לב 4 — מלך 7.30, 9.40; מקסים — בלא הגנים 7.45, 9.45; סינמה 1 — הנה האחיות 7.15, 9.30; סינמה 2 — בעקבות הכדור 7.15, 9.30; פאר — ללא רחמים 5.00, 7.30, 9.30; סינמטק ישראלי — אדום 7.00, טורלה של גולים 9.30; פריז — בטי בלו 7.00, 9.30, ציצה סאון 11.30 בלילה; צפון — שם הורד 7.00, 9.45; שחף — פלאטון 7.00, 9.30; תכלת — מבכים מטעים 7.30, 9.40; תמלת — רוקה להצגה 7.00, 9.35; תל־אביב — נער הזהב 7.15, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1 — אסיטום 3 7.00, 9.30; היכל 2 — פלאטון 7.15, 9.30

נצרת

בתולים — אסיטום 3 7.15

חדרה

חדרה — שמתי בדו למודה 7.00, 9.15; תמר — אסיטום 3 7.00, 9.15

ירושלים

אדיסון — נער הזהב 7.30, 9.30; אוריון 1 — אל תקרא לי לבן 7.15, 9.30; אור 1 — קרוקודיל דנדי 7.15, 9.15; אור 2 — להתגונן נבית 7.15, 9.15, להיות שם 11.15; אור 4 — ביק פלאש הבקסן 7.15, 9.15, שודדי המכרה האבוד 11.15 בלילה; אור 5 — חליפת ערב 7.15, 9.15, נסות להסים 11.15; ארמון — אהבה גבוהה 7.15, 9.15; בית אגרון — כשם כל כבי בבית המרים 5.30; גילה — בליד ראנר 8.00, 10.00; כפיר — פלאטון 7.15, 9.30; הבירה — האינטמלמר 9.30; מיטשל — ילדים הורגים לאלוהים 7.15, 9.30; סמדר — הנה האחיות 7.00, 9.15; עדן — מלכודת 52 7.30, 9.30; רון — הבוקר שאחרי 7.30, 9.30; תיאטרון ירושלים — "שואה" 5.00, הגנים 6.45, 9.15

רמת־גן גבעתיים

ארמון — ללא רחמים 7.15, 9.40; אורדע — נער הזהב 4.30, 7.15, 9.30; ארמון — קרוקודיל דנדי 7.15, 9.40; הוד — ילדים הורגים לאלוהים 7.00, 9.30; לילי — פלאטון 4.30, 7.00, 9.30; רב חן — רמת גן: חן 1 — קשורים שבלה 7.25, 9.45; חן 2 — וזנות קטנה ומטריפה 7.25, 9.45; חן 3 — אהבה גבוהה 7.25, 9.45; חן 4 — אל תקרא לי לבן 7.30, 9.45; שבים — נופש בוגר 7.30, 9.30

רחובות

בית העם — אהבה משונה 8.00; חוד — ילדים הורגים לאלוהים 7.15, 9.30; חן — הזהב 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — הזהב 7.00, 9.15; סגל — שיחות מלהבלכות 7.00, 9.15; בית בניל — פלאטון 7.00, 9.15

טבריה

יד שמריהו — הבורות אהבה מפירנצה 8.00

רמת השרון

כוכב — כולם נולדו על ההארץ 7.15, 9.30

עפולה

חן — באמצע העורף הלא 9.00; היכל התרבות — צבע הכסף 9.15

חיפה והסביבה

אורה — פלאטון 6.30, 9.00; אורלי — אהבה גבוהה 7.00, 9.15; אמפיתיאטרון — מלכודת 52 7.00, 9.15; ארמון — קשורים שבלה 6.45, 9.00; חן — רוקה להצגה 6.45, 9.15; שבעון 1 — ילדים הורגים לאלוהים 6.45, 9.10; שבעון 2 — הבוקר שאחרי 7.00, 9.15; שבעון 3 — בקצב השטן 7.00, 9.15; קרן אור — הסורים — האינטמלמר 7.00, 9.15; פאר — קרוקודיל דנדי 7.00, 9.15; רון — נער הזהב 7.00, 9.10; שביט — מורין במשחק 7.00, 9.15; רב גת 1 — חליפת ערב 6.45, 9.15; רב גת 2 — אל תקרא לי לבן 7.00, 9.15; שחרית — אסיטום 3 7.15, 9.15; בית העם — הנה האחיות 9.15; היכל — האינטמלמר 9.15; ציון — בלא הגנים 7.00, 9.15; מכון — צבע הכסף 6.45, 9.15; סמדר — אהבה גבוהה 7.15, 9.30

נתניה

סמדר — 7.00, 9.15; שרון — פלאטון 7.00, 9.30

רמלה

היכל התרבות — כוכב הגגי 7.30, 9.30

בת־ים

אורדים — נפש של הנוטש השמיני 7.15, 9.30; קסטטית — בלא הגנים 7.15, 9.30

הרצליה

חוד — סאגר בגן עבע הכסף 5.00, 7.15, 9.30; היכל — נער הזהב 7.15, 9.30; מגדל ישראל — שיחות מלהבלכות 7.15, 9.30; תפארת — ללא רחמים 7.30, 9.30

חולון

מגדל — הדוהן שלי באקספדר 7.15, 9.30; ארמון — האינטמלמר 7.15, 9.30; סבוי — פלאטון 7.00, 9.30; רינה — נער הזהב 7.30, 9.30; מגדלים קרית־שרת — צבע של כבי בתו 7.15, 9.30

בית שמש

חולמו — צבע הכסף 9.15

תיאטרוני ישראל — הערב יום א' 26.4

תיאטרון הבימה: המזרח — 20.30 — הקונטרבס — בבית־מקפ 20.30 — הזוהר וכוח — בבאר־שבע — התיאטרון הקאמרי: המלך האכזר — בית רדי — שבתה הזקנה 20.00 — אני לא רפפורט — אשדות יעקב — תיאטרון העירוני חיפה: היצגים — הפי סאליב (27) — האמסטרדאם — מועדון התיאטרון ב־ 21.00 (תכבי) — בגש יהודי — בית הכל ב־21.00 — הפנתון גשן — בתיאטרון חיפה

אילנה ורד רסיטל לפסנתר

בתכנית: שומן — פפיון; שוברט — פנטסית הנוד; רוול — "משחקי מים"; דביוסי — "האי העליז"; מושקובסקי — 2 אטיודים; שופן — 3 אטיודים; שופן — בלדה מס' 4

כרמיאל "היכל התרבות" מחר יום ב' 27.4 ב־8.30

תל־אביב "יד־לבנים" (רח' פנקס) יום ד' 29.4 ב־8.30 — כרט' מ־21.4 כוחם יפה לטאריך הב"ל

רחובות "ויקס" יום ה' 30.4 ב־8.30

לוח העיר — טוס ללונדון — 292 777

התזמורת הקאמרית הישראלית — מנהל מוסיקלי: יואב תלמי

מארחת לראשונה בארץ את: ז'אן פרנסוא פאיאר ותזמורתו עם האנסמבל הקולי של כריסטין פאייאר

בתכנית: מוצרט: קונצ'רטו קאמרי במי במול מז'ור, אופ' 30; דביוסי: 6 אפיגראפים עתיקים (בתזמורו של ז' פ' פאייאר); היידן: "סאלווה רגינה" למקהלה, כלי־קשת וקונטינואו; פוראנק: מוטט למקהלה ולתזמורת; וילולאדיב: קוריאה למקהלה כמולה ולתזמורת כמולה

ירושלים בניני האומה — יום א' 24.5.87 20.30 — יום ב' 25.5.87 20.30 — כרטיסים במשרדי התזמורת, במשרדי הכרטיסים ... — יום ד' 26.5.87 — ערב המשפט, יום ו' 29.5.87

קונצרט הגינו של מוסיקה יהודית לרגל חנוכת המרכז למוסיקה יהודית ע"ש פול פהר — יום שני, 27 באפריל 1987, בשעה 20.00, אודיטוריום "בני ציון", בית התפוצות

פנחס פוסטל — המועצה הבריטית מציגים

קונסורט אוף מיוזיק

מנהל מוסיקלי: אנתוני רולי (לאוטה)

"המדריגל הוירטואוזי" (שיץ, מונטוורדי, ווארד, לאוטו)

"הרמוניה שמיימית... אנסמבל שהוא מלך מלכי האנסמבלים הקוליים..." נתן מישורי "הארץ"

"כתר יהלומי הבארוק... חוויה חד־פעמית" הנוך רון "ידיעות אחרונות"

קונצרט אחרון — בירושלים "אודיטוריום "הנרי קראון" יום ד' 29.4 ב־8.30 — כרטיסים: בימות 02-234061 ובקופה 02-667167

הופעה נוספת לפי דרישת הקהל חבוית תרשה ביצוע בבורה עלמית — לוקה מראנצ'יו בתל־אביב — צוותא יום ג' 28.4 ב־22.45 — כרטיסים 250156/7

פנחס פוסטל מציג — אודיטוריום ברכת העיר ת"א־יפו

התזמורת הפילהרמונית הצעירה של קונסרבטוריון ניו־אינגלנד

מנצח: בנג'מין זאנדר

מיצירות: הבר — פתיחה אוריאנטה * בטהובן — קונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת מס' 3 (הסולן גדעון רובין) * דבוז'אק — סימפוניה מס' 9 מן העולם החדש

"ניצוצות של ברק ושל דרמה" אורה בינור שמיס "מעריב"

"אם יש הזדמנות לשמוע אותם טרם עזיבתם את הארץ, רוצו אל תלכו..." דניאל דור "ג'רוזלם פוסט"

קונצרט פרידה חגיגי

תל־אביב "היכל התרבות" יום ג' 28.4 ב־20.30 כרט' במחיר 10 ש"ח ו־15 ש"ח בהדרן קסטל 223167